

Kostimografija 3

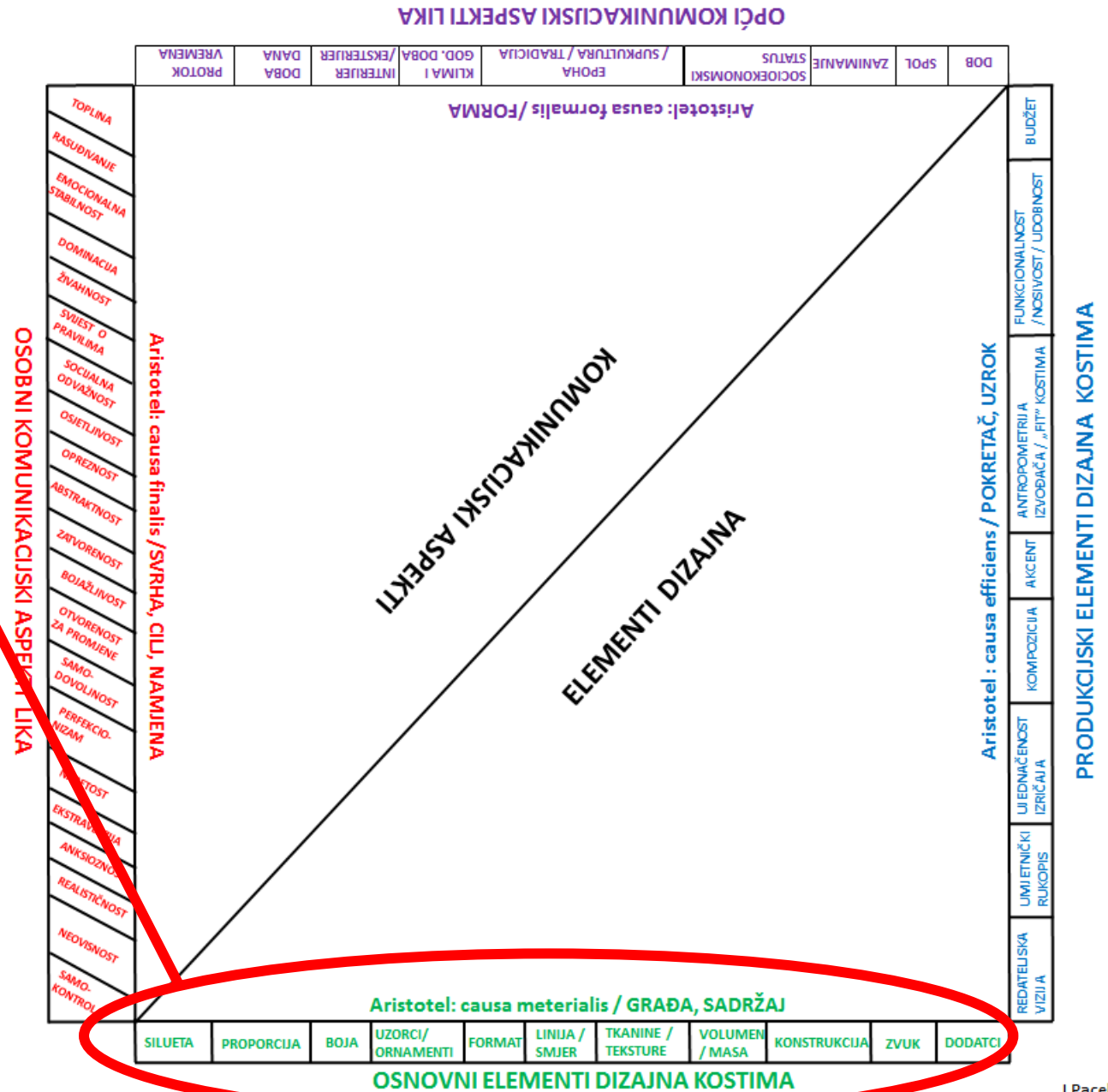
izv.prof.dr.art. Jasmina Pacek univ.spec.art.therap.

*Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku*

1. Osnovni elementi dizajna kostima

Osnovni elementi dizajna kostima

- ✓ Silueta
- ✓ Proporcija
- ✓ Boja
- ✓ Uzorci/ornamenti
- ✓ Format
- ✓ Linija/smjer
- ✓ Tekstili/tkanine
- ✓ Volumen /masa
- ✓ Konstrukcija
- ✓ Zvuk
- ✓ Dodatci

Zadatak 1:

- Odaberite temu koja vas zanima kao izvor inspiracije, koju biste htjeli vizualno istraživati, a nije isključivo vezana za određeno povijesno razdoblje i odijevanje u tom razdoblju, primjerice: objekti, prirodne pojave, biljke, životinje, mitologija, umjetnički radovi izabranog vizualnog umjetnika i sl.
- Primjeri odabranih tema studentskih umjetničkih istraživanja su: slavenska mitologija, keltska mitologija, grčka mitologija, slikarstvo Gustava Klimta, retro automobili, gljive, drveće, morske biljke i životinje, šumske životinje, ptice, cvijeće iz herbarija, voda/vatra/zemlja/zrak, saće meda, kosti, svijećnjaci i lusteri, origami papirna umjetnost, suvremene arhitektonske konstrukcije, secesijska arhitektura, glazbeni instrumenti i sl.
- **Kreiraj mood bord na odabranu temu, uključi što više fotografija različitih elemenata koji se odnose na temu, što više varijanti i inačica, oblika, tekstura, boja koje se mogu pronaći na tu temu.**

2. Silueta

✓ Silueta

KLJUČNI POJMOVI:

OBLIK

OUTLINE

PRETJERIVANJE

JEDNOSTAVNOST

ZOOM IN

ZOOM OUT

„Silueta je obris obučenog tijela, efekt koji nastaje ako bi figura bila obojena u crno, oblik sjene.

U odjevanju to je najprepoznatljiviji znak razdoblja, daleko više od bilo kojeg detalja ili boje, od najveće važnosti u kazalištu, jer dodatna udaljenost i perspektiva pozornice čini oblik odjevnog predmeta mnogo očiglednijim nego što bi to bio u običnoj sobi ...

Kostimograf preuzima povjesnu siluetu kako je pronalazi u izvorima i prevodi je u svoj kostim. ”

Brooks Young, Agnes. Stage Costuming; The Macmillan Company, New York, 1933, page 13.

- ❖ Ljudska precepcija jako dobro dekodira siluetu. Silueta je prva informacija koju u kazalištu dobivamo o liku, tako da možemo početi „čitati priču“, još i prije nego se prednja svjetla upale. Iz siluete odmah prepoznajemo radi li se o suvremenoj ili povijesnoj produkciji. Možemo razlikovati renesansnu haljinu od carske haljine, možemo razlikovati kralja od seljaka itd.
- ❖ U stiliziranim povijesnim kostimima u većini slučajeva silueta je možda jedino što je sačuvano iz prvobitnog razdoblja, stoga često vidimo njihove „pretjerane“ varijacije. Uz malo pretjerivanja silueta postaje vidljivija, a i dalje djeluje unutar kazališne konvencije.
- ❖ Dizajn koji stavlja naglasak na siluetu i izbjegava razrađivanje detalja specifičnih za određeno povijesno razdoblje može imati snažan učinak na publiku svojom smjelošću i jednostavnošću, a takvi kostimi su ujedno i jeftiniji za izradu, nego potpuno autentične povijesne replike.
- ❖ Znati kako koristiti siluetu kao komunikacijski alat u kazalištu, jedan je od prvih dizajnerskih alata koje bi dizajner kostima trebao svladati.

❑ OBLIK

❑ OUTLINE

❖ Primjer promjena silueta kroz vremenski period od 250 godina (1750.-2000.)

❖ Publika povijesnu siluetu prepoznaje kao povijesni kostim određenog vremena.

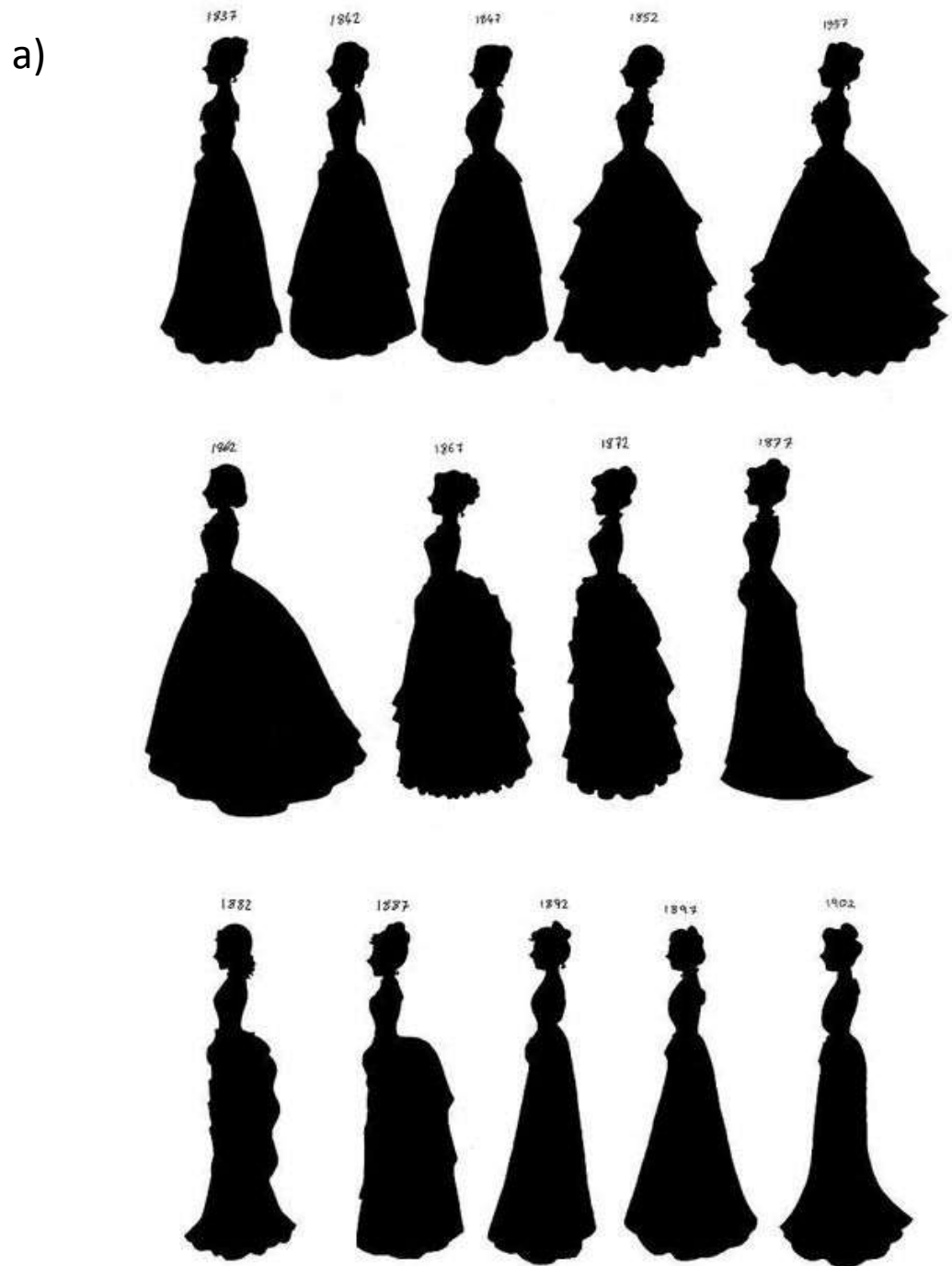
❖ Koristi se kod povijesno autentičnih kostima.

❖ Primjer promjena siluete promatran u kraćem vremenskom periodu

a) promjene kroz 65 godina: 1837.-1902. Prikaz promjene siluete bočnog prikaza

b) promjene kroz samo 10 godina: 1900-1910.

b)

1900	1901	1902	1903
1904	1904	1905	1906
1907	1907	1908	1909
1909	1910	1910	1910

The table displays a grid of 32 black silhouettes of dresses, arranged in 8 rows and 4 columns. Each silhouette is labeled with a year. The first row shows dresses from 1900 to 1903, with high necklines and full skirts. The second row shows dresses from 1904 to 1906, with similar styles but more pronounced ruffles and a slightly different skirt shape. The third row shows dresses from 1907 to 1909, where the skirts become significantly narrower and more structured. The fourth row shows dresses from 1909 to 1910, where the skirts are very narrow and the dresses are more form-fitting, reflecting the transition to the early 20th-century fashion.

❖ Primjer
mogućnosti
dekodiranja
silueta u
suvremenom
odijevanju

❖ Primjer
mogućnosti
razabiranja i
tumačenja
karakteristika
lika isključivo
na osnovu
proučavanja
siluete: npr.
poslovni
čovjek, reper,
kauboj...

❖ Prilikom dizajniranja odjevnih predmeta imamo mogućnost mijenjati antropometrijske vrijednosti tijela, vješt看 korištenjem različitih silueta odjevnih predmeta.

❖ Primjer istog tijela obučenog u široku košulju i hlače s falticama i dodatnim volumenom, u odnosu na ravnu košulju i hlače bez faltica i dodatnih volumena.

- ❖ Primjer ineterintervencije na određenu odjevnu kombinaciju, dodavanjem gornjeg odjevnog predmeta (sako) koji je vizualno „izravnao” liniju tijela, a time ga ujedno i izdužio.

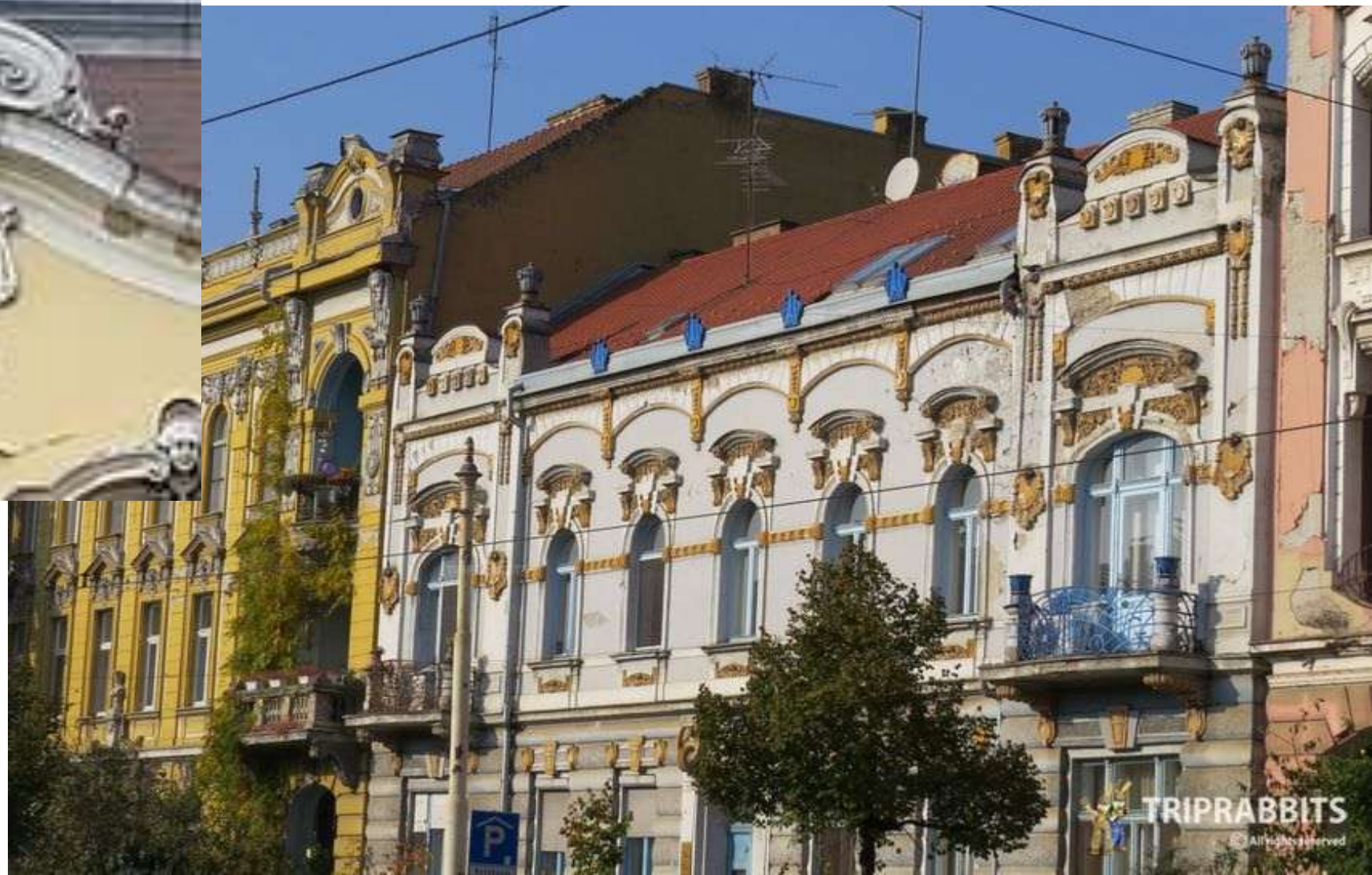

RAZVOJ UNIKATNIH SILUETA

❑ ZOOM IN - ZOOM OUT

- ❖ Dizajniranje unikatnih, autorskih silueta započinje istraživanjem i zumiranjem na izvor nadahnuća: zoom in u mikro svijet ili zoom out u makro svijet. Posebna je vještina moći, na pojednostavljeni način, gledati svijet oko nas, svoditi ga na obris / oblik / sjenu i moći ga prevesti u jedinstvene siluete.

Inspiracija- secesijska arhitektura

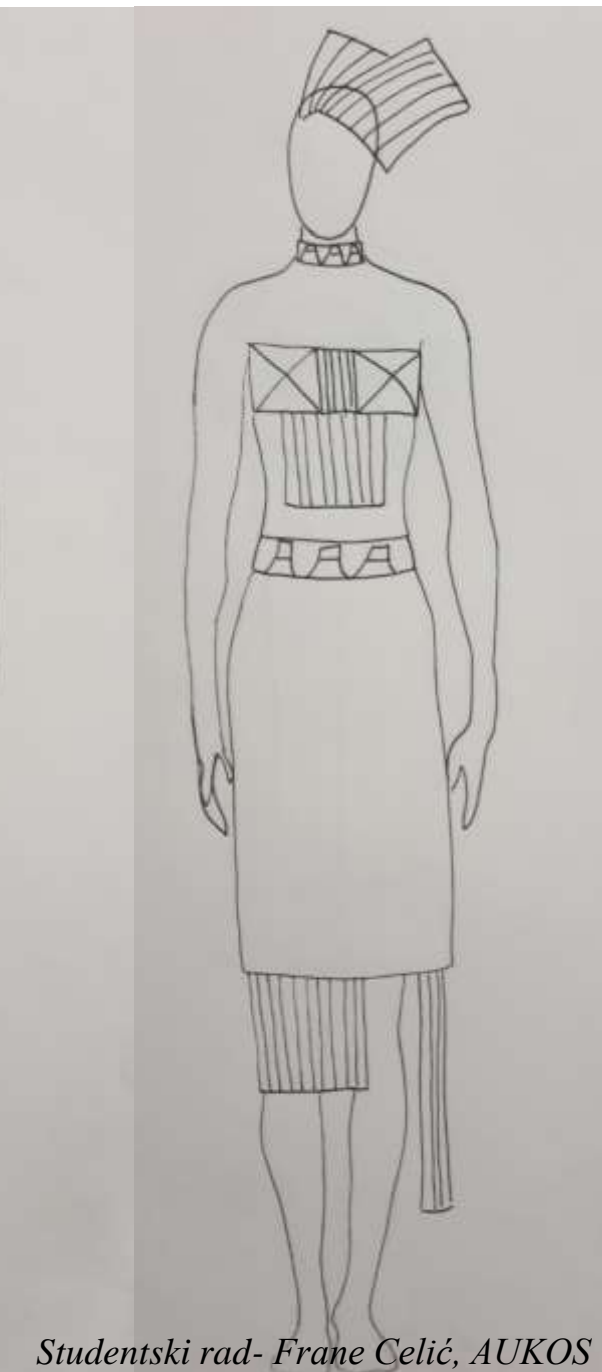
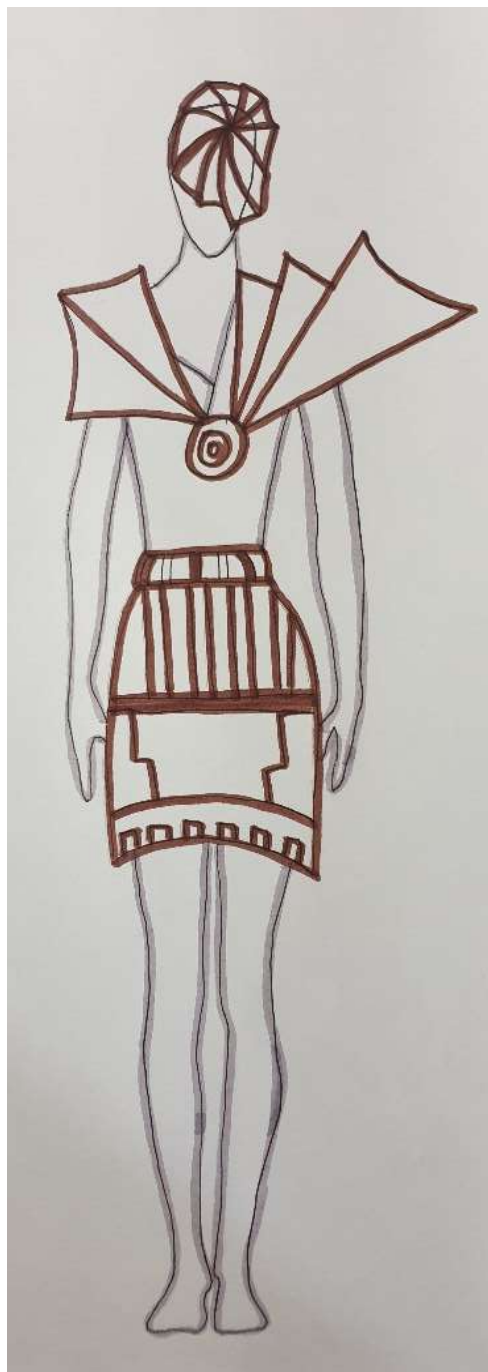

SECESIJA

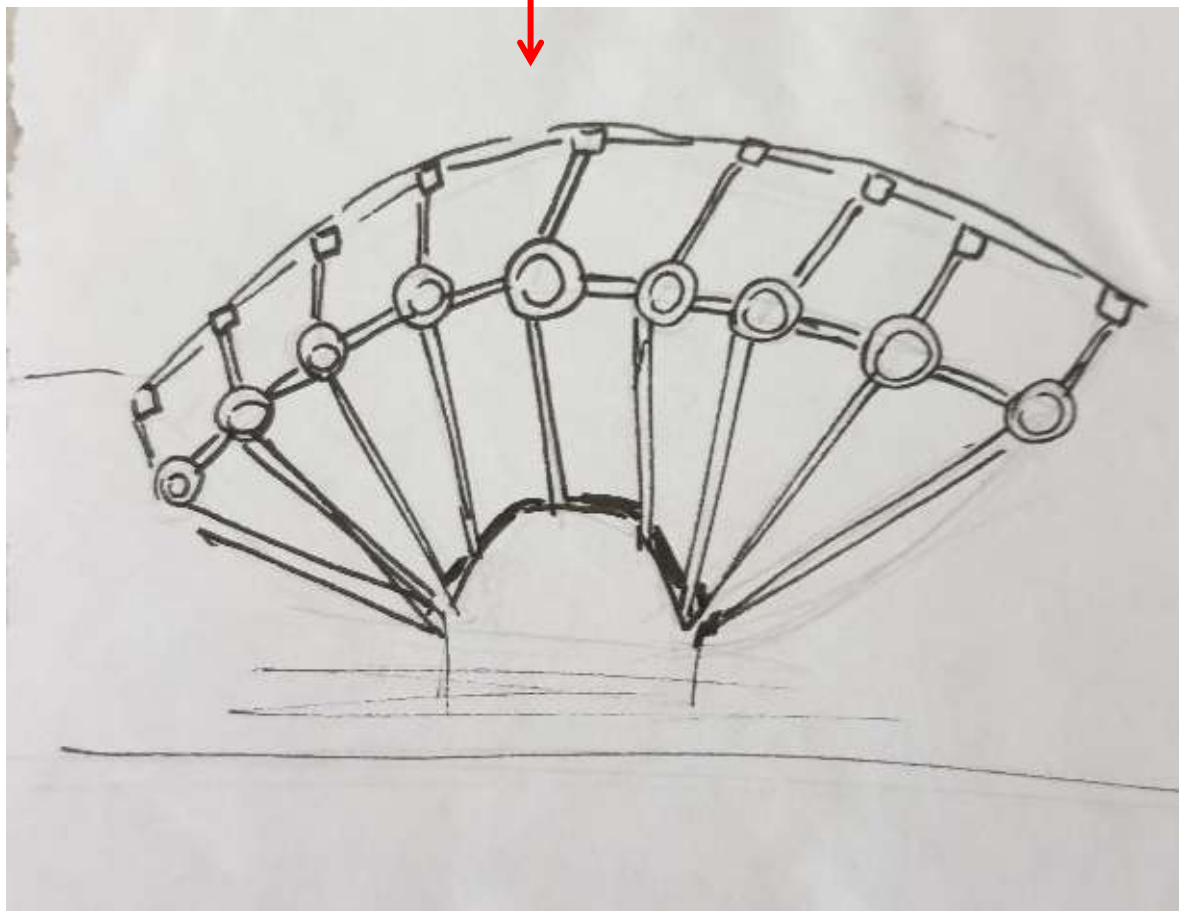

Studentski rad- Frane Celić, AUKOS

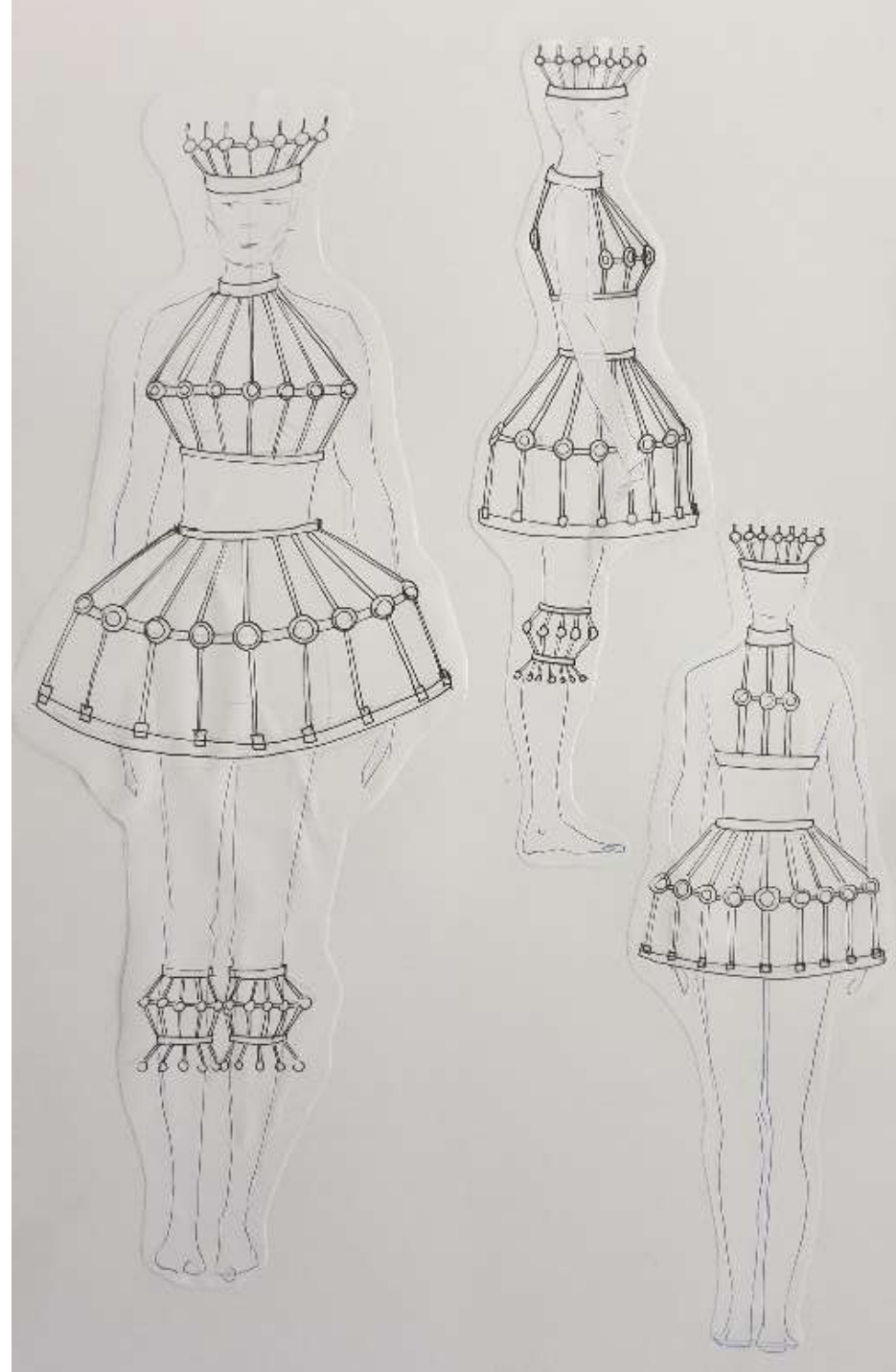
Elementi arhitekture

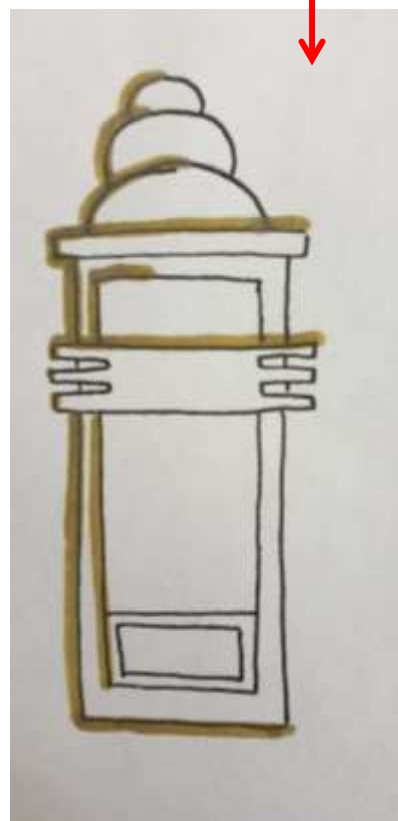
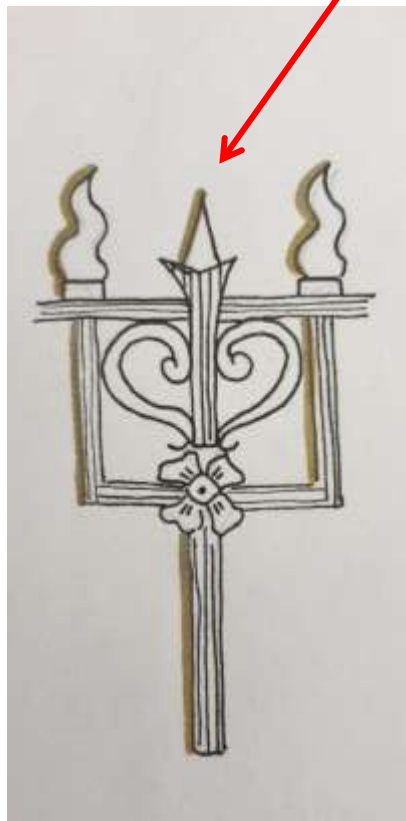
Elementi arhitekture –metalna ograda

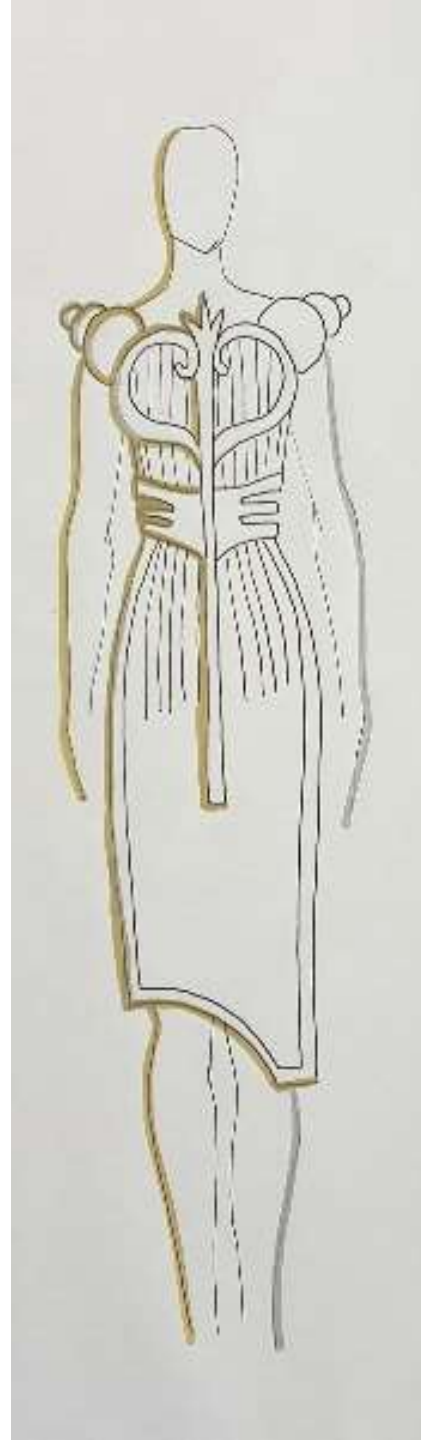
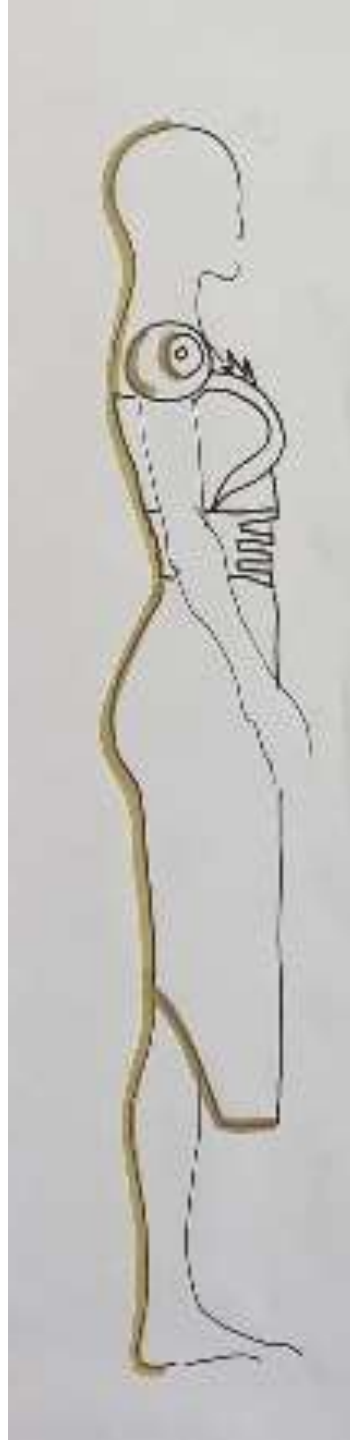
Studentski rad-Lorena Tot, AUKOS

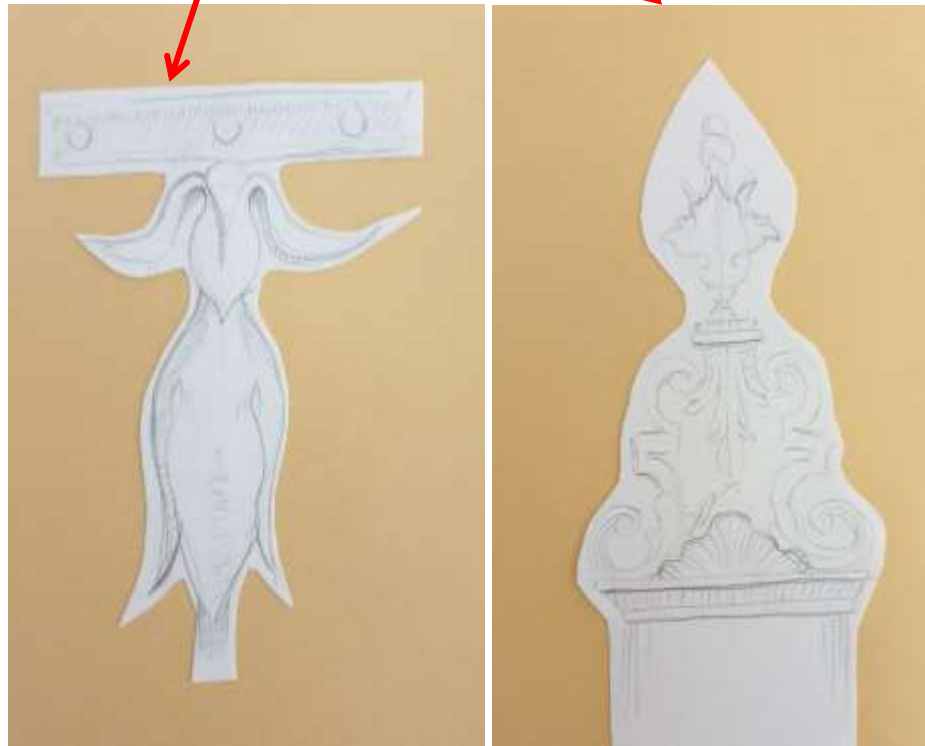
Elementi arhitekture –metalna ograda, stupovi

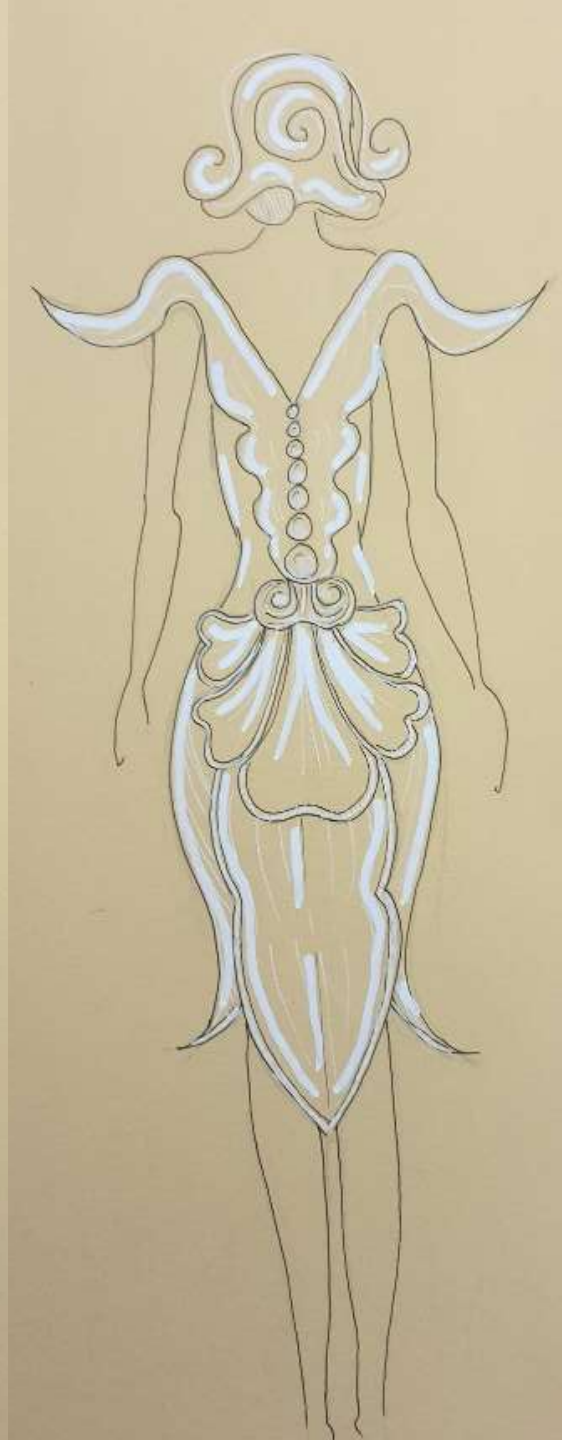
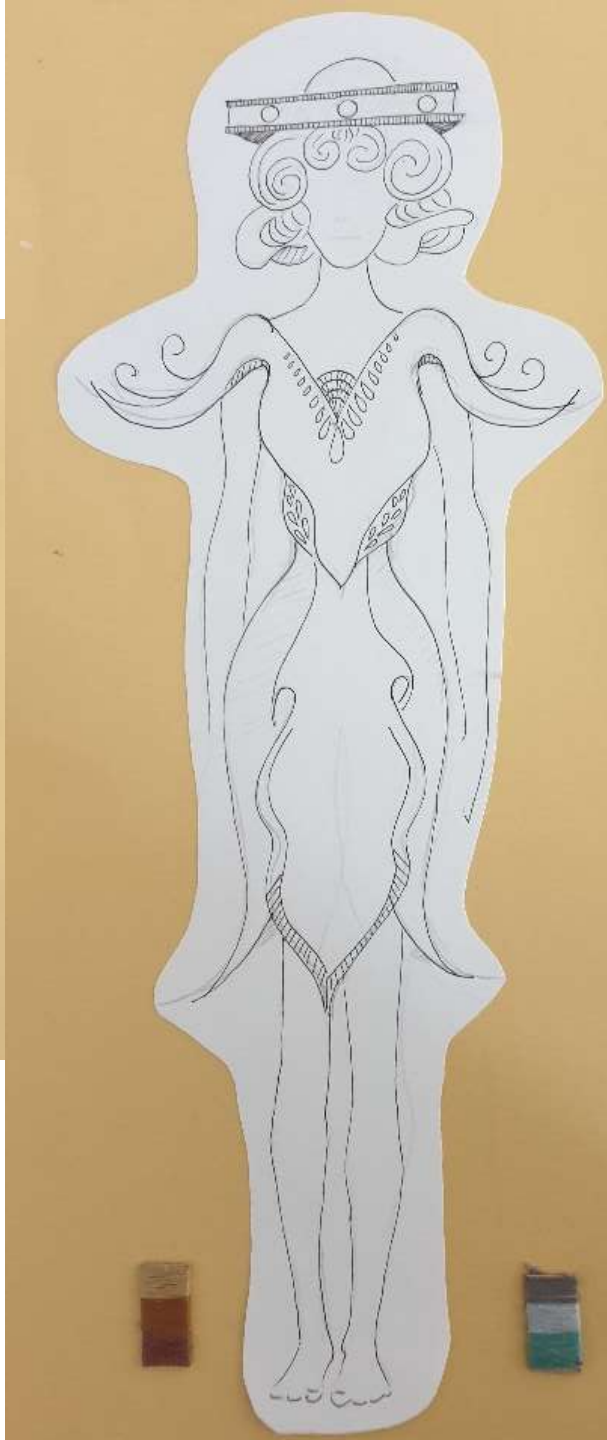
Studentski rad-Lucija Ulić, AUKOS

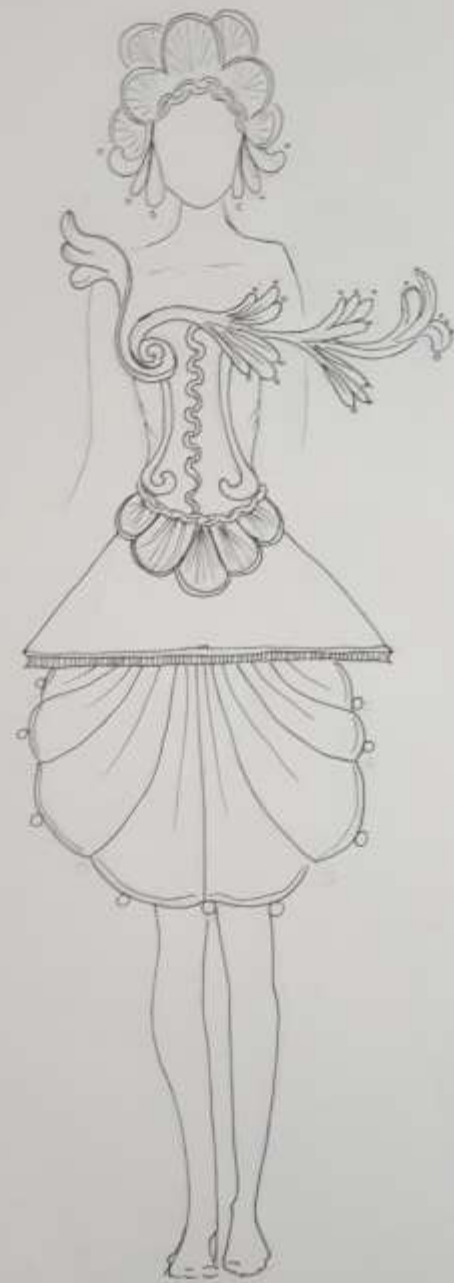
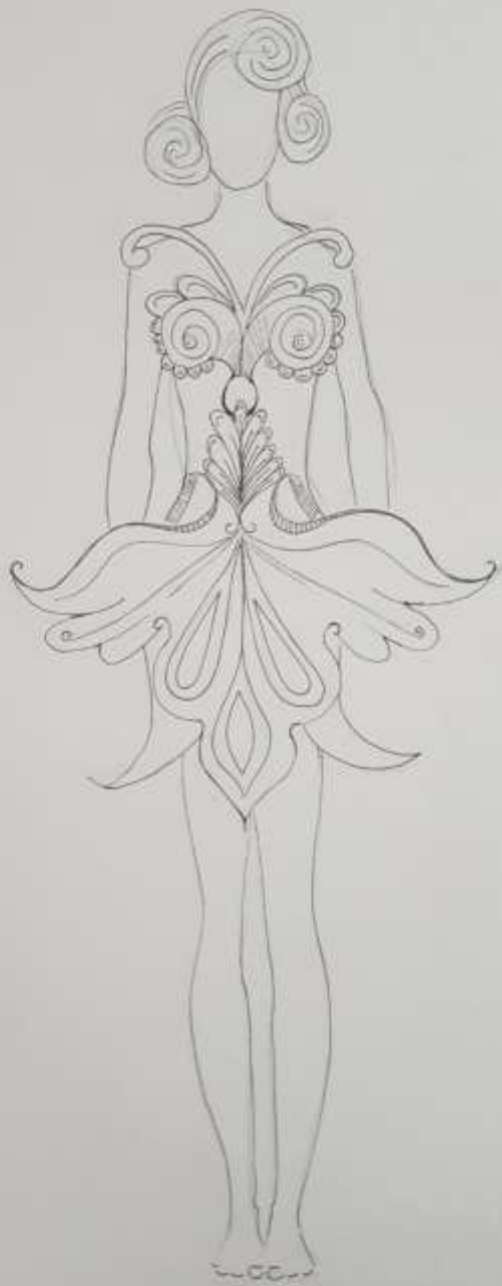

Elementi arhitekture

Studentski rad-Sara Baričević, AUKOS

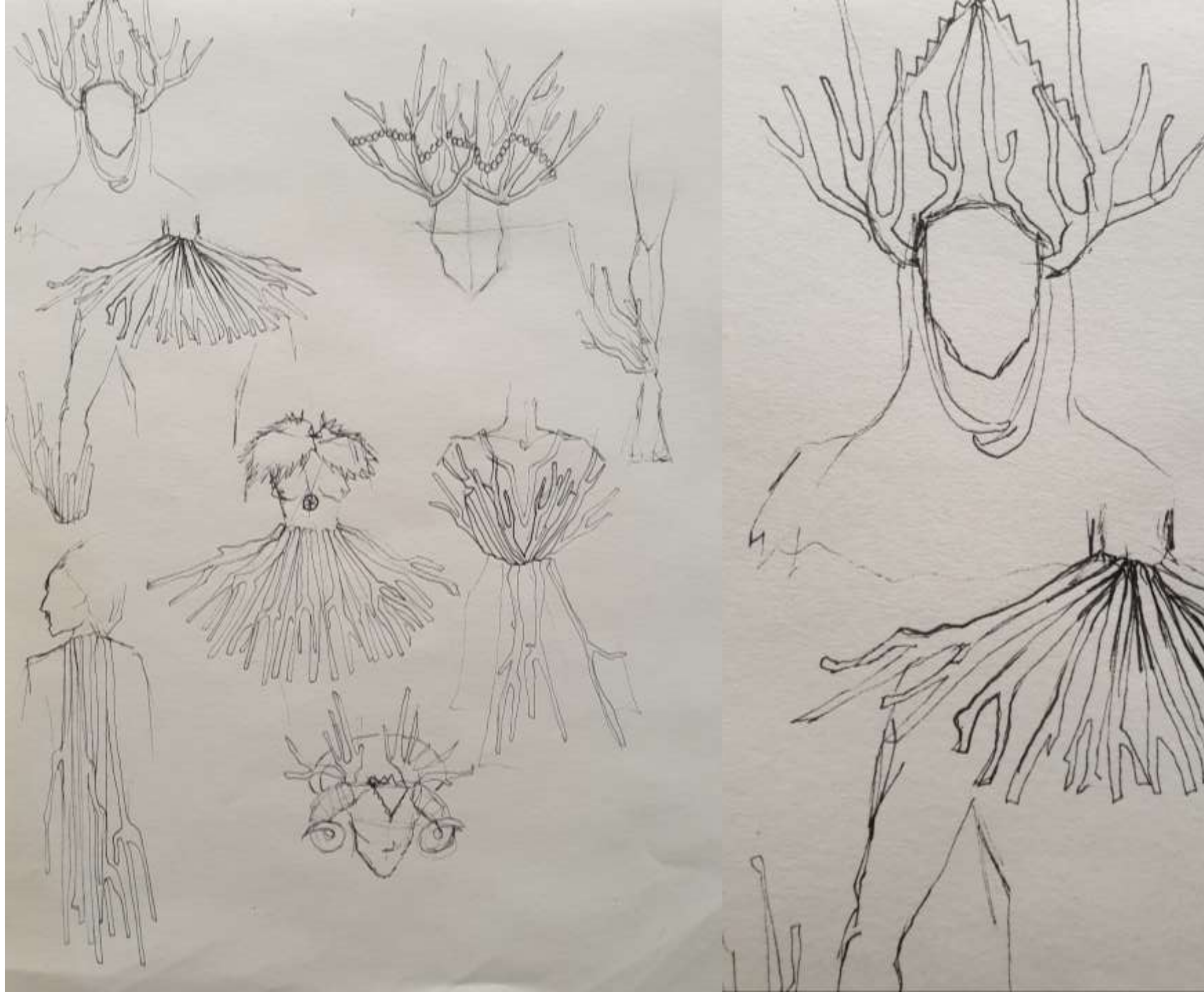

Studentski rad-Sara Baričević, AUKOS

*Razvoj unikatnih silueta inspiracija-
Slavenska mitologija*

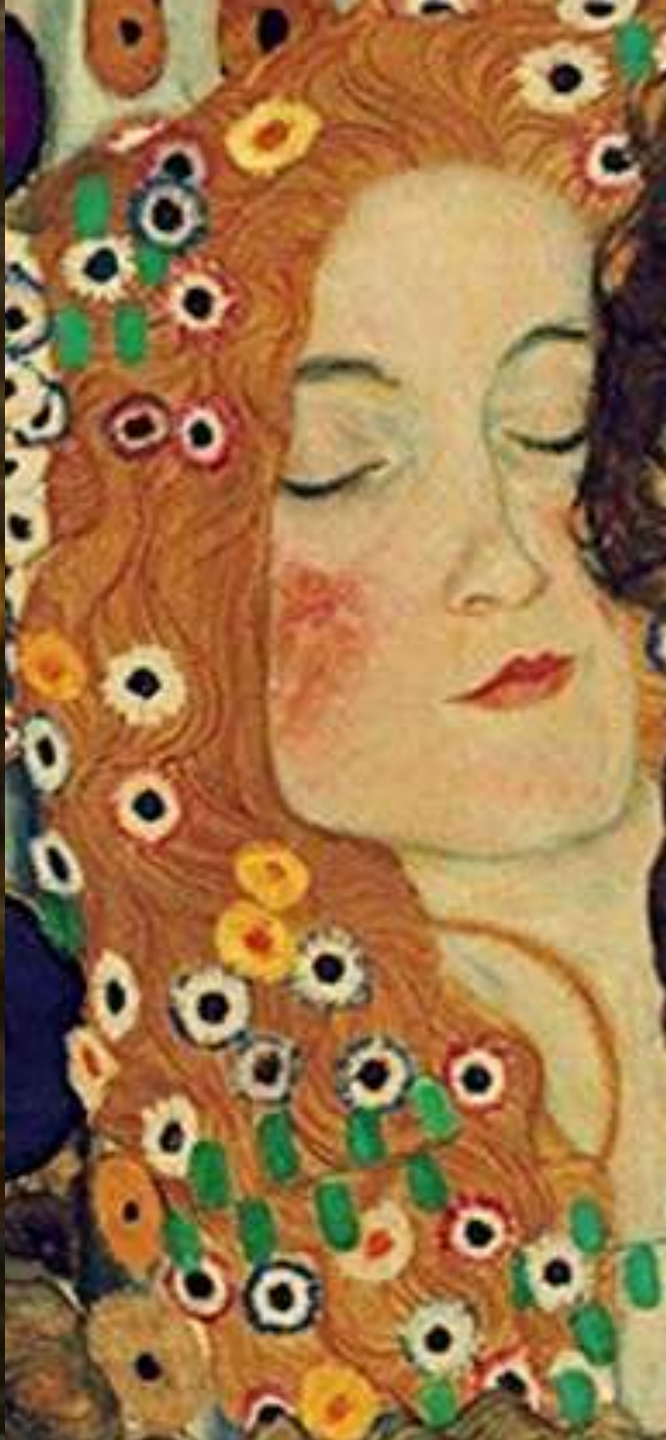
Studentski rad-Jelena Vučković, AUKOS

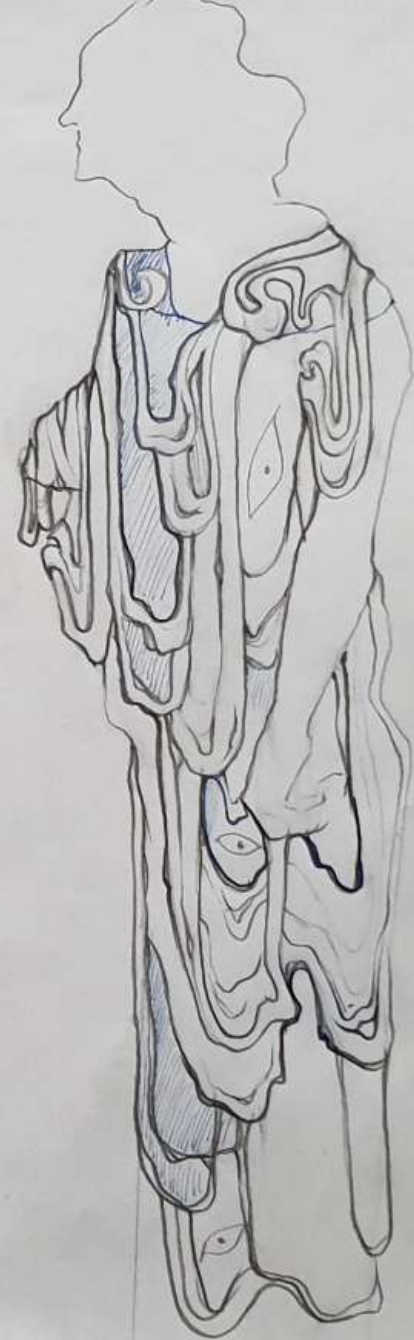

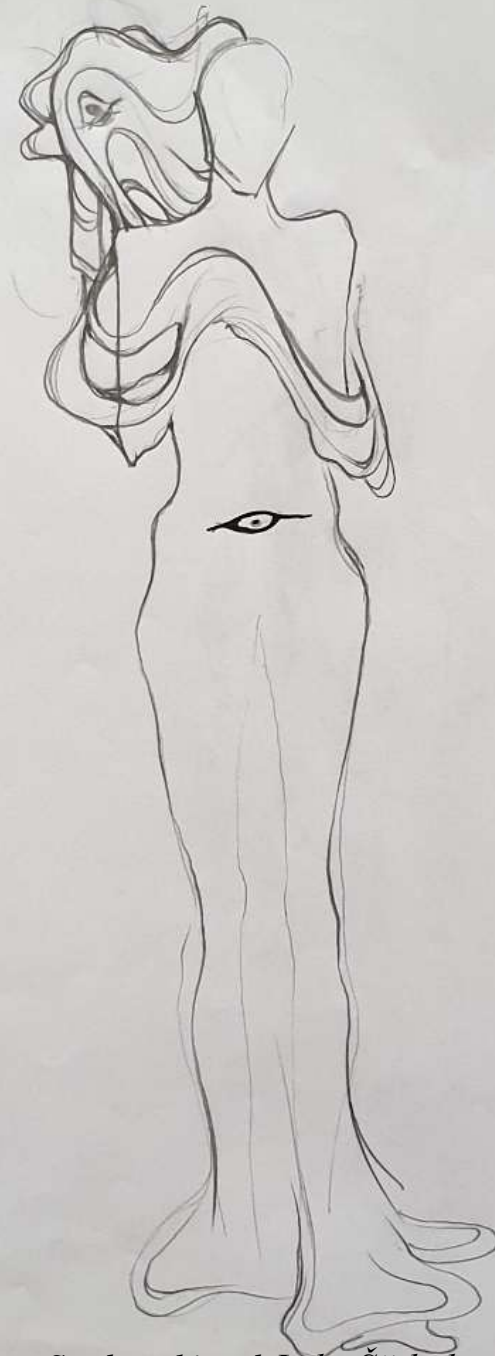
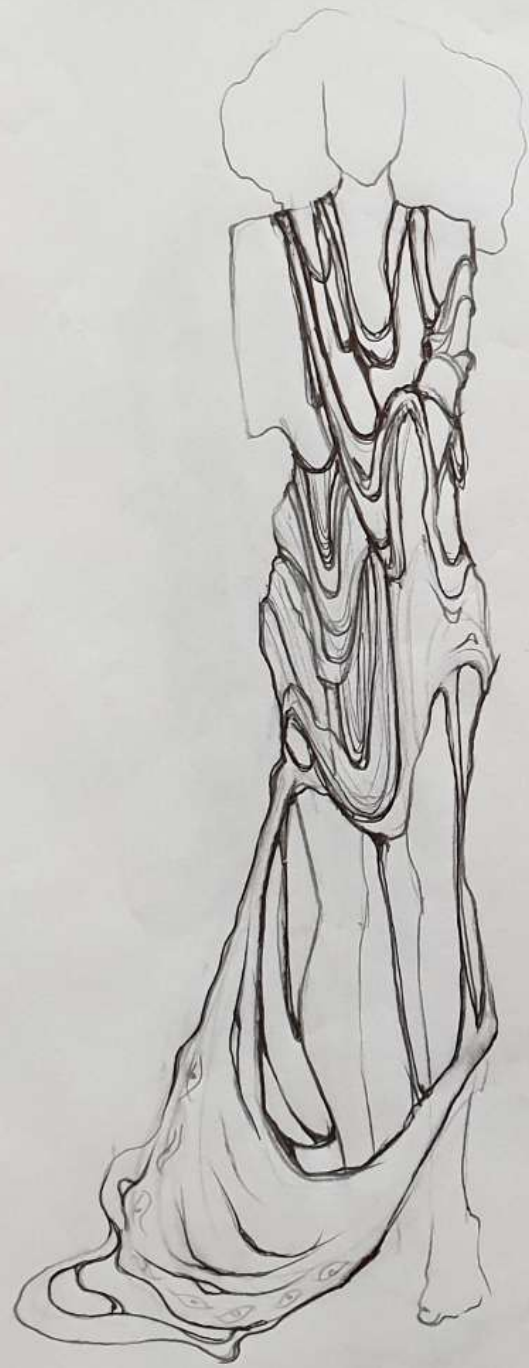
Studentski rad-Jelena Vučković, AUKOS

*Razvoj unikatnih silueta
inspiracija-
tekstura kose u slikama
Gustava Klimta*

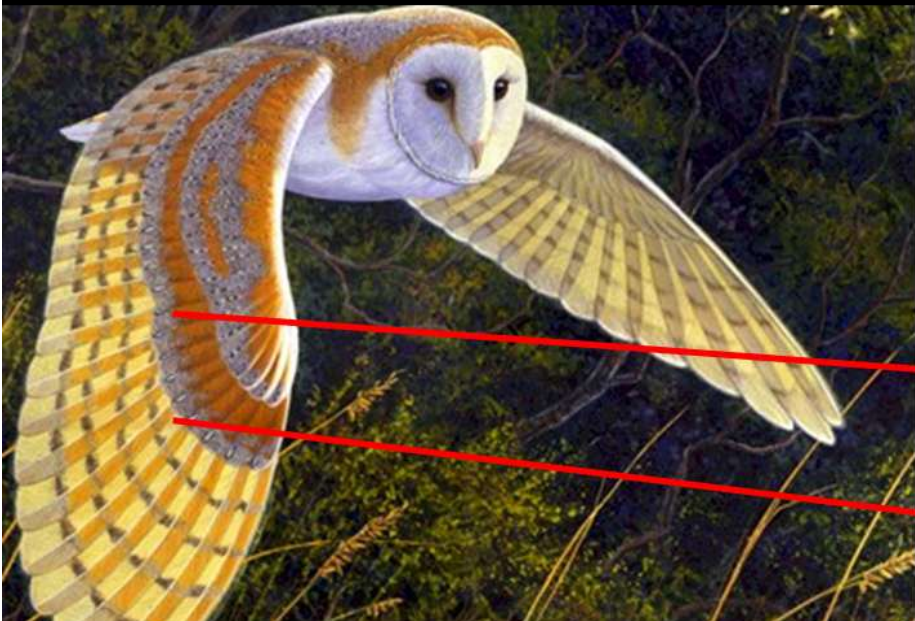
Studentski rad-Luka Ščrbak, AUKOS

Studentski rad-Luka Ščrbak, AUKOS

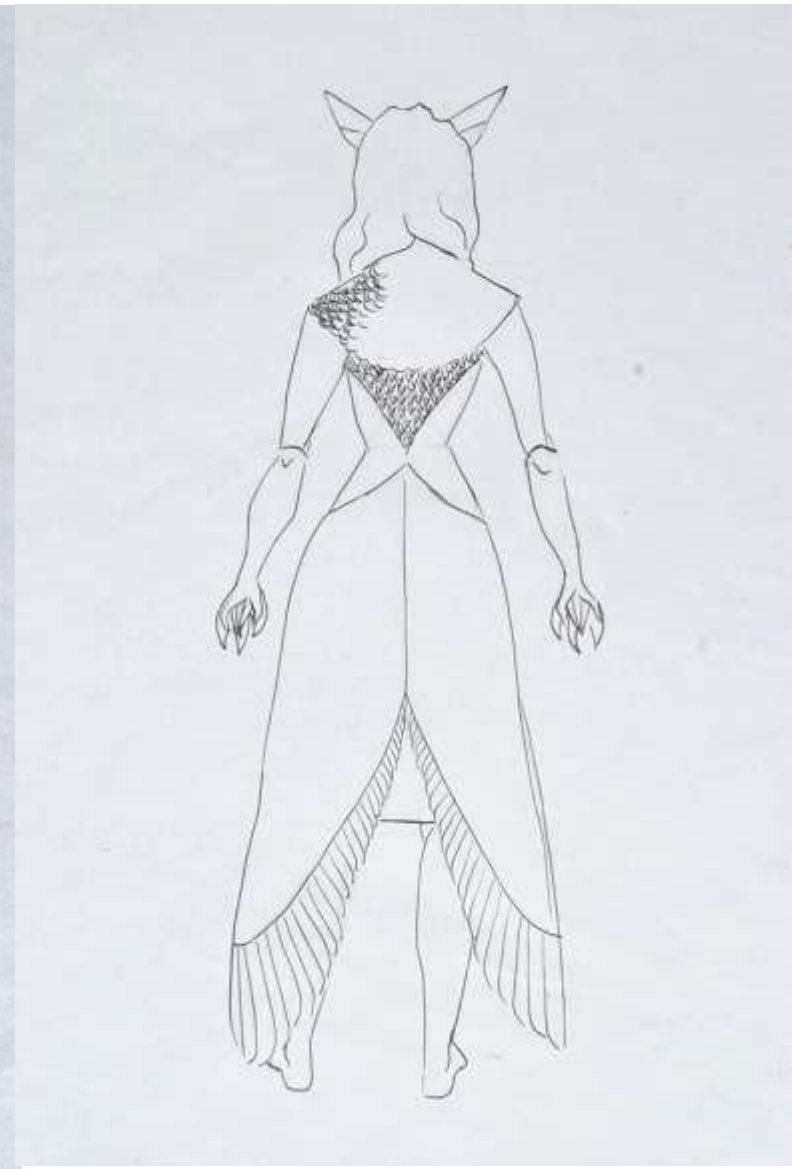
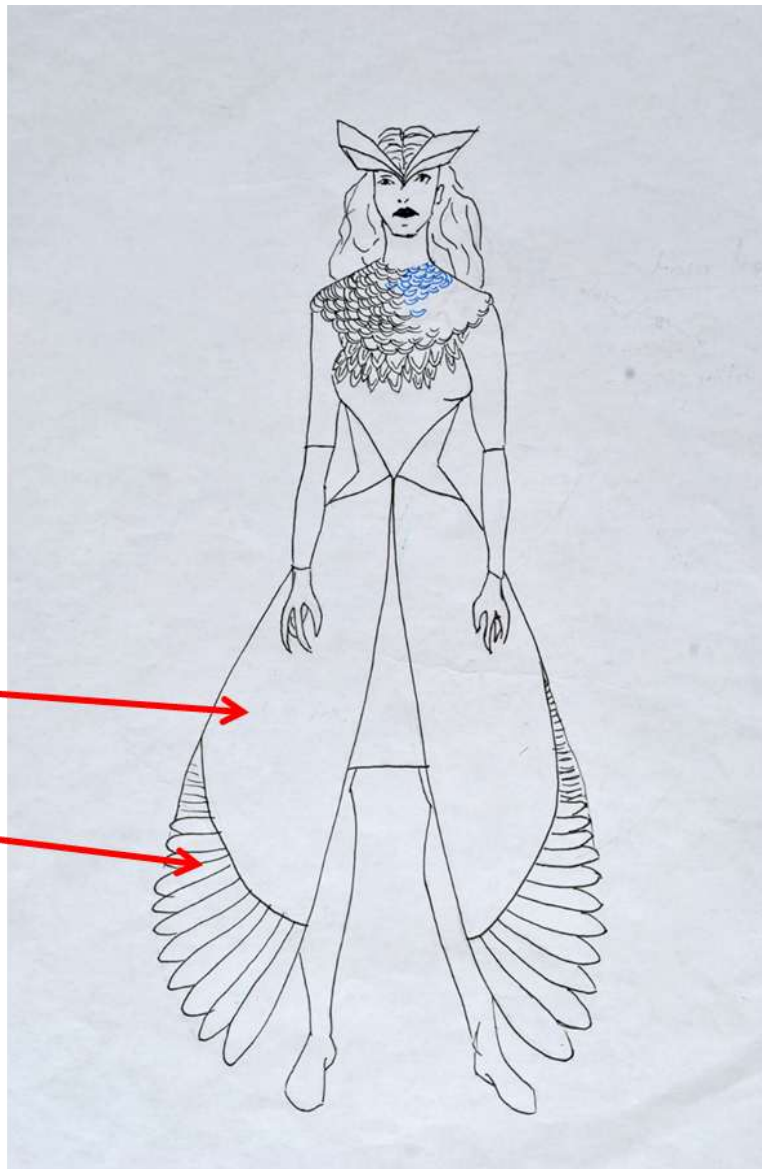
*Razvoj unikatnih silueta
inspiracija- animalni oblici*

KRALJICA NOĆI - SOVA

Wolfgang Amadeus Mozart: Magic Flute,

Arija kraljice noći

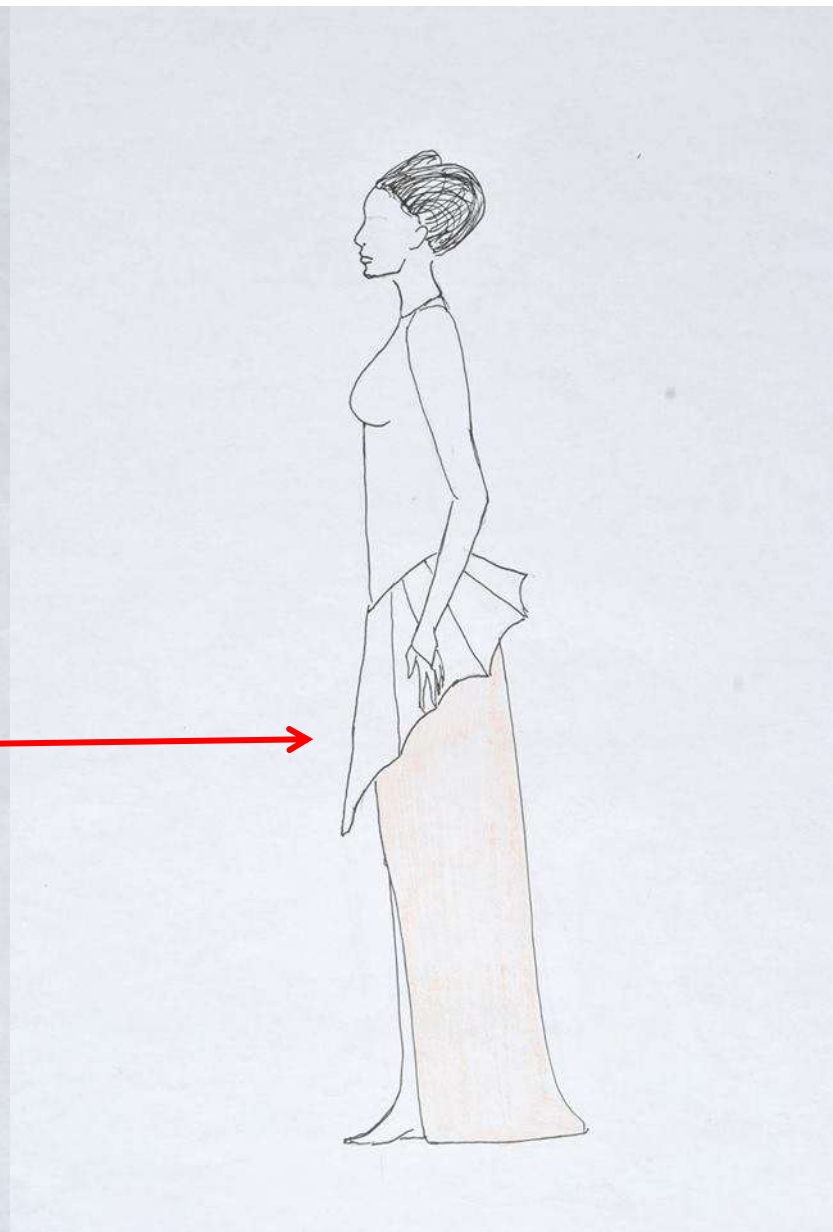
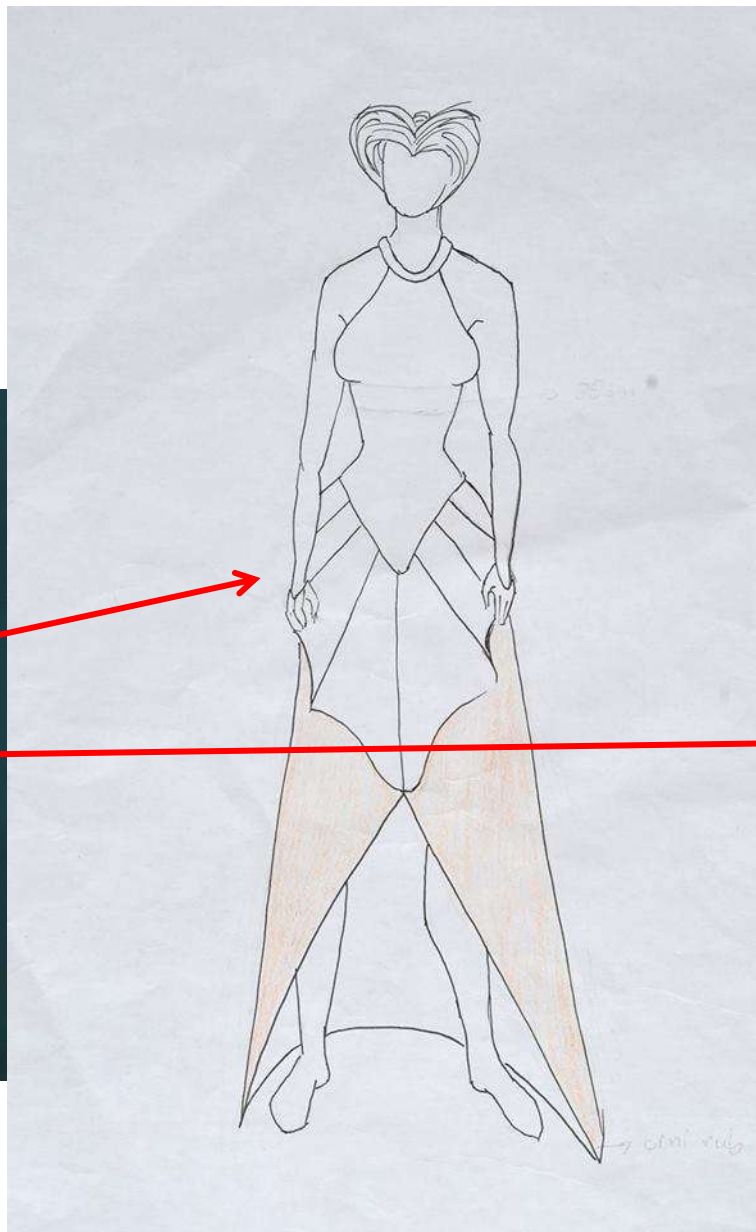
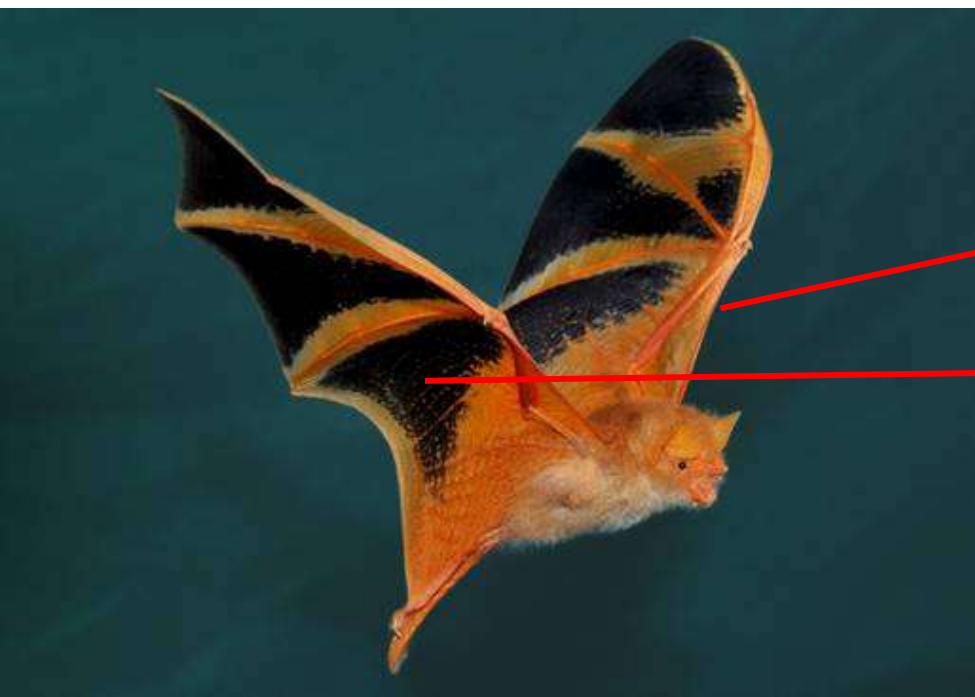

Studentski rad-Larisa Vukić, AUKOS

DAMA - ŠIŠMIŠ

Wolfgang Amadeus Mozart: Magic Flute,

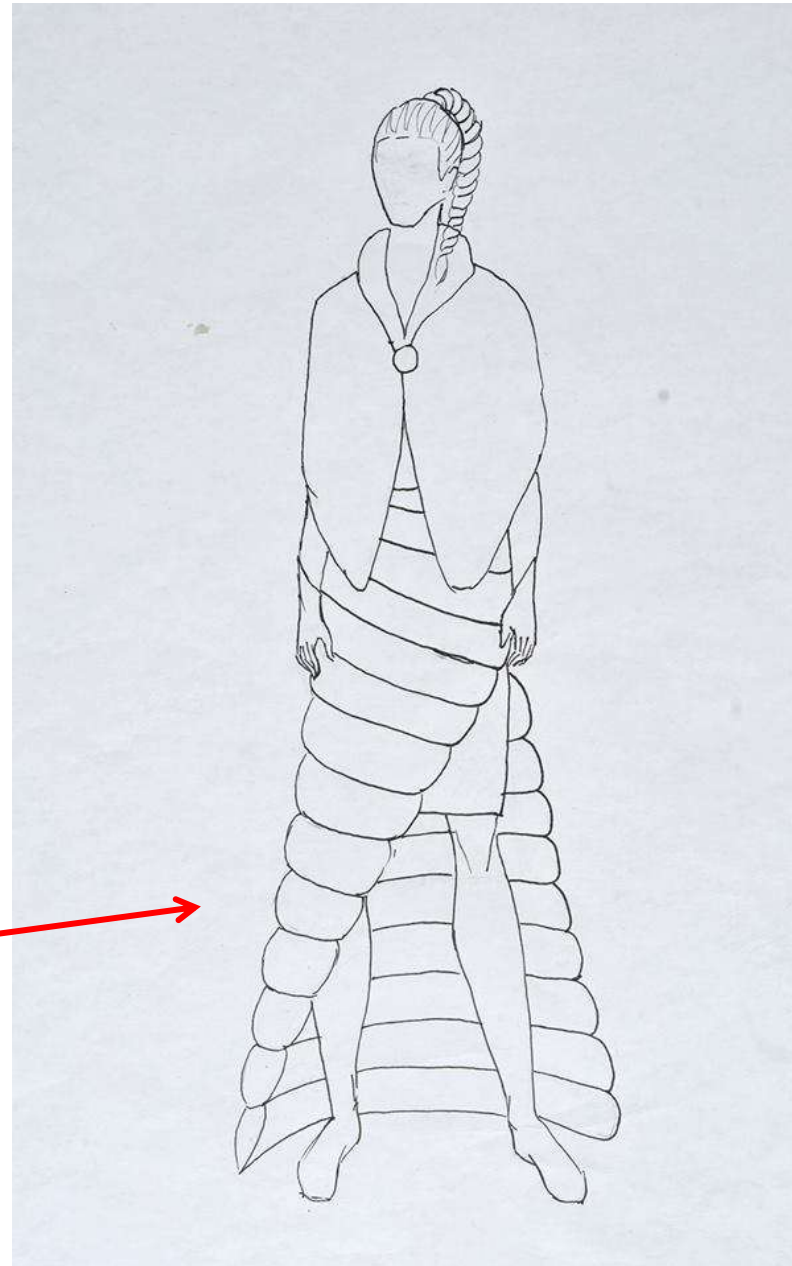
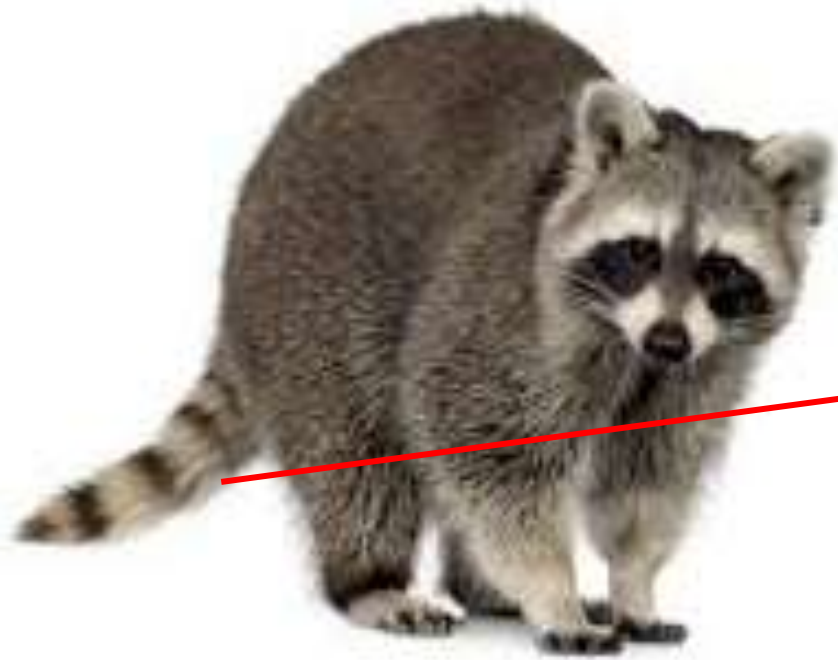
Arija kraljice noći

DAMA - RAKUN

Wolfgang Amadeus Mozart: Magic Flute,

Arija kraljice noći

Studentski rad-Larisa Vukić, AUKOS

Zadatak 2:

- Promatrajte vanjske obrise oblika koji se pojavljuju na vašem mood bord-u. Zamislite kako bi se ti oblici mogli prenijeti na odjevne predmete. Na taj način **kreirajte nekoliko unikatnih odjevnih predmeta /kostima inspiriranih oblicima s mood boarda.**
- Ponekad je dobro ući u „mikro“ svijet promatranih izvora inspiracije (zoom in) da bismo otkrili zanimljive oblike koji se onda uvećani, na zanimljiv način, mogu primijeniti na oblike ljudskog tijela, odnosno doživjeti kao nešto neobično: npr. oblici klobuka gljive promatrani s donje strane, detalj metalne ograde na nekoj zgradi, tekstura kose i slično. Isto tako ponekad je dobro vidjeti kako nešto izgleda s velike udaljenosti (zoom out) npr. satelitske snimke zemlje, krošnje drveća i sl., te koristiti te oblike kao izvor inspiracije.
- Bitno je da se u ovom zadatku **dizajniranja unikatnih silueta kostima**, ne bavimo s previše detalja, nego da s tehnikama pojednostavljivanja i/ili pretjerivanja prenesemo samo osnovne linije koje će nas dovesti do novih unikatnih oblika kostima.

3. Proporcija

✓ Proporcija

KLJUČNI POJMOVI:

- POVIJESNO (VREMENSKI), PROSTORNO I KULTUROLOŠKI UVJETOVANI IDEALI
LJEPOTE
- ZLATNI REZ I OSTALI OMJERI
- ORIGINALNE PROPORCIJE TIJELA IZVOĐAČA
- USKO-ŠIROKO
- KRATKO-DUGAČKO

„Proporcija je dio, udio ili broj koji je komparativan u odnosu na cjelinu.”

" U kostimima, kao i u svakodnevnoj odjeći i modi, proporcije se odnose na to kako se jedan dio tijela (s odjećom ili bez njega) odnosi na drugi.

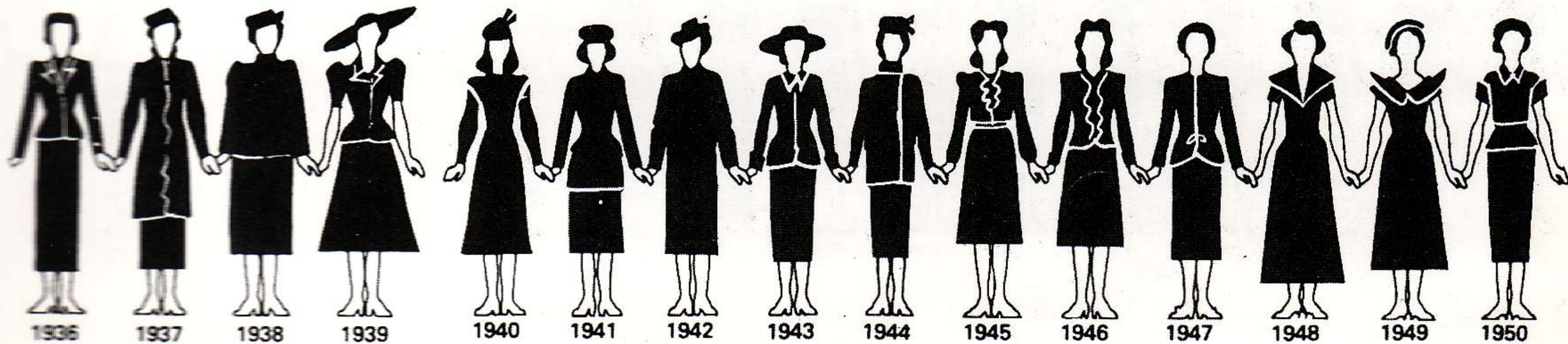
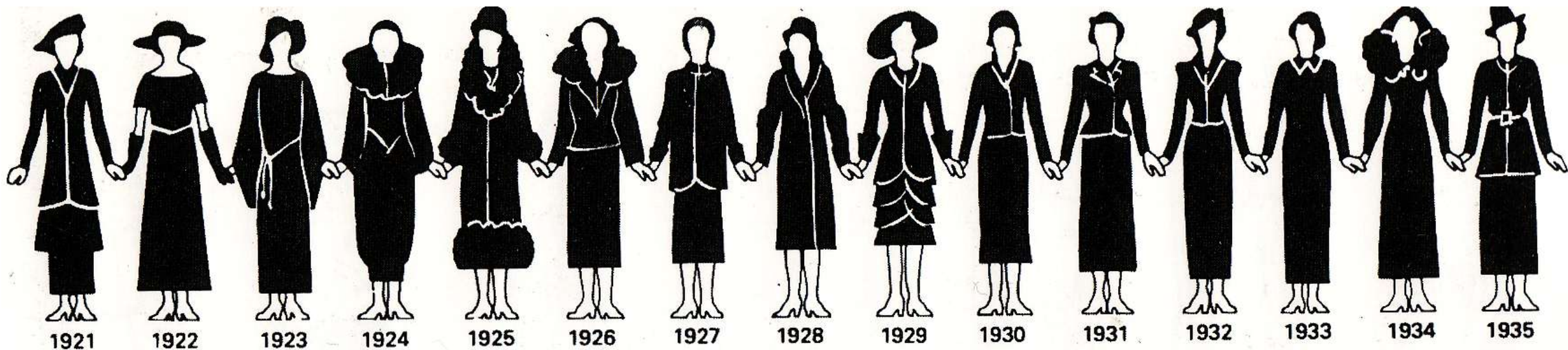
"Moda je arhitektura, to je pitanje proporcija.,, Coco Chanel

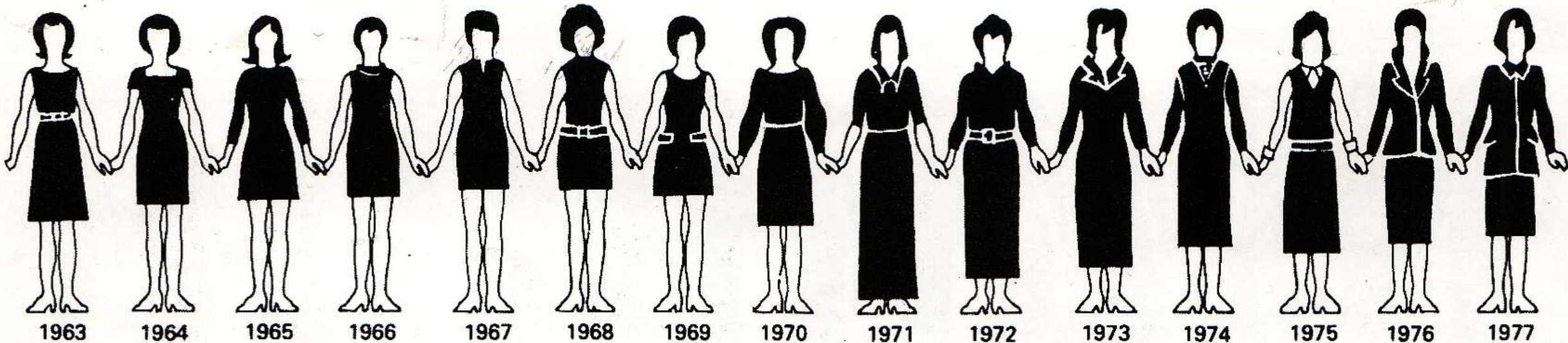
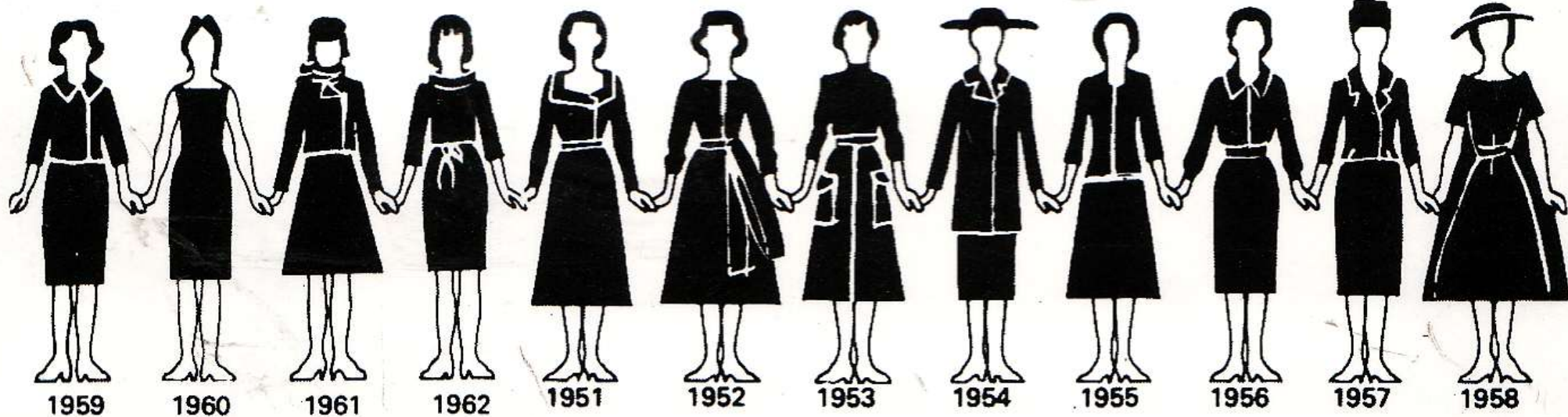
https://www.google.hr/search?ei=eUyNW9a2AY61gQaOjaCICA&q=+proportion+definition&oq=+proportion+definition&gs_l=psy-ab.3..0i19k1l10.43149.51436.0.51847.23.18.0.5.5.0.177.1898.3j13.16.0....0...1c.1.64.psy-ab..2.21.1932.10..0j35i39k1j0i131k1j0i67k1j0i22i30k1j0i13k1j0i13i30k1.0.azj0GIEfb3o

<https://www.goodreads.com/quotes/273347-fashion-is-architecture-it-is-a-matter-of-proportions>

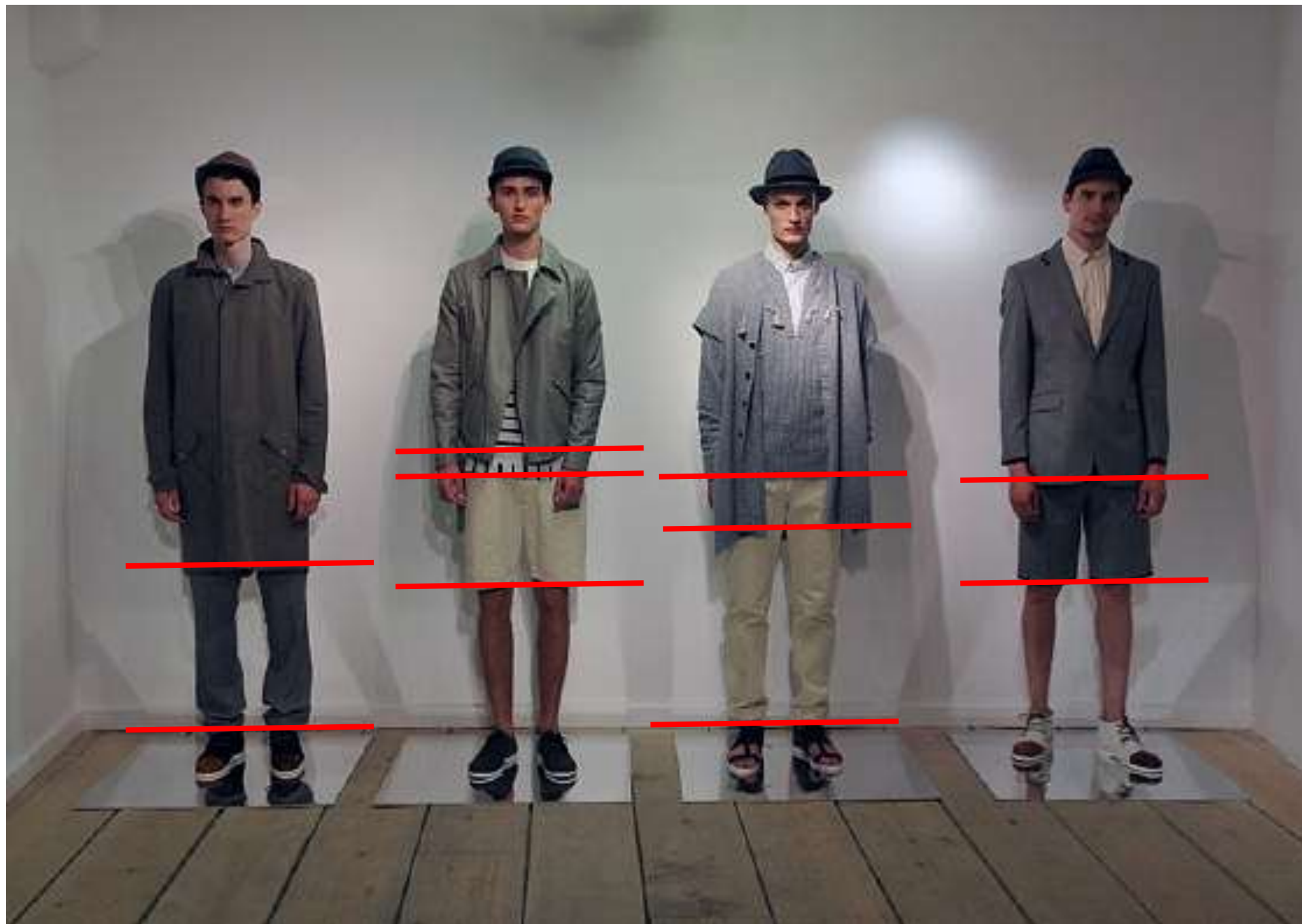
- ❖ Standardi ljepote idealnih proporcija, onoga što se smatra „dobrim“ ili „pravilnim“ proporcijama, razlikuju se kulturološki, mijenjaju se s vremenom, lokacijom i osobnim ukusom.
- ❖ Razumijevanje tih različitosti i promjena, kao i sposobnost istraživanja proporcija kroz vrijeme, prostor, kulture i subkulture jedan je od osnovnih alata dizajnera kostima.
- ❖ Kada je riječ o novijoj povijesti, primjerice desetljećima 20. stoljeća, tada promjene nisu uvijek bile tako velike da bismo ih mogli prepoznati samo na osnovu siluete. Varijacije proporcija su suptilnije i možemo ih promatrati na primjeru pozicije linije struka, dubine dekoltea, duljine suknje i sl.

❖ Povijesno (vremenski), prostorno i kulturološki uvjetovani ideali ljepote kroz promijene proporcija

❖ Primjer različitih proporcija u suvrmenenom muškom odijevanju. Obratite pažnju na dužine odjevnih predmeta: mantila i dugih hlača u prvoj odjevnoj kombinaciji; kratke jaknice, majice koja je duža od jakne i kratkih hlača u drugoj; veste koja je kraća od jakne i dugih hlača u trećoj; te sakoa i kratkih hlača u četvrtoj.

❖ Promjene proporcija jedan su od ključnih alata modnim dizajnerima, posebice na revijama visoke mode gdje se želi nametnuti vidljiva promjena u odnosu na prošlu sezonu. Te promjene u kostimografiji koristimo kao vizualno obilježje odjeće nekog vremena.

❖ Obratite pažnju primjerice na liniju struka na primjerima desno.

□ *ZLATNI REZ I OSTALI OMJERI*

- ❖ Postoje svevremenski lijepi omjeri poput „zlatnog reza“ koji ljudski mozak doživljava kao idealne. Zlatni rez se tijekom vremena koristio u arhitekturi i dizajnu.
- ❖ U novije vrijeme, postoji mnogo "brzih recepata" o tome kako koristiti zlatni rez pri oblačenju tijela. Suprotno tomu, mnogi imaju tendenciju pojednostaviti zlatni rez i prikazivati ga u omjerima 1: 2, 2: 3, 1: 5 ili 4: 5.

❖ Pojednostavljanje zlatnog reza u omjerima 1/2 ili 2/3, radi postizanja brzih „receptura” za skladnije odjevanje

❖ Primjeri usporedbe omjera 1:1 u odnosu na 2:3 ili 3:5.

❖ Modni časopisi savjetuju kako odijevati svaki tip tijela kako bi se doimalo mršavije, tanje i više. Na isti se način u kazališnim kostimima varijacije proporcijama mogu upotrijebiti kako bi se lik doimao šire, glomaznije, kraće i sl.

❑ KRATKO-DUGAČKO

❑ USKO-ŠIROKO

❖ Proporcije se ne odnose samo na dužinu odjevnih predmeta, često se odnose i na to koliko odjevni predmet prijanja uz tijelo, pa djeluje „usko” ili ima dodatni volumen pa na tijelu djeluje „široko”.

❖ Ako je barem dio odjevnih predmeta uzak mi razaznajemo ljudsko tijelo u svojim točnim antropometrijskim vrijednostima: u primjerima vidimo ili uske hlače ili usku majicu, stoga vidimo da se radi o vitkoj ljudskoj figuri.

❑ ORIGINALNE PROPORCIJE TIJELA IZVOĐAČA

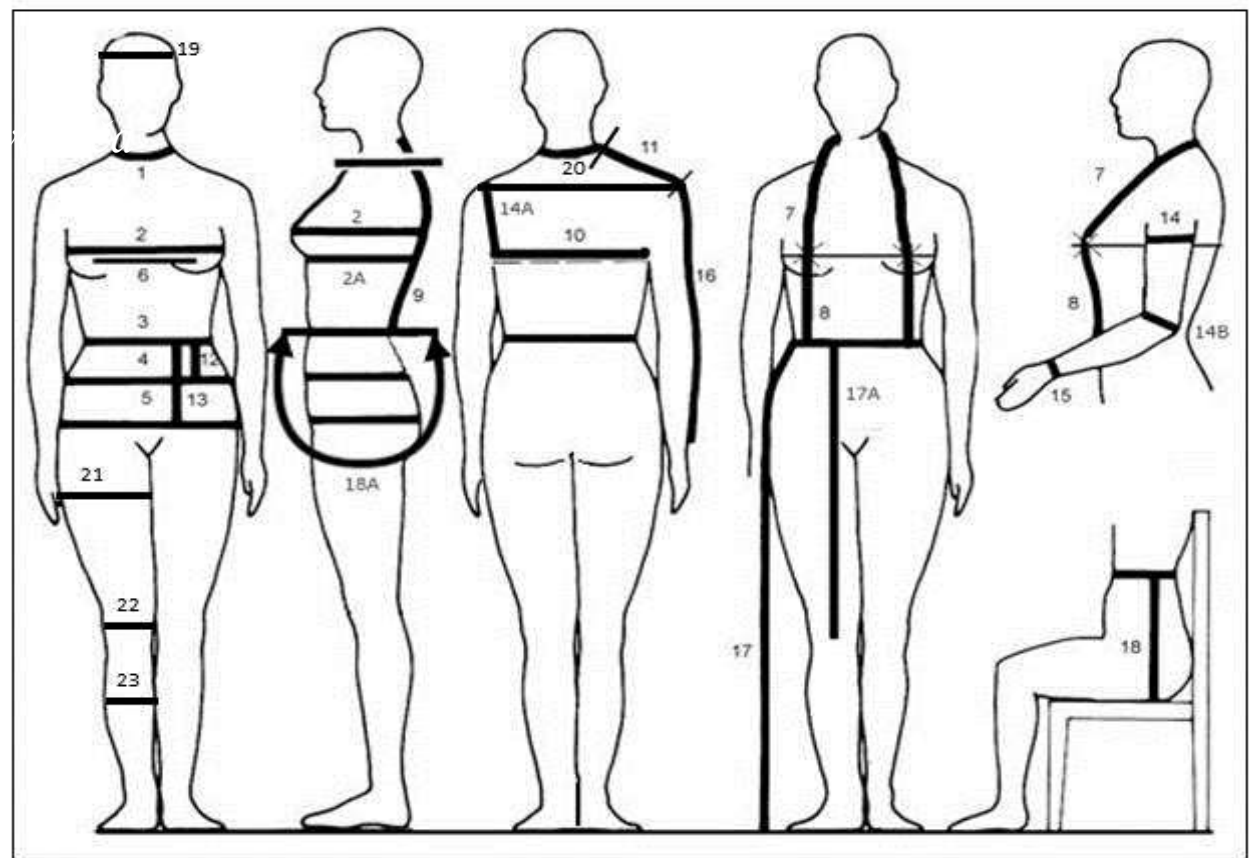
- ❖ Prilikom dizajniranja određenog kostima bitno je prvo uzeti u obzir proporcije tijela izvođača. Baš kao što bi slikar razmatrao veličinu platna.
- ❖ Kostimografi koji kreiraju skice kostima prije nego što vide izvođače, vrlo često imaju poteškoće u realizaciji od idejne skice do gotovog kostima. Najčešće se pojavljuju velike razlike ako su skice napravljene na predlošku tijela savršenih antropometrijskih dimenzija, ili izduženog modnog crteža, što uglavnom odstupa od stvarnih dimenzija tijela svakog od izvođača. Tada sve ono što je dizajner osmislio na skicama, možda ne stane na tijelo ili izgleda potpuno drugačije.

❖ Potrebno je uzeti detaljne mjere svih dijelova tijela izvođača.

1	Neck	cm
2	Bust	cm
2A	Under Bust	cm
3	Waist	cm
4	Abdomen	cm
5	Hips	cm
6	Bust Span	cm
7	Bust Height	cm
8	Waist Height	cm
9	Back Length	cm
10	Back Width	cm
11	Shoulder Length	cm
12	Abdomen Height	cm
13	Hip Height	cm
14	Biceps	cm
14A	Arm Hole	cm
14B	Forearm	cm
15	Wrist	cm
16	Arm Length	cm
17	Pant Outseam	cm
17A	Waist to Knee	cm
18	Crotch Depth	cm
18A	Waist Front to Back (Crotch)	cm
19	Head	cm
20	Shoulder Width	cm
21	Thigh	cm
22	Knee	cm
23	Calf	cm

STUDENT NAME : _____
 NAME OF THE ROLE IN THE OPERA: _____
 Student e-mail address: _____

Height: _____ cm
 Shoe size: _____

❖ Dobro je imati i fotografije tijela izvođača: sprijeda, straga i bočno, posebice ako vi osobno niste uzimali mjere i niste ih imali prilike osobno vidjeti prije početka rada na kostimografskim skicama

❖ Fotografije u prilogu nisu idealne. Bilo bi bolje da osoba ima što užu odjeću i da je podloga jednobojna bez distrakcija.

❖ Posebno je važno imati fotografije tijela izvođača koji su većeg volumena kako bi dizajner mogao vidjeti točnu distribuciju tih volumena sprijeda, straga i sa strane.

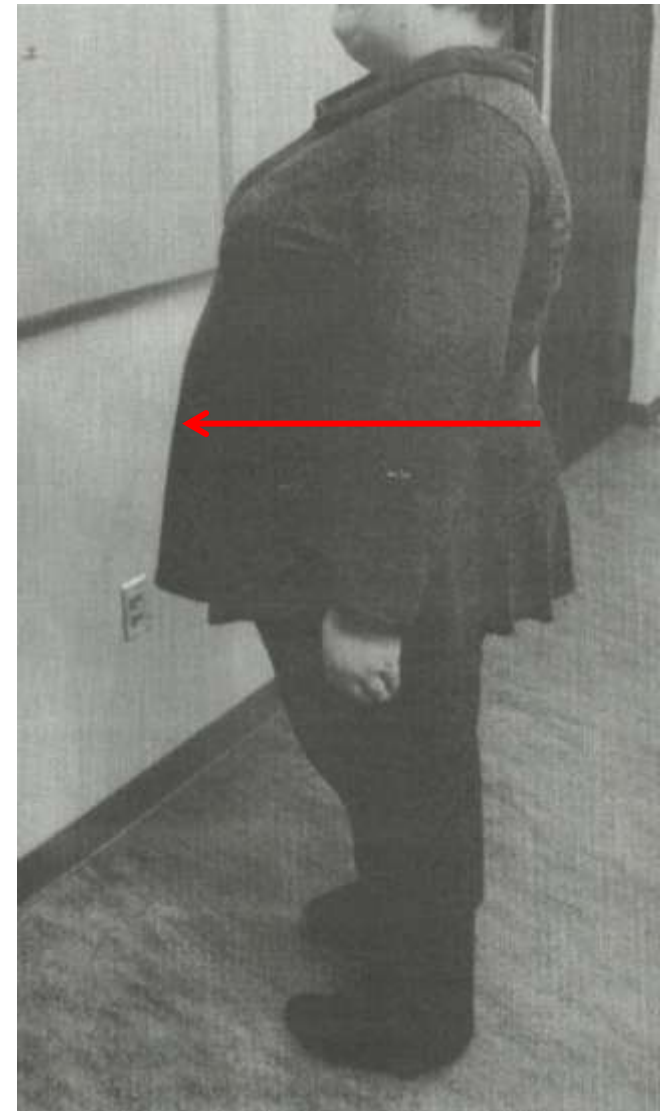
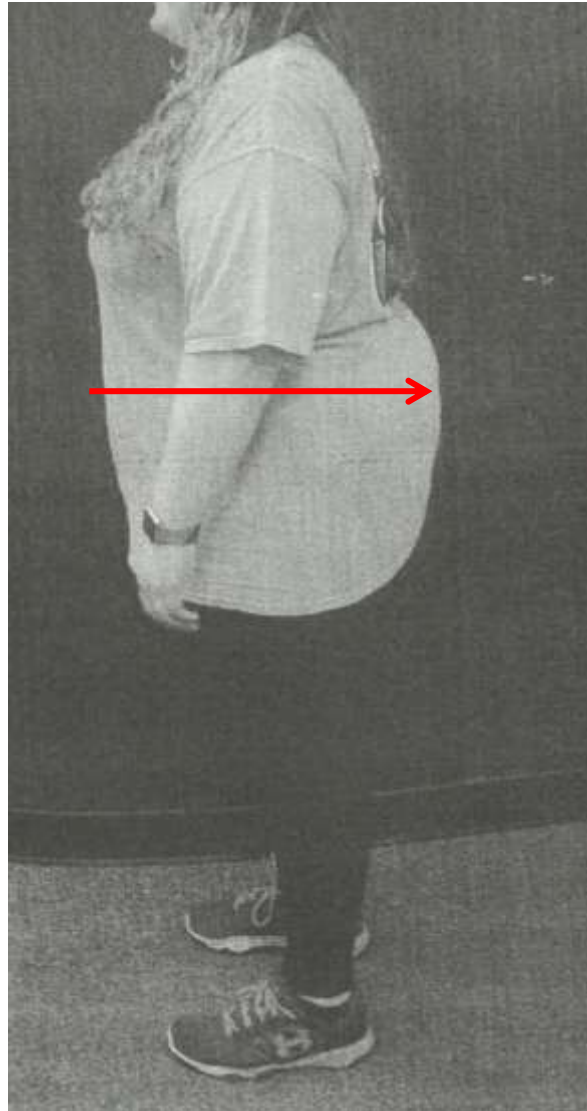

❖ Na fotografijama možemo vidjeti i načine držanja tijela i glave, položaj kralježnice, način držanja ramena, oblik nogu i sl.

❖ Na primjerima u prilogu radi se o tijelima dviju izvođačica koje imaju iste mjere, ali različitu distribuciju volumena.

❖ S obzirom na tu informaciju, drugačije ćemo pristupiti dizajniranju tih kostima, uzimajući u obzir specifičnosti bočnog pogleda.

❖ Dobro je imati i fotografiju svih izvođara predstave zajedno, radi usporedbe proporcija.

Rider University, NJ.SAD, Westminster Choir College Opera Students, The Bathed Bride Production, 2017. Kostimograf.Jasmina Pacek

- ❖ Parodija koja prikazuje istu odjevnu kombinaciju na tijelima, različitih proporcija

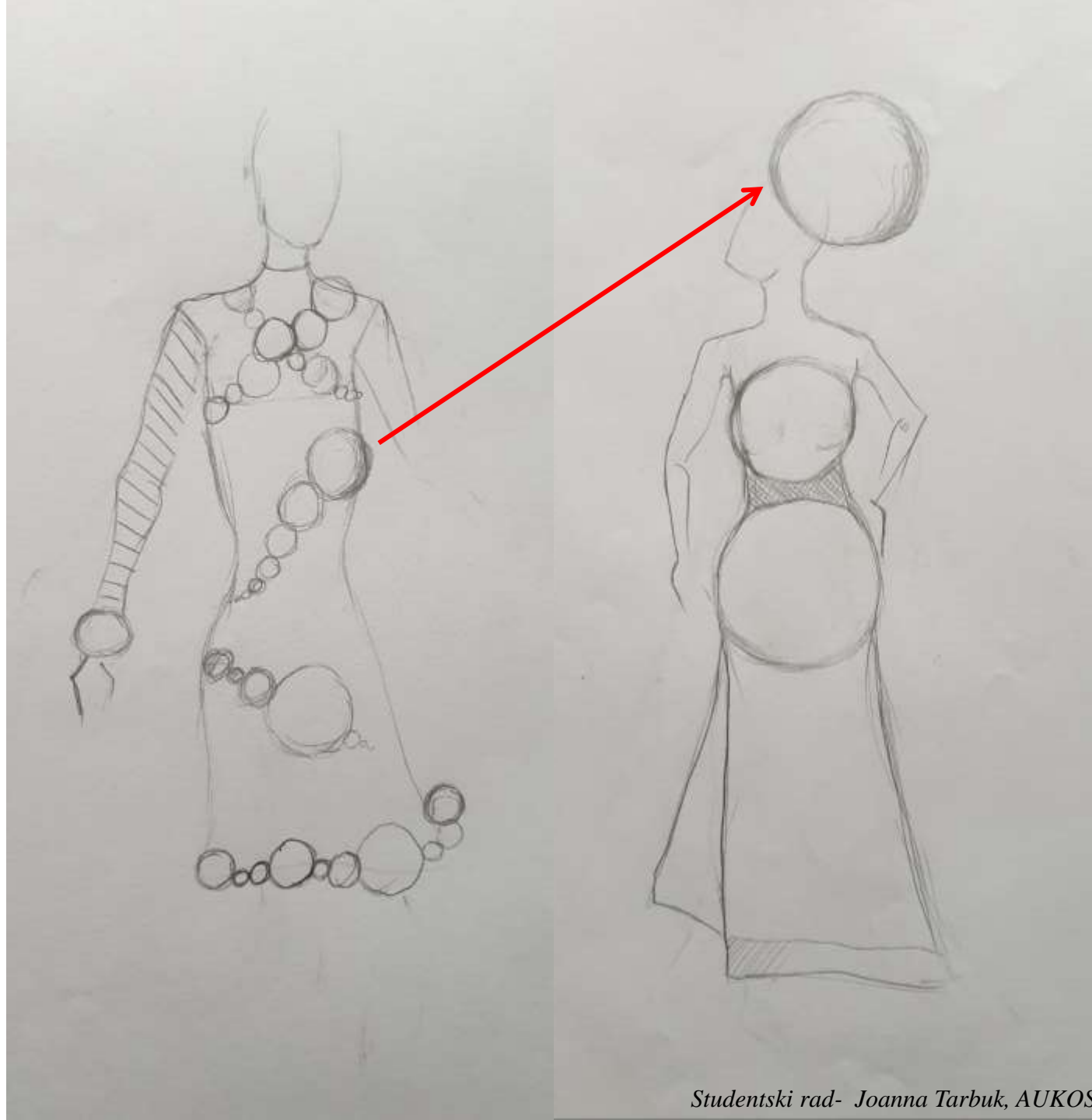
J. G. Davis fecit
S. JAMES'S giving the TON,
a Soul without a Body.

FOLLOWING the FASHION.

CHEAPSIDE aping the MODE,
a Body without a Soul.

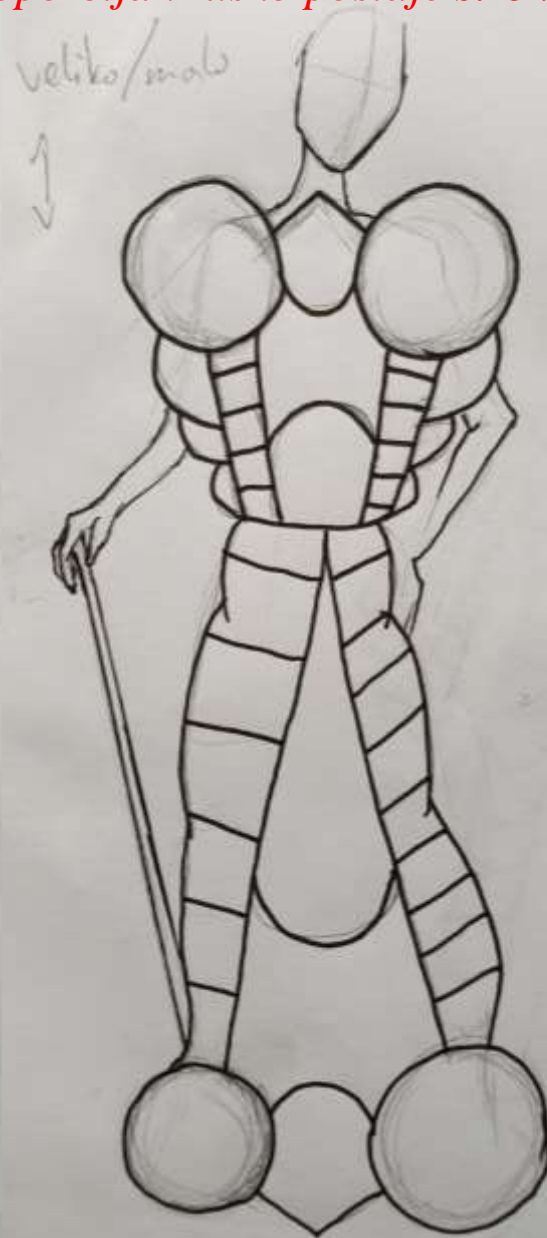
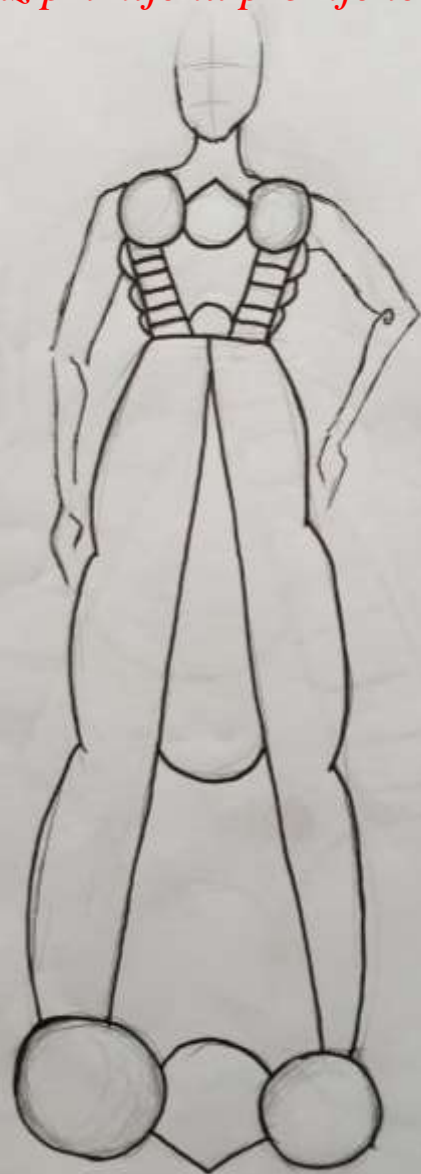
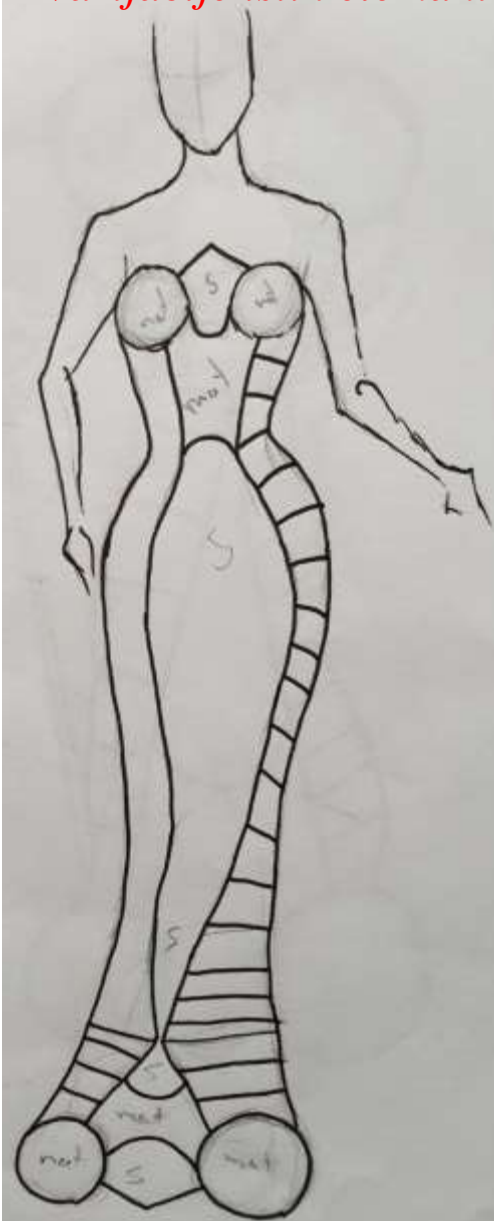
*Kreiranje
originalnih
proporcija na
autorskim skicama
- manipulacija
malo-veliko*

❖ Element dizajna s
prve skice: krug,
promijenio je
proporciju.

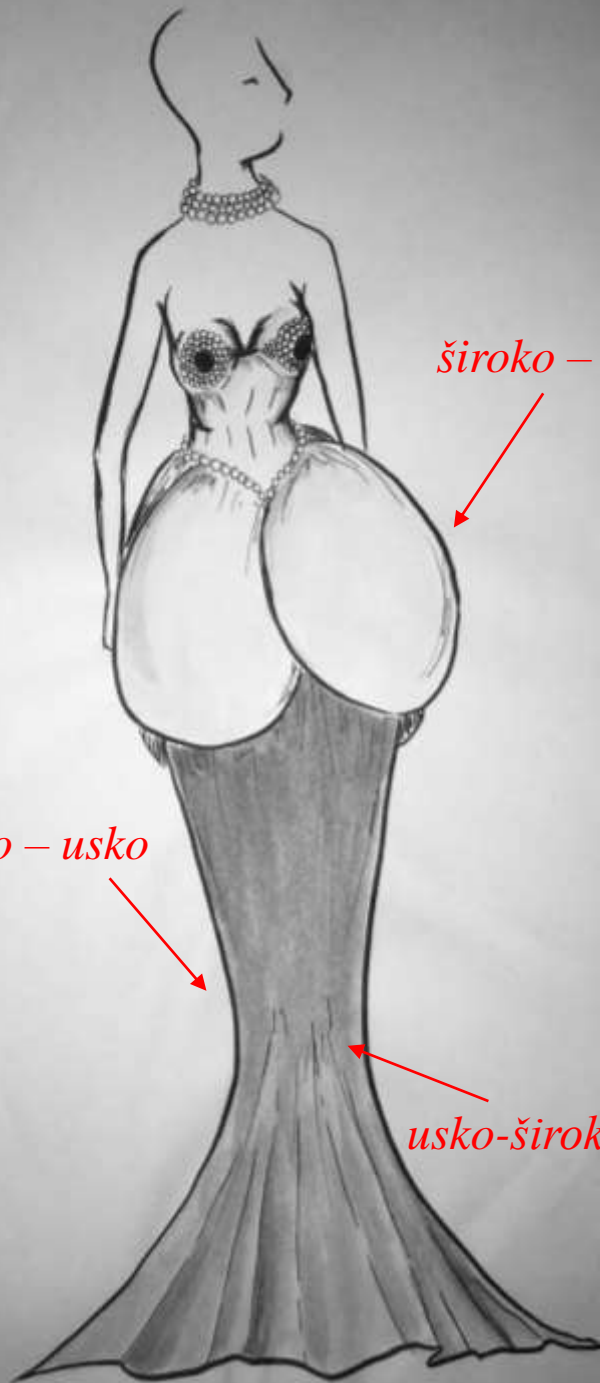
Kreiranje originalnih proporcija na autorskim skicama –

varijacije istih elemanta uz primijenu promjene proporcija : usko postaje široko , a široko postaje usko

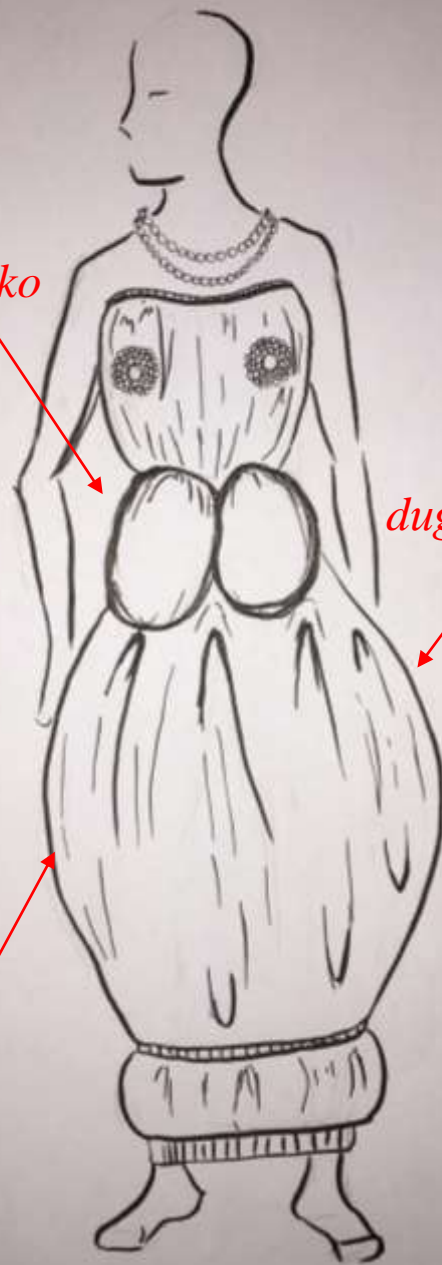

široko – usko

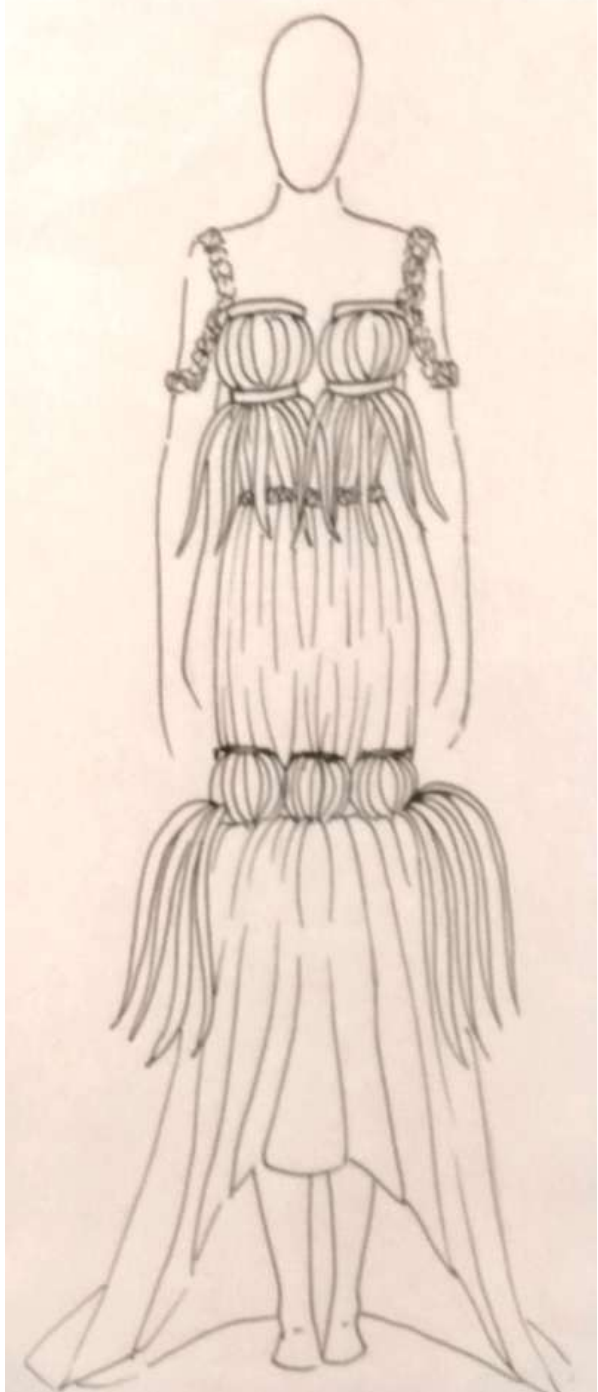
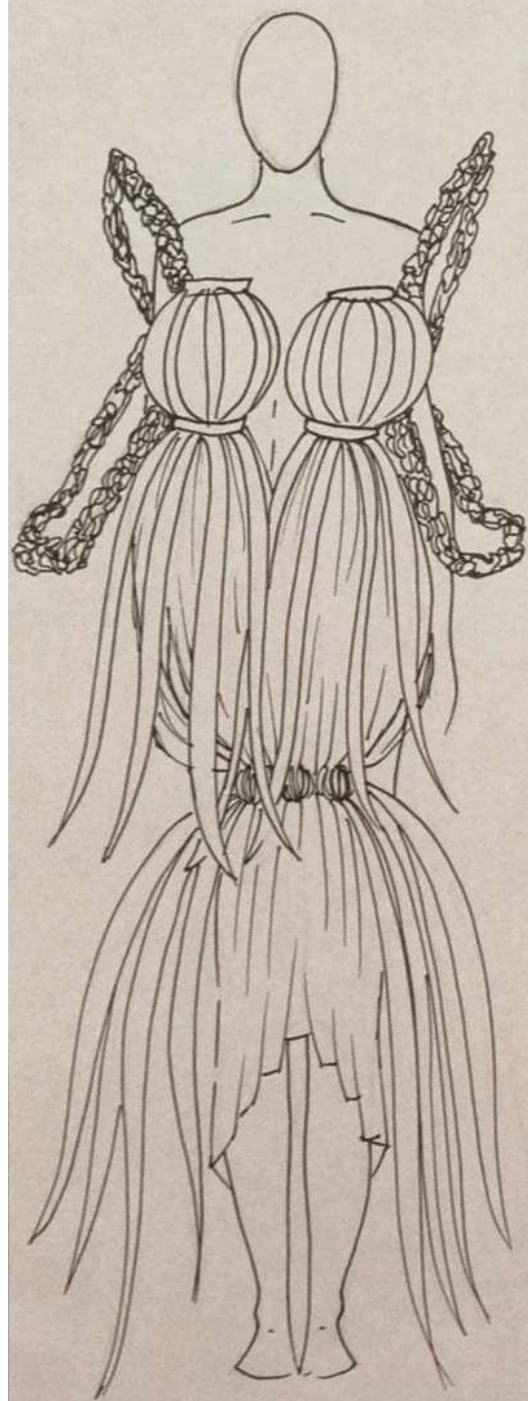
široko – usko

usko-široko

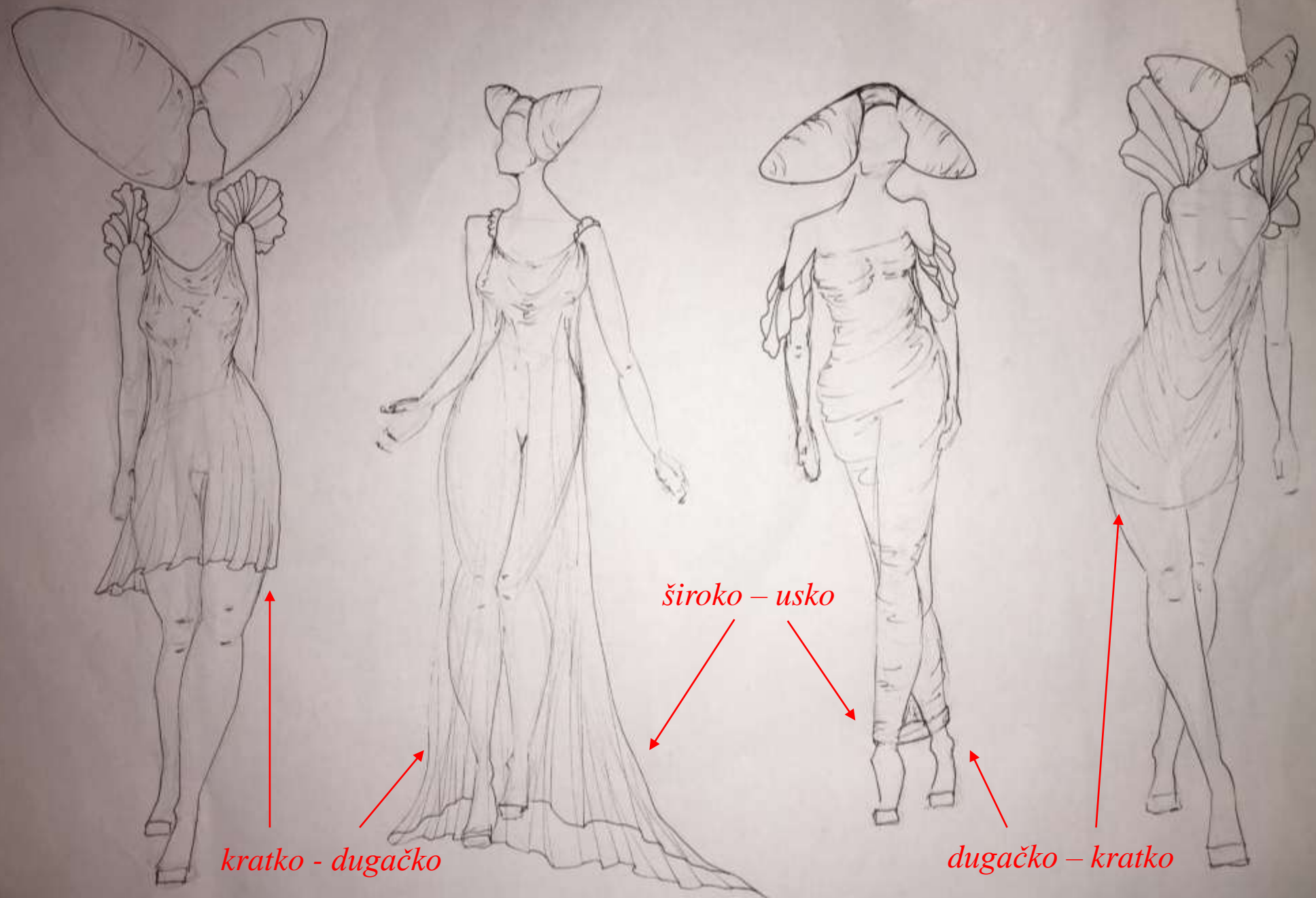

dugačko – kratko

❖ Promjena
proporcija jedan je
od
najjednostavnijih
načina
manipuliranja
vizualnim
karakteristikama
lika za postizanje
određenih
komunikacijskih
ciljeva.

Zadatak 3:

- Odaberite jedan od kostima koje ste kreirali u prethodnom zadatku (siluete) i **transformirajte ga na nekoliko načina, kreirajući više inačica istog kostima mijenjajući proporcije.**
- Ono što je bilo usko uz tijelo neka sada bude široko, što je bilo široko neka postane usko. Zatim, nešto što je bilo kratko neka postane dugo, a ono što je bilo dugo neka postane kratko. Ove varijacije primijenite na sve dijelove kostima: rukave, nogavice, dužine suknji, liniju struka, liniju bokova, liniju grudi, dubine vratnog izreza, veličine kragni, veličine revera i sl.
- Nacrtajte predloške ljudskog tijela različitih proporcija bez odjeće. Potom odabrane kostime precrtajte na različite oblike tijela. Promatrajte kako Vaši kostimi koji ste dizajnirali izgledaju na tijelima različitih antropometrijskih veličina.

4. Boja

✓ Boja

KLJUČNI POJMOVI:

- POVIJESNA TOČNOST
- KULTURNA PERCEPCIJA
- SIMBOLIZAM
- NEUROLOŠKI EFEKTI
- EMOTIVNI EFEKTI
- INDIVIDUALNE UMJETNIČKE PREFERENCE
- RAZVOJ UNIKATNIH PALETA BOJA
- BOJA SCENSKE I FILMSKE RASVJETE
- KOLORIT PRODUKCIJE PO SCENAMA

"Boja je svojstvo koje posjeduje predmet, stvarajući različite senzacije oku kao rezultat načina na koji odražava ili emitira svjetlost."

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/colour>

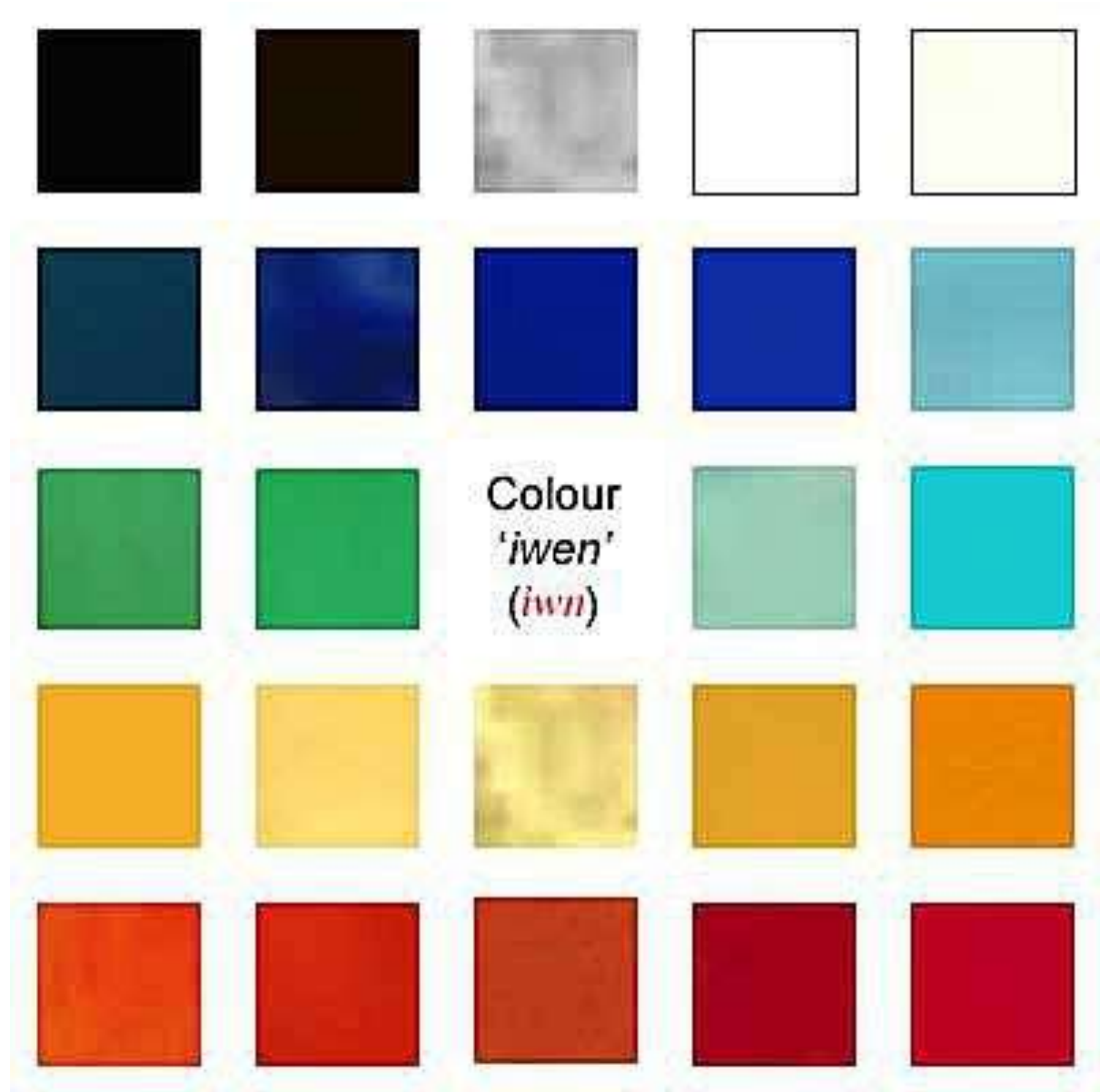
- ❖ Kombinacija boje i svjetla, posebno u kombinaciji s glazbom, ima mogućnost promjene i stvaranja atmosfere.
- ❖ Boje u kostimografiji moraju biti pažljivo odabrane kao i bilo koji drugi aspekt kostima. Paleta boja ne bira se iz pozicije ukusa pojedinog dizajnera ili izvođača. Paleta se treba formirati u skladu s dramskim zahtjevima predstave, usklađivanja harmonije, balansa i naglasaka potrebnih u svakoj od scena, djelovanjem određene boje materijala pod rasvjetom, povijesnom točnošću (ako se radi o povijesno autentičnom kostimu), simbolikom boja, individualnim i kulturnim percepcijama, te neurološkim i emocionalnim efektima.
- ❖ Treba razmotriti kako se jedna boja odnosi na drugu na pozornici. Hoće li odnos stvoriti kontrast ili sklad, sukob ili jedinstvo, koja će se boja istaknuti više i koja količina svake pojedine boje postiže ravnotežu.
- ❖ Razumijevanje boja u kostimima vrlo je moćan i kreativan dizajnerski alat, a ne samo individualna umjetnička preferenca.

❑ POVIJESNA TOČNOST KOLORITA

❖ Kada dizajnirate i izrađujete kostime kao povijesne replike ili druge varijante povijesno autentičnih kostima, preporučuje se istraživanje originalnih materijalnih povijesnih izvora, a ne reprodukcija. Reprodukcije se mogu koristiti kao izvor informacija za oblike, jer se oni ne mijenjaju na reprodukcijama, ali boje se uvijek mijenjaju i ovise o kalibraciji monitora ili pisača.

❖ Slijede primjeri paleta boja određenih povijesnih perioda.

Rembrandt (1606-1669)
 Palette
 1. Yellow Ochre
 2. Umber
 3. Lead Tin Yellow
 4. Azurite
 5. Smalt
 6. Carmine Lake
 7. Malachite
 8. Bone Black
 9. Lead white
 10. Vermilion
 11. Ultramarine
 12. Naples yellow

Neoclassical collors

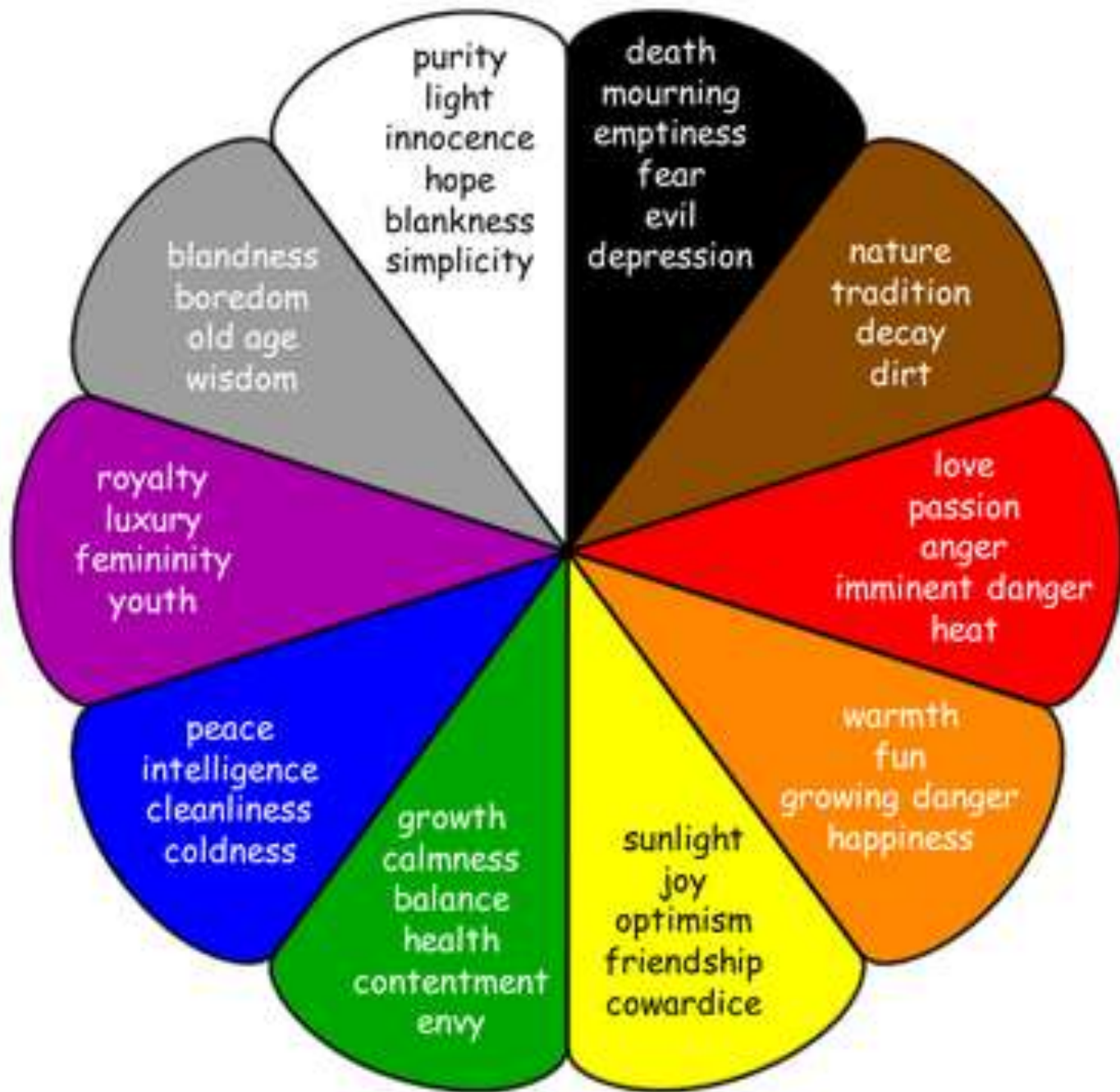

- ❑ SIMBOLIZAM
- ❑ NEUROLOŠKI EFEKTI
- ❑ EMOTIVNI EFEKTI

❖ Poznata znanstvena istraživanja govore o tome kako svaka boja i njezina nijansa utječe na ljudski mozak i emocije neurološki. Stoga je važno biti u tijeku sa suvremenim neuroznanstvenim dostignućima kako bi koristili boje za bolje komuniciranje emocija na svjesnoj ili podsvjesnoj razini.

COLOR EMOTION GUIDE

COLOR SYMBOLISM CHART

WHAT DO DIFFERENT COLORS MEAN

BEIGE Flexibility, dependability	BLACK Elegance, power, mystery, evil, death	BLUE Stability, loyalty, confidence	BROWN Warmth, foundation, wholesomeness, security
BURGUNDY Sophistication, power, influence	CORAL Self-love, creativity, balance	AMBER Warmth, positivity, energy	GOLD Compassion, courage, magic, wisdom
GREEN Nature, life, safety, jealousy	GREY Lack of emotions, conservativeness	INDIGO Devotion, justice, wisdom	LAVENDER Youth, vitality
MAGENTA Compassion, cooperation, self respect	MAROON Strength, ambition, creativity, excitement	ORANGE Abundance, warmth, determination, success	PINK Love for oneself and others, romance
PURPLE Luxury, ambition, independence, mystery	RED Romance, sensitivity, leadership, willpower, danger	SILVER Glamour, grace, and modern technology	TEAL Sophistication, self-sufficiency, communication
TURQUOISE Emotional balance, friendship, good luck, feminism	VOILET Spirituality, imagination, wisdom, luxury	WHITE Innocence, safety, illumination, perfection	YELLOW Joy, positivity, vigor, remembrance, intellect

❖ Inspiracije za unikatne palete boja dizajneri nalaze svuda oko sebe: u prirodi, uporabnim objektima, različitim kulturama...

CRYSTAL COVES

F/W 2017 Home Furnishings

D.O. S9051YC

D.O. S9052YC

D.O. S9053YC

D.O. S9054YC

D.O. S9055YC

D.O. S9056YC

D.O. S9057YC

D.O. S9058YC

SPRING / SUMMER
Y C 2018

PatternCurator

❖ Primjeri studentskih kreacija paleta boja inspiriranih fotografijama pejzaža i interijera.

❖ Primjer
kreiranja palete
boja iz
materijalnih
povijesnih izvora:
povijesnih
odjevnih
predmeta.

□ RAZVOJ

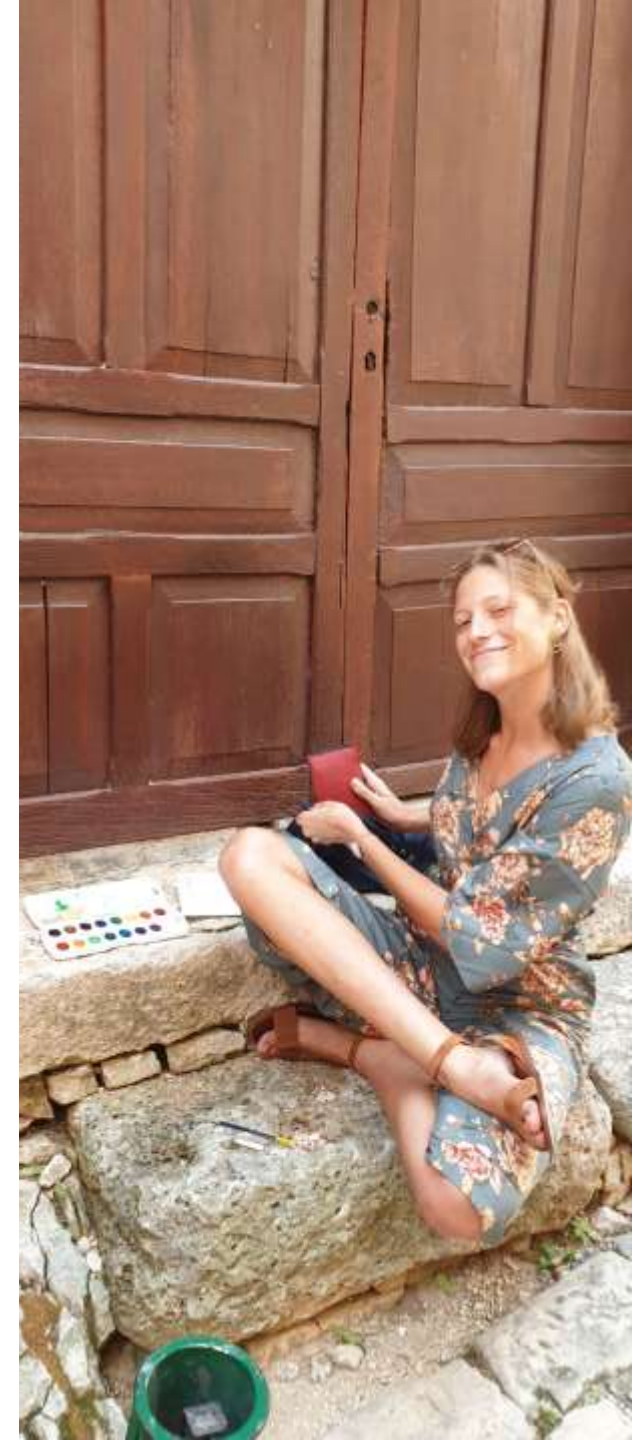
UNIKATNIH

PALETA BOJA

❖ Najzanimljivije
palette boja
dobivamo
neposrednim
promatranjem
prirode i općenito
trodimenzionalnog
stvarnog svijeta
oko sebe, rađe
nego s fotografija.

*Festival mladog kazališta, Bale, Hrvatska
Masterklasa kostimografije 2019.*

❖ Kreiranje unikatnih paleta boja po promatranju.

Festival mladog kazališta, Bale, Hrvatska Masterklasa kostimografije 2019..

❖ Elementi
arhitekture
(interijera i
eksterijera) često
se koriste kao
izvori inspiracija
za palete boja.

*Festival mladog kazališta, Bale, Hrvatska
Masterklasa kostimografije 2019..*

Festival mladog kazališta, Bale, Hrvatska, Masterklasa kostimografije 2019..

❖ Primjer primjene unikatnih kolorita u kostimografskim crtežima.

Studentski rad: Alanta Grigaliunaite, IADT

- ❖ Primjer plošnog nanošenja jedne boje u odnosu na koloriranje s bogatom paletom boja s tonovima i podtonovima iste „obitelji boja”.

❖ Prikaz više likova i njihovih kostima zajedno na sceni kreira „koloritsku tapiseriju”.

Kolorit produkcije po scenama

- ❖ Ako u produkciji ima mnogo izvođača, prilikom dizajniranja svakog pojedinog kostima lako se izgubiti u detaljima onoga što na svakoj osobi najbolje izgleda i zanemariti ukupnost pojedine slike na sceni.
- ❖ Protok boja cjelokupne produkcije može se staviti u tablicu koja se koristi za analizu dinamike predstave. Svaki prizor može se označiti primjerice od gore prema dolje, a likovi s lijeva na desno. Tablica se popuni tako da se vodoravno gleda koje će boje istodobno biti na pozornici. A okomito se gleda koloritski razvoj pojedinog lika tijekom predstave.

	Libretto / scenes	Scene changes	Norma	Adalgisa	Pollione	Oroveso	Clotilde	Flavio	Roman soldiers x 8	Gallic army /men x 16	Druids /men x 6	Priestesses x 6	Gallic army /women x 19	Boys x 2
I act	I Sacred Grove of the Druids. In the centre, the Oak of Iriminsul; at the foot of which is seen a Druidical Stone, serving as an Altar.—It is night: lights are seen among the Trees at the back. A Religious March is heard. Enter the Gallic Army, followed by a Procession of Druids; and, lastly, the Chief Priests, headed by Oroveso.	1) Sacred forest of the druids				White with fur and gold				brown	off white			
	II Flatio and Pollio enter cautiously, enveloped in their togas.	2) Roman camp			Red with leather and gold			Red with leather and gold						
	III Enter from the back, Drids, Priestesses, Soldiers, Bards, Sacrifiers. In the center at their head, Oroveso	3) Ritual place								brown	off white	off white	brown	
	IV Enter Norma, in the midst of attendant Priestesses: her hair streaming wildly over her shoulders—her forehead bound by a wreath of the mystic vervain—in her hand a golden sickle. With a solemn air she ascends the Druidical Stone and glances around, as one inspired with prophetic power—All maintain a deep silence Norma cuts branches of the Mistletoe, which the Priestesses receive and deposit in their consecrated baskets. She then advances, upraising her arms on high.—The Moon beaming forth in full effulgence. All kneel reverentially.		Forest green with gold			White with fur and gold					off white	Forest green		
	V Enter Adalgisa	4) In the woods												
	VI Enter Polio and Flavio			off white	Red with leather and gold			Red with leather and gold						
	VII Norma's dwelling. Enter Norma and Clotilde, leading by hand two young children	5) Norma's home						brown						
	VIII Adalgisa and Norma													
IX Enter Polio	6) Forest	Bronze with copper	Mother of pearl	Red with leather and gold										
II act	I Interior of Norma's Dwelling.—On one side, a Roman Couch, covered with Bear-skins, on which the children of Norma are sleeping. Enter Norma, with a lamp and a dagger in her hands. She seats herself, placing the lamp on a table. She is pale and distracted.	7) Norma's home												
	II Enter Clotilde.						brown							
	III Enter Adalgisa						brown							
	IV A solitary spot near the Druids' Wood, surrounded by rocky Caverns.—In the distance is a Lake, over which is a Stone Bridge. Enter Soldiers and Gauls	8) The glade in the forest								brown	off white			
	V Enter Oroveso													
	VI Temple of Iriminsul: an altar on one side. Enter Norma Enter Clotilde.	9) Deep in the forest, in the vicinity of sacred gong	Fire red					brown						
	VII Enter hastily, from various sides, Oroveso, Druids, Bards, the Officiating Priestesses.—By little and little, the Temple becomes filled with armed men.—Norma takes her place on the Altar.					White with fur and gold				brown	off white	off white	brown	
	VIII Enter Clotilde													
	IX Enter Pollio, conducted by a troop of warriors													
	X Norma and Pollio													
Scene the last	Reenter Oroveso, Druids, Bards and Warriors.	10) The pyre			Red with leather and gold				Red with leather and gold	brown	off white	off white	brown	

- ❖ Primjer razvoja unikatne palete boja ukupnog kolorita predstave, tablica prisutnosti svih likova predstave po slikama, te primjer nekoliko koloritskih slika produkcije po scenama.

PRODANA NEVESTA
(The Bartered Bride)
BEDRICH SMETANA

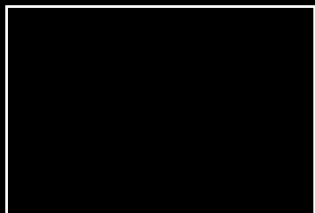
Music Director/Arranger: William Hobbs

Stage Director: Ivan Fuller

Costume designer: Jasmina Pacek

/color flow by characters and by scenes /

Color palette

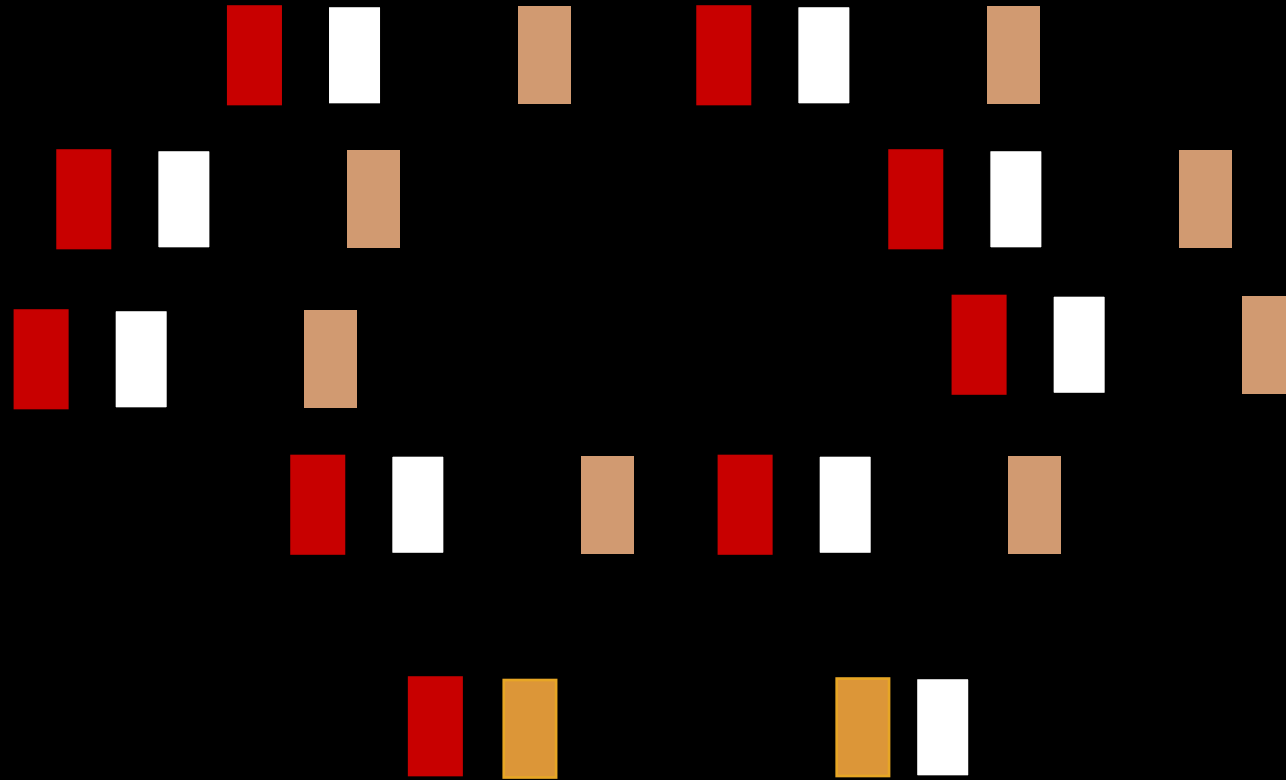

		KRUSCINA	LUDMILA	MARENKA	JENIK	VASEK	TOBIAS MICHA	HATA	ESMERALDA	KEZAL	CIRCUS DIRECTOR	INDIA N	CHORUS	DENCERS
ACT I A village, on a spring feast day	SCENE 1 ,page 4 LOVE BETWEEN JENIK AND MARENKA			X	X								VILLAGERS	
	SCENE 2 ,page 7 PARENTS AND KEZAL PLANING MARENKA'S WEDING	X	X							X				
	SCENE 3 ,page 10 MARENKA TELS PARENTS SHE DOES NOT WANT TO MARRY VASEK	X	X	X						X				
	SCENE 4 ,page 12 KRUSCINA AND KEZAL MAKE PLANS	X								X				
	SCENE 5 ,page 13 POLKA SONG												VILLAGERS	
ACT II The village in	SCENE 1 ,page 14 BEER SONG				X					X			CHORUS MEN ONLY	
	SCENE 2 ,page 16 MARENKA TALKING VASEK INTO RENOUNCING „MARENKA „			X		X								
	SCENE 3 ,page 19 PAYMENT OFFERED TO JENIK				X					X				
	SCENE 4 ,page 24 FAMILY AND VILLAGERS CELEBRATING JENIK TALKING THE MONEY, SIGNING DEAL	X	X		X					X			VILLAGERS	
ACT III The village	SCENE 1 ,page 26 ARRIVAL OF THE CIRCUS					X			X		X	X		DANCE OF COMEDIANS
	SCENE 2 ,page 29 FAMILY FINDS VASEK					X	X	X		X				
	SCENE 3 ,page 30 MARENKA BETRAYED (2 FAMILIES MEET)	X	X	X			X	X		X				
	SCENE 4 ,page 31 VASEK AND OTHERS, MARENKA DESPARATE			X		X							OTHERS	
	SCENE 5 ,page 33 YENIK AND MARENKA			X	X									
	SCENE 6 ,page 34 YENIK AND KECAL, „EAGER TO COLLECT MONEY“			X	X					X				
	SCENE 7 ,page 35 FINALE	X	X	X	X	X	X	X		X			VILLAGERS	

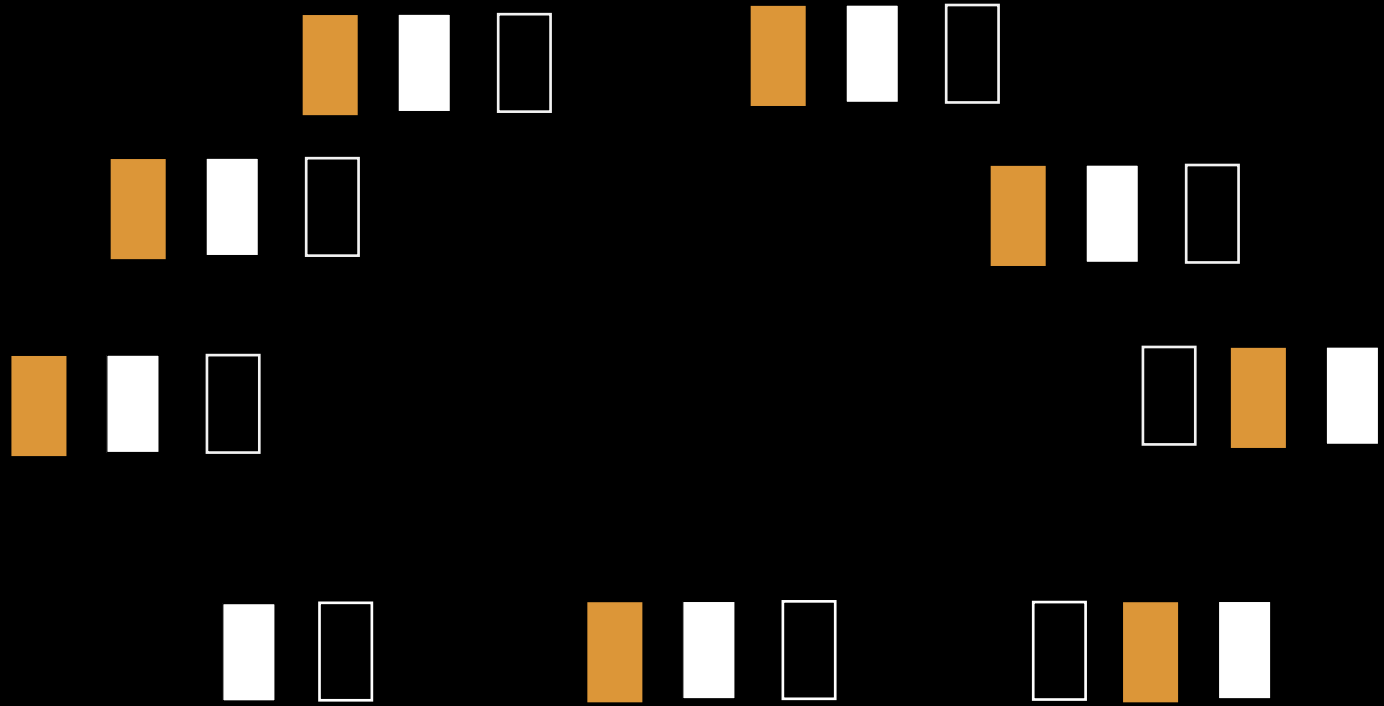
ACT I / SCENE I

LOVE BETWEEN JENIK AND MARENKA

ACT III / SCENE I

ARRIVAL OF THE CIRCUS

ACT III / SCENE II

FAMILY FINDS VASEK

ACT III / SCENE III

MARENKA BETRAYED, 2 FAMILIES MEET

Zadatak 4:

- 1) Izaberite jednu boju. Istražite ju i **napravite Power Point prezentaciju koja obuhvaća različite aspekte te boje:** kulturnu percepciju, simbolizam, neurološke efekte, emotivne efekte, primjere scenske i filmske rasvjete, boje za kostime te vaše individualne umjetničke preference vezane za tu boju.
- 2) **Kreirajte 5 unikatnih paleta boja** inspiriranih različitim vizualnim medijima (fotografijama, nađenim objektima i sl.) koristeći različite digitalne programe (Paint, Adobe photoshop) ručne slikarske alate (vodene boje, tempere, masne bojice...), konce i vunice, gotove palete boja za soboslikarske radove i sl. Iz odabranog izvora izvucite što je više moguće boja i tonova boja te ih organizirajte u „obitelji boja”.

5. Uzorci / ornamenti

✓ Uzorci / ornamenti

KLJUČNI POJMOVI:

☐ POVRŠINA TKANINE: JEDNOBOJNA ILI UZORKOVANA

☐ UZORCI:

- PREMA VRSTI: GEOMETRIJSKI, ORGANSKI, SIMBOLIČKI, FIGURATIVNI, APSTRAKTNI,
- PREMA POZICIJI: "ALL OVER" ILI POZICIONIRANI
- PREMA TEKSTILNOJ TEHNICI: TKANJE, VEZENJE, TISAK, OSLIKAVANJE, APLICIRANJE, KUKIČANJE, PLETENJE, ČIPKA...

☐ POZICIONIRANJE NA FIGURI-PRIVLAČENJE PAŽNJE

☐ VELIČINA

"Uzorak je ukrasni dizajn u ponavljanju (raportu) "

„Ornament se koristi kako bi nešto izgledalo ljepše, ali obično nema praktične svrhe; dodavanje ukrasa za ukrašavanje nečega. „

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/pattern>

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/ornament>

- ❖ Prisutnost uzoraka/ornamenata važan je aspekt tekstila koji se uzima u obzir u dizajniranju i izradi kostima.
- ❖ Rad s tekstilom s uzorkom u odnosu na jednobojne tekstile u kazališnim kostimima može biti zanimljiv i koristan, pogotovo ako dizajner ima znanje i vještine prepoznavanja i kreiranja unikatnih tekstila.

□ POVRŠINA TKANINE: JEDNOBOJNA ILI UZORKOVANA

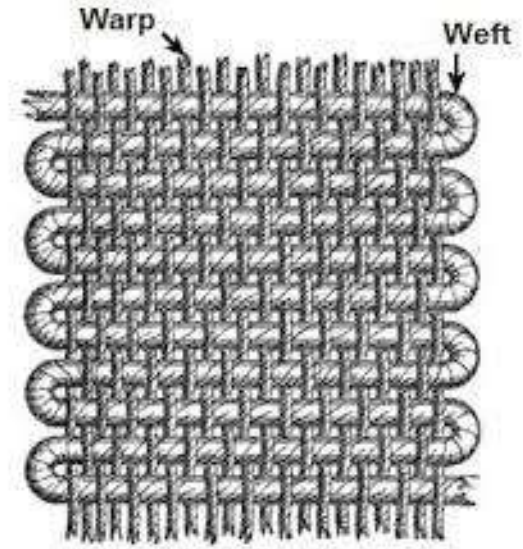
□ UZORCI:

- PREMA POZICIJI: "ALL OVER" ILI POZICIONIRANI

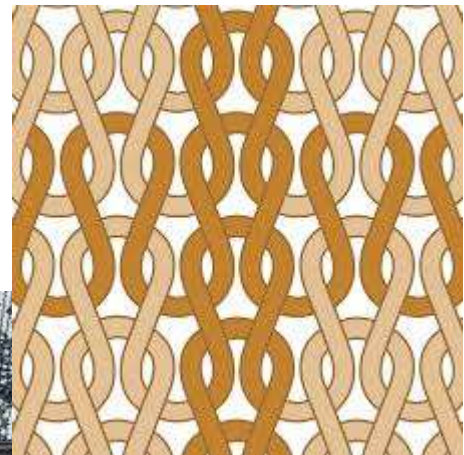

UZORCI PREMA TEKSTILNOJ TEHNICI: TKANJE, VEZENJE, TISAK, OSLIKAVANJE, APLIKACIRANJE, KUKIČANJE, PLETENJE, ČIPKA...

Tkani tekstil

Pletenina

Tisak na tekstilu

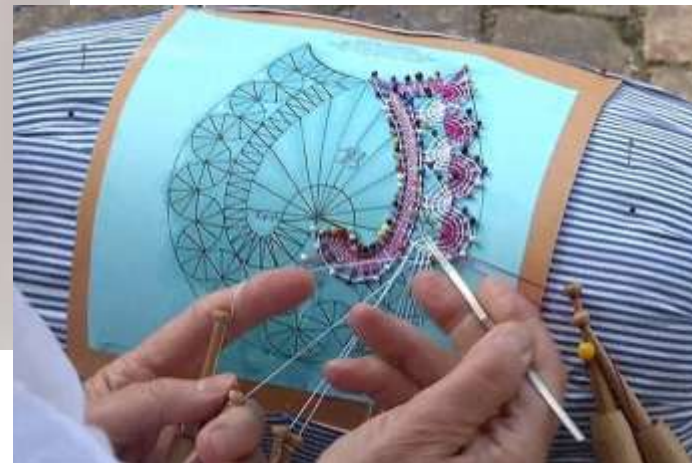
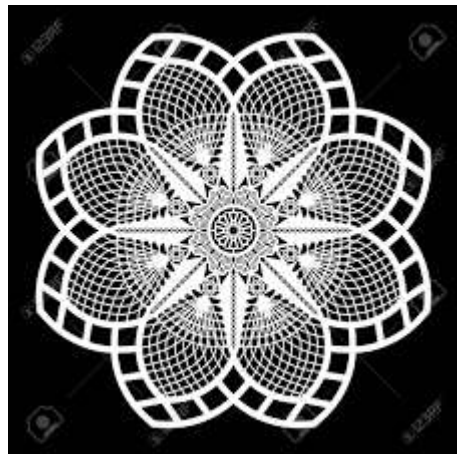
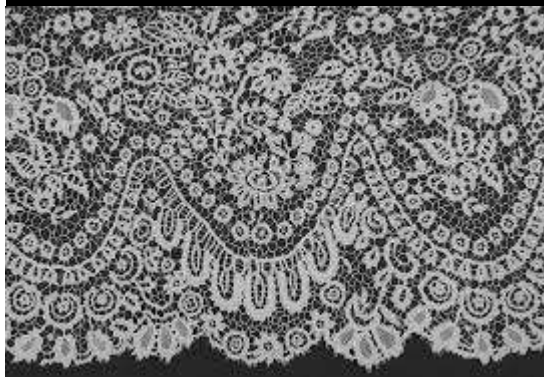

Aplikacije

Čipka

Pozamanterija

UZORCI:

- PREMA VRSTI UZORKA : GEOMETRIJSKI, ORGANSKI I SIMBOLIČKI

□ UZORCI:

○ PREMA VRSTI UZORKA : FIGURATIVNI I APSTRAKTNI

□ POZICIONIRANJE NA FIGURI - PRIVLAČENJE PAŽNJE

❖ Postavljanjem uzoraka na određeno mjesto na tijelu automatski se privlači pažnja na taj dio tijela.

❖ Zglobovi, vrat, struk i linija ruba uobičajena su mjesta za uzorke.

❖ Ako izrađujete kostime za neko povijesno razdoblje, uzorci mogu igrati važnu ulogu u radu na povijesnoj točnosti. Dostupne su reference o vrstama uzoraka tkanina i ukrasa za većinu povijesnih razdoblja. Mogu se jednostavno replicirati različitim tekstilnim tehnikama, no prvo se moraju dizajnirati uzorci.

❖ Kako kreirati unikatne uzorke i ornamente ?

❖ Uzorak „cigla”

Figure 10a

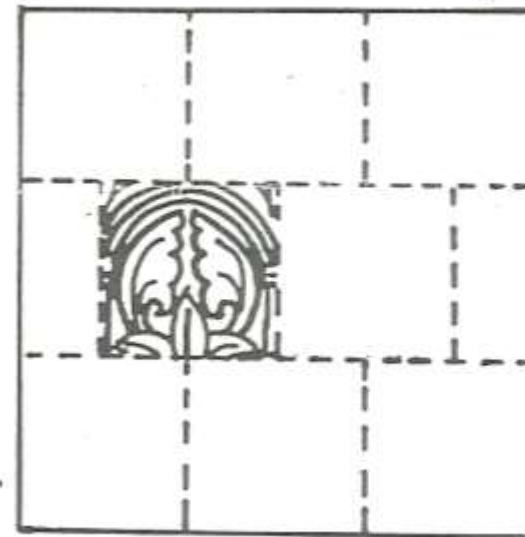

Figure 10b

❖ Uzorak „romb”

Figure 11a

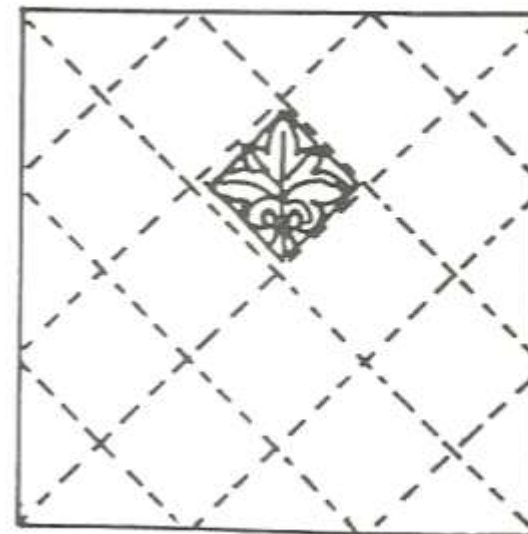

Figure 11b

❖ Ovalni uzorak

Figure 12a

Figure 12b

❖ Simetričan uzorak

Figure 13a

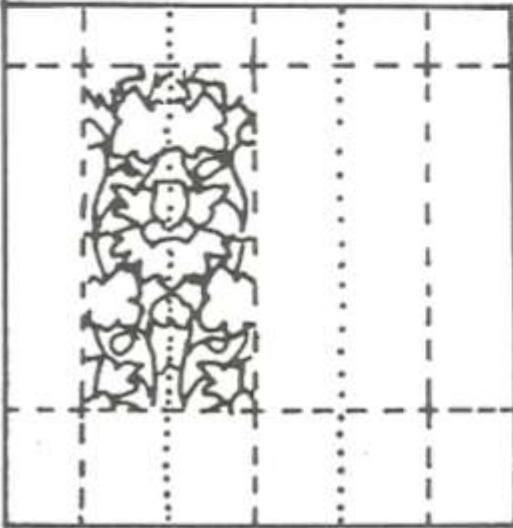

Figure 13b

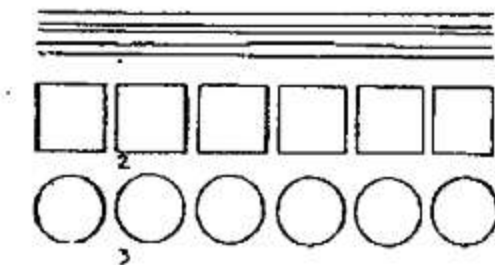
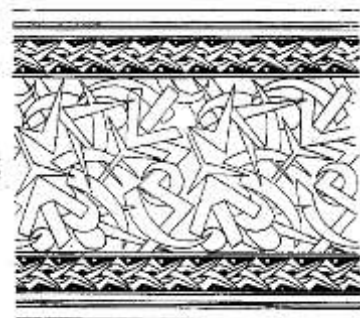
❖ Kreiranje bordura

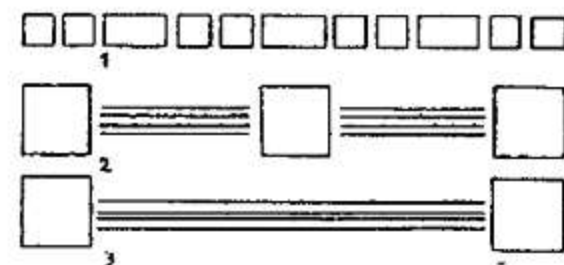
Sl. 48

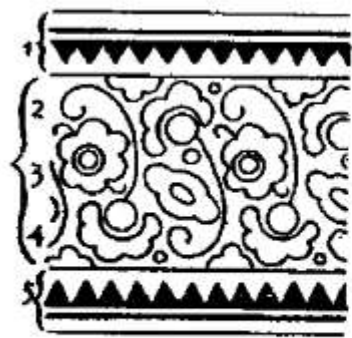
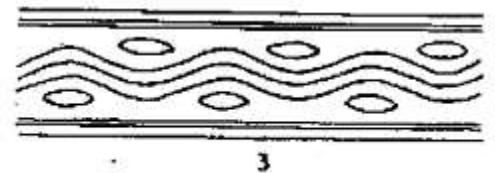
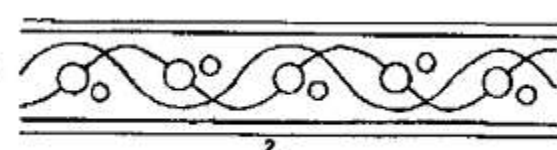
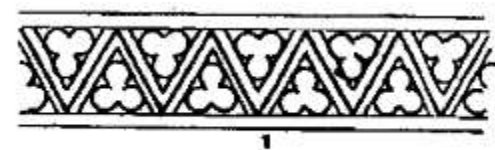
Sl. 49

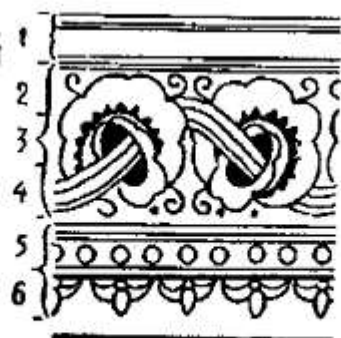
Sl. 53

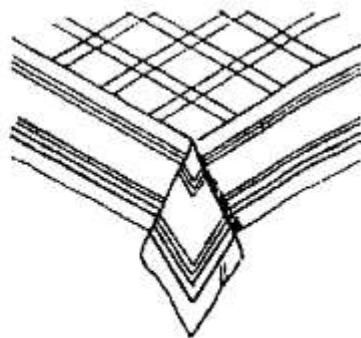
Sl. 54

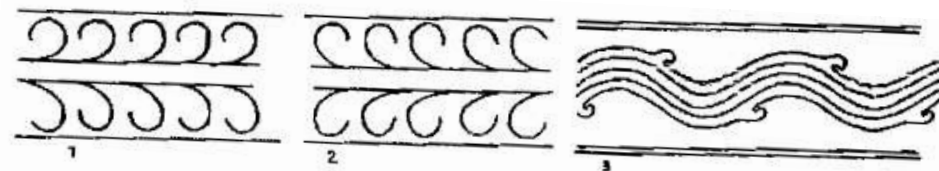
Sl. 50

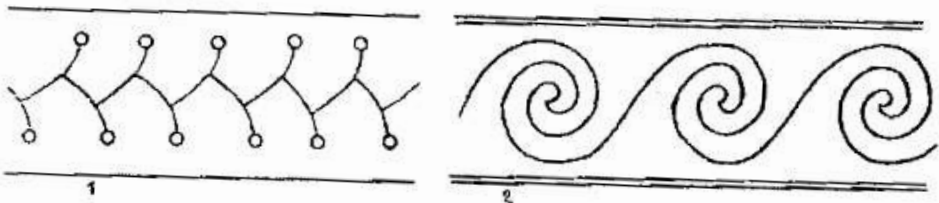
Sl. 51

Sl. 52

Sl. 56

Sl. 57*

❖ Kreiranje kvadratnog uzorka rotacijom elementa u četiri smjera

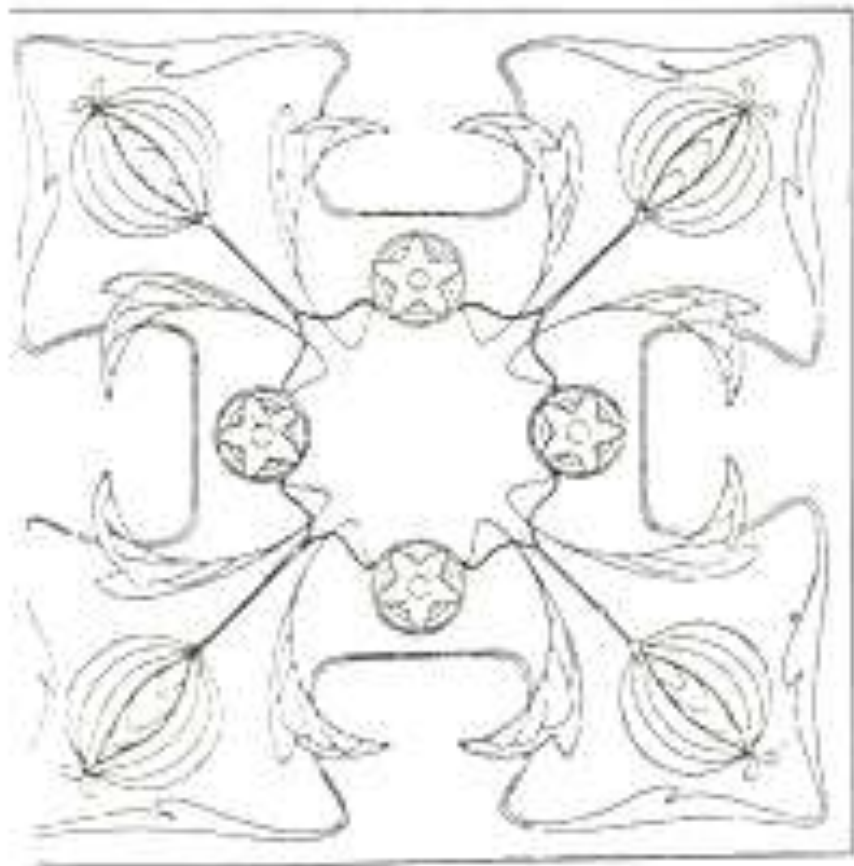

Figure 14a

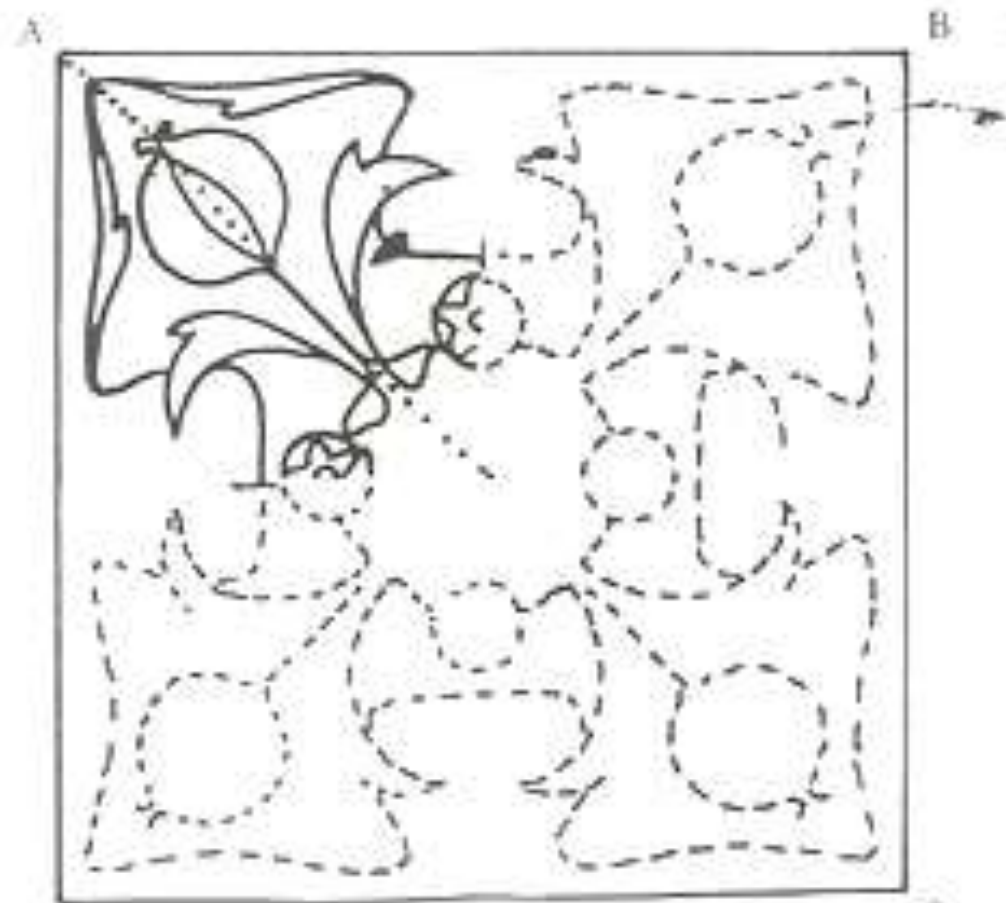
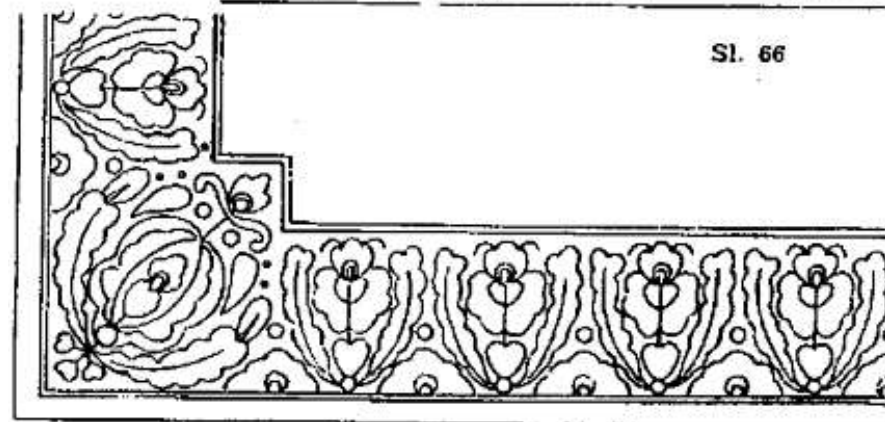
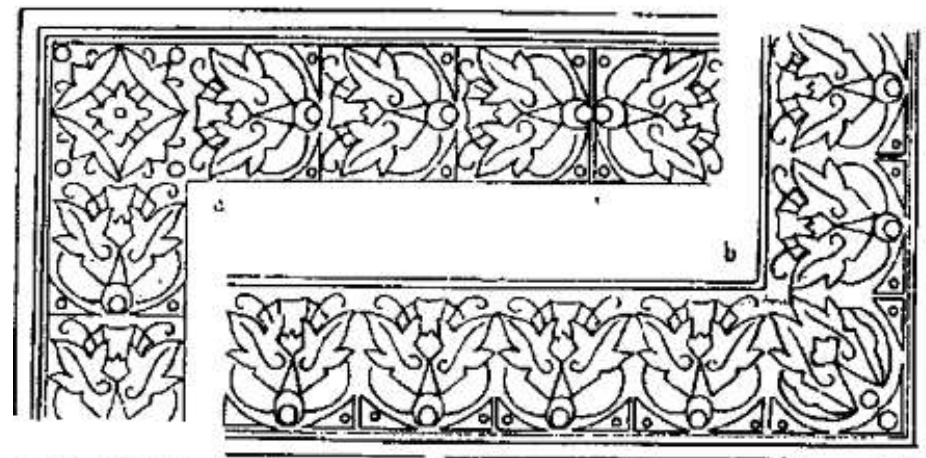
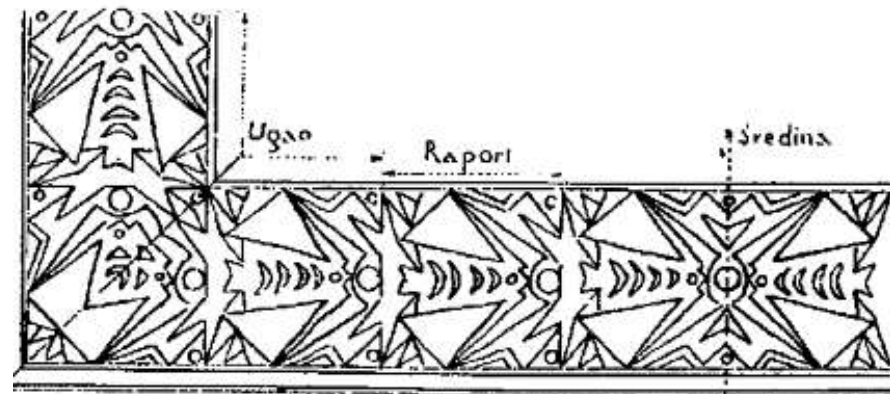
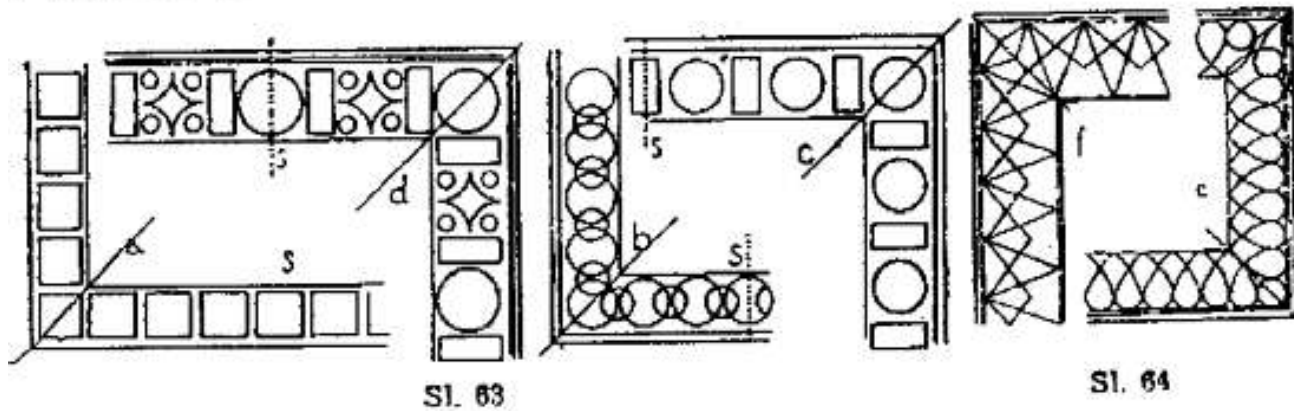
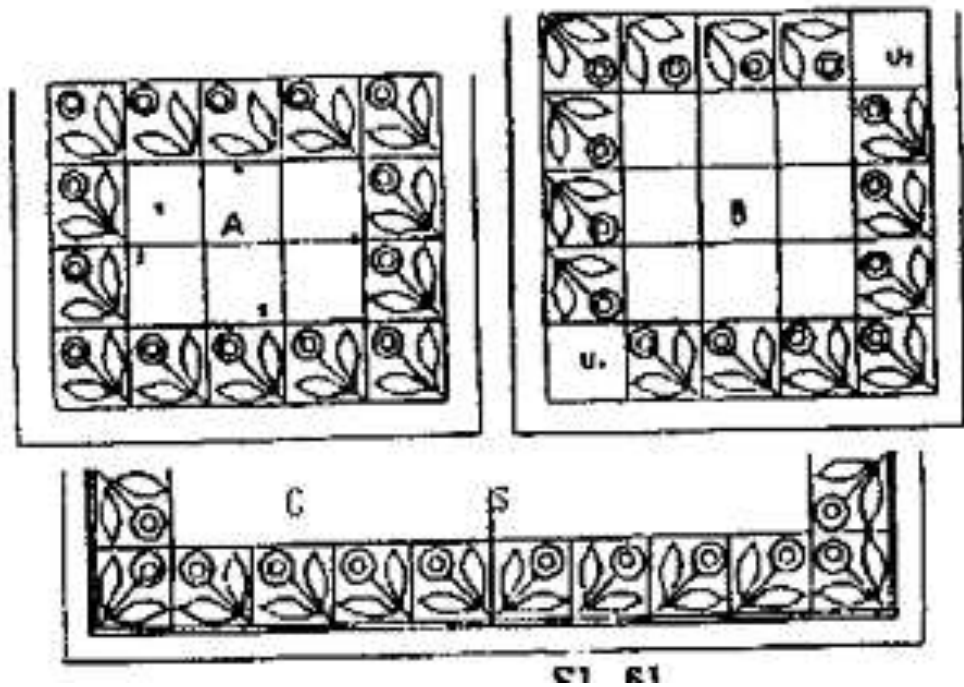
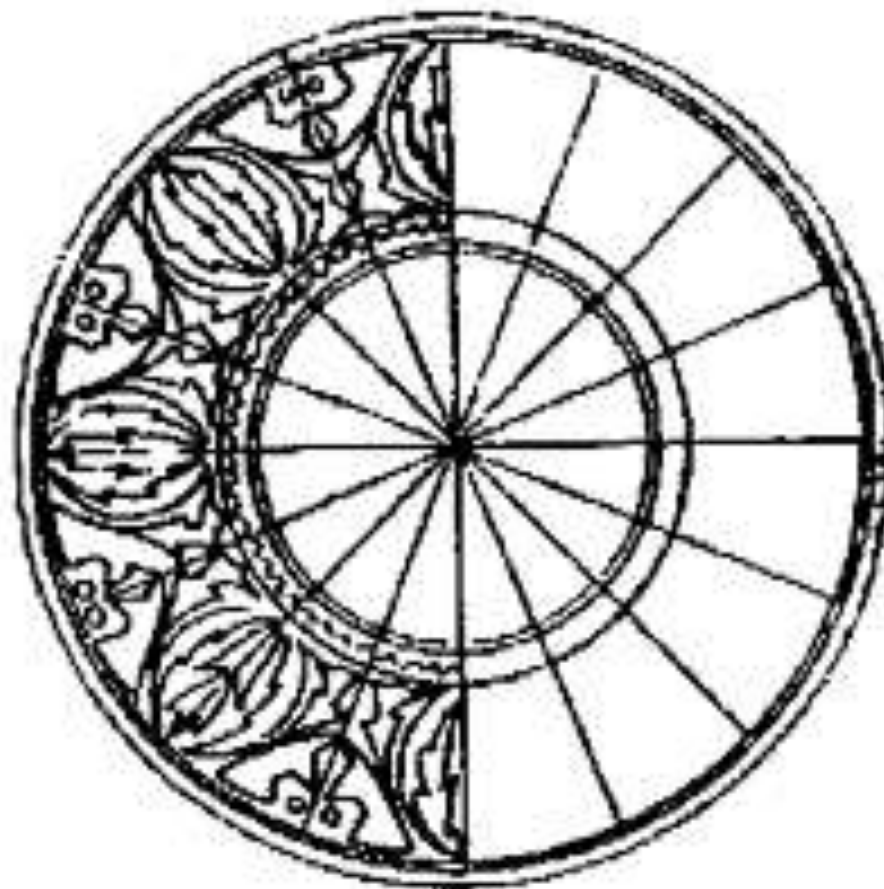

Figure 14b

❖ Kreiranje uglova bordura

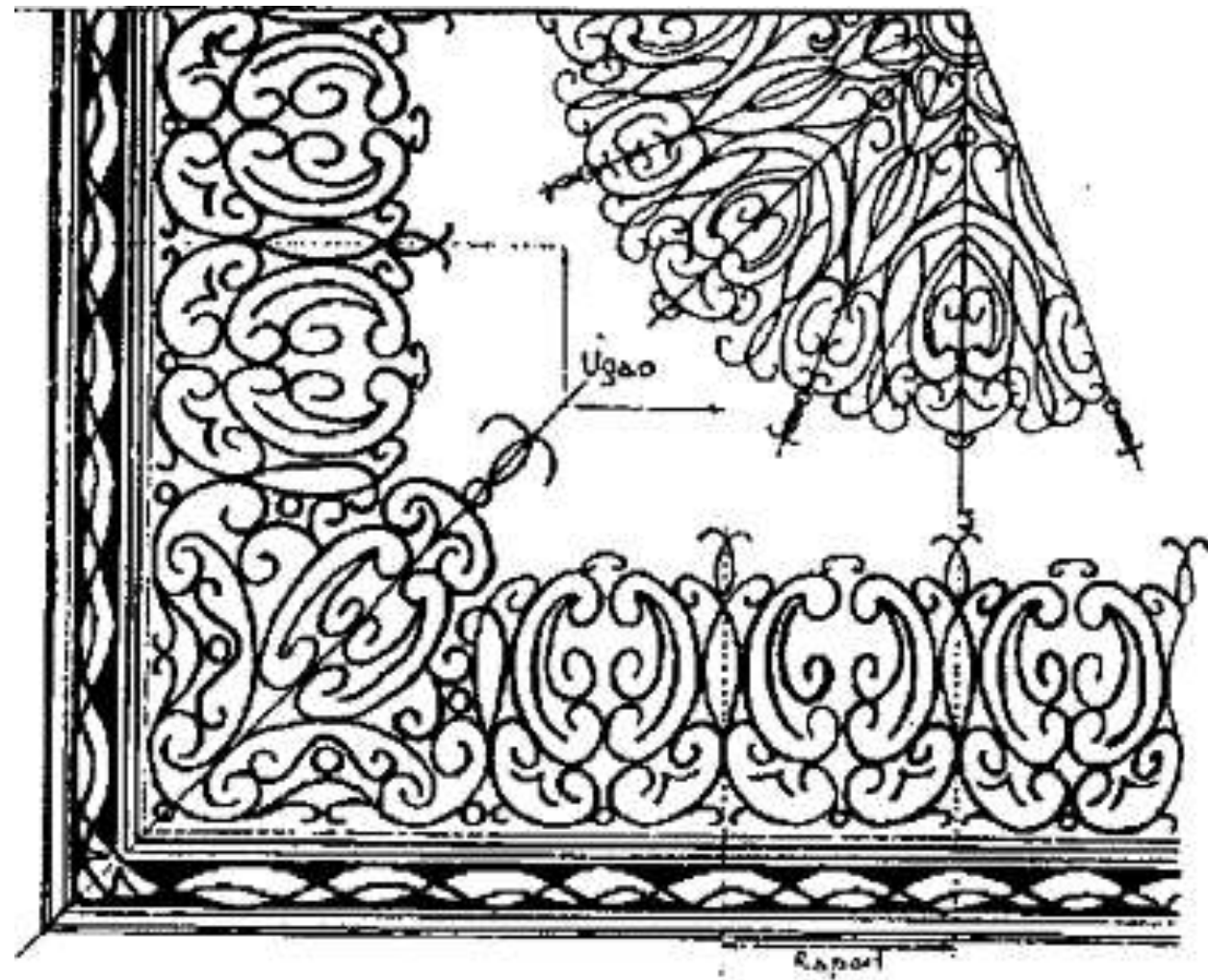
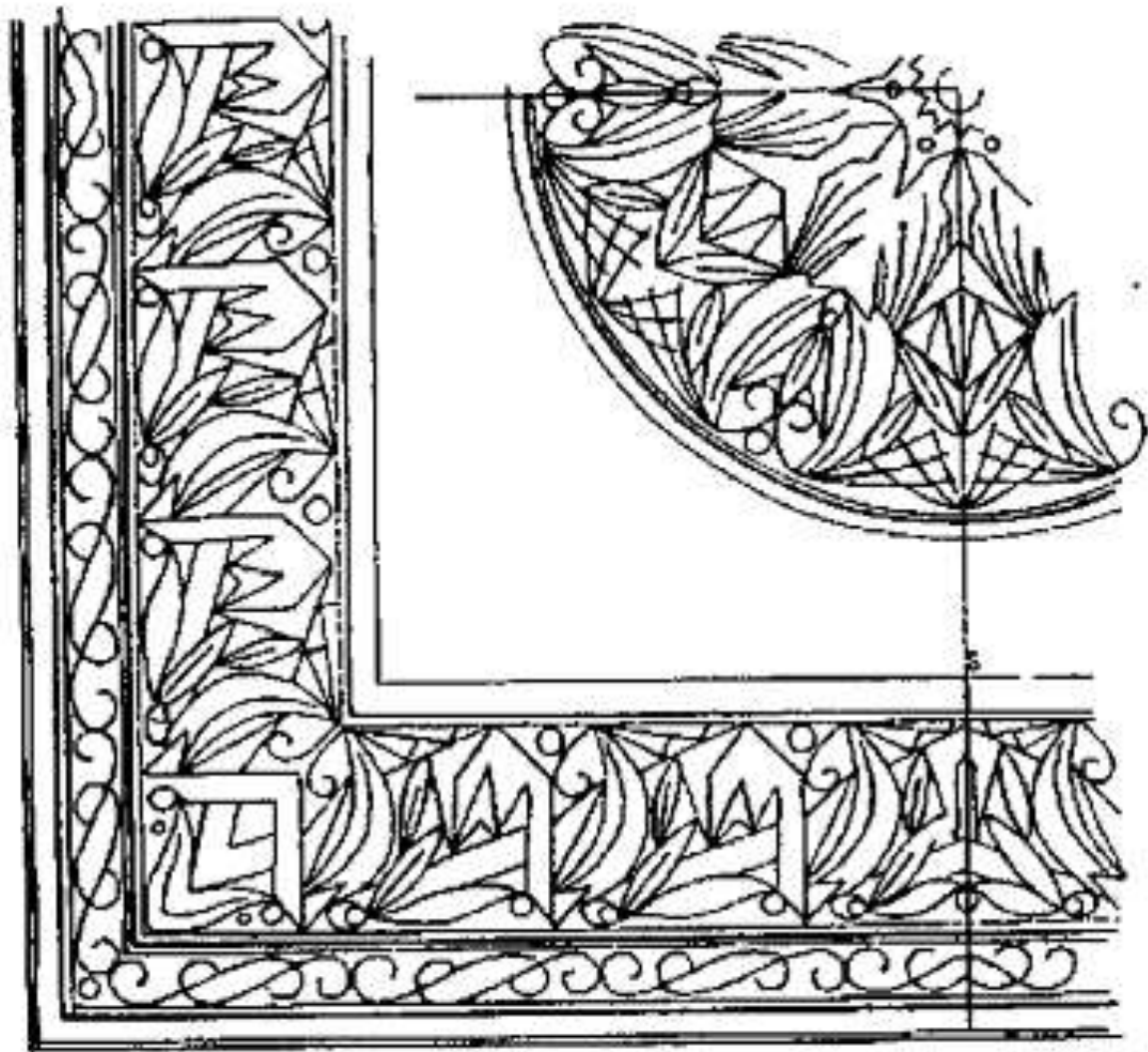

❖ Kreiranje kružnih uzoraka

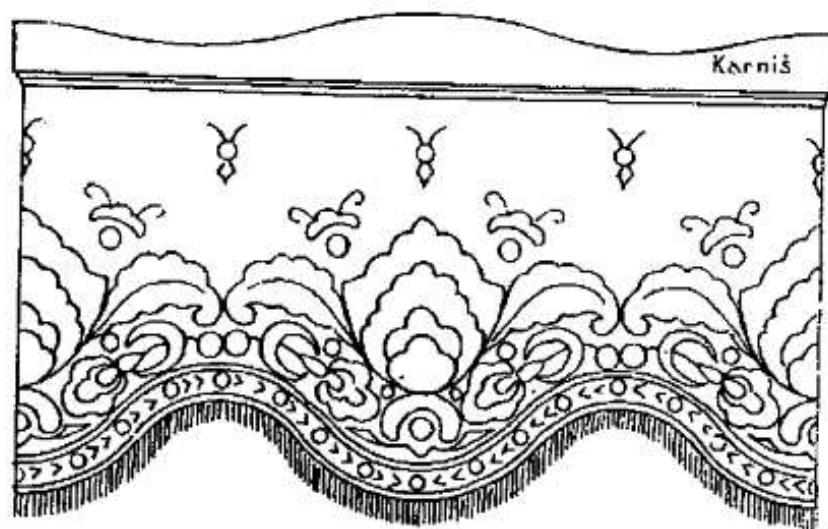

Sl. 62

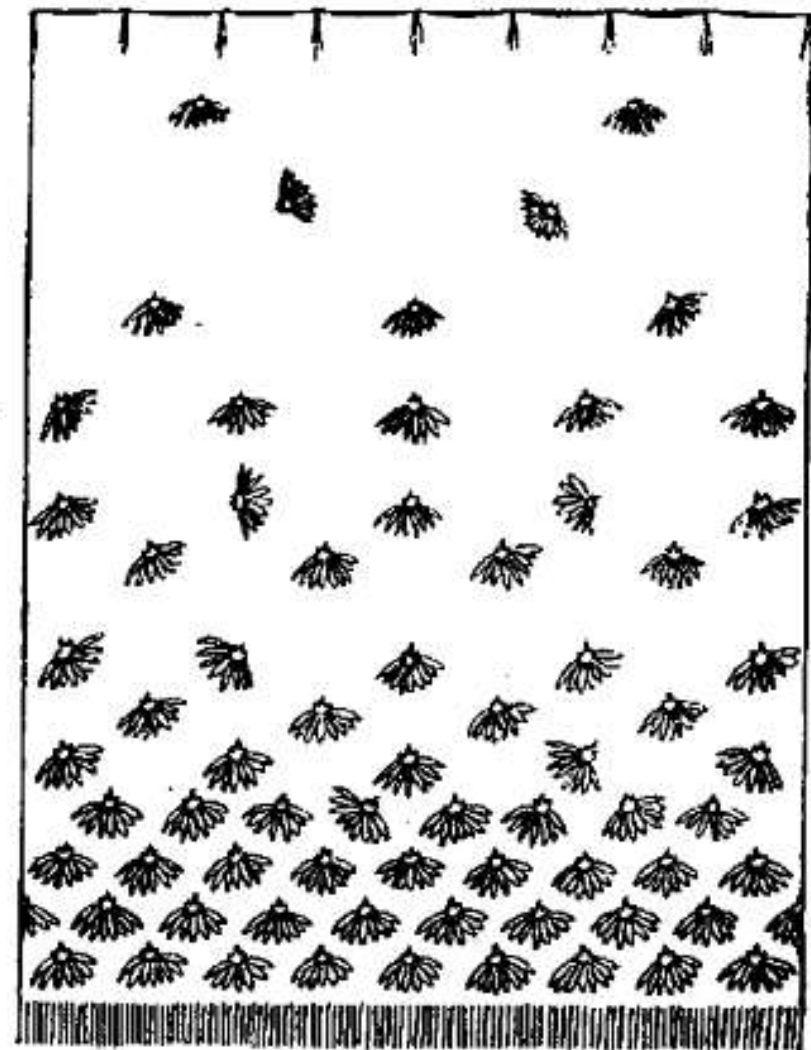
❖ Kreiranje uzoraka za stolnjake, marame i sl.

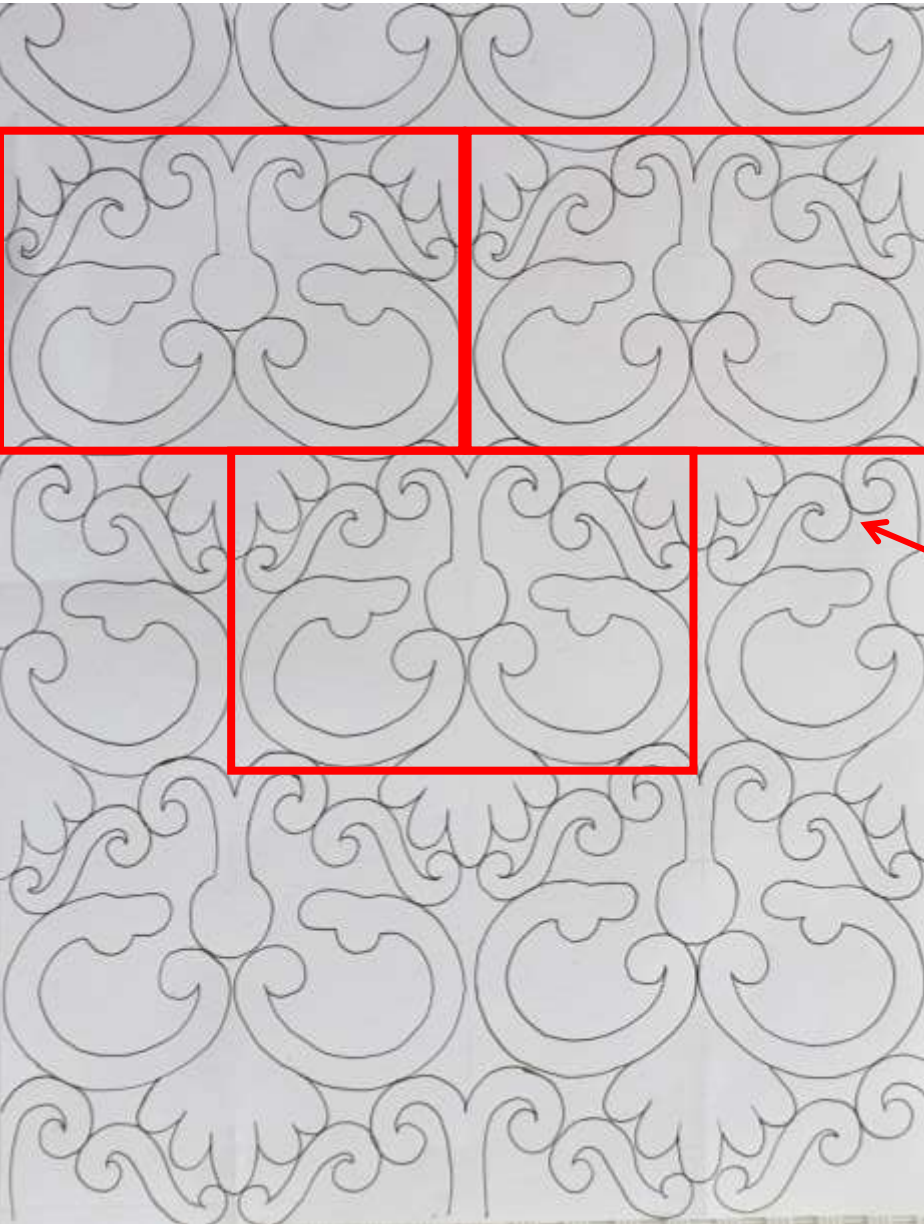
❖ Kreiranje pozicioniranih uzoraka

Sl. 60

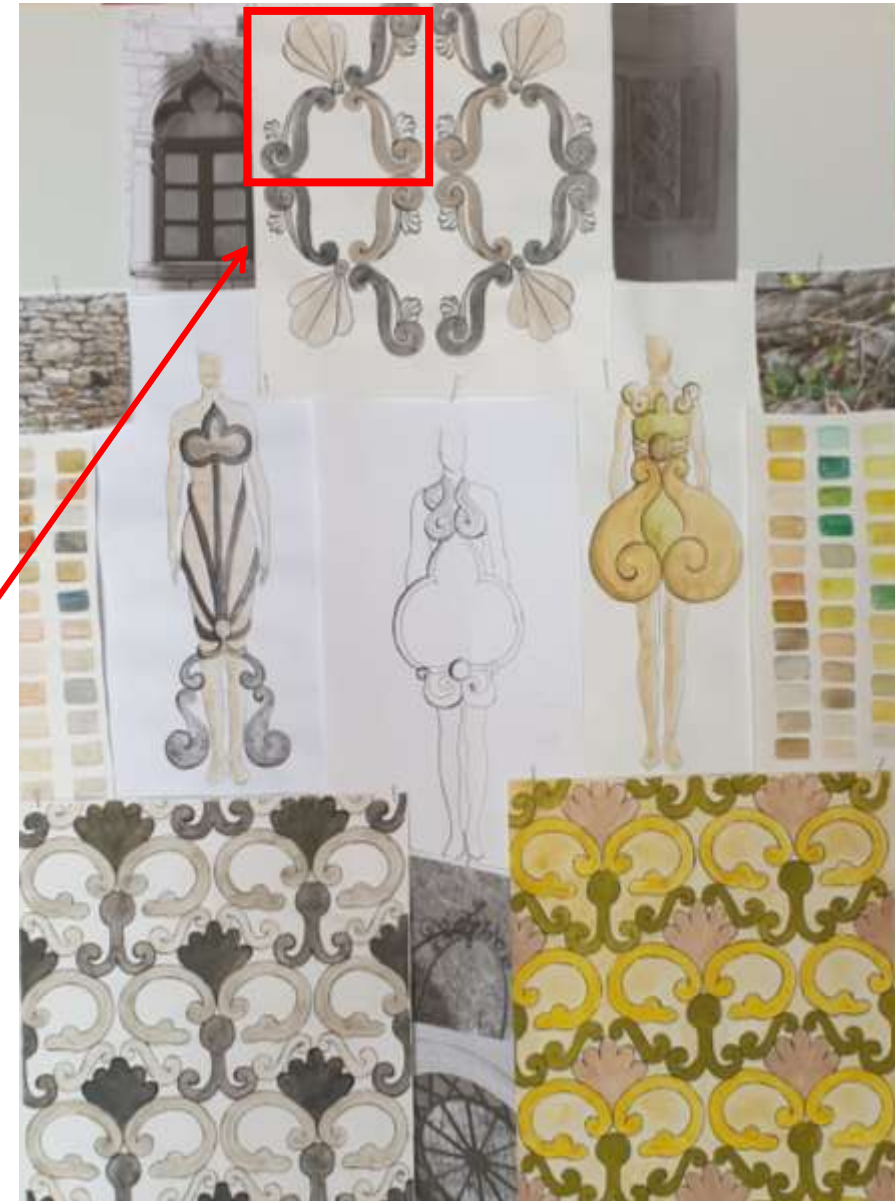

❖ Primjer kreiranja unikatnih uzoraka u raznim oblicima ponavljanja

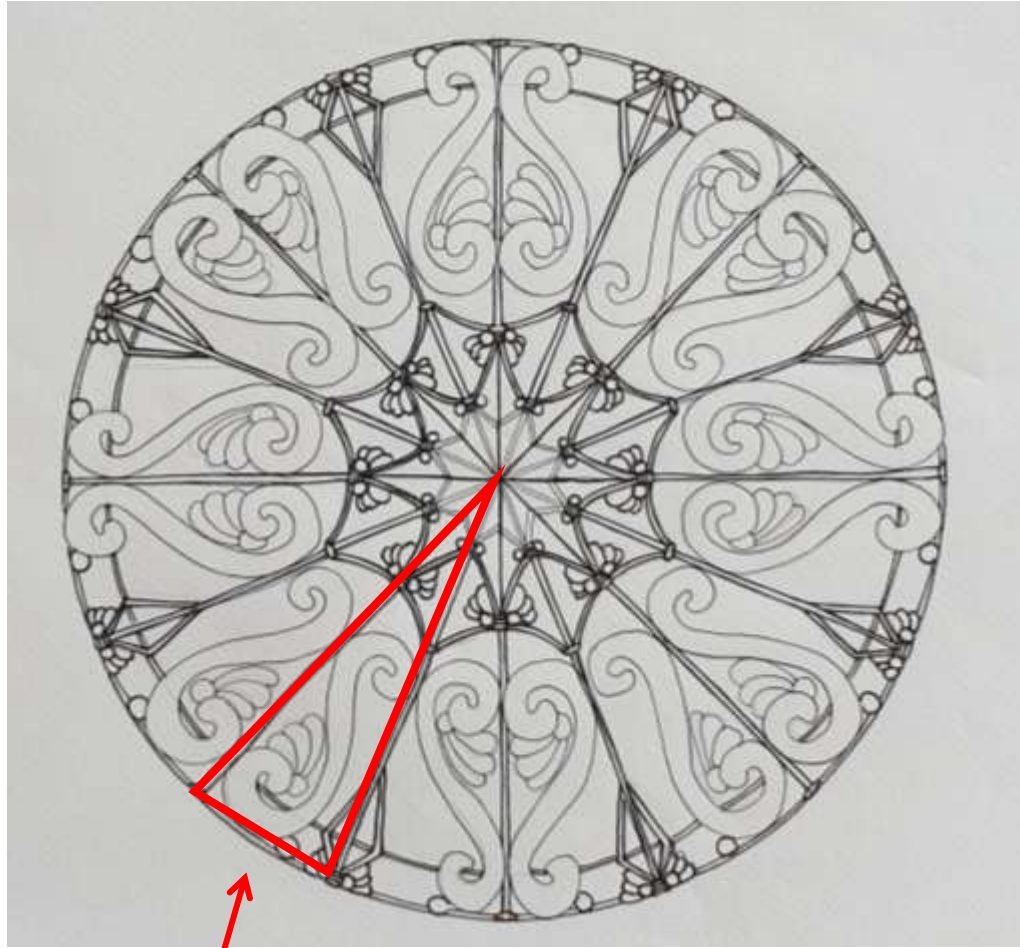
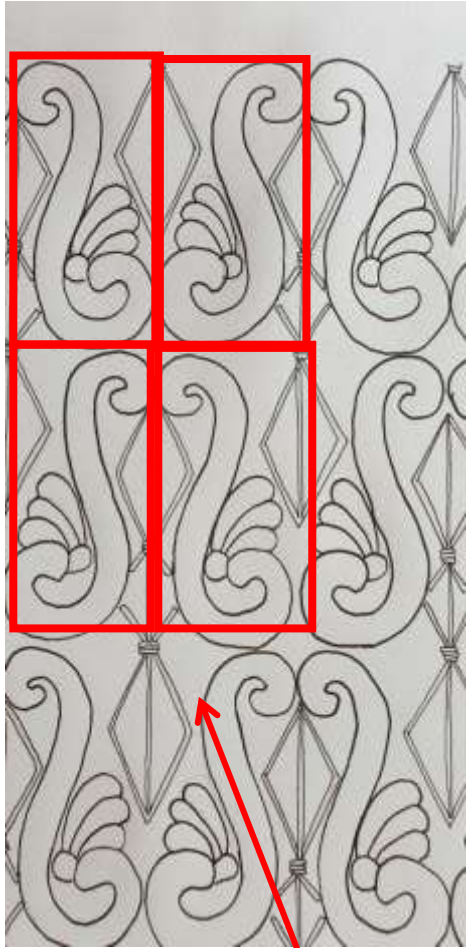
„cigla” uzorak

—
kvadratni uzorak s rotacijom

Studentski rad Sandra Štrković, Festival mladog kazališta, Bale, Hrvatska, Masterklasa kostimografije 2019.

❖ Primjer kreiranja unikatnih uzoraka u raznim oblicima ponavljanja.

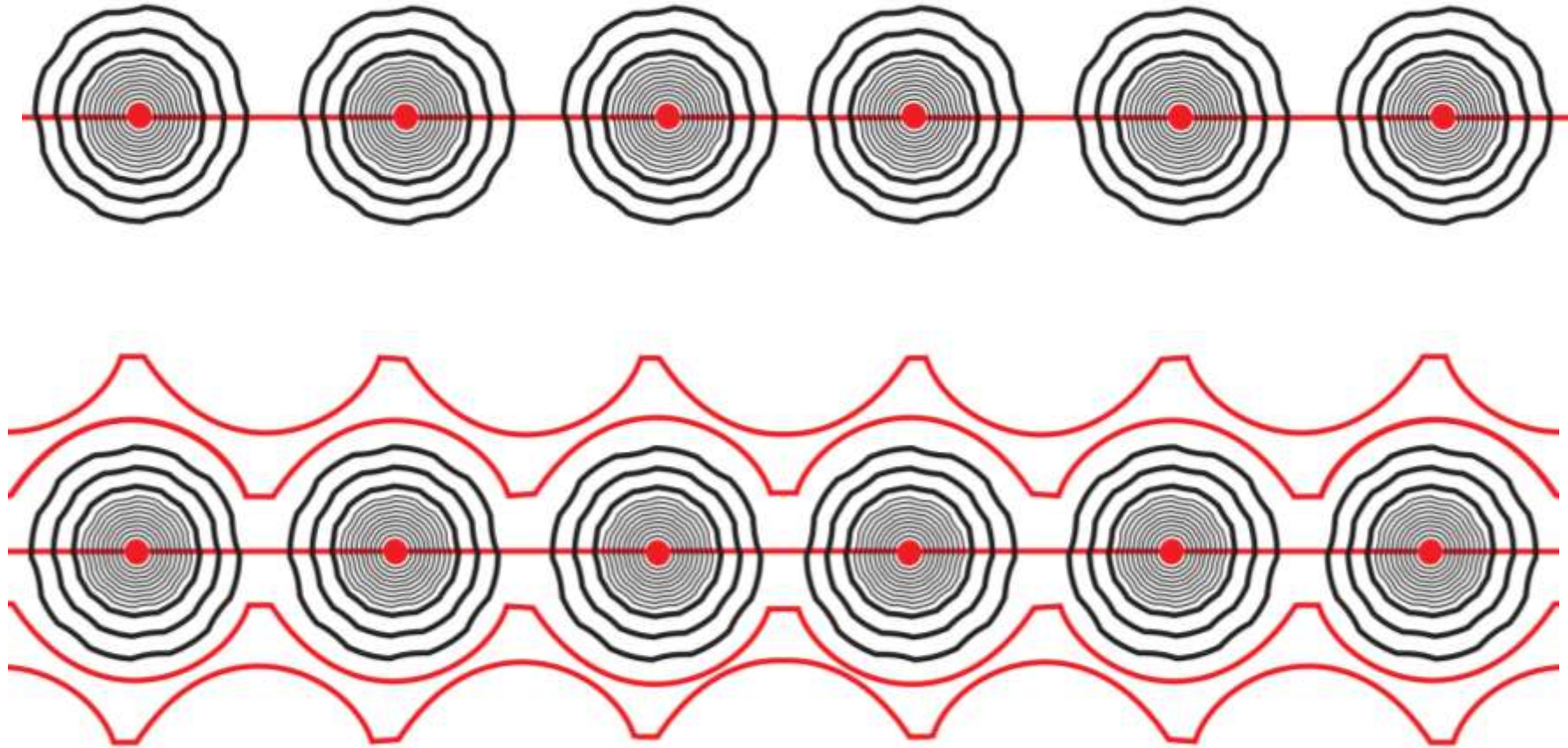

simetričan uzorak – kružni uzorak

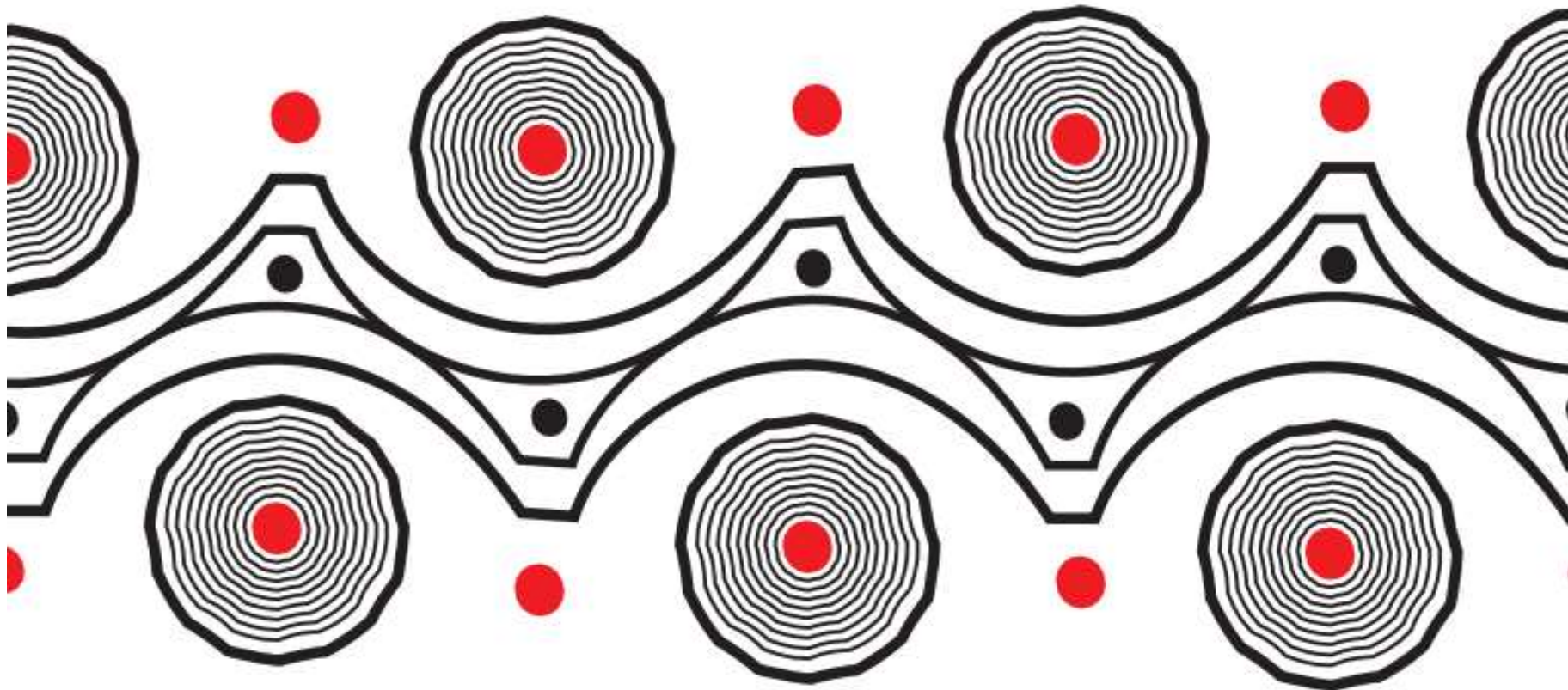

Studentski rad Marija Pletikosić, AUKOS, Festival mladog kazališta, Bale, Hrvatska Masterklasa kostimografije 2019.

❖ Primjer kreiranja unikatnih bordura

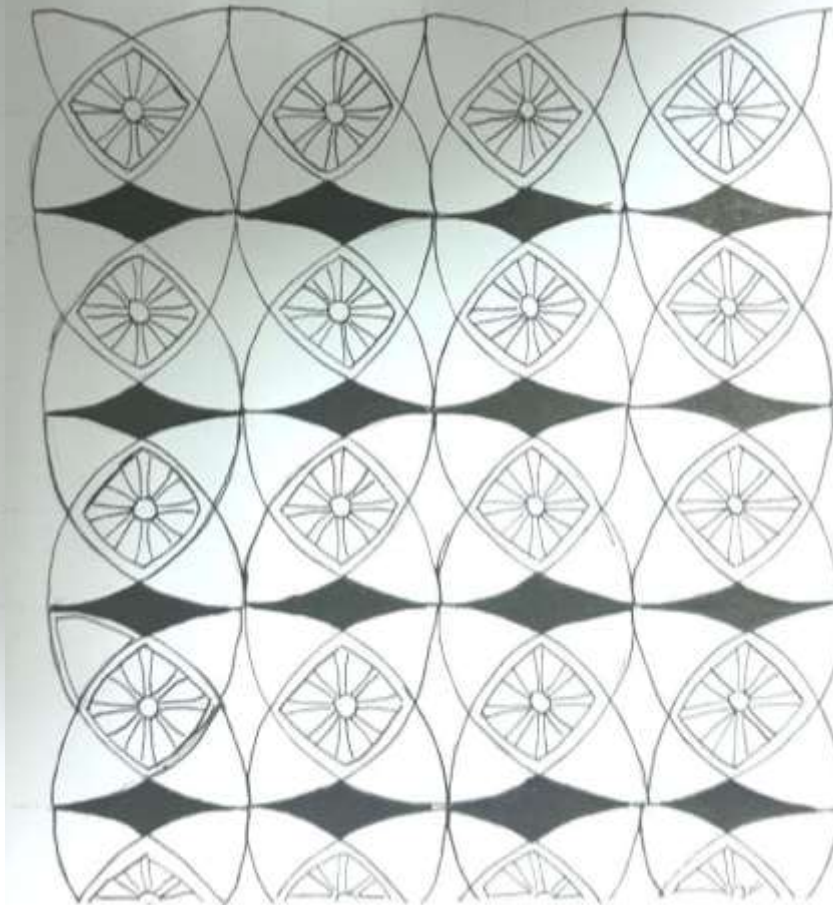
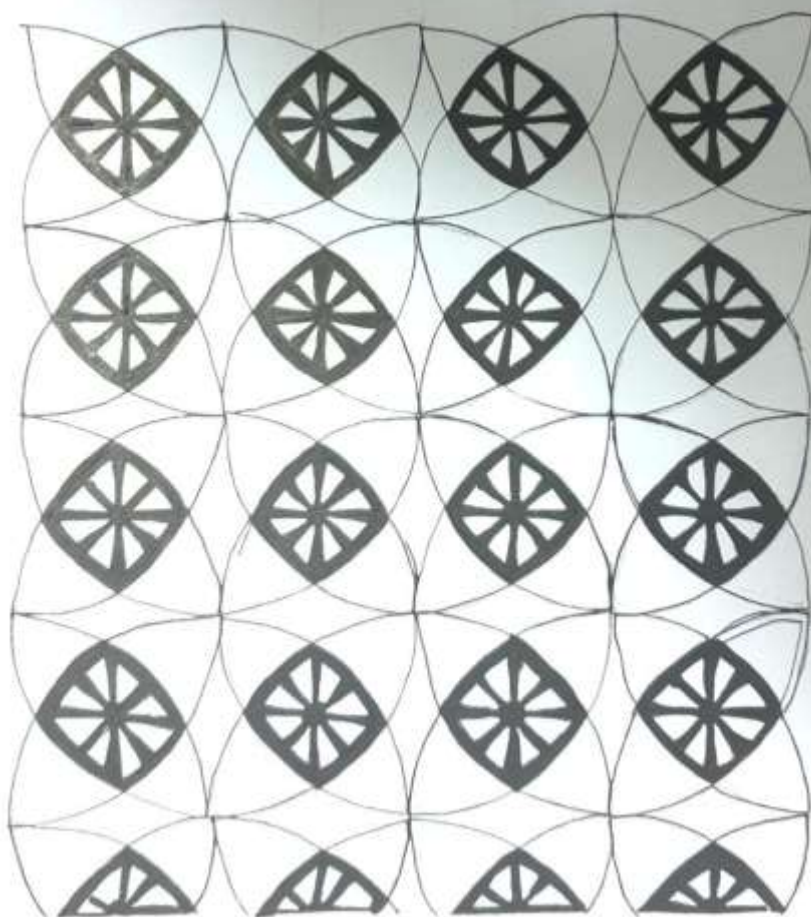
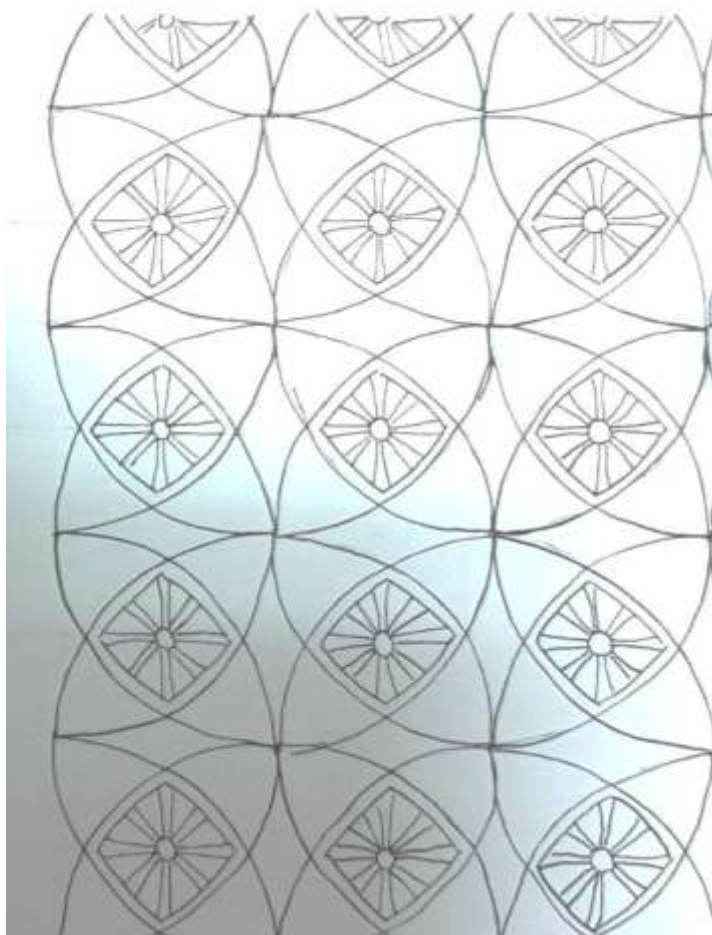
Studentski rad Larisa Vukić , AUKOS,

Studentski rad Larisa Vukić , AUKOS,

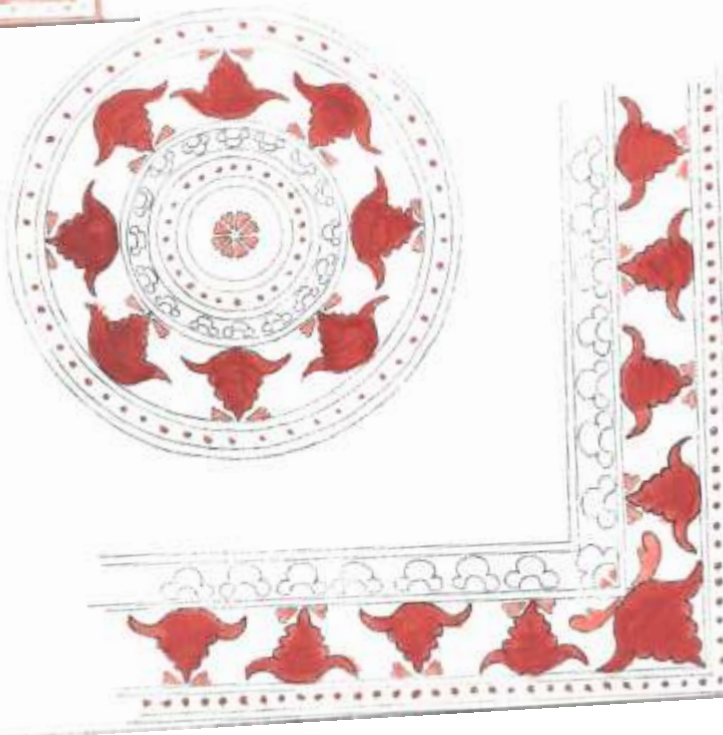
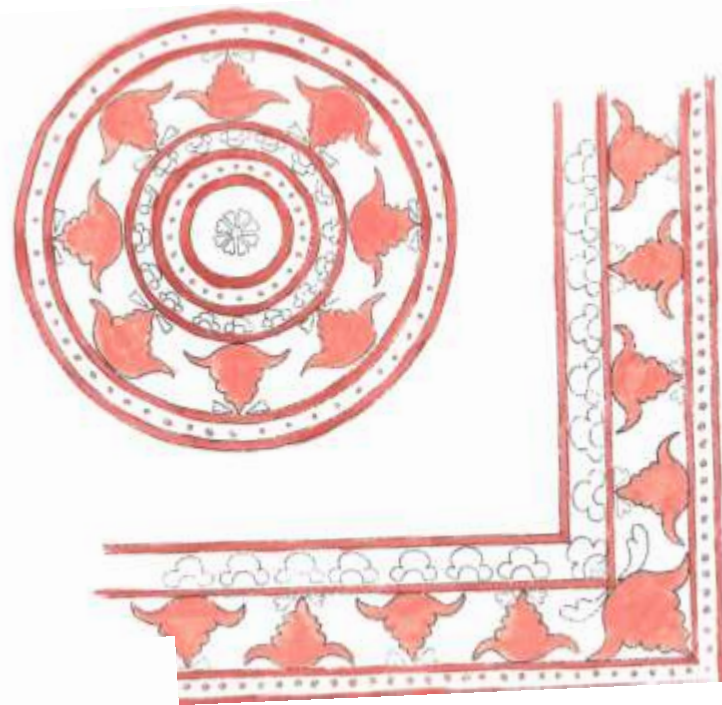
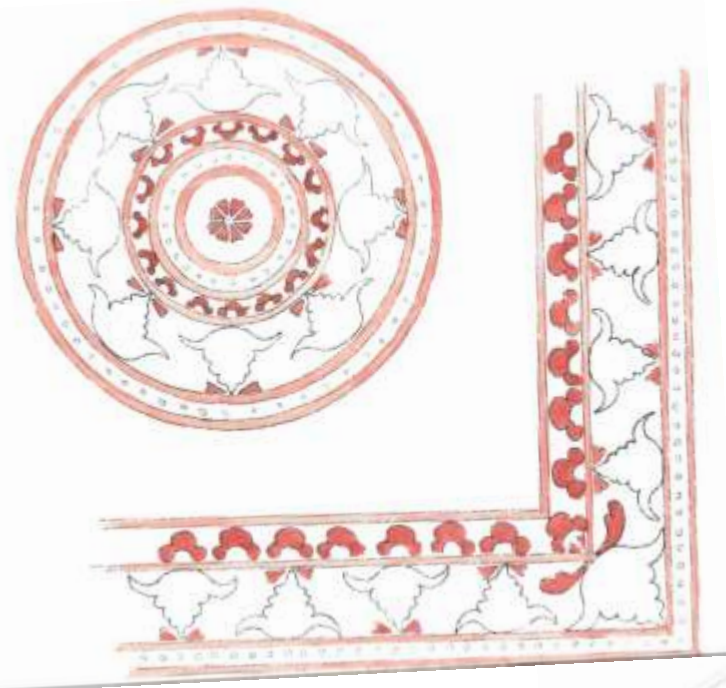
❖ Primjer koloriranja istog uzorka na različite načine.

❖ Dijelovi uzoraka koje obojimo počnu se isticati i budu najvidljiviji.

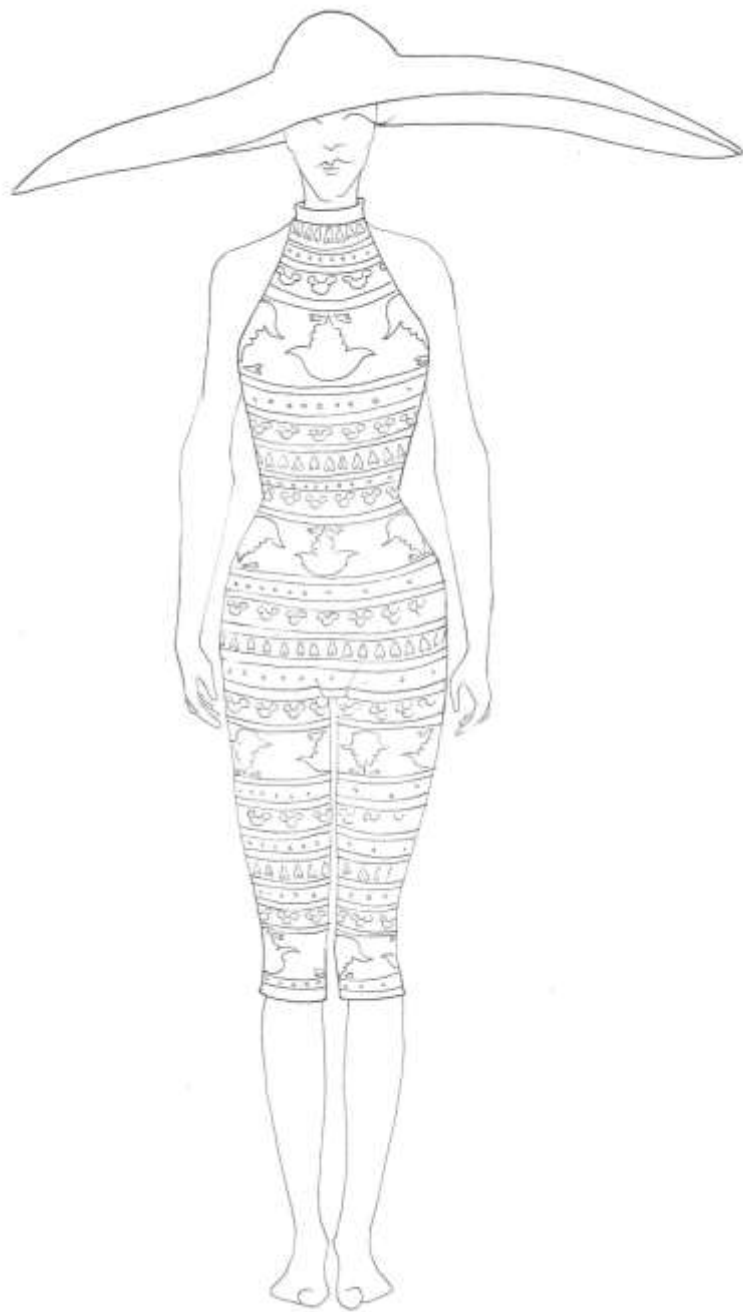
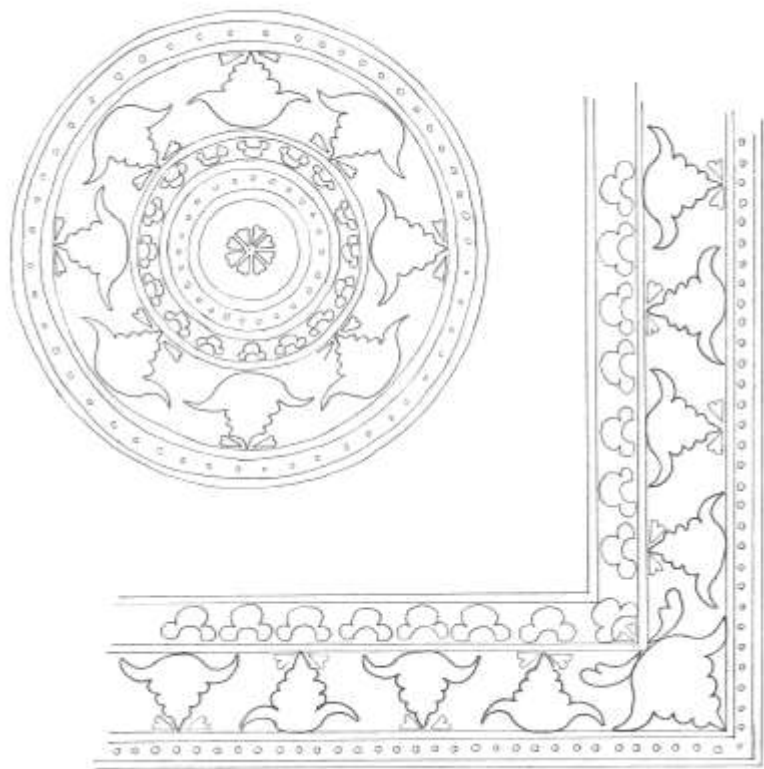

Studentski rad: Sara Baričević, AUKOS

❖ Primjer
koloriranja istog
kutnog i kružnog
uzorka na
različite načine.

❖ Aplikacija uzoraka na odjevne predmete.

Studentski rad: Lorena Tot, AUKOS

❖ Aplikacija uzoraka na odjevne predmete i koloriranje na različite načine.

Studentski rad: Lorena Tot, AUKOS

❖ Koloriranje uzoraka unikatnim paletama i aplikacija uzoraka na odjevne predmete.

Studentski rad: Josh Sullivan, IADT

Zadatak 5:

- 1) **Kreirajte unikatni uzorak** tako da na mood bord-u inspiracije pronađete elemente zanimljivih oblika. Iscrtajte linearno jedan takav element. Koristite u prezentaciji priloženu shemu kreiranja unikatnih ornamenata, te počnite s **najjednostavnijim načinom ponavljanja „cigla“**. Prvo iscrtajte mrežu u koju ćete potom iscrtati isti ornament najmanje devet puta da se vidi ponavljanje. Potom obratite pažnju na prostore između, gdje se ornamenti možda spajaju ili su ostale praznine. U te dijelove mreža po potrebi ucrtajte još jedan oblik i ponovite ga na istom mjestu na svim spojevima. Promatrajte dinamiku i ritam uzorka i po potrebi dodajte ili oduzmite još elemenata /oblika.
- 2) **Kreirajte dva kompleksnija uzoraka iz opcija priloženih shema, kao što su kvadratni, kružni ili bordure**, po istom principu kao i prethodni zadatak.

Zadatak 5:

- 3) Fotokopirajte /ponovo iscrtajte /isprintajte svaki od 3 uzorka u najmanje 3 primjerka. **Obojite ih na tri različita način: visoko kontrastno, tonski i koloritski.**
 - ✓ Na uzorku koji odlučite bojiti u **visokom kontrastu** samo koristite crnu ili neku tamnu boju za ispune samo određenih elementa. U svakoj varijanti neka to budu drugi elementi. Primijetite kako uzorak izgleda sasvim drugačije u svakoj od varijanti. Oni dijelovi koji su obojani, postanu najuočljiviji.
 - ✓ Na uzorku koji odlučite bojiti **tonski** odaberite samo jednu „obitelj“ boja ili analogne boje i pozicionirajte ih na različite načine na uzorku. Primijetite razlike.
 - ✓ Na uzorku gdje odlučite koristiti **pune palete boja** koristite neke od paleta koje ste sami kreirali i pokušajte replicirati udjele boja kao na vašim fotografijama inspiracije. Primijetite razlike.

6. Format

✓ Format

KLJUČNI POJMOVI

- VIDLJIVOST NA SCENI
- FILMSKI U ODNOSU NA KAZALIŠNI KOSTIM
- FAKTOR UDALJENOSTI
- PRETJERIVANJA I PRENAGLAŠAVANJA
- ELIMINACIJA NEPOTREBNIH DETALJA

„Format/mjerilo je relativna veličina ili mjerilo nečega.“

https://en.oxforddictionaries.com/definition/scale#scale_Noun_300

- ❖ Format ili mjerilo u kostimografiji uglavnom se odnosi na veličinu uzoraka i ukrasa koji se koriste na odjevnim predmetima. Vrlo je važno razumijevanje mjerila u dizajniranju kostima posebice kada se rade uzorci za pozornicu. Uobičajene greške su kreacije presitnih uzoraka, koji su uobičajeni za uličnu odjeću (za gledanje izbliza).
- ❖ Bitno je poznavanje veličine kazališta za koje se dizajniraju kostimi. Iskusni dizajneri kostima pristupit će dizajniranju na vrlo različit način na temelju faktora udaljenosti. Kada je udaljenost manja detalji su važniji i značajniji. Također detalji su bitni, ako će se predstave snimati kamerama i prenositi video linkovima ili prikazivati na televiziji.
- ❖ Ako se rade uzorci za kostime u filmskoj produkciji – onda oni mogu biti manji kao kod ulične odjeće.

❖ Kod korištenja uzoraka i ornamenata u kazališnim produkcijama pronalazak pravih dimenzija je izuzetno bitan. Bitno je da je uzorak dovoljno velik da bude vidljivi iz daleka, ali ne prevelik da još uvijek izgleda povijesno autentično (ako se radi o povijesnim replikama).

❖ Izazovi se povećavaju kada se treba reproducirati povijesne uzorke. Ako se zadrži uzorak u izvornoj veličini (obično relativno malen), na pozornici se može potpuno izgubiti. Učinite li ga pre velikim i izgubit će svoju autentičnost. Svaki ornament mora podnijeti izmjene kako bi bile prikladne za scensku upotrebu.

❖ Drugi izazov je dizajnirati dovoljno velik i vidljiv uzorak koji ipak ne dominira previše odjevnim predmetom (pronaći mjeru).

❑ FAKTOR UDALJENOSTI

❑ FILMSKI ≠ KAZALIŠNI KOSTIM

- ❖ Primjeri različitih formata istog uzorka.
- ❖ **Manji** uzorak primjereniji je za film i televiziju, odnosno krupne kadrove (gledanje s **manje** udaljenosti)
- ❖ **Veći** uzorak primjereniji je za kazališne produkcije (gledanje s **veće** udaljenosti)
- ❖ Ako je uzorak obojen u visoko kontrastnim tonovima tada postaje vidljiviji.

Studentski rad: Lucija Ulić, AUKOS

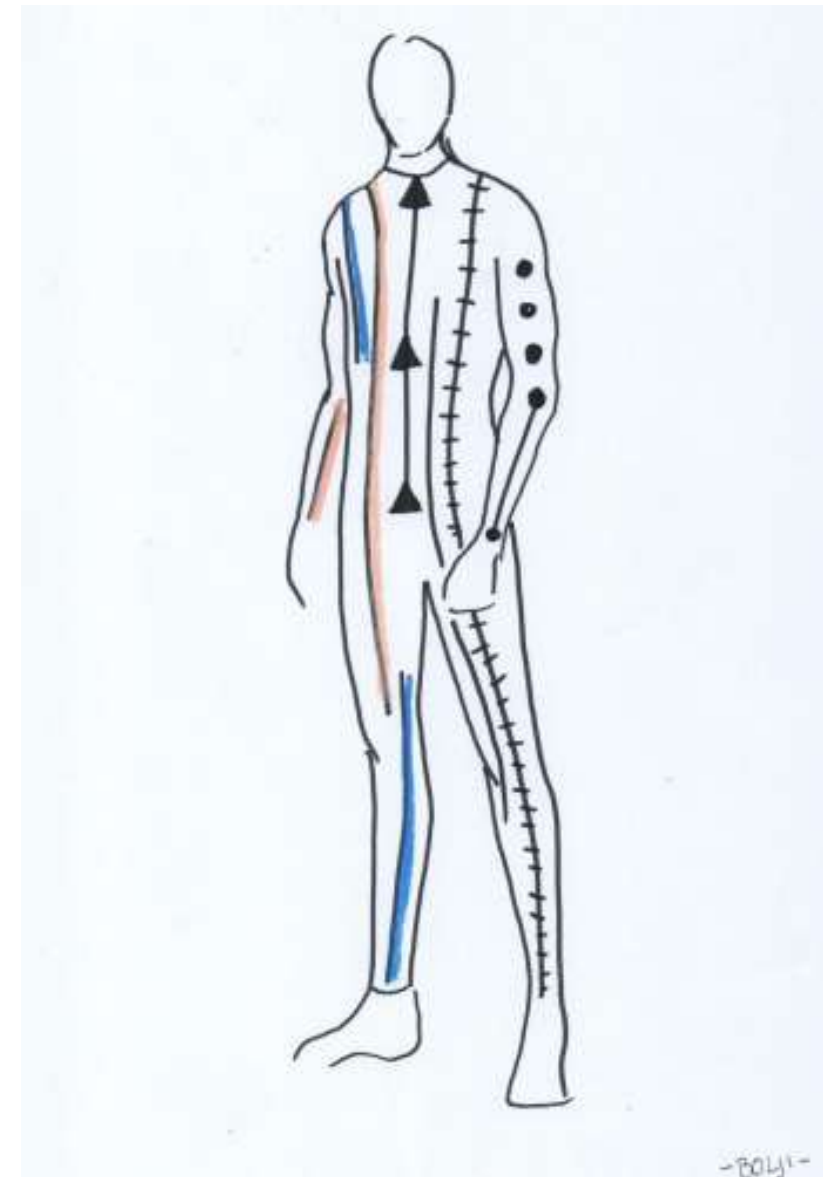
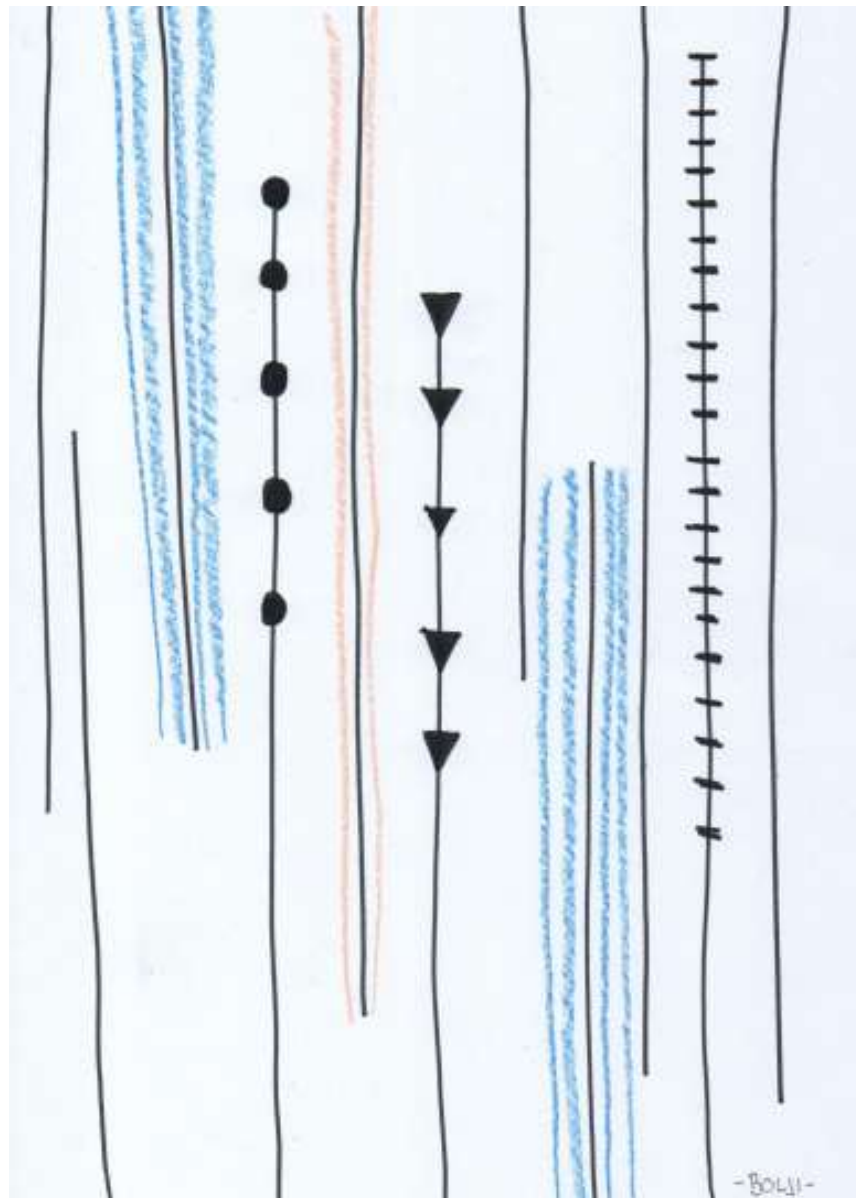
❑ PRETJERIVANJA I PRENAGLAŠAVANJA

- ❖ Isti uzorak – različite dimenzije:
- ❖ mali format djeluje kao tekstura
- ❖ uvećani uzorak djeluje kao silueta

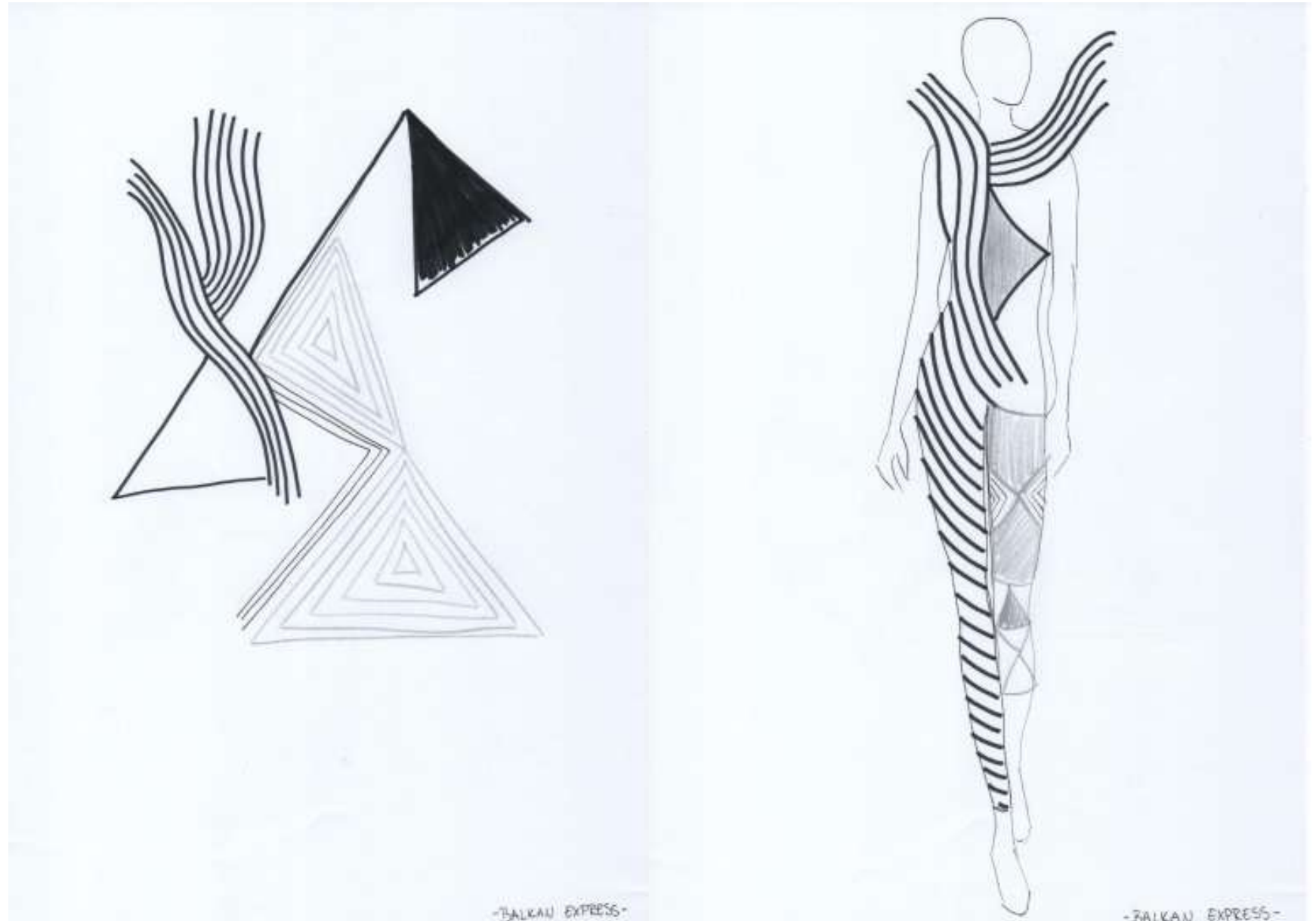

❖ Primjer unikatnih pozicioniranja uzorka na tijelu bez klasičnih i uobičajenih ponavljanja uzoraka koji su industrijski proizvedeni. Ako radimo za kazalište ili film, u kojima možemo ručno oslikavati tkanine ili raditi unikatni grafički tisak, imamo mogućnost odlučivati na koji će dio tijela uzorak doći da bi postigao komunikacijska svojstva („placement design”).

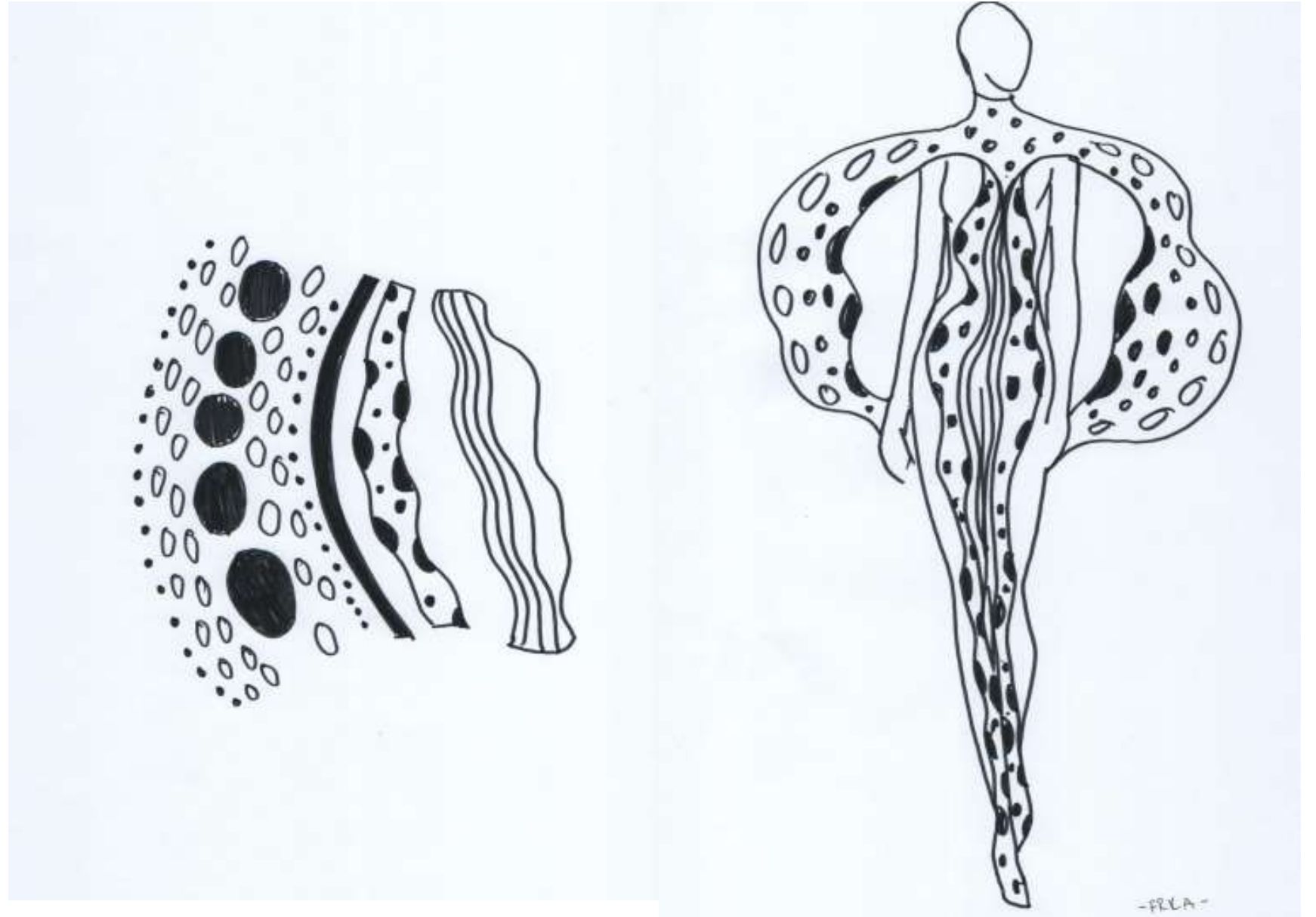
❖ Primjer unikatnih pozicioniranja uzorka na tijelu

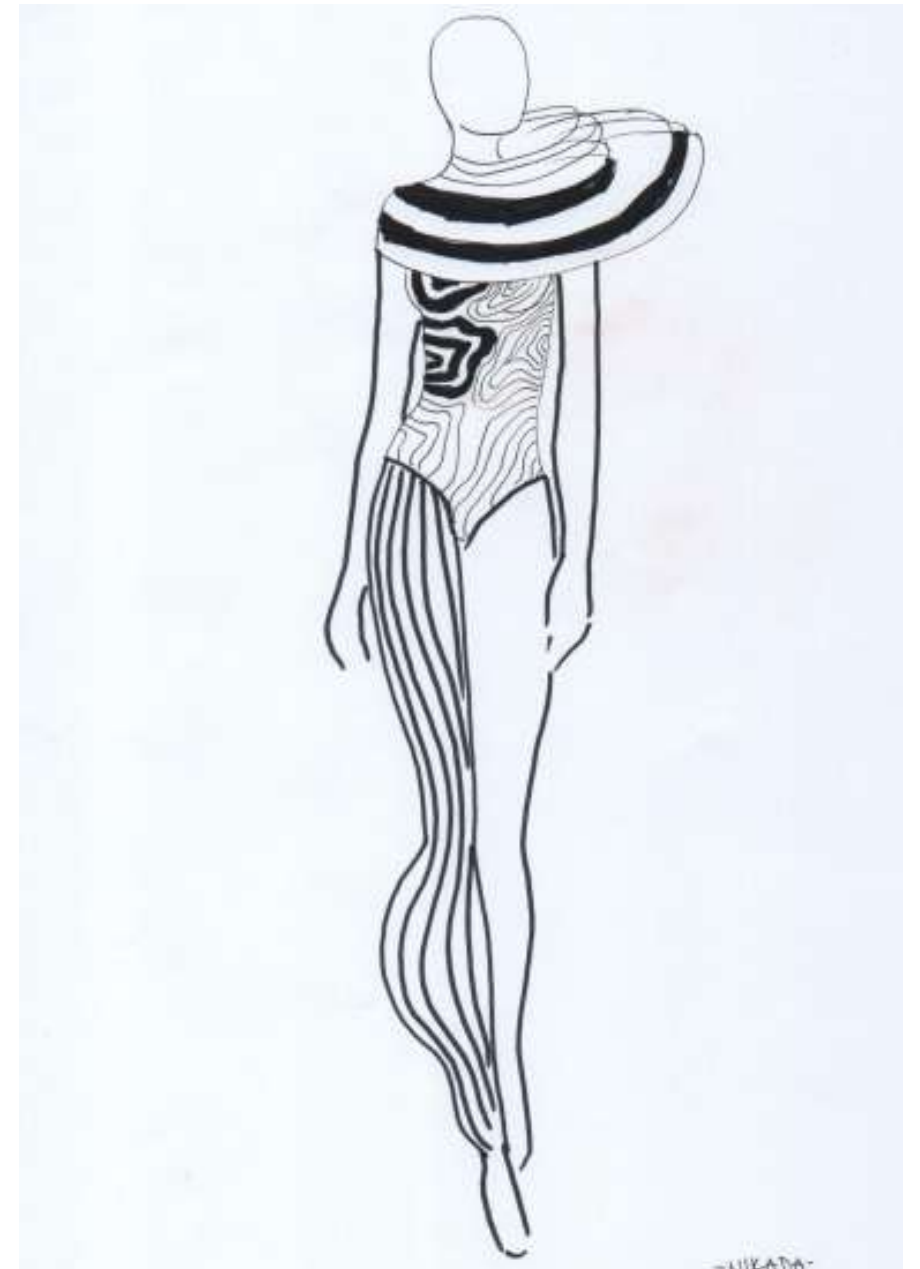
- ❖ Prikaz korištenja određenih dijelova uzorka pri kreiranju ponavljanja na nekim dijelovima tijela i uvećavanje jedne određene komponente.

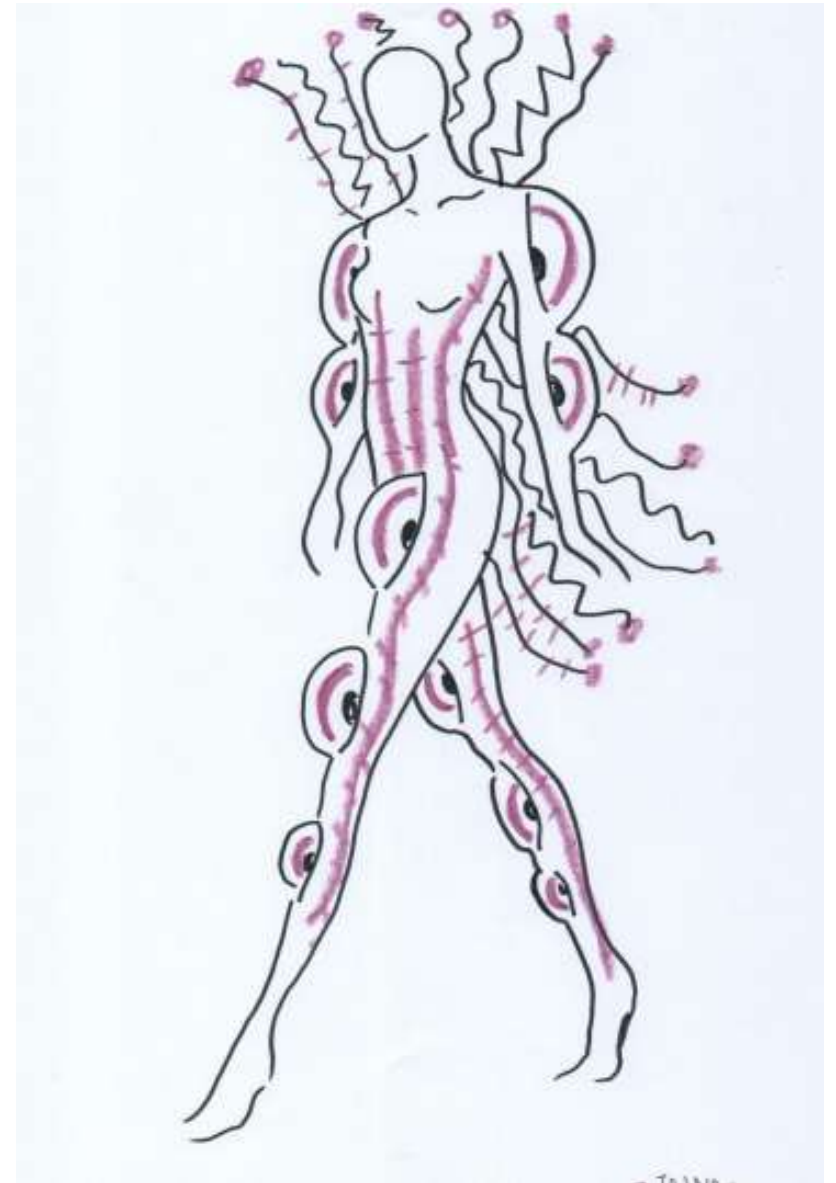
- ❖ Dizajniranje uzoraka koristeći isti osnovni element (oval) samo u različitim veličinama.

- ❖ Određeni dio uzorka prelazi u 3D-oblik i počinje kreirati volumene.

- ❖ Određeni dijelovi uzorka prelaze u 3D-oblike i počinju kreirati volumene i siluete.

Studentski rad Larisa Vukić, AUKOS,

❖ Korištenje istih uzoraka za kreiranje kostima i scenografije.

Melita", Gradsko kazalište Požega, dizajn kostima i scenografije Jasmina Pacek

Zadatak 6:

- Odaberite jedan ili dva autorska kostima koje ste kreirali kod zadatka silueta i proporcija te **na njih aplicirajte po jedan od kreiranih autorskih uzoraka.**
- Na **jednom** kostimu prilagodite dimenzije/format uzorka uvećavajući ga, kako bi bio **vidljiv na kazališnoj sceni**, a **drugi** umanjite **zbog primjene na filmu i televiziji.**
- Možete koristiti isti ili različit uzorak , iste ili različite siluete za rad na ovom zadatku.

7. Linija / smjer

✓ Linija/smjer

KLJUČNI POJMOVI

☐ POVEZANE TOČKICE = LINIJA

☐ NAJVIDLJIVIJA LINIJA KOSTIMA

☐ VIDLJIVOST

- DUGE LINIJE UOČLJIVIJE SU OD KRATKIH

- VISOKO KONTRASTNE LINIJE UOČLJIVIJE SU OD NISKO KONTRASTNIH

- VIJUGAVE LINIJE UOČLJIVIJE SU OD RAVNIH

☐ KARAKTER LINIJE = KOMUNIKACIJSKI ASPEKT

- RAVNA

- KRIVOLINIJSKA/OBLA/ZAVOJITA

- OŠTRA/UGLATA/ŠILJASTA/CIK-CAK

☐ SMJER LINIJE=SMJER KOSTIMA

- 2D/3D-OBLIK

- HORIZONTALAN-VERTIKALAN-DIJAGONALAN

- SFERIČAN-CILINDRIČAN-KOCKAST-KVADRATAN

"Linija je duga, uska oznaka ili traka.,,

"Smjer je položaj prema kojem se netko ili nešto kreće ili suočava.,,

- *<https://en.oxforddictionaries.com/definition/line>*
- *<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/direction>*

- ❑ POVEZANE TOČKICE = LINIJA
- ❑ NAJVIDLJIVIJA LINIJA KOSTIMA

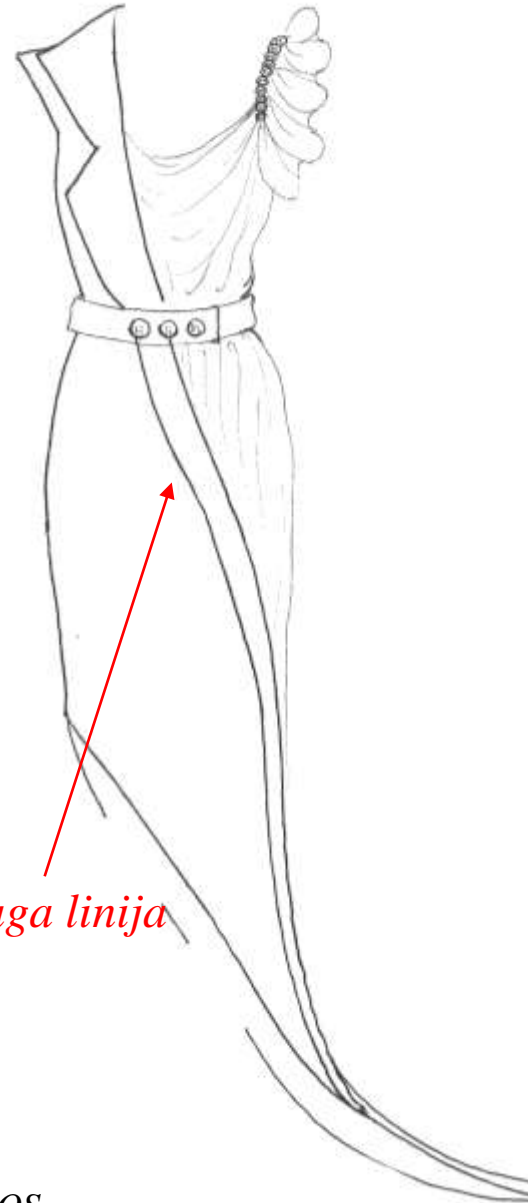
- ❖ Ljudsko oko je „programirano” tražiti kontinuirani niz točaka i povezivati ih.
- ❖ Bez obzira na dimenzije (širinu i duljinu), najduža neprekinuta, vidljiva linija na kostimu bit će ona koju ćemo nazivati "linijom kostima".
- ❖ Linija i smjer masovno se koriste u vizualnim aspektima kazališta. Linija se primjenjuje na kostim na dva načina: linija koja stvara obris siluete i najočitija linija cijelog kostima (što može i ne mora biti isto.)
- ❖ U kazalištu je važno razumjeti udaljenost gledanja, jer će neke dimenzije crte biti nezapažene ako su u pogrešnoj dimenziji. Elementi koji se obično koriste za produljenje figure u modnoj odjeći kao što su: vertikalne pruge na tkanini, šavovi i obloge, falte, zapeglane linije na hlačama, reveri na sakoima, patentni zatvarači, gumbi, itd. obično se uopće ne vide na daljinu, osim ako su dizajnirani u kontrastu ili dobiveni pretjerivanjem. Stoga, korištenje najduže neprekinute vidljive crte na kostimu, uz potpuno razumijevanje njegovih dimenzija, karakteristika i komunikacijskih vrijednosti, može biti velika prednost u dizajniranju kostima.

❖ Na primjeru se može primjetiti najočitija linija odjevnog predmeta koja u ovom slučaju nije linija siluete nego najduža neprekinuta vidljiva linija.

□ VIDLJIVOST
○ DUGE
LINIJE
UOČLJIVIJE
SU OD
KRATKIH

- ❖ Primjer veće vidljivosti duže linije kostima u odnosu na kraću. Na primjeru vidljive su linije istog smjera, oblika i položaja na tijelu, samo različite duljine.

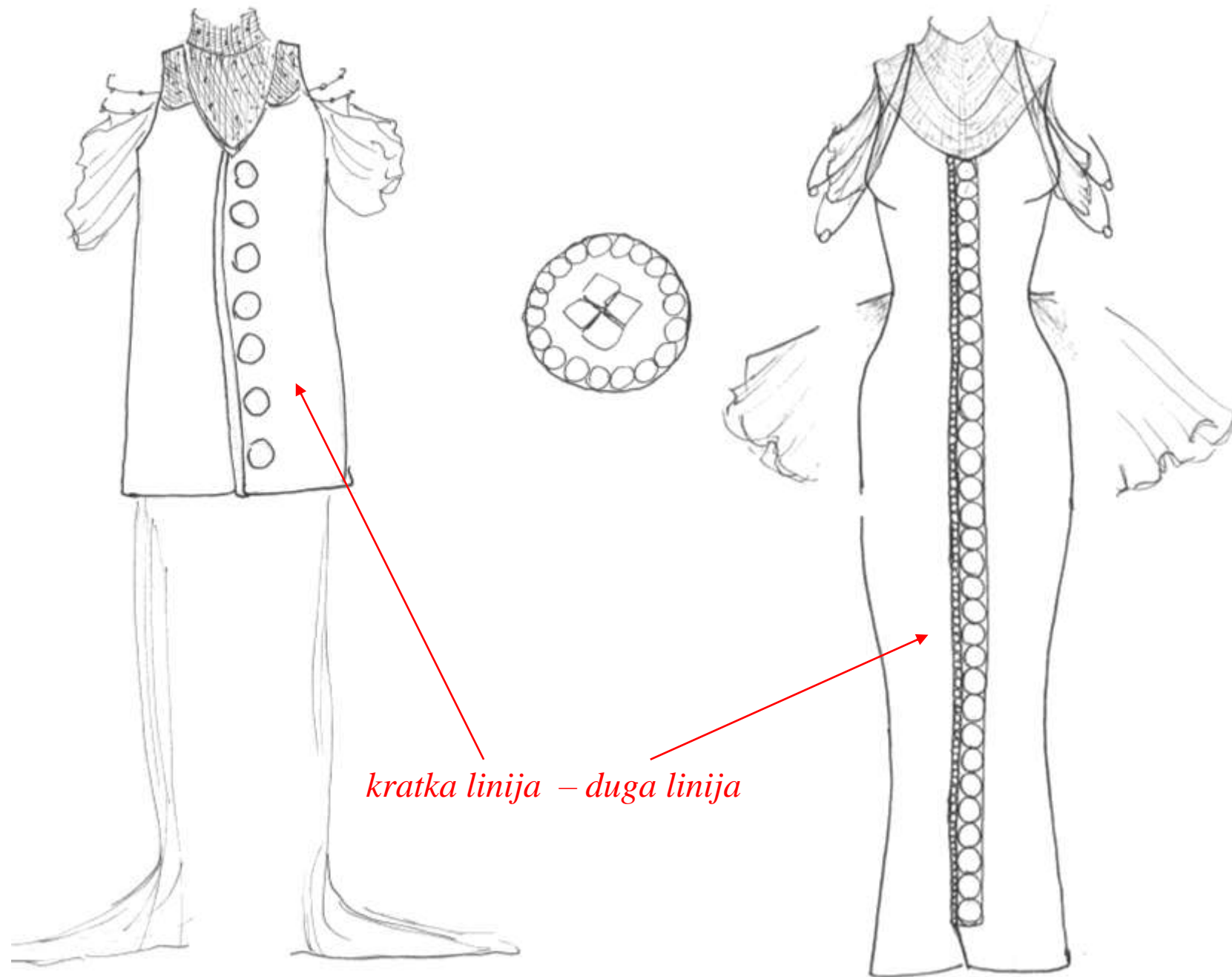

kratka linija – duga linija

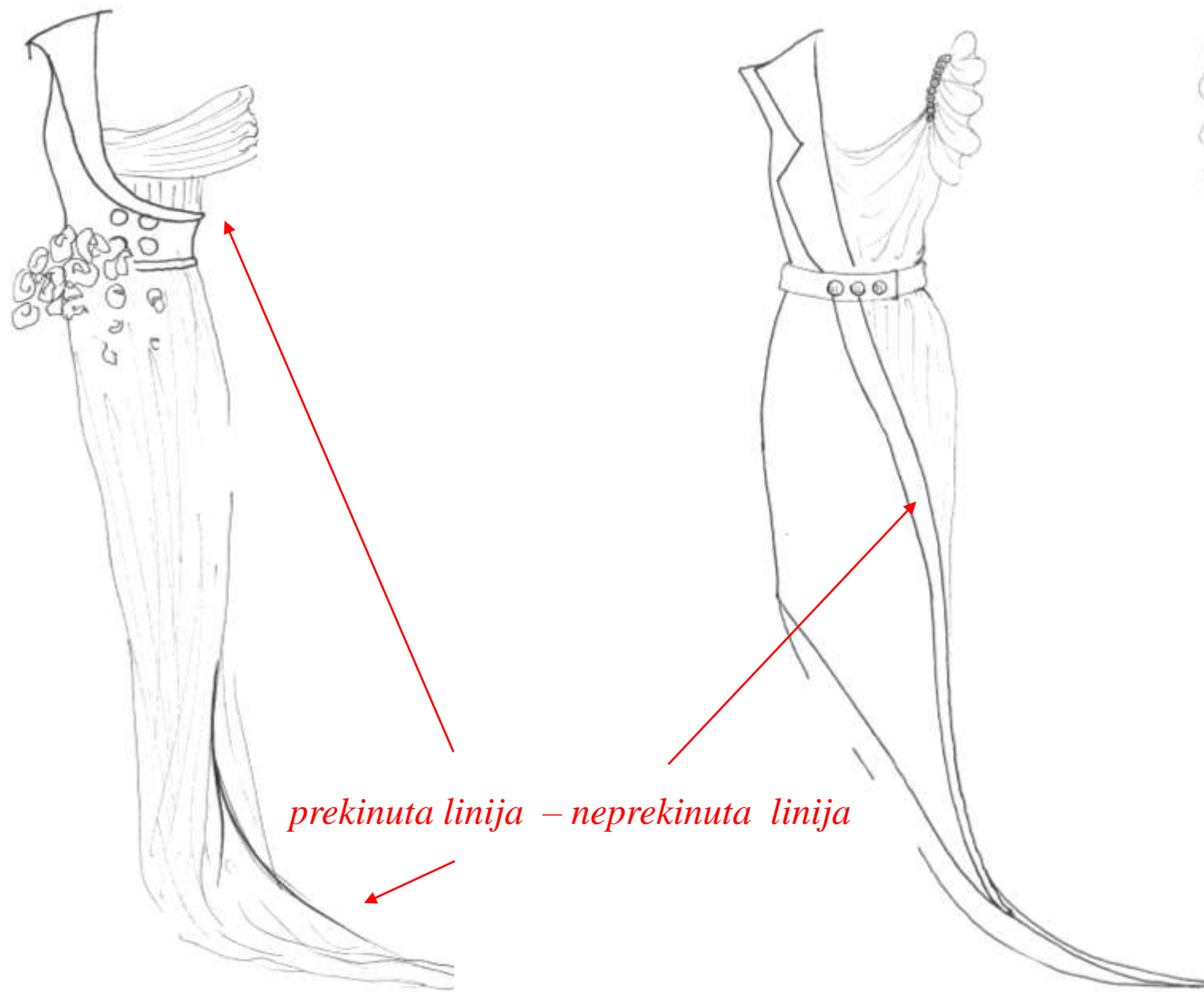

Studentski rad: Lorena Tot, AUKOS

- ❖ Primjer kreiranja linije kostima pozicioniranjem dugmadi.

- ❖ Primjer slabije vidljivosti prekinute linije u odnosu na neprekinutu liniju kostima.

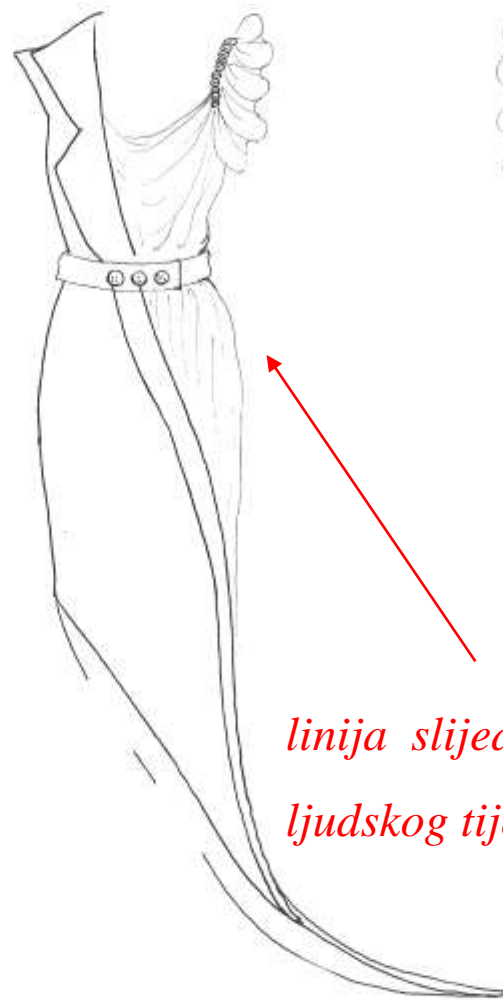

❖ Neprekinuta linija iste boje izdužuje. Koristimo ju ako želimo napraviti promjene u silueti. Dakle, ako želimo vizualno izdužiti tijelo, napraviti ćemo na njemu jednu što dulju i vidljiviju liniju kostima. Oko će se usredotočiti na tu liniju i zanemariti ostatak siluete.

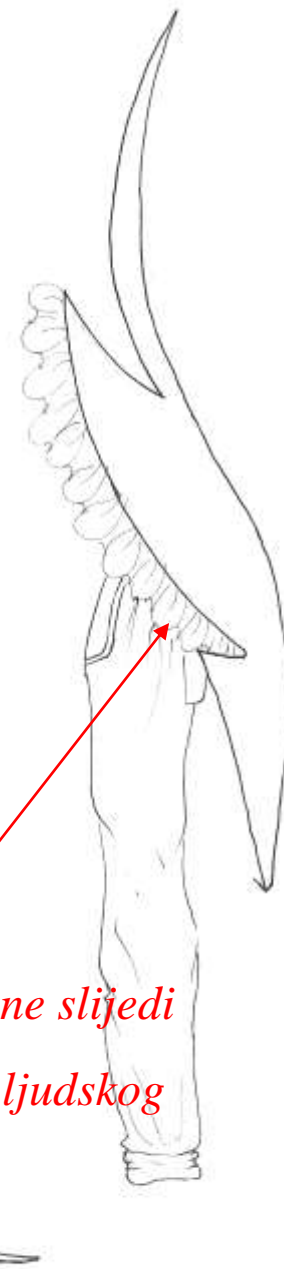
„Kraljevi i konjušari, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Primjer manje vidljivosti linije koja slijedi oblik ljudskog tijela u odnosu na liniju kostima koja ne slijedi oblik ljudskog tijela. Linija koja izlazi izvan uobičajenih volumena tijela je vidljivija.

*linija slijedi oblik
ljudskog tijela*

—

*linija ne slijedi
oblik ljudskog
tijela*

❑ KARAKTER LINIJE = KOMUNIKACIJSKI ASPEKT

- RAVNA
- KRIVOLINIJSKA/OBLA/ZAVOJITA
- OŠTRA/UGLATA/ŠILJASTA/CIK-CAK

❖ Kvaliteta linije vrlo je važna, jer ima snažnu komunikacijsku vrijednost, ima karakter. U ljudskoj je prirodi tražiti smisao u tim osobinama, jer ljudi vizualnim elementima pripisuju emocionalno značenje.

❖ Primjer visoko kontrastne linije kostima koja je krivolinijska, zavojita i ima „zmijoliki” karakter. Ciljano je kreirana linija takvog karaktera kako bi se postigla točna konotaciju na osbine lika koji je nosi.

„Kraljevi i konjušari, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Primjer visoko kontrastne linije kostima koja je obla, zavojite i isprepletana, kreirana kako bi komunicirala lik čarobnjaka koji stalno nešto novo smišlja i „zapetljava” radnju.

„Tonkica Polonkica FRRR”, *Žar ptica Zagreb*, dizajn kostima: *Jasmina Pacek*

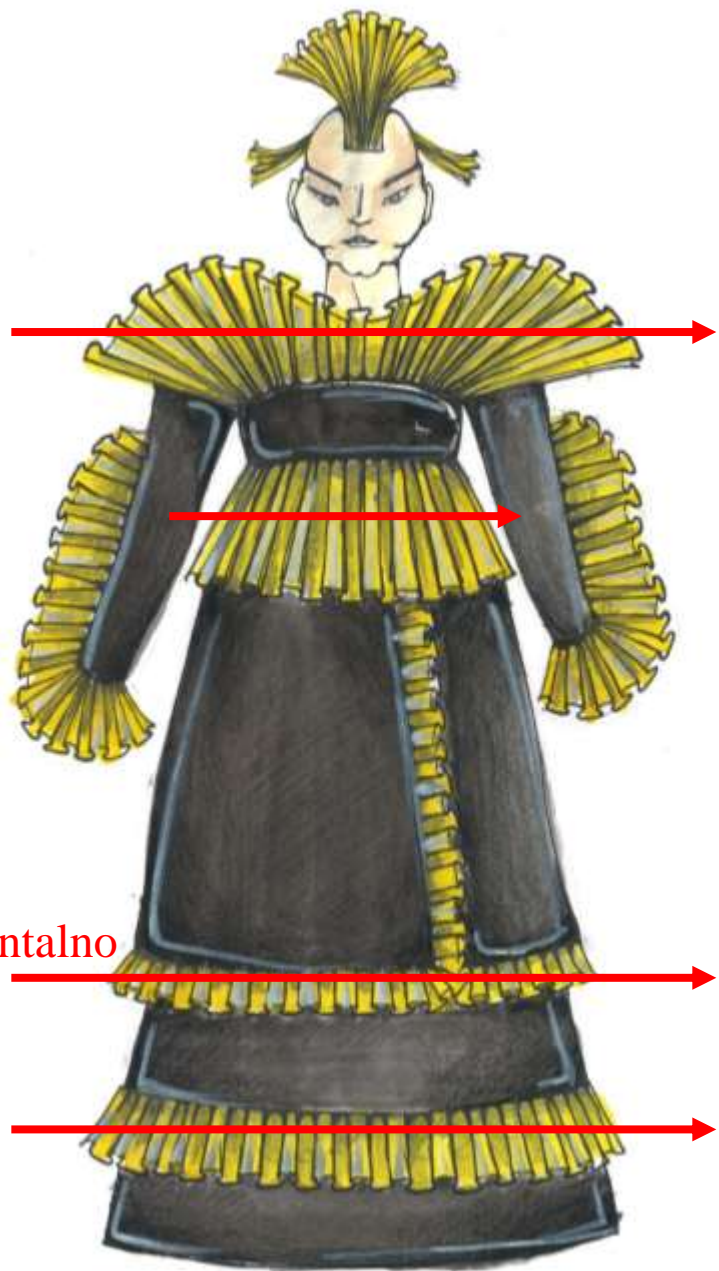
□ SMJER LINIJE=SMJER KOSTIMA

- 2D-OBLIK
- HORIZONTALAN-VERTIKALAN-DIJAGONALAN

❖ Svaki pojedinačni kostim može se promatrati kao da ima smjer ili pravac.

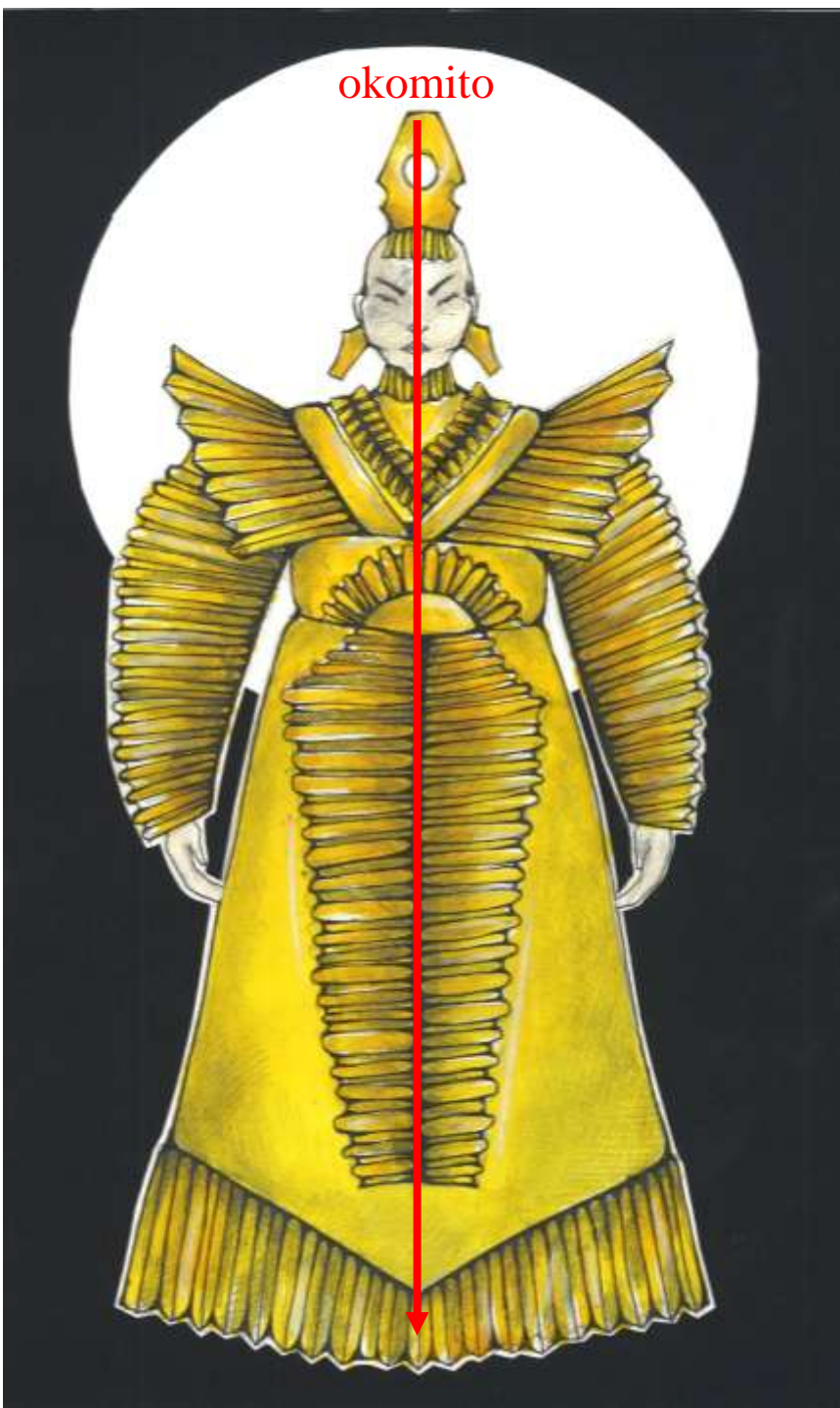
❖ Ako gledamo kostime ravno, s prednje strane, u **2D** prikazu, postoje najmanje tri kategorije: vodoravna, okomita i dijagonalna. Smjer dijagonale ne mora biti isključivo na točno 45 stupnjeva, jer sve što je između 0 i 90 stupnjeva, kao i između 90 i 180 stupnjeva, ljudsko oko čita kao dijagonalno.

❖ Smjer kostima može se koristiti kako bi stvorio vizualnu dinamiku među likovima na pozornici. Primjerice, dijagonalnim smjerovima likovi se mogu usmjeriti jedan prema drugome, jedan od drugoga i sl. Također se odnosi likova mogu doimati nježnijim ako je smjer mekan i zakrivljen, ili oštrij ako je smjer šiljast ili kutan.

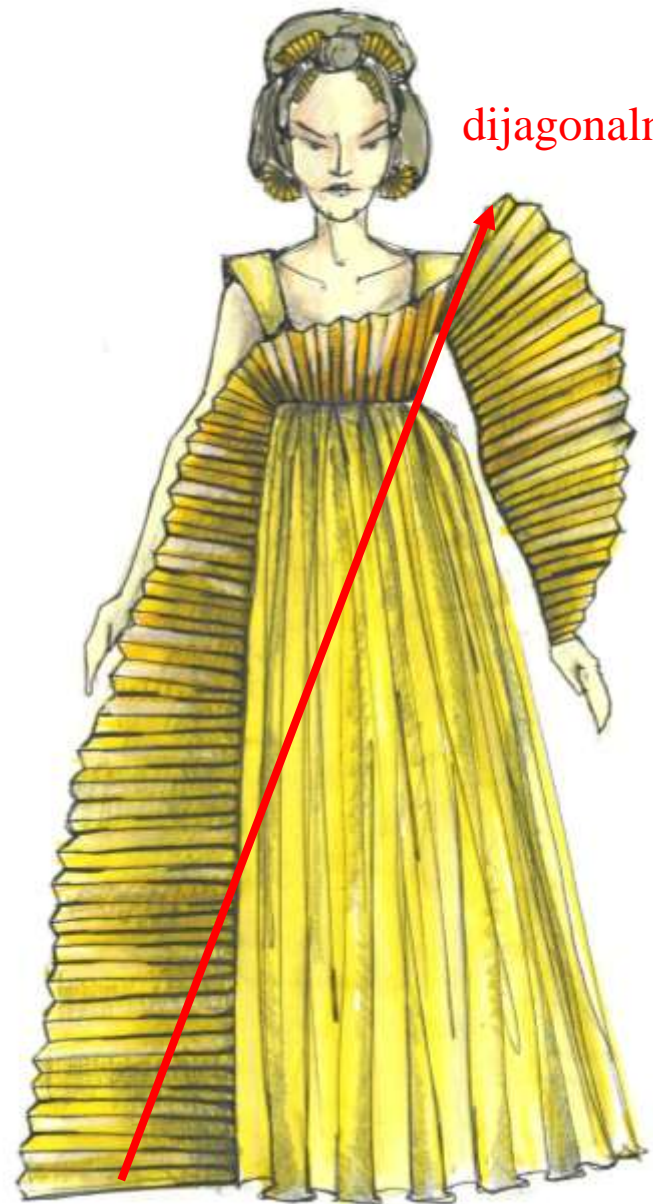

horizontalno

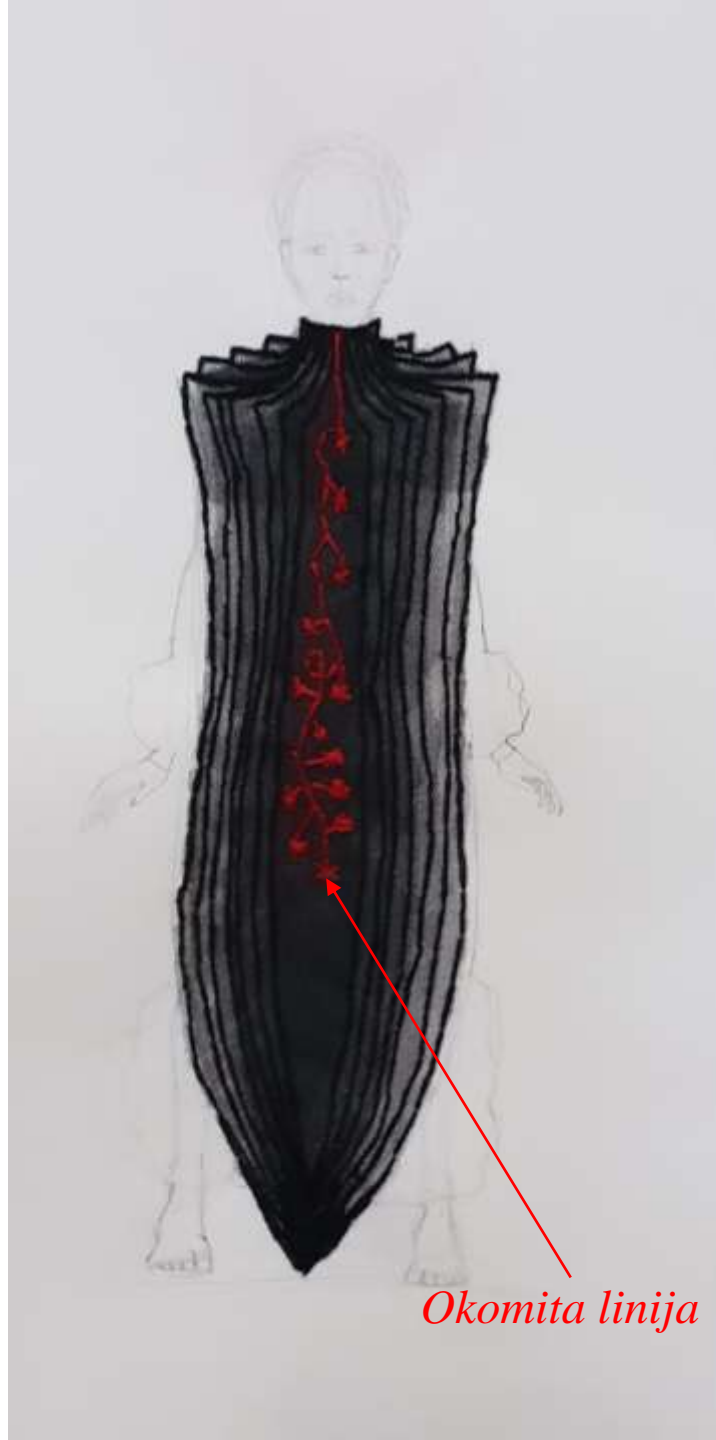
Studentski rad – Marija Pletikosić, AUKOS

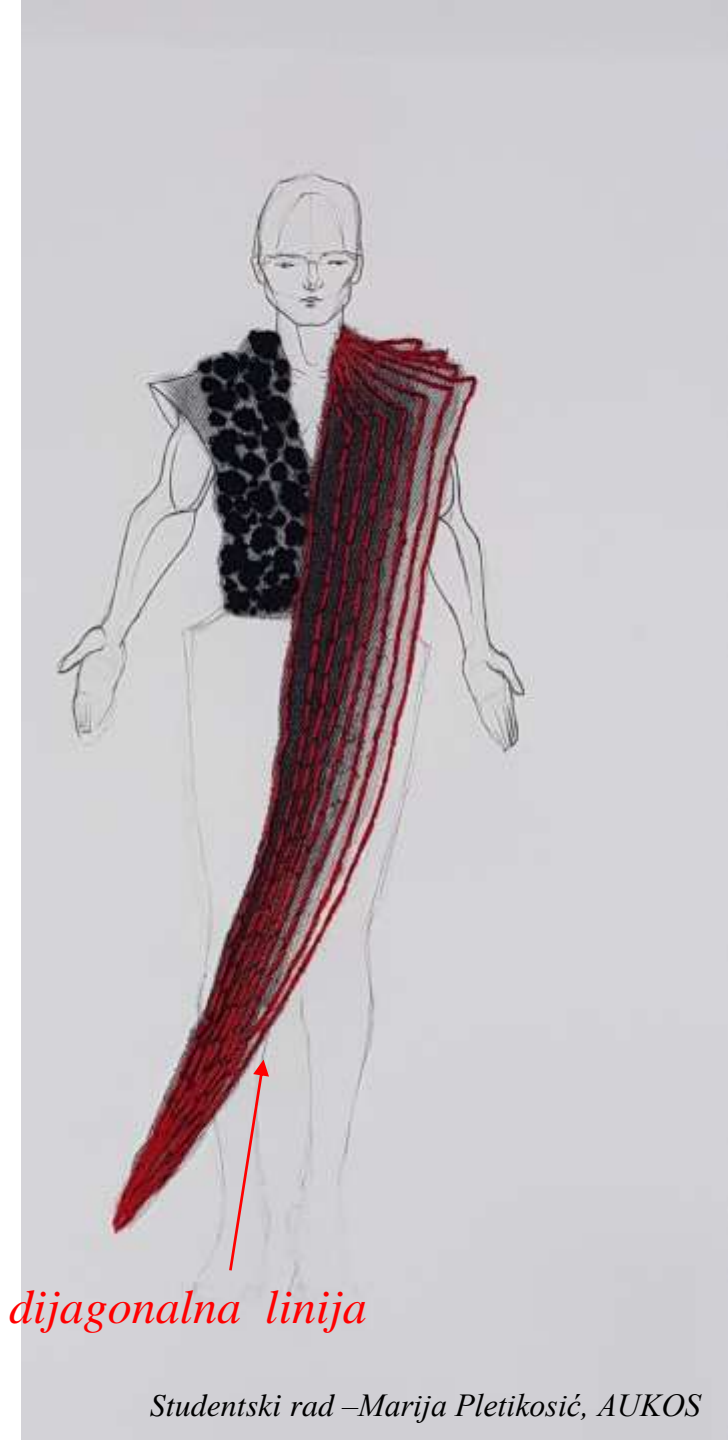
okomito

dijagonalno

Okomita linija – dijagonalna linija

Studentski rad – Marija Pletikosić, AUKOS

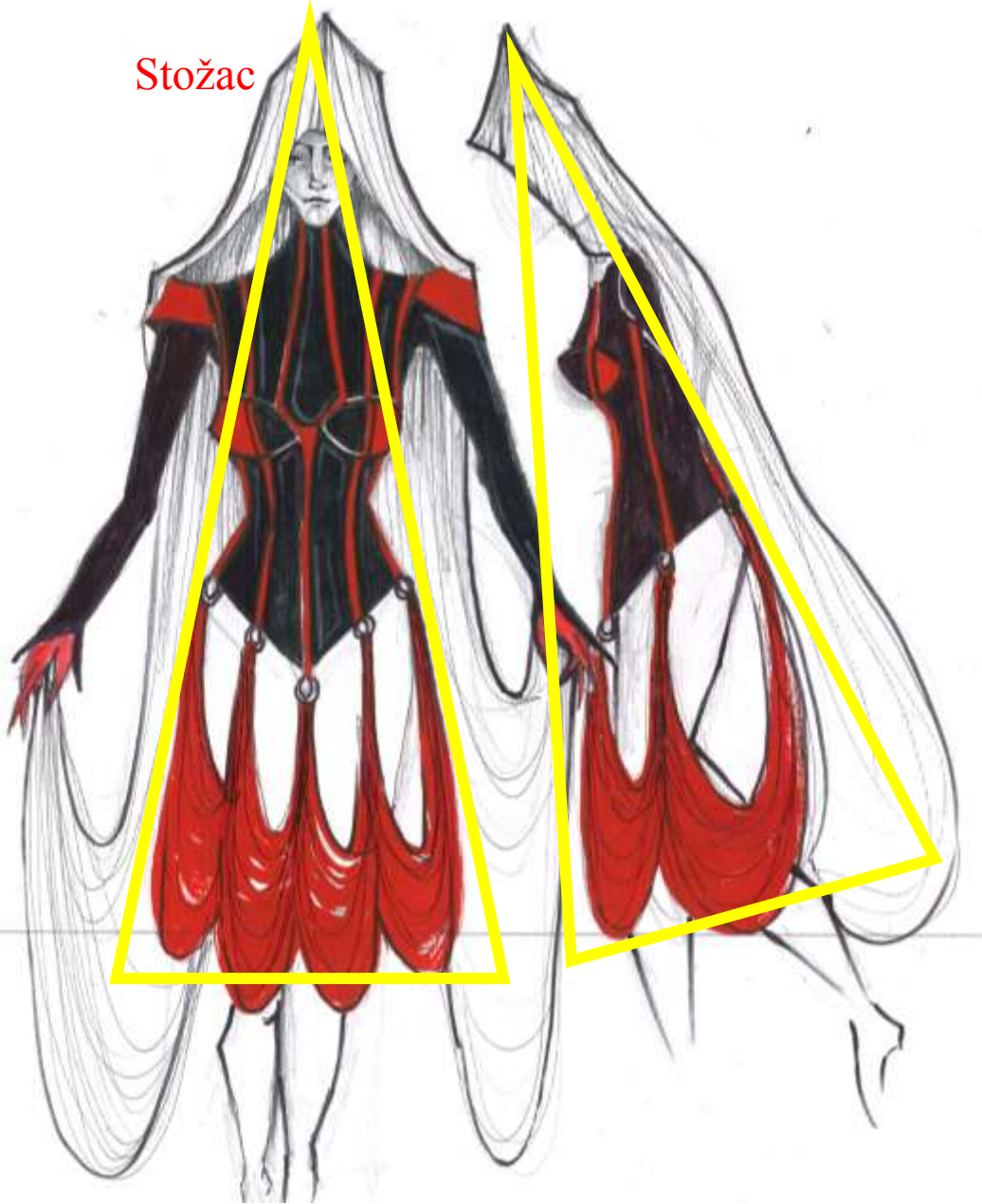
❑ SMJER LINIJE=SMJER KOSTIMA

○ 3D-OBLIK=KREIRANJE VOLUMENA

○ SFERIČAN-CILINDRIČAN-KOCKAST-KVADRATAN...

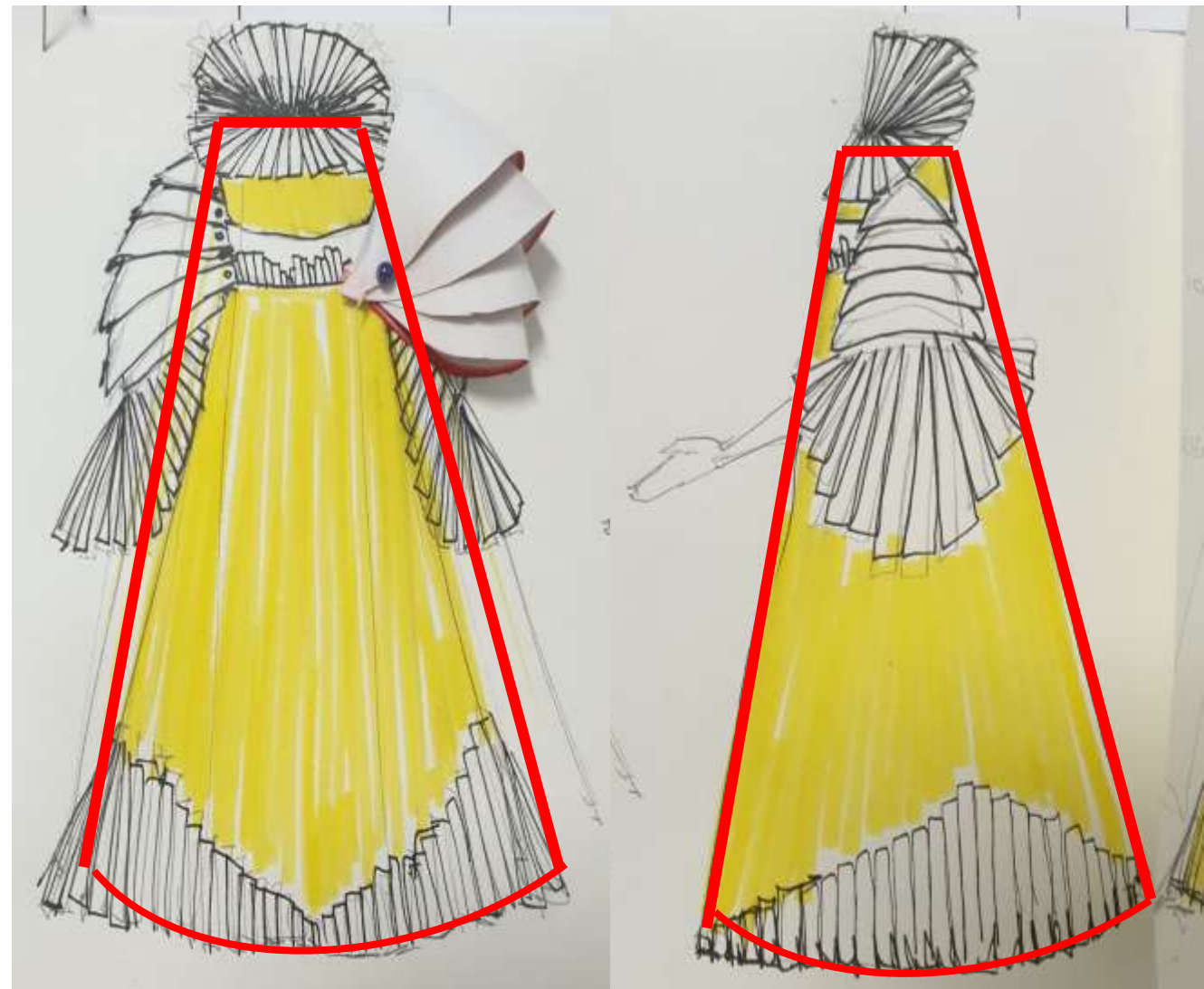
❖ Ako na kostim gledamo u **3D** prikazu, moramo dodati dimenziju dubine, odnosno volumen. To nam daje više mogućnosti za razvoj različitih pravaca od spiralnih do cik-cak, oblika stožca, sfere, cilindra i sl.

Stožac

Studentski rad –Mario Tomašević, AUKOS

„krnji” stožac

Studentski rad –Marija Pletikosić, AUKOS

Višestruke spirale
= svaka spirala
ima smjer

Višestruki kvadri
= svaki kvadar
nema smjer

❑ AUTORSKO KREIRANJE UNIKATNE LINIJE KOSTIMA

- ❖ Kreiranje kostima lineranim crtežom –kreiranje polja i ploha koje se kasnije mogu bojiti da postanu kontrastno izražene.

Studentski rad – Mario Tomašević, AUKOS

2.

MEPHISTOPHELES

2/4-2-3

VALENTIN

Zadatak 7:

- **Kreirajte tri različita kostima koja imaju izraženu jedan horizontalnu liniju, drugi okomitu liniju i treći dijagonalnu liniju.**
- Koristite sve do sada kreirane kostime, uzorke i palete boja kao komponente koje možete ugraditi u ove kostime.

8. Tkanine / teksture

✓ Tkanine / teksture

KLJUČNI POJMOVI

- ZANJIŠI, ZAVRTI,
ZGUŽVAJ, BACI U ZRAK,
ZAMOTAJ, PUHNI...

- OBRNUTI PROCES
DIZAJNA KOSTIMA-POČETI
OD TKANINA NE OD SKICA

KARAKTERISTIKE TKANINA:

- KONSTRUKCIJA:
 - GRUBA - FINA
 - RIJETKA - GUSTA
 - MEKA - KRUTA
- POVRŠINA (KONSTRUKCIJA,
DORADA)
 - GLATKA/SJAJNA – MAT
- TEŽINA :
 - LAGANA - TEŠKA
 - “PAD”
- SASTAV (VLAKANA):
 - „DISANJE” I UDOBNOST

„Tekstura je kvaliteta nečega što se može osjetiti dodirom; stupanj do kojeg je nešto grubo ili glatko, mekano ili tvrdo ”. Tekstura se također može definirati kao "osjećaj, izgled ili konzistencija površine ili tvari; taktilna kvaliteta površine umjetničkog djela”

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/textile>

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/texture>

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/texture>

- ❖ Tekstura je osjećaj koji neposredno opažamo i reagiramo na njega. Poznavanje teksture je nešto što učimo kroz iskustvo.
- ❖ Tekstura se koristi i za prenošenje osjećaja, buđenje uspomena i senzacija jer iskustvo teksture koje svi uzimamo iz svakodnevnog života ugrađeno je u našu emocionalnu i senzualnu memoriju.
- ❖ Tekstura dodaje formi osjećaj i pojačava asocijativni odnos sjećanja, vremena i mjesta.
- ❖ Vrsta materijala koja se koristi za izradu kostima za pozornicu je vitalni faktor izgleda gotovog kostima.

„Navještenje”, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Primjer usklađivanja tekstura kostima i scenografije. Kolorit, uzorci i formati su različiti, ali teksture su u dojmu slične što kreira osjećaj sklada cjelokupnog prizora.

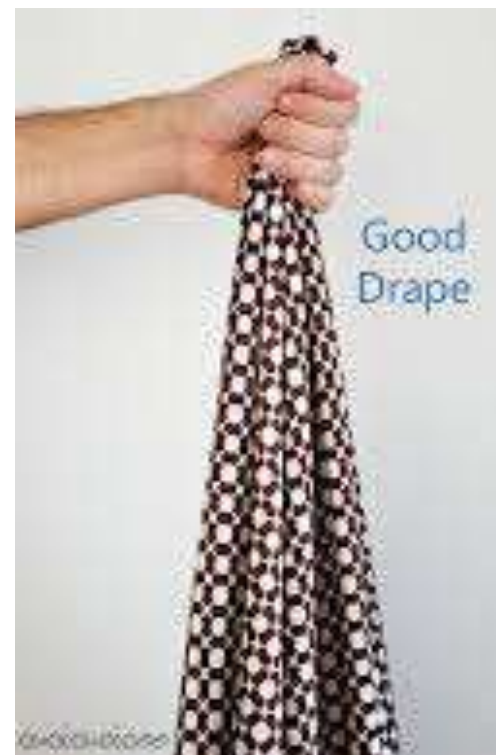
„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

□ POJEDNOSTAVLJENI PRISTUP:

- ZANJIŠI,
- ZAVRTI,
- ZGUŽVAJ,
- BACI U ZRAK,
- ZAMOTAJ,
- PUHNI...

❖ Sveobuhvatno razumijevanje i praktično znanje tekstila i tekstura neophodno je dobrom kostimografu, no zbog složenosti tekstilne proizvodnje, dizajna i inženjerskog polja, dizajneri kostima su rijetko dobro upoznati s tekstilnim svojstvima. Obično koriste pojednostavljen, praktičan pristup tekstilu: gledaju ga iz bliza i iz daleka, gužvaju, njišu, prevlače preko drugih objekata, mašu s njim, preklapaju ga, podignu pa ispuste, zaokreću...te se pitaju ponaša li se materijal onako kako žele i osjećaju li da je primjeren liku za koji je kostim dizajniran.

❖ Uobičajeni pristup kostimografa prilikom odabira tkanina, bez posebnih tekstilno-tehničkih znanja.

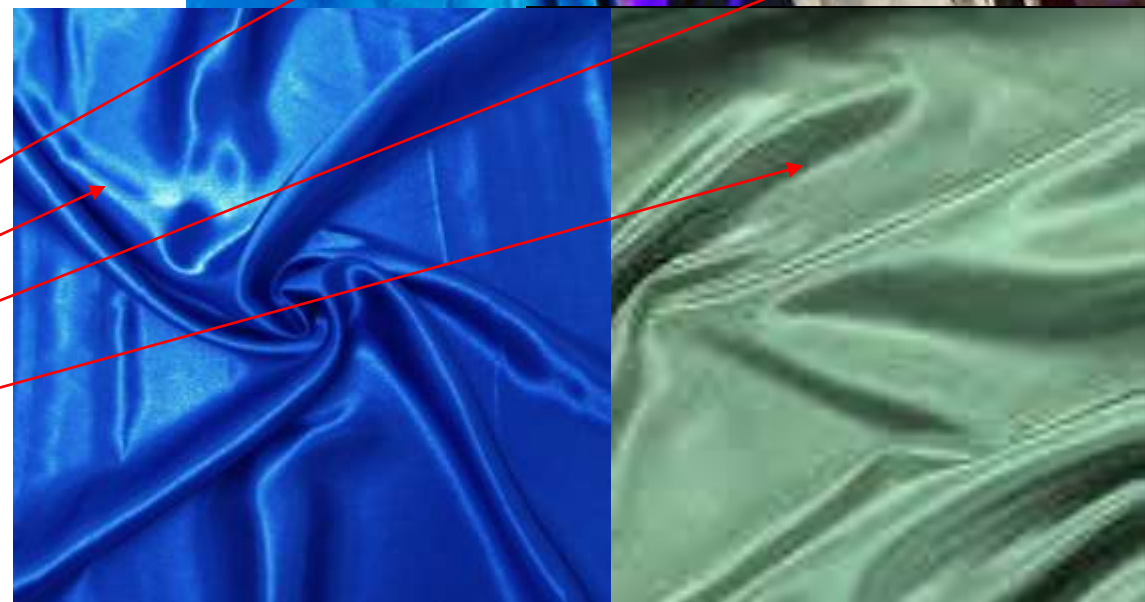

- KONSTRUKCIJA:
- GRUBA - FINA

Grubo tkanje

fino tkanje

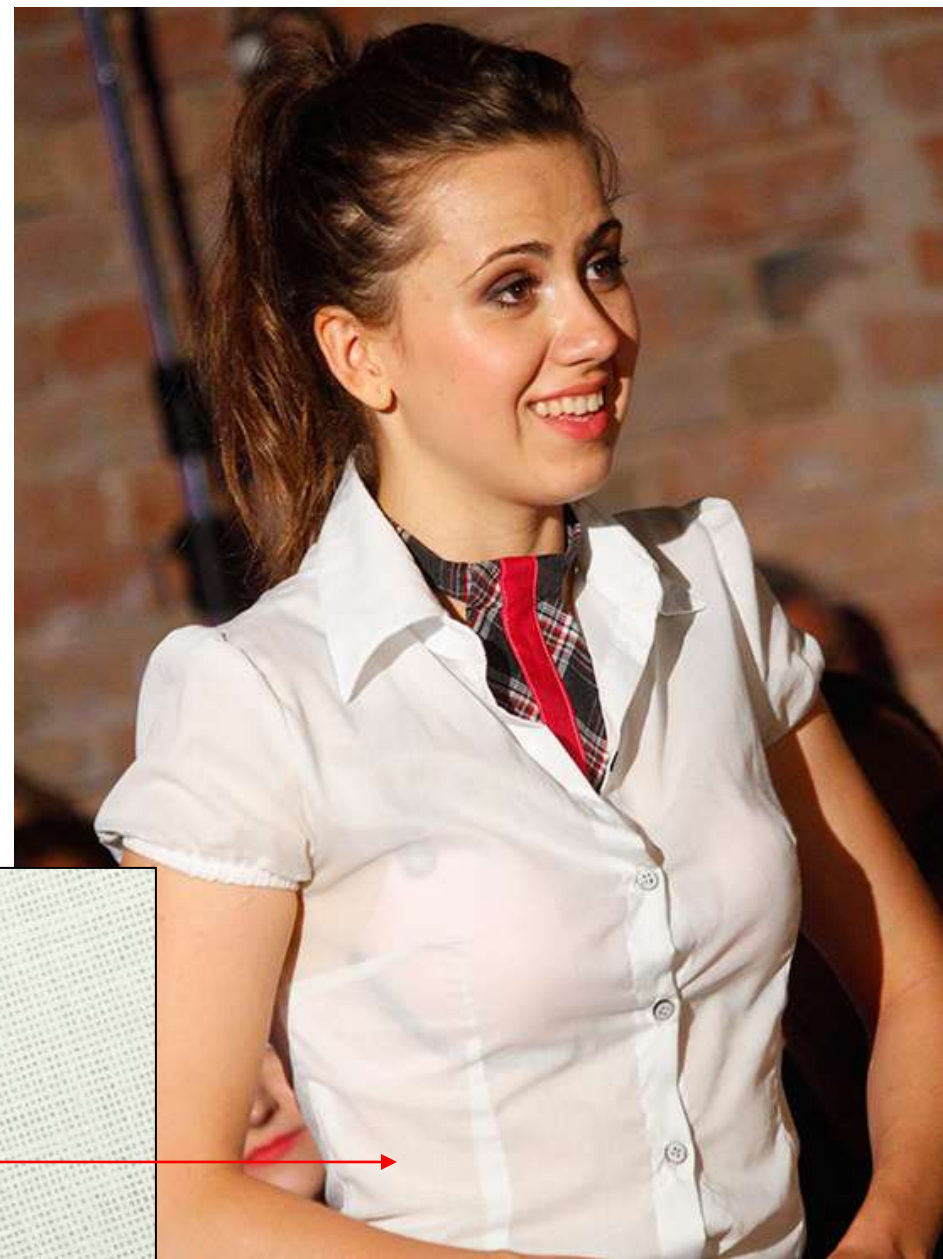
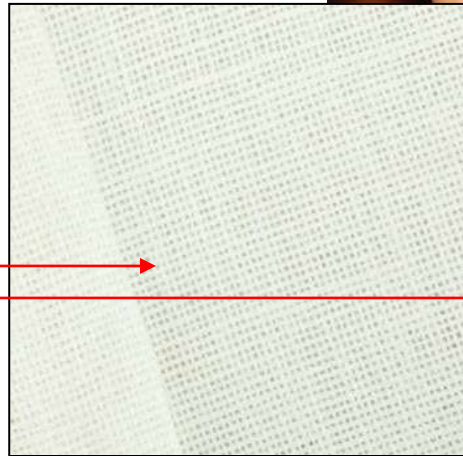
- KONSTRUKCIJA:
 - RIJETKA - GUSTA

Rijetko tkanje

—

gusto tkanje

„Sara babin vir”, Gradsko kazalište Požega,
dizajn kostima: Jasmina Pacek

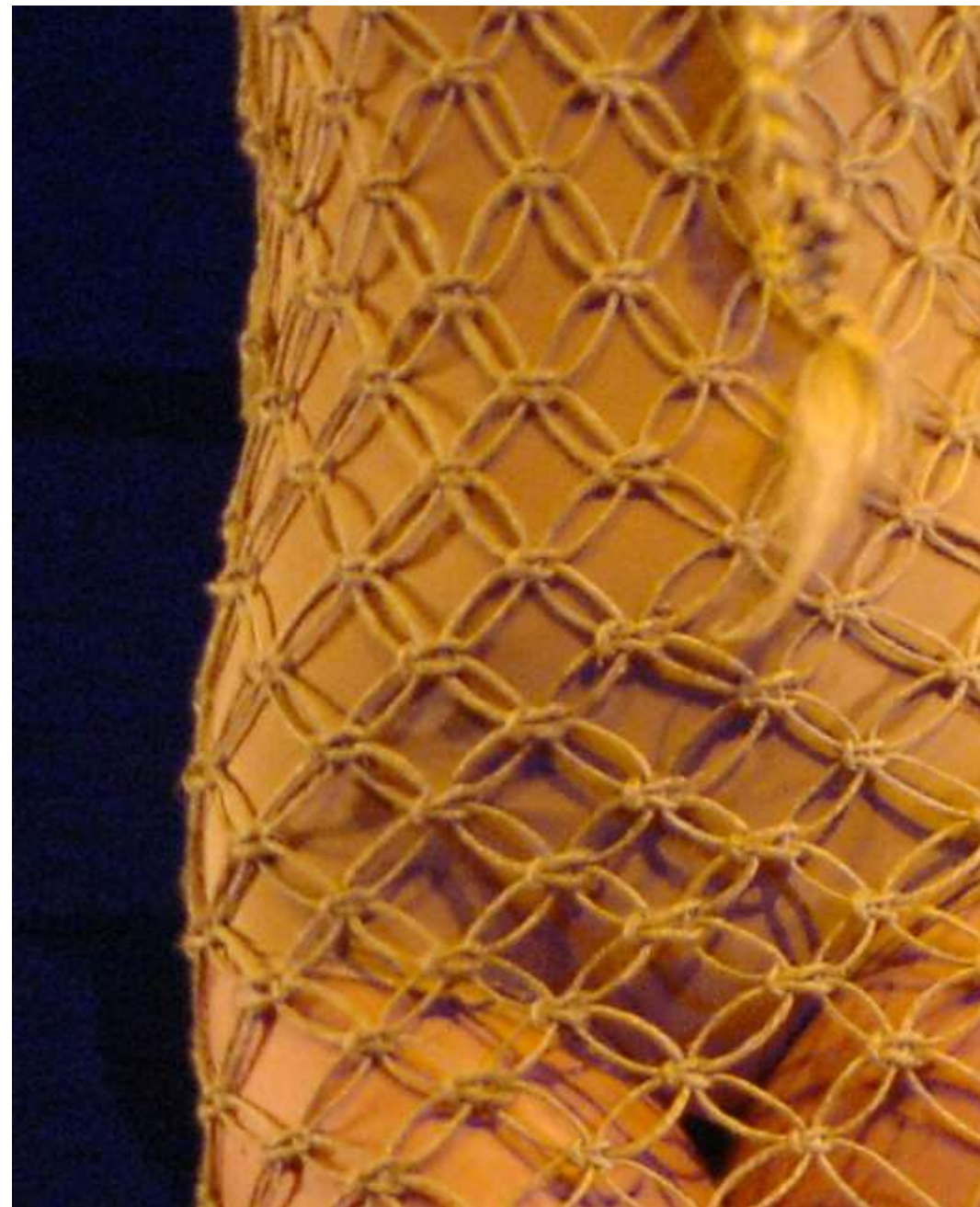
„EU herione”, Osječko ljeto kulture, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Rijetka konstrukcija znači da niti u tkanju nisu sabijene jedna do druge, već su odvojene razmacima. Struktura djeluje „otvoreno”. („open weave structures”)
- ❖ Otvorene strukture djeluju transparentno / prozirno. Guste strukture djeluju neprozirno.
- ❖ U odabiru materijala za kostime često kombiniramo guste i otvorene strukture te koristimo ih zajedno pri postizanju različitih efekata.

Erotika

- ❖ Otvorene strukture aplicirane direktno na kožu, djeluju erotski jer otkrivaju i pokazuju golo tijelo.
- ❖ U kazališnim kostimima često kao donji sloj koristimo body ili neki dio donjeg veša u boji kože. Na udaljenosti na kojoj je publika od kazališne scene, nije vidljivo da li je tijelo ispod prozirnog sloja golo ili ne. Bitan je dojam naznake golog tijela.
- ❖ U filmu, pred kamerama je sve vidljivo, tako da se prozirne tkanine često stavljaju direktno na golo tijelo kod želje za eksplicitnim isticajem erotoskog.

„Kraljevi i konjušari ”, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Primjer otvorene strukture je i „mrežasta” struktura. Na sceni, u filmskom kadru kao i u realnom životu privlači pažnju.

„Opera za tri grioša”, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

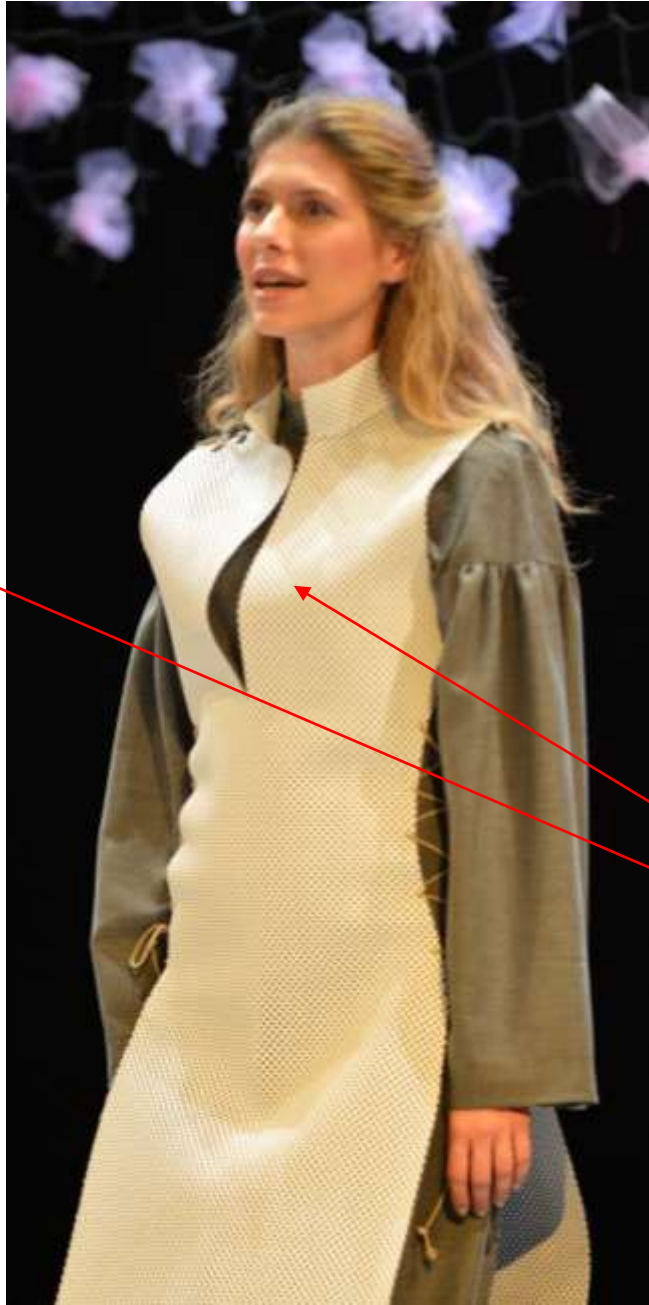
Mističnost

- ❖ Prozirne tkanine mogu djelovati i mistično. Posebice zbog načina kako svjetlo prolazi kroz njih, stvarajući dodatne sjene, nabore i volumene.

„Norma, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

❑ KONSTRUKCIJA

TKANINE:

○ MEKA - KRUTA

kruti materijal

—

mekani materijali

- *Površina (konstrukcija i dorada)*

- ✓ *glatka/sjajna – mat*

❖ Površina tkanine može biti sjajna ili mat što je rezultat strukture tkanja ili završne obrade.

❖ Postoje brojni efekti završnih obrada koji se rade industrijski tako da se mogu kupiti tkanine zanimljivih površinskih obrada. Kada one nisu dostupne, neke se tehnike dorade mogu izvesti u kazališnim radionicama. Neka kazališta imaju čak i zasebne odjele za „patiniranje i bojenje“ unutar svojih radionica za postizanje željenog površinskog efekta.

❖ Postoje netkani materijali koji prirodno imaju visoki sjaj: npr. prava i umjetna koža, PVC i slično.

□ POVRŠINA

○ GLATKA/SJAJNA – MAT

mat – sjaj

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

❖ Površine visokog sjaja kao što su koža, sateni i slično najčešće se koriste u kostimografiji za razlikovanje društvenih klasa. Visoki sjaj asocira na više imovinsko stanje. Dok mat tkanine djeluju jednostavnije i običnije, pa ih povezujemo sa nižim imovinskim stanjem.

❖ U povijesnim kostimima je to još izraženije: kostimi kraljeva i dvorjana obično imaju sjaj, dok kostimi naroda, seljaka, robova, kora i slično obično nemaju.

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Prilikom dizajniranja kostima i odabira tkanina zanimljivo je pronalaziti tkanine koje u sebi imaju elemente sjaja, ali nisu cijele sjajne (recimo da su protkane sjanim nitima) i/ili ih koristiti samo za dijelove kostima.
- ❖ Metalik niti u tkaninama vrlo su vidljive u svim oblicima scenske i filmske rasvjete.

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Vrlo jednostavne forme (siluete kostima) u posebno odabranim sjajnim tkaninama mogu biti izrazito atraktivne i vidljive na sceni ili u filmskom kadru.

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ U sceni u prilogu imućna majka dolazi u posjet kćeri koja živi skromnije. Primjetna je razlika između sjajnog ogrtača i pidžame majke u odnosu na mat deku, jastuk i odjeću kćeri.

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Mat tkanine i pletiva u kontra svjetlu slabo su vidljive (lijevo), dok su sjajne tkanine u kontra svjetlu izuzetno vidljive (desno).

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

□ TEŽINA :

- LAGANA ILI TEŠKA
- “PAD”

- ❖ Osim konstrukcije i površine, težina je treći aspekt tkanine koji treba uzeti u obzir. Tkanine mogu biti teške i lake.
- ❖ Pad tkanine uglavnom ovisi o njenoj težini, a to određuje i komunikacijske vrijednosti cijelog izgleda kostima. Način na koji materijal pada određuje stil kostima.

- ❖ Isprobavanje „pada” tkanine omatanjem oko tijela izvođača, prije krojenja.
- ❖ Crvena tkanina je teža i bolje pada (ne ocrtava neravnine na tijelu).
- ❖ Šarena tkanina se „ljepi” za tijelo i stoga ocrtava neravnine na tijelu.

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

„Jesenja sonata”, HNK u Mostaru, dizajn kostima: Jasmina Pacek

❖ „Pad” tkanine, osim o gustoći, ovisi i o težini tkanine/pletiva.

❖ Dvije suknje istog „A” kroja koje su sašivene od tkanina različitog pada.

❖ Fluidna tkanina

❖ Srednje fluidna tkanina

❖ Kruta tkanina

❖ Fluidna tkanina

❖ Kruta tkanina

❖ Fluidna tkanina –
pada prema dolje

❖ Srednje fluidna
tkanina – pomalo
odstoji od tijela.

❖ Kruta tkanina-
odstoji od tijela.

□ SASTAV (VLAKANA):

○ „DISANJE” I UDOBNOST

- ❖ Jedna od karakteristika tekstila koja je vrlo važna kod svakodnevne odjeće i koja se u kazalištu uglavnom zanemaruje, je sastav vlakana od kojih je tkanina napravljena. U svakodnevnoj odjeći tražimo prirodna vlakna, prozračnost i udobnost, no u kazalištu su vizualni efekti i troškovnici ono što najvećim dijelom određuje odabire.
- ❖ Izgled tkanina je u kostimografiji dominantan faktor odabira, dok je funkcionalnost nažalost sporedna.

*Materijali od
prirodnih vlakana
koji dišu*

—
*materijali od
umjetnih vlakana
koji ne dišu*

❑ OBRNUTI PROCES DIZAJNA KOSTIMA-POČETI OD TKANINA NE OD SKICA

- ❖ Većina dizajnera je educirana na način da prvo izrađuju skice, a zatim traže tkanine za realizaciju tih skica.
- ❖ Obrnuti postupak dizajniranja je prvo sagledati dostupnost tkanina, nabaviti uzorke, a zatim dizajnirati iz tih „sastojaka”.
- ❖ Rezultat „obrnutog dizajna” obično je više koordiniran, bolje osmišljen, te s manje odstupanja od ideje do konačnih kostima.
- ❖ Ovaj pristup također može nadahnuti potpuno nova rješenja i stvoriti ideje do kojih se ne bi došlo samo skiciranjem bez uzimanja u obzir dostupnosti tkanina.

❖ Odabir materijala prema završenim skicama je uvriježeni način rada među kostimografima.

- ❖ Alternativno, mogu se prvo odabrati materijali te potom dizajnirati iz „poznatih sastojaka”.

„Lošnjske perle”, Kazalište JAK, Mali Lošinj, dizajn kostima:Jasmina Pacek

- ❖ Važno je označavanje i ilustriranje vrsta materijala na kostimografskim skicama.

„Navještenje”, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Označavanje i ilustriranje vrsta materijala na skicama.

„Navještenje”, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

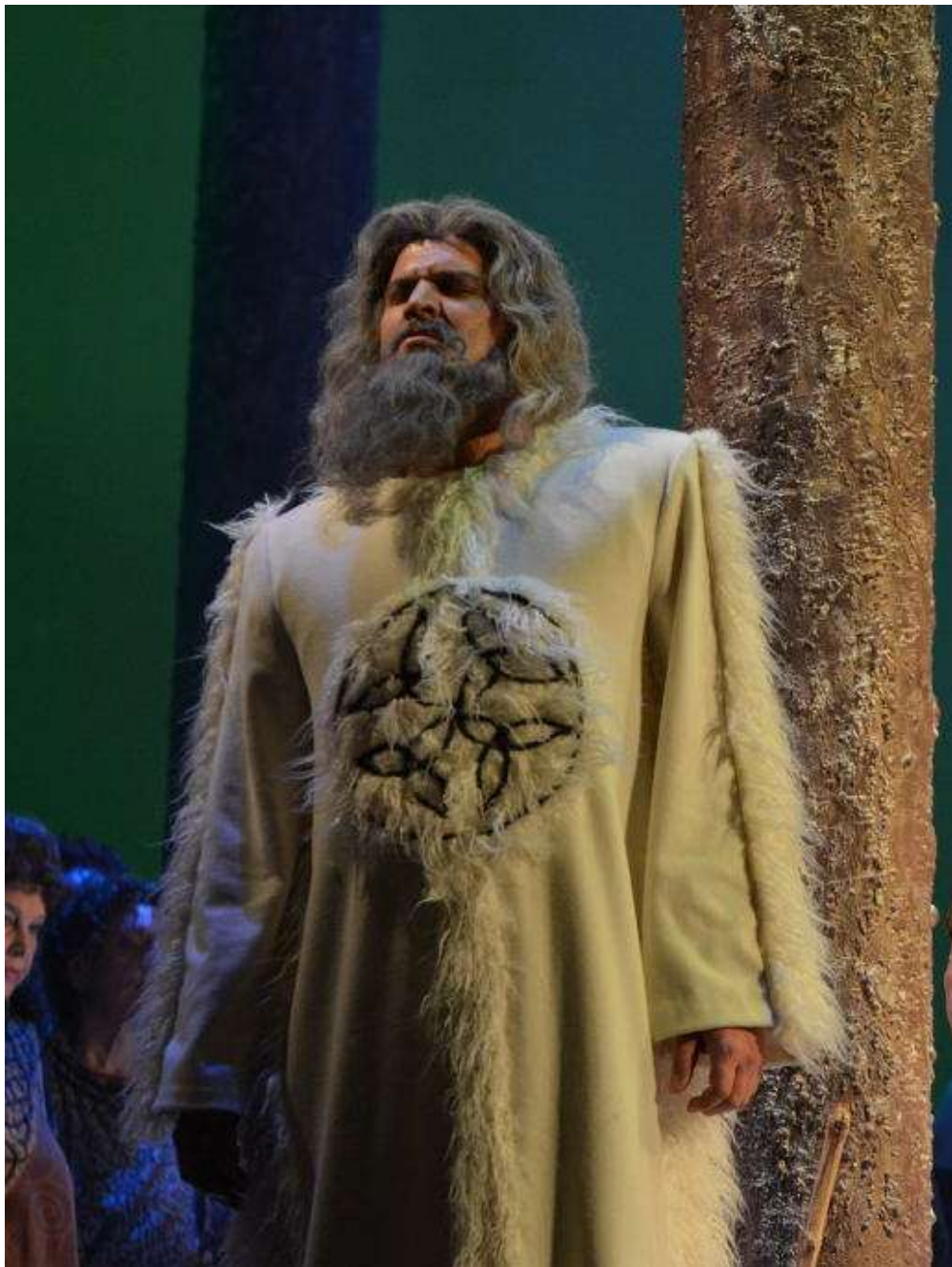
“Kako crtati različite kvalitete tkanina:

- ✓ *kvaliteta linije*
- ✓ *ostali oblici slikarskih/crtaćih tehnika koji se koriste*

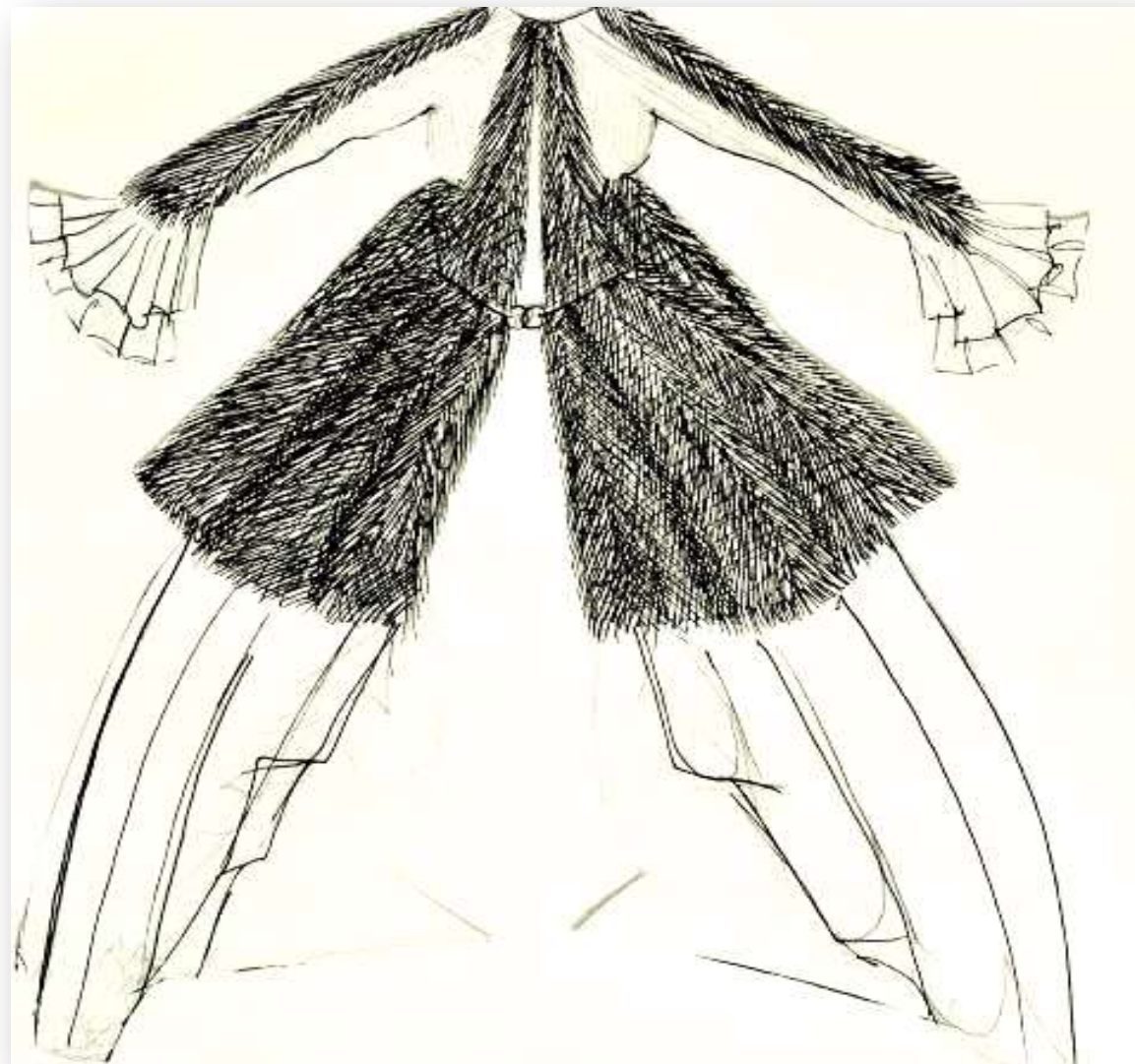
- ❖ Pri dizajniranju kostima s raznim teksturama važno je znati prikazati sve različite kvalitete tkanina koje se mogu prikazati na skicama. To će pružiti korisne informacije autorskom timu o karakteristikama svakog lika, kao i radionicama koje će prepoznati koji segment kostima je izrađen od kakve kvalitete tkanine.
- ❖ Za ove vrste skica važno je znanje o tehnici prikazivanja tekstura. Tehnike ne moraju biti vrlo zamršene i komplicirane. Jednostavno korištenje različitih kvaliteta linija nekada je dovoljno. Samo crtana linija kao takva može izražavati teksturu. Zamislite vunenu liniju, pernatu liniju, liniju krzna, svilenkastu liniju - potez crte je dokaz teksture.

*Kako nacrtati
različite
teksture tkanina ?*

- ❖ Primjer: krzno!
- ❖ obratiti pažnju
na vanjsku
„čupavu liniju”

„Norma, HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

Studentski rad – Mario Tomašević, AUKOS

Studentski rad – Mario Tomašević, AUKOS

Studentski rad – Marija Pletikostić, AUKOs

- ❖ Primjer prozirne /mrežaste tkanine.
- ❖ Prvo se oboji tijelo, potom se nacrtaju i oboje donji slojevi odjeće ako ih ima, a vidljivi su ispod prozirne tkanine. Potom se nanosi tekstura i boja gornje mrežaste tkanine.

Zadatak 8:

- Pogledajte You tube video priloge o načinima crtanja različitih tekstura tkanina (fabric renderings) i pletiva: prozirnih tkanina, jeans-a, kože, PVC-a, krzna, pliša, svile i sl.
- **Odaberite dvije tekstone po izboru i obojite neke od svojih kostima u tkanine takvih tekstura.**

9. Volumen / masa

✓ Volumen /masa

KLJUČNI POJMOVI

- ❑ VOLUMEN = KOLIČINA OMEĐENOG PROSTORA
- ❑ MASA = KOLIČINA TVARI U VOLUMENU
- ❑ DUBINA I PROSTORNI RASPORED

"Volumen je količina prostora koja se nalazi unutar predmeta ili čvrstog oblika,,

"Masa je količina materije u bilo kojem čvrstom predmetu ili u bilo kojem volumenu,,

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/volume>

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/mass>

- ❖ U terminologiji tehničkog i vizualnog teatra „masa“ se može definirati i kao trodimenzionalna manifestacija oblika. To stvara svijest o dubini i prostornom uređenju . Iako dizajneri kostima većinom ne crtaju skice koje prikazuju kostime u odnosu na cijelu scensku sliku, moraju biti svjesni kako će njihovi kostimi funkcionirati unutar prostornog rasporeda pozornice.

Volumen povijesnih krinolina

- ❖ Ovisi o povijesnom razdoblju.
- ❖ Kroj suknje može biti isti i samo se mijenjati s oblikom podsuknje odnosno njene konstrukcije.

„Love Factory”, Radu Stanca Thetare, Sibiu, Rumunjska, dizajn kostima: Jasmina Pacek

„Važno je zvati se Ernešto”, Gradsko kazalište Split, dizajn kostima: Jasmina Pacek

Volumeni profila

- ❖ Bočni prikaz na dizajnerskim skicama vrlo je bitan, jer postoje povijesna razdoblja kada se volumeni nisu mogli vidjeti u prednjem prikazu.

„Melita”, Gradsko kazalište Požega, dizajn kostima: Jasmina Pacek

Volumeni koji mijenjaju antropometrijska svojstva

- ❖ Dizajneri koriste različite oblika punjenja pri kreiranju trudničkih trbuha i debljine na tijelo izvođača i sl.

„Melita”, Gradsko kazalište Požega, dizajn kostima: Jasmina Pacek

Volumeni koji nastaju kretanjem

- ❖ Kostimi se kroje na specifičan način. Dijelovi kostima ne spajaju se s podlogom, kako bi prilikom kretanja kreirali unikatne volumene.

„Sara Babin vir”, Gradsko kazalište Požega, dizajn kostima: Jasmina Pacek

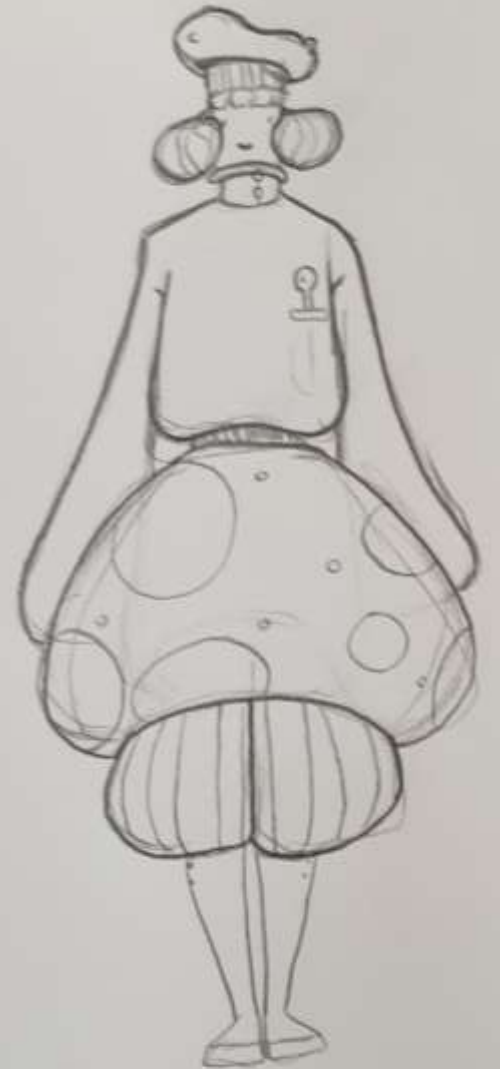
*Kreiranje
unikatnih
volumena*

- ❖ U primjeru vidimo kostime kreirane miješanjem inspiracija šahovskih figura i povijesnih kostima.
- ❖ Volumeni su posebno istaknuti.

Kreiranje unikatnih volumena

- ❖ Kostimi inspirirani oblicima/volumenima iz prirode: gljive

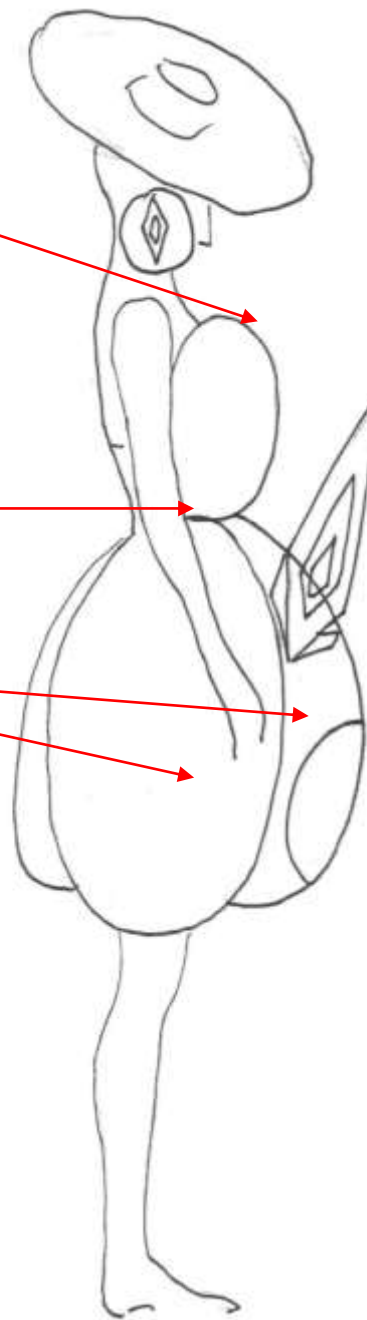
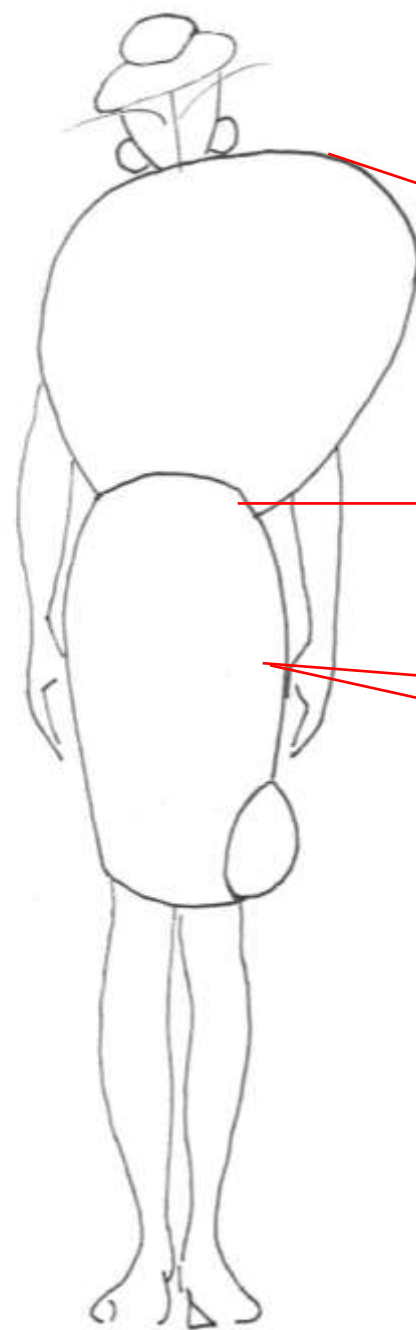

- ❖ Kod kreiranja unikatnih volumena, izuzetno je važno napraviti skice iz tri ili četiri smjera:
 - ✓ s prednje strane
 - ✓ sa stražnje strane
 - ✓ bočno (ili bočno lijevo i bočno desno, ako se razlikuju).

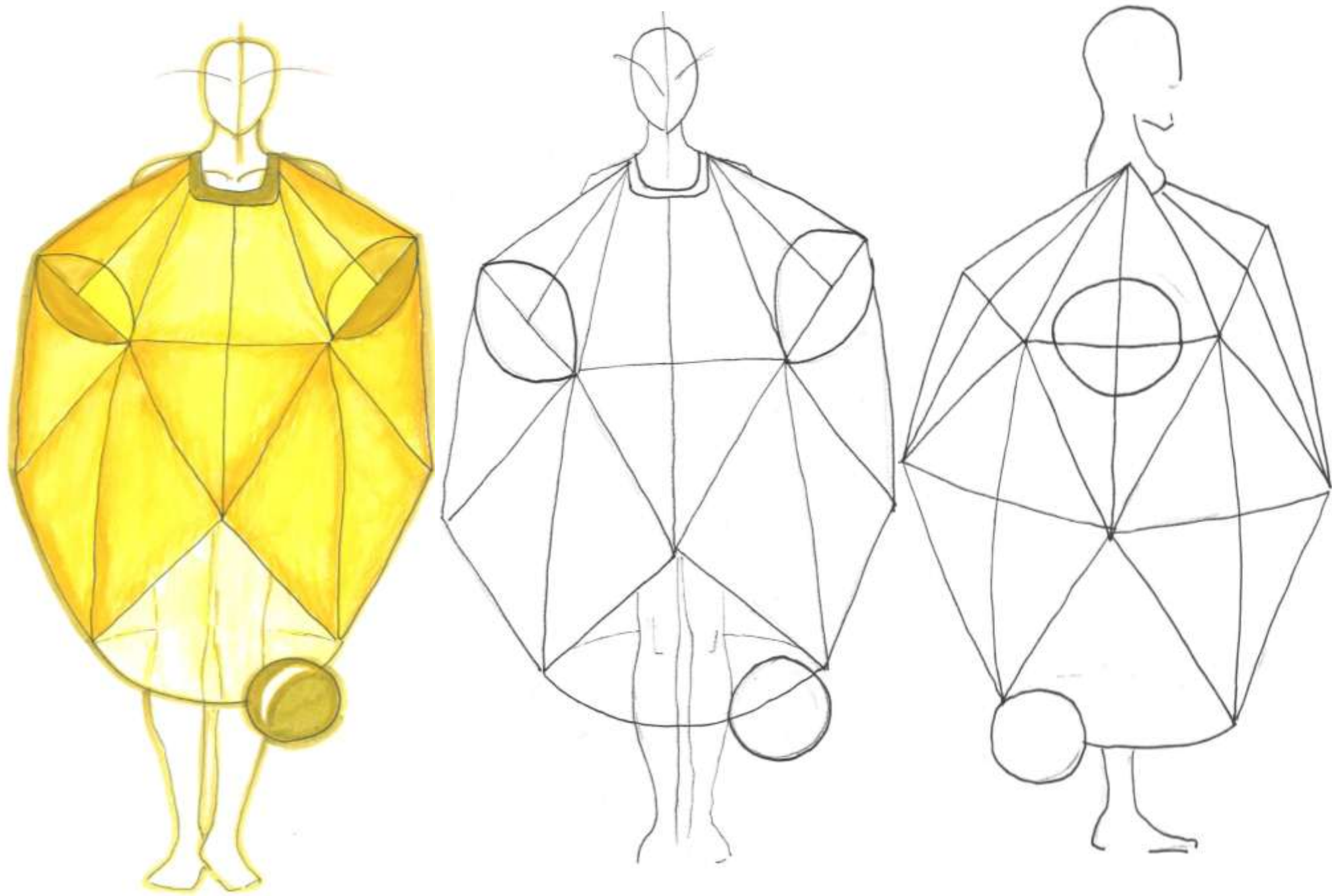
- ❖ Takvi prikazi nisu bitni samo za radionice, bitni su i tijekom procesa dizajniranja. Na taj način i sami propitkujemo volumene i pronalazimo najoptimalnija rješenja.

- ❖ Primjer korekcije dizajna prilikom dizajniranja bočnog prikaza.
- ❖ Volumen koji se nalazio na području torza nije bio prilagođen obliku tijela, položaju grudi, poziciji ramena, pazuha, pa je u bočnom prikazu korigiran i smanjen.
- ❖ Volumen koji predstavlja suknju u bočnom prikazu je multipliciran kako bi kreirao zanimljiviji kostim u prostoru.
- ❖ Šešir i naušnice su uvećane u bočnom prikazu.

*Volumeni koji
izgledaju isto ili
slično iz svih
smjerova*

Studentski rad: Lucija Ulić, AUKOS

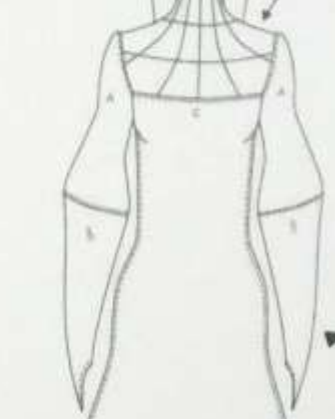
FLAMINIA

ogledalo od mrežice

mrežica od bakra 1

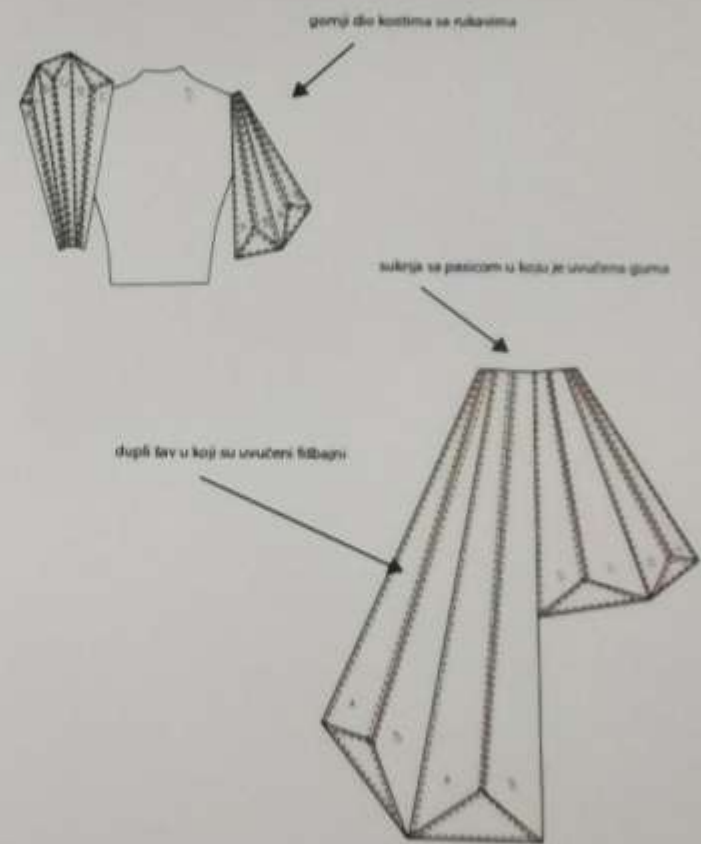
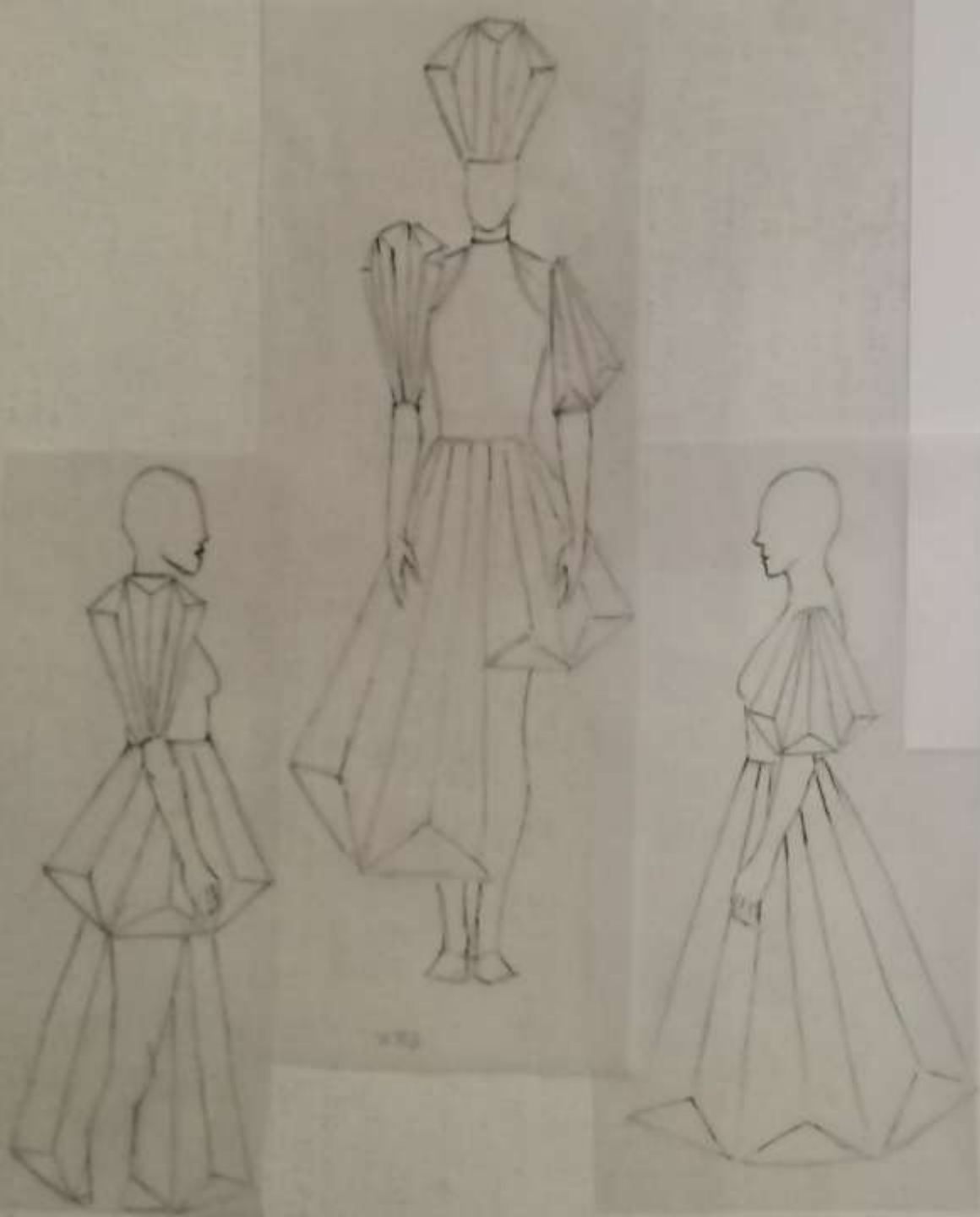

haljina sa raširenim rukavima

konstrukcija, kombinacija filca i tkanine 3
pričvršćena za donji dio haljine

Zadatak 9:

- Izaberite jedan od kostima kreiranih u prethodnim zadacima i **nacrtajte ga iz tri smjera: uz postojeći prikaz s prednje strane, dodajte stražnju stranu, te bočne strane**. Ako lijeva i desna strana izgledaju isto nije potrebno crtati obje, no ako je kostim asimetričan potrebno je crtati i lijevu i desnu stranu.
- Tijekom ovog procesa promišljajte o **volumenu kostima** u prostoru i kako on kao trodimenzionalan funkcionira na sceni ili u kadru.

10. Konstrukcija

✓ **Konstrukcija**

KLJUČNI POJMOVI

- ❑ PROTOTIP
- ❑ PLOŠNO KROJENJE (UNAPRIJED DEFINIRAN DIZAJN)
 - POČINJE S 2D SKICOM
 - PLOŠNO KROJENJE
 - ŠIVANJEM POSTAJE 3D
- ❑ 3D MODELIRANJE (VIŠE FLEKSIBILNO)
 - NA TIJELU ILI LUTKI
- ❑ TRAJNOST KOSTIMA

„Konstrukcija je proces izrade nečega; ili određena vrsta strukture, materijala nečega.”

„Konstrukcija je stil ili metoda koja se koristi u izgradnji nečega.”

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/construction>

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/construction>

- ❖ Izgradnja kostima odnosi se na vještinu i sposobnost krojenja i izrade kostima na željeni način bez obzira na povijesnu točnost ili potpunu inovativnost. Ključno je naglasiti važnost ovog aspekta navedenog u skupini osnovnih elemenata dizajna, jer se vrlo često zaboravlja ili zanemaruje. Mnogo se pozornosti pridaje procesu dizajniranja kostima, ali nedovoljno samoj izradi. Današnji dizajneri kostima nisu uvijek vješti / obučeni u razumijevanju konstrukcijskih zahtjeva, posebno kad su u pitanju povijesno točni kostimi.
- ❖ Konstrukcija kostima može se smatrati inženjerskim izazovima teškim za mnoge umjetnike. Ali stjecanje ove vještine može dizajnerima pružiti značajnu prednost. Dizajner koji se može „igrati“ s konstrukcijom, izrađivati prototipe, istraživati tehničke mogućnosti bez ustručavanja, može na kraju imati više kreativnih rješenja od svojih manje kvalificiranih kolega. Na primjer, opisujući Giannija Versacea kada je radio na kostimima opere, Helena Matheopoulos je primijetila: "Nikad sklon skiciranju, radije je oblikovao kostime na ljudskom tijelu, beskrajno mijenjajući oblike i teksture dok je istraživao pravu osobnost svakog lika".
- ❖ Plošna konstrukcija i 3D modeliranje uvijek su bila dva vrlo različita pristupa u izradi odjeće, a isto tako je i u kostimografiji. Za razliku od trodimenzionalnog modeliranja, izrada plošnih krojeva zahtijeva drugačiji skup vještina.

Tri su glavna cilja plošne konstrukcije kostima :

- (1) manipuliranje ravnim komadom tkanine rezanjem i oblikovanjem, tako da se podudara s određenim trodimenzionalnim tijelom
- (2) istovremeno precizno prevodeći u stvarnost skicu koju je kostimograf dizajnirao
- (3) kreiranje kostima koji služi svim različitim potrebama scenarija, glumca i produkcije

❑ PLOŠNO KROJENJE (UNAPRIJED DEFINIRAN DIZAJN)

- POČINJE S 2D SKICOM, PLOŠNO KROJENJE, ŠIVANJEM POSTAJE 3D

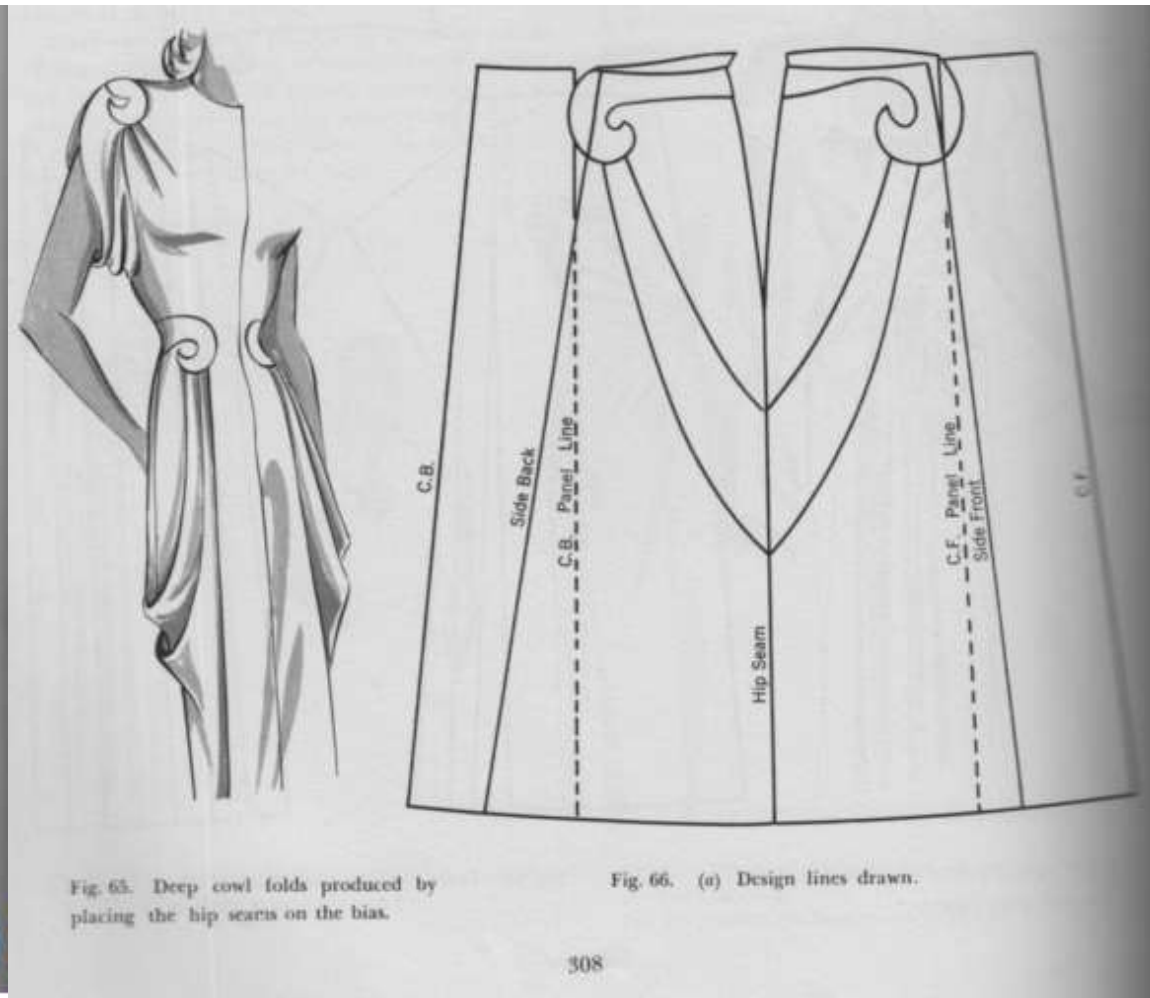
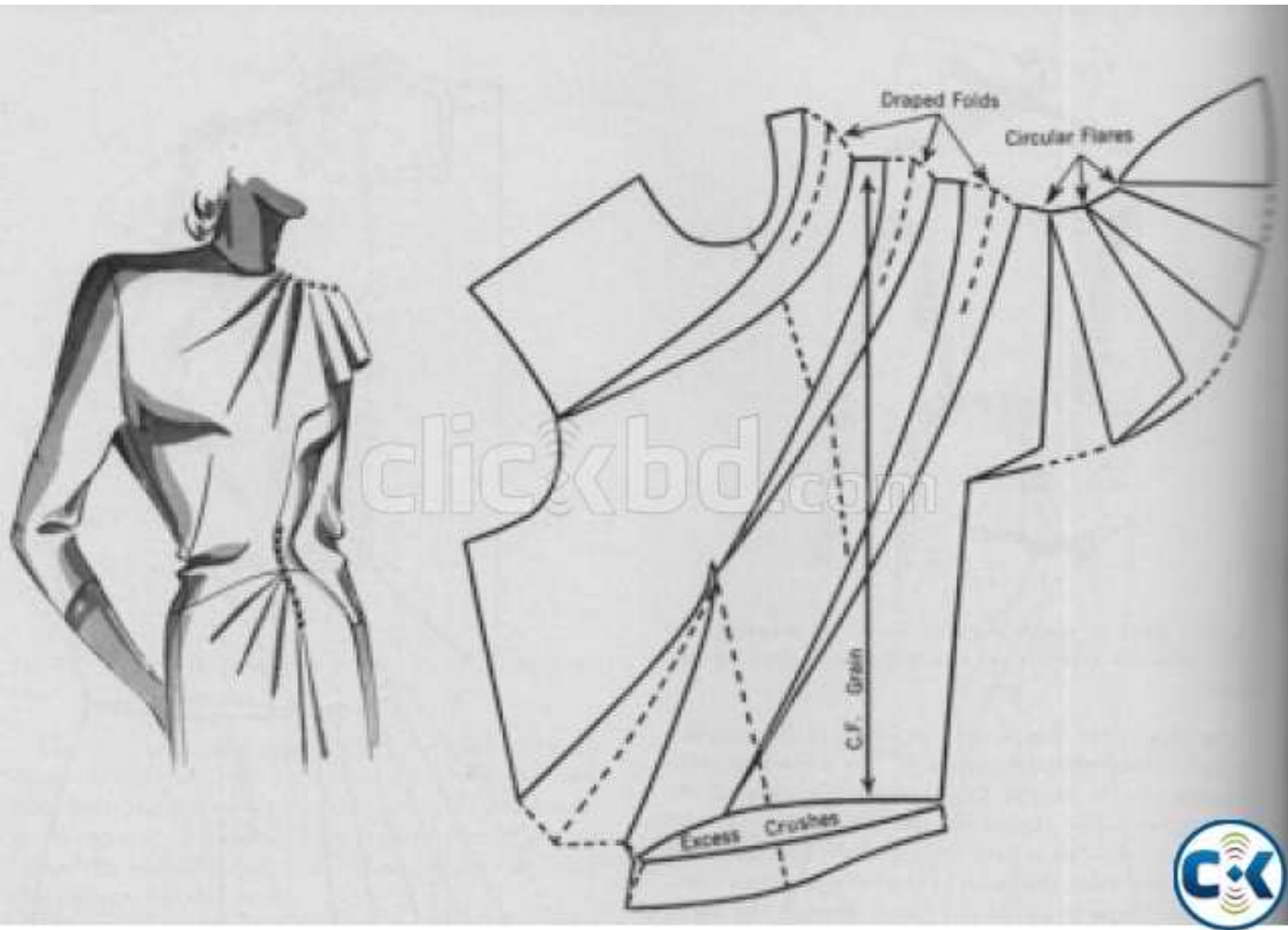
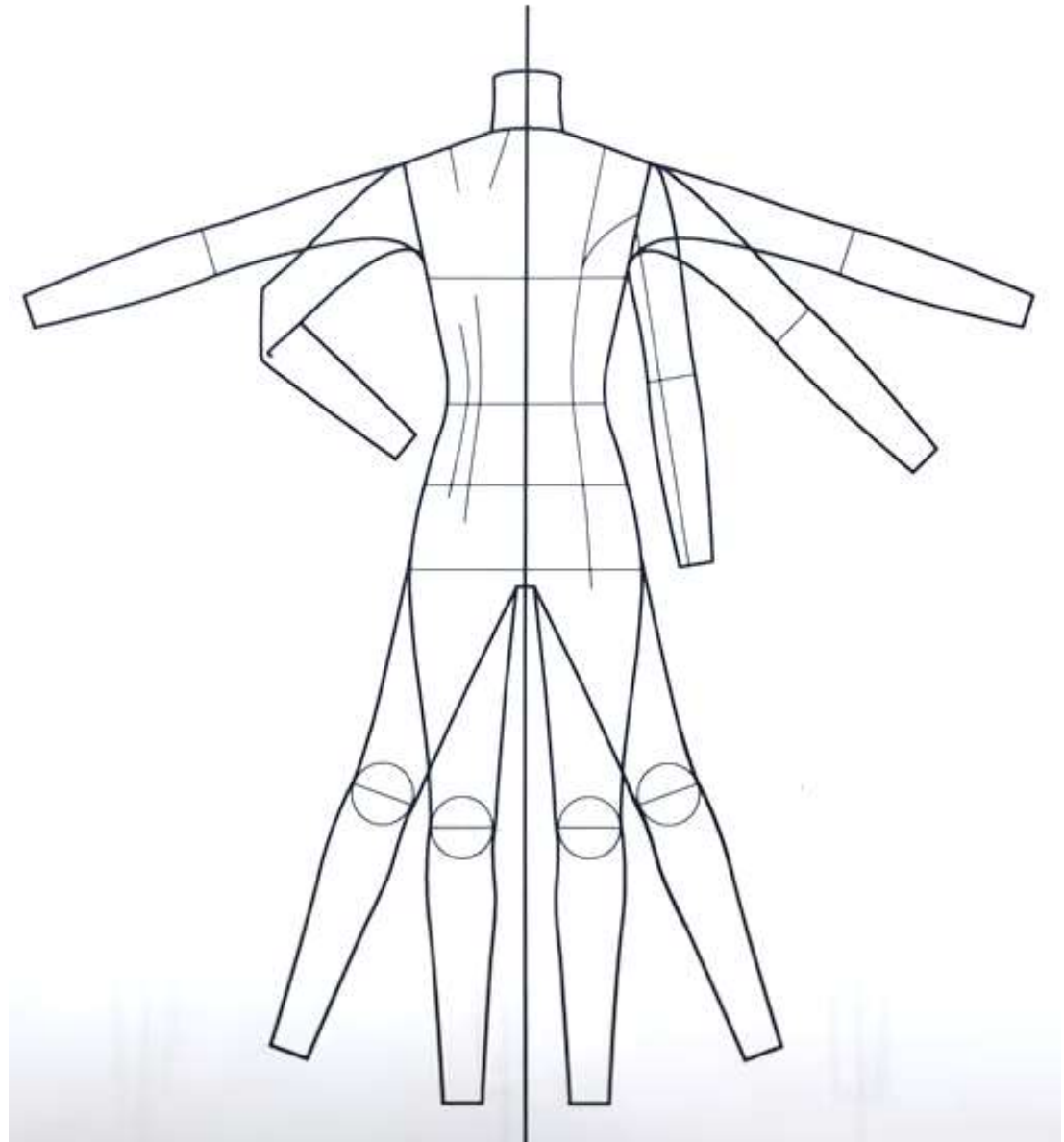
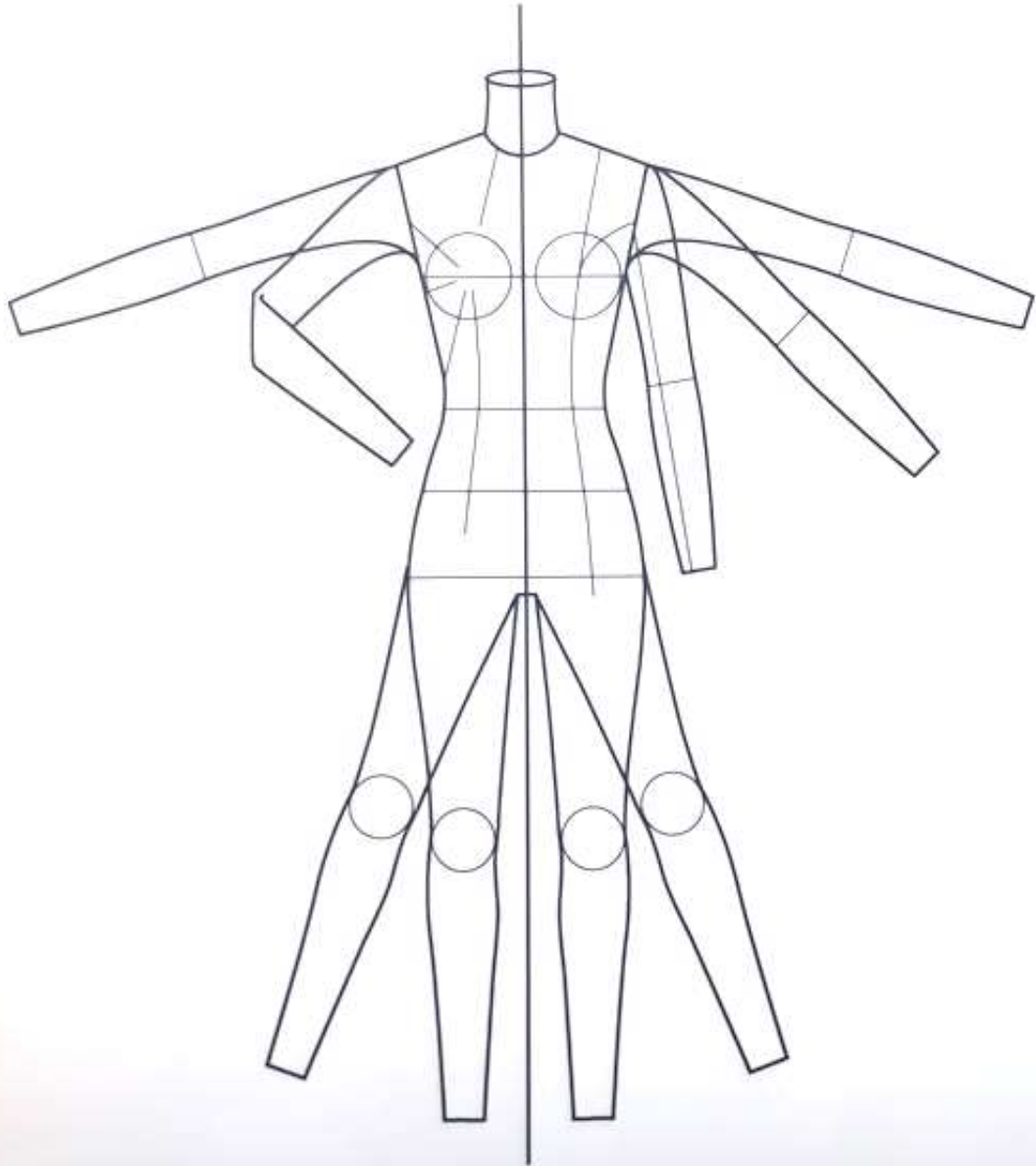

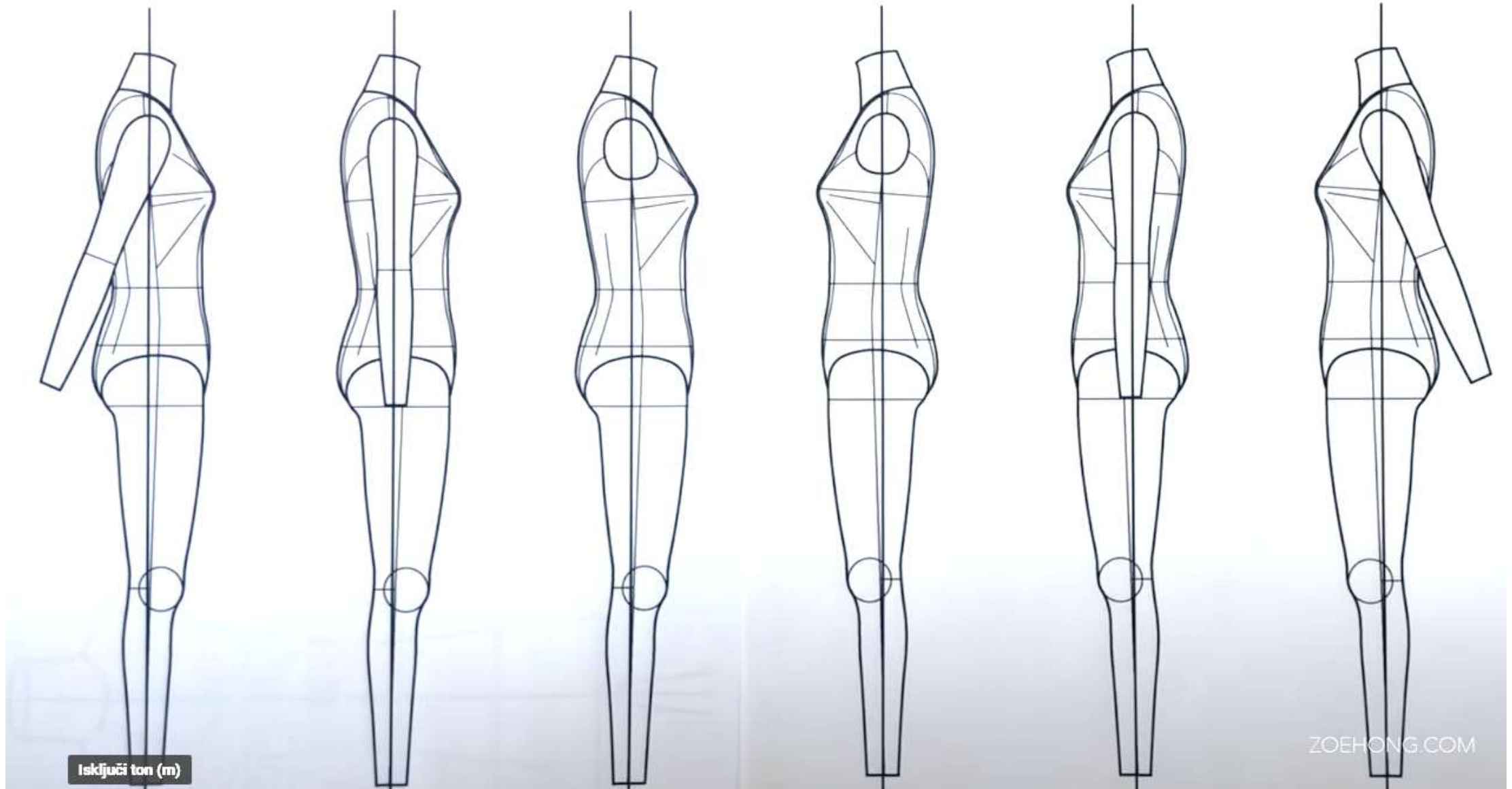
Fig. 65. Deep cowl folds produced by placing the hip seams on the bias.

Fig. 66. (a) Design lines drawn.

- ❖ Poželjno je koristiti tamplete za izradu tehničkih skica, radi ujednačenosti veličina i dimenzija.
- ❖ Tampleti od naprijed i nazad.

- ❖ Možete kreirati i svoje tamplete. Za tehničke skice je bitno da su ujednačene, kako bismo mogli znati koliko je primjerice neki rukav ili nogavica široka ili uska u odnosu na ruku ili nogu, koliko je majica duga u odnosu na liniju struka, suknja u odnosu na koljeno, hlače u odnosu na zglob, i sl.
- ❖ Tampleti s lijeve i desne strane.

❖ Primjeri crtanja detalja tehničkih skica.

❖ Stečeno znanje neophodno je za točnu komunikaciju s konstruktorima i krojačima u radionicama.

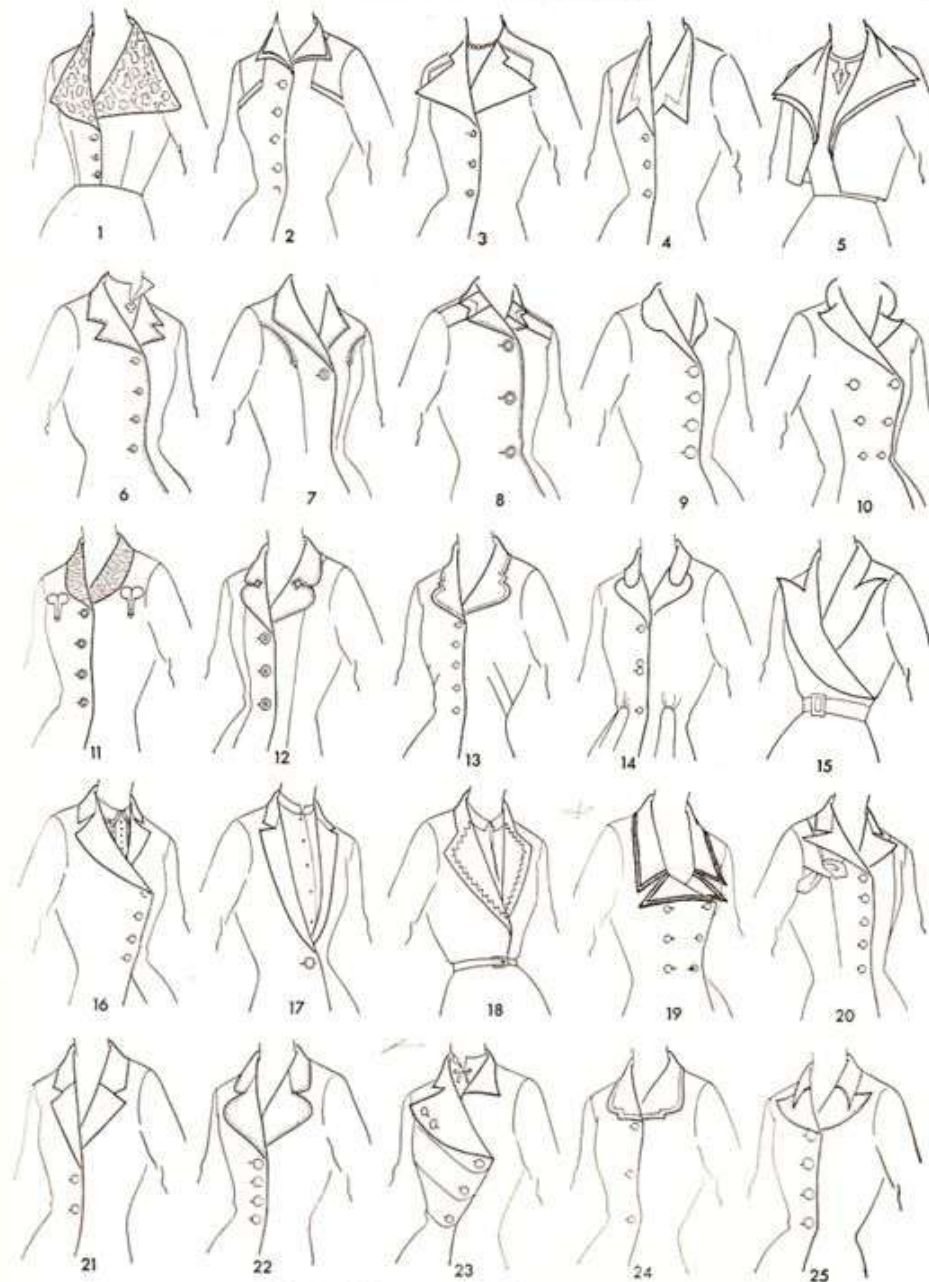

Fig. 140. Collars cut in one with blouse or jacket front.

_shirt

Long and soft sleeve closed on the wrist by a cuff with buttons.

_bishop

Long full set-in sleeve with fullness held at wrist by cuff. May be gathered also at cap.

_circular cap

Short flaring sleeve that extends out from smooth cap at armhole.

_kimono

Sleeve may be cut in one with the front and back of the garment or may be attached to the front and back with a vertical seam.

_bell

A set-in sleeve that is smooth at the armhole and flared at the hem edge.

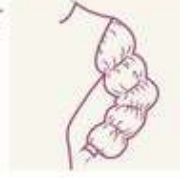
_raglan

Sleeve joined by diagonal seam that extends from underarm to neckline. It may have a dart to shape the shoulder or may have an additional seam along the outside of the arm.

_drop shoulder

The sleeve is attached to an armhole shaped to extend wider than the natural shoulder.

_marie

A full "paned" or "pansied" sleeve gathered into two or more puffs by a ribbon or fabric band above the elbow, worn in the 1620s and 1630s.

_batwing

Long sleeve with deep armhole almost to the waist and extending to the wrist. May be cut in one with garment or may be a separate sleeve.

_poet

A long sleeve fitted from shoulder to elbow, and then flared (somewhat dramatically) from elbow to wrist. Often features ruffles on the cuffs.

_button-tab

A long roll-up sleeve with a button-tab sewn above the elbow. The sleeve is rolled up and fastened by the tab with a button.

_peasant

A wide raglan sleeve with gathers at the neckline and lower edge. Gathers may be controlled by drawstring or elastic. Sleeve may be short or long.

_puffed

Short full sleeve with gathers at armhole or lower edge or both. Also called puff sleeve.

_bracelet

Three-quarter length sleeve.

_lantern

Sleeve made with crosswise design seams to give width.

_Juliet

A long, tight sleeve with a puff at the top, inspired by fashions of the Italian Renaissance and named after Shakespeare's tragic heroine.

_petal

Sleeve with a curved overlap along outer arm. Also called lapped sleeve.

_layered

Wide sleeve that consists of multiple circular layers of fabric overlapping.

_roll-up

Straight short or elbow length sleeve designed to be rolled or folded up from a cuff. May be either set-in or shirt sleeve.

_leg of mutton

The leg-of-mutton sleeve is constructed with a full top that is gathered into the armhole. The fabric then tapers gradually to tuck in closely at the wrist, which gives the sleeve this particular outline.

_french

Sleeve with wide cuff which turns back and is fastened with a cuff link through all layers.

_cape

Cape sleeve is a wide sleeve which has draped fabric over the arm, creating a dramatic effect for the shirt or dress.

_cowl

Short and loose sleeve with draping at armcye.

_butterfly

A set-in sleeve that is smooth at the armhole and widely flared at the hem edge (elbow length or longer).

- classic

The most common shirt collar. It has a clean look suitable for both formal and casual shirts.

- button down

A collar with buttonholes on the points to fasten them to the body of the shirt.

- one button

The most common type of cuffs with a fitted button: the button is stitched on one side of the divide and buttonhole on the other.

- two buttons

It closes with two buttons, one on top of the other. Some cuffs have the option of cutting off the buttons when necessary to convert the shirt to a single-cuff worn with cufflinks.

- spread

A shirt collar with a wide spread between the points, which can accommodate a bulky necktie knot.

- club

A shirt collar with rounded points.

- rounded

It's simply a barrel cuff with round corners. Rounded cuffs give off a slightly more casual and relaxed.

- angle cut

A slight variation of the rounded cuff, the only difference being the angled cut at the base of the cuff.

- mandarin

A short unfolded stand-up collar. It starts at the neckline and typically rise vertically 2-5 centimeters. It's the Western interpretation of dresses worn by Mandarins in Imperial China.

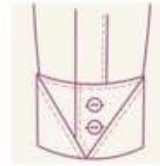
- wing tip

A formal collar style, designed to be worn under a tuxedo for white or black tie events. Normally it is worn with the bow-tie.

- french

The most formal cuff. It is twice as long as regular cuffs and then folded back on themselves and closed with cuff links.

- neapolitan

A two-button turnback cuff with an extra piece of fabric folded back to imitate a French cuff, but is held together by two buttons. Also known as cocktail, capri, or bond cuff.

- ROLL COLLAR -
(also can be called a shawl collar)

- ROUNDED PEAK -

- PEAKED LAPEL -

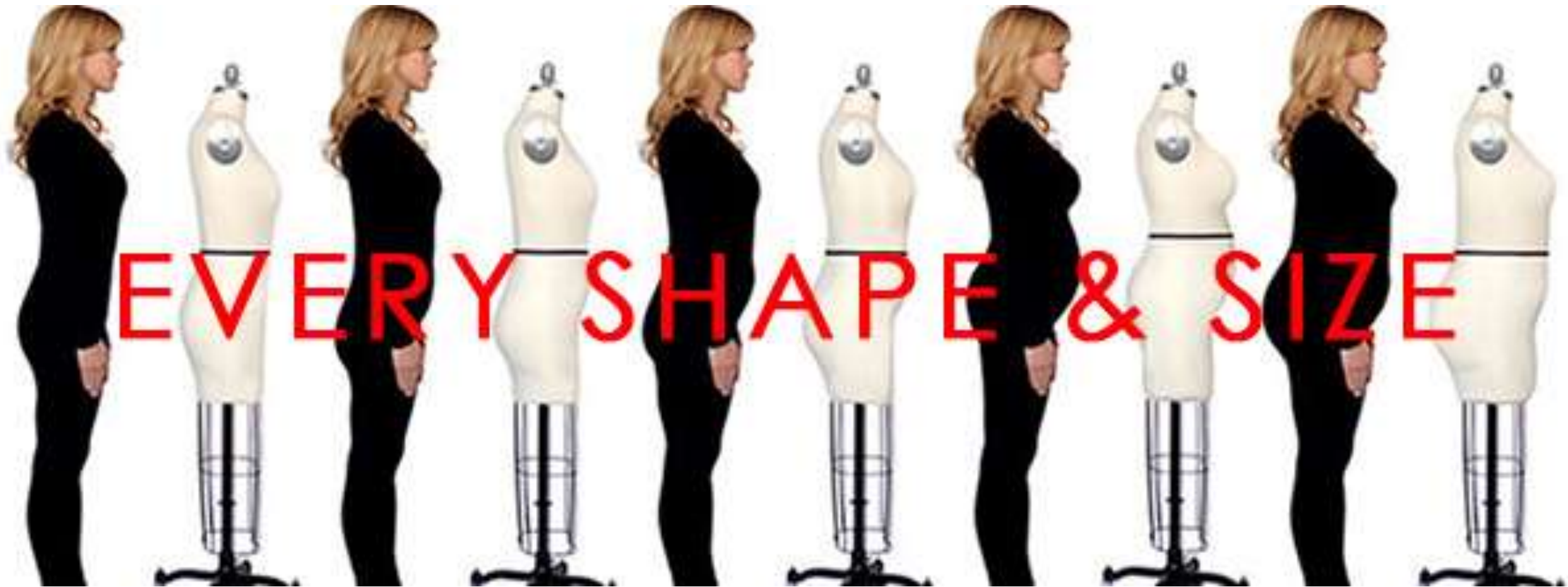

- CLOVER COLLAR -

✓ *plošno krojenje, šivanjem postaje 3D*

❑ 3D MODELIRANJE - NA TIJELU ILI LUTKI

Zadatak 10:

- Prema zadanim predlošcima tehničkih crteža detalja odjevnih predmeta **nacrtajte sve priložene oblike ovratnika, orukvica i revera za mušku odjeću te ovratnika, rukava i revera za žensku odjeću.**
- Ovo je vježba promatranja raznih konstrukcijskih elementa odjevnih predmeta i kako ih točno prikazati na tehničkom crtežu.

11. Zvuk

✓ Zvuk

KLJUČNI POJMOVI

- ZVUK KOJI POJAČAVA ISKUSTVO
- ZVUK KOJI RAZBIJA ILUZIJU ISKUSTVA

"Zvuk je vibracija koja prolazi zrakom ili nekim drugim medijem i može se čuti kada dođe do ušiju osobe ili životinje."

„Zvuk je nešto što možete čuti.“

https://en.oxforddictionaries.com/definition/sound#sound_Noun_100

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sound>

❑ ZVUK KOJI POJAČAVA ISKUSTVO

- ❖ Zvuk može dočarati mjesta i uspomene. Kazališne produkcije općenito koriste zvukove za stvaranje atmosfere, ali kostimi koji stvaraju zvukove nisu baš česti.
- ❖ Zvukovi kostima koji nastaju kad se izvođači kreću na pozornicu ne čuju se osim ako je dvorana izrazito mala ili ako se zvukovi na pozornici pojačavaju mikrofonomima.
- ❖ Ako je potrebno, dodatni mikrofoni mogu se koristiti i pravilno postaviti kako bi pojačali te zvukove.
- ❖ Također, zvukovi na primjer pokreta svilene haljine ili mača koji udara u metalni oklop mogu se odvojeno snimati i miješati u opći produkcijski miks te reproducirati u pravom trenutku. Time se postiže dojam da zvukovi dolaze iz samog kostima, što poboljšava ukupno iskustvo.

❑ ZVUK KOJI RAZBIJA ILUZIJU ISKUSTVA

- ❖ Postoje zvukovi koji proizlaze iz funkcionalnosti kostima koji mogu uništiti iluziju, a najčešći je zvuk čičak trake. Kad se izmjene kostima provode brzo, na pozornici se obično upotrebljavaju čičci, a ne funkcionalni gumbi i kopče (koji se obično zašiju od gore za ukras). Čuti zvuk trganja čičak trake na povijesnom kostimu može u potpunosti uništiti dramski trenutak koji pokušavate stvoriti u nekoj predstavi.

Zadatak 11:

- **Pronađite fotografije kostima iz nekih predstava ili filmova za koje možete pretpostaviti da stvaraju zvukove ili kod kojih bi zvučna podloga pomogla u pojačavanju iskustva gledatelja.**

12. Dodatci tj. accessories

✓ Dodatci

KLJUČNI POJMOVI

- RELEVANTNI U ODNOSU NA KOSTIM I PREDSTAVU
- KOMPLEKSNIJI KOSTIM = DODATCI MANJE VIDLJIVI/MANJE VAŽNI
- JEDNOSTAVNIJI KOSTIM = DODATCI VIŠE VIDLJIVI /VIŠE VAŽNI
- STILIZACIJA POVJESNIH I SUVREMENIH KOSTIMA DODATCIMA
- KREIRANJE UNIKATNIH DODATAKA

„Kostimski dodatci široki su pojam koji se odnosi na sve one kostimske predmete koje glumac nosi, a koji nisu osnovna odjeća. To uključuje perike, kape, cipele, pojaseve, narukvice, rukavice, kravate, torbice, čarape, čarape, šalove, maramice, nakit, naočale, suncobrane, štapove, maske, oklope, šljokice, futrole za oružje, mačevi, škare i sl. „

Gillette, J. Michael. Theatrical Design and Production: An Introduction to Scenic Design and Construction, Lighting, Sound, Costume and Makeup. McGraw-Hill, New York, 2007, page 481.

- ❖ Svi kostimski dodatci smatraju se dijelom kostima i mogu znatno poboljšati ili upropastiti kostime svojom prisutnošću ili nedostatkom. Oni moraju biti relevantni za svaki pojedinačni kostim kao i za cjelokupnu produkciju.
- ❖ Što je kostimi složeniji, to su manje vidljivi i važni kostimski dodatci. Ako je kostim kompliciran, svi dodaci postaju irelevantni, ali ako je kostim jednostavan, kostimski dodatci postaju vrlo vidljivi i stoga vrlo važni.

❑ STILIZACIJA SUVREMENIH KOSTIMA DODATCIMA

- ❖ U prilogu je primjer kostimografske stilizacije suvremene dramske predstave isključivo korištenjem dodataka.
- ❖ Na neutralnim crnim kostimima korišteni su dodaci u akcentnim bojama : torbe, najlonke, ruževi za usne, lakovi za nokte...kako bi komunicirali sličnosti i različitosti likova.

„Četiri priče:žena ”, Gradsko kazalište Joza Ivakić , Vinkovci, dizajn kostima:Jasmina Pacek

❖ ROZA:
naivna, mlada
trudnica.

❖ CRVENA:
zrela, poslovna
žena.

❖ ŽUTA:
vesela studentica.

❖ LJUBIČASTA:
opaka bajkerica.

Zajedničko = topli
tonovi = sve su to
slične „ženske
priče”

„Četiri priče:žena ”, Gradsko kazalište Joza Ivakić , Vinkovici, dizajn kostima:Jasmina Pacek

- ❖ CIPELE: Iako su cipele crne i nalaze se na crnom podu i crnoj pozadini, postaju vidljive zbog najlonki koje su u boji. Cipele su birane prema karakteru likova:
- ✓ balerinke za trudnicu
 - ✓ kožne čizme s metalnim nitnama za bajkericu
 - ✓ ženstvene gležnjače s petom za poslovnu ženu
 - ✓ ravne, sportske čizme za studenticu.

„Četiri priče:žena ”, Gradsko kazalište Joza Ivakić , Vinkovici, dizajn kostima:Jasmina Pacek

❖ Primjer kostimografske stilizacije po desetljećima 20.stoljeća korištenjem dodataka kao osnovnog elementa stilizacije.

❖ U prilogu u slijedećim slajdovima je primjer razrade po slikama cijele predstave.

Sladoled

Miro Gavran

Prijedlog kostimografije/ Jasmina Pacek

Vizualne transformacije likova

- Transformacije glumica, kroz protok vremena, vršit će se uvijek na isti način.
- Bitno je da se uspostavi konvencija.
- Nije dobro da svaki period donosi neki drugi odjevni artikl npr. negdje maramu, negdje sako, negdje torbu, jer to onda izgleda kao da nismo imali novaca i/ili vremena za prave presvlake.
- No, ako se rade kroz čvrsto postavljenu i dobro osmišljenu konvenciju i jednostavne i brze transformacije postaju vrlo efektne.

Svaka pojedina transformaciju raditi će se kroz 4, uvijek ista, elementa:

1) **SILUETA** – bazni sivi kostim moći će se transformirati za svaku promijenu, sa svega par poteza. Na taj način vršit će se promijena siluete, da bude točna po epohi i po starosnoj dobi zadanog lika . Ne dodajemo odjevne predmete od drugih materijala, boja, dezena. Odjećom samo ocrtavamo točnu siluetu.

2) **NA GLAVI** -

KĆI: **KOSOM** - niz kratkopoteznih promijena frizure, prikladnih starosnoj dobi, epohi i zanimanju

MAJKA: **NAOČALAMA** - budući da Mladena ima kratku kosu, a perike ovdje nisu rješenje, naočale su dobro sredstvo za brzu i kvalitetnu transformaciju lica

3) **TORBE**

4) **CIPELE**

Uz tonski riješenu scenografiju i bazni kostim, accesoar (torbe i cipele) su ujedno i najvidljiviji dio likovnosti.

Kolorit se dakle dobiva isključivo kroz akcentuacijski accesoar, koji je ujedno i taj koji prikazuje i epohu i simboliku odnosa ili stanja lika.

1957.

○ majka 26 god

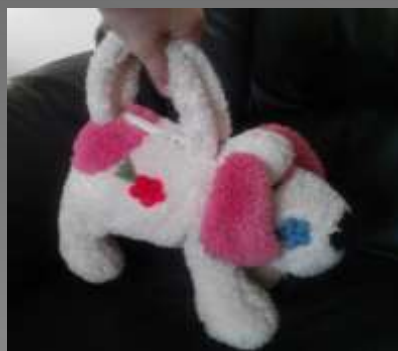

Naočale : sunčane, mačkastog oblika iz 50-tih, žarke boje , majka još ne radi vrlo mlada

○ kći 3 god

Kosa : kikice, naj infantilnija frizura

Torba : plišana igračka s ručkicama

Obuća : gumene čizme sa cvjetićima, čizme do pola lista ili do koljena skrate nogu pa će Ana izgledati niže

Torba : sa ručkom, ista boja kao naočale i cipele , tvrda konstrukcija iz 50-tih

Obuća : štikle s tankom petom, špicastog vrha

1961.

○ majka 30 god.

Naočale : sa dioptrijom, mama je počela raditi pa izgleda intelektualnije , još uvijek je mačkasti oblik naočala u modi

○ kći 7 god.

Kosa : konjski rep za školarku

Torba : pepita uzorak za gospođu pravnicu

Torba : školska torba iz 60-tih, sa ručkom i na ramena

Obuća : štikle s pepita uzorkom, još uvijek tanka visoka peta, špicasti vrh

Obuća : lakirane balerinke i dokoljenice

1967.

○ majka 36 god.

Naočale : velike, plastične, okrugle, sunčane, u intenzivnoj boji, obilježje 60-tih, nosile ih sve dobne skupine

○ kći 13 god.

Kosa : raspuštena, neuredna

Torba : iste intenzivne boje, torba velika, kao aktovka ili aktovka za pravnicu

Obuća : intenzivna boja, debela peta, tupasti vrh

Torba : pop art printovi, cool tinejdžerica

Obuća : razvezane Dc. Martens ili neke druge bakandže koje djeluju buntovnički

1975.

○ majka 44.god.

Naočale : ogromne kvadratne naočale, moda 70-tih

○ kći 21.god.

Kosa : hipi frizura na razdjeljak, sa ili bez trakice za studenticu

Torba : koferčić/aktoka ili velika torba na rame u koju stanu fascikli za pravnicu, ali u žarkoj boji koja je u modi

Obuća : potplate , bez obzira što je ona poslovna žena, ona slijedi modni diktat mainstream-a

Torba : preko ramena ili ruksak od indijskih tie-dye uzoraka, potpuni hipi sljedbenik

Obuća : od istih prirodnih materijala i uzoraka kao i torba

1984.

○ majka 53 god.

Naočale : bijele
plastične sunčane iz 80-
tih za gospođu srednjih
godina

Torba : bijela velika sa
zlatnim ili srebrnim lancem

Obuća : bijele s
malo nižom
petom, još uvijek
dosta širokom i
kopčom

○ kći 30 god.

Kosa : nuredna punđa za majku male djece koja
se ne stigne baviti sama sobom, djeluje malo
neuredno, muž ima ljubavnicu

Torba : plastični cefer
za tržnicu, ona je u
nabavci za obitelj, kao
da je još na
porodiljnom

Obuća : tenisice, malo trošne, udobnost na prvom
mjestu

1991.

○ majka 60 god

Naočale : okrugle naočale za čitanje

○ kći 37 god

Ovdje prvi puta imamo majku i kćer u istom koloritu, kao simbolika momenta kada prvi puta imaju slične poglede na svijet. Kćer ima odraslu kćer, pa razumije majku...

Torba : smeđa kožna, manjeg formata, više ne nosi aktovke, sada kćer nosi

Kosa : visoka uredna punđa, kći se vratila na posao, business look

Torba : kožna smeđa aktovka, sada ona nasljeđuje majčinu poslovnost

Obuća : smeđe kožne, s manjom petom, udobnije od štikli

Obuća : kožne smeđe štikle

2004.

○ majka 73 god

Naočale : za čitanje, crnog okvira za udovicu

○ kći 50 god

Kosa : niža punđa

Torba : iako nosi štap , ima manju crnu torbu preko druge ruke, jedini puta kada aksesuar nije u boji, želimo istaknuti žalovanje udovice

Torba : predatorski, sa životinjskim uzorkom, za kćer koja sebično otima majci njezino

Obuća : udobne crne cipele, anatomskog oblika

Obuća : štikla sa životinjskim uzorkom

2014.

○ kći 60 god.

Kosa : niska , opuštena punđa

Torba : velika smeđa

Obuća : niže, smeđe, i kći je ostarila

○ majka 83 god.

Naočale : sa kristalićima, baka je dobila na lotu i to se vidi !!! Umjesto da sa najviše godina izgleda najzagastije, najneuglednije, dramski prevrat omogućuje joj da i vizualno manifestira svoj novostečeni imetak.

Torba : od krokodilske kože (ili samo novčanik, budući da ima hodalicu)

Obuća : niske cipele od krokodilske kože, za novonastalu bogatašicu

❑ **STILIZACIJA
POVIJESNIH
KOSTIMA
DODATCIMA**

- ❖ Kod povijesno autentičnih kostima za kazalište ili film, dodatci kao što su kišobrani, šeširi i torbice vrlo su važni. U primjeru, nalaze se u prvom planu fotografije na glavnom ženskom liku.

„Pacijent Dr.Freuda ”, Teatara Gavran, Zagreb, dizajn kostima:Jasmina Pacek

- ❖ Kada se kostimi šivaju po mjeri od materijala koji izgledaju povijesno autentično, iste materijale možemo koristiti za izradu šešira, suncobrana i slično.

„Pacijent Dr.Freuda ”, Teatar Gavran, Zagreb, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Šešir u prilogu presvučen je tkaninom koja se koristila i za bluzu kostima. Kada je odjevna tkanina pretanka onda se koristi samo kao gornji ukrasni sloj.
- ❖ Torbice koje izgledaju kao iz povijesnih perioda često možemo kupiti, jer se vrate u modu kao „retro artikli”.

„Pacijent Dr.Freuda ”, Teataru Gavran, Zagreb, dizajn kostima:Jasmina Pacek

❖ Obuća kod povijesnih kostima treba biti autentična. Najčešće postoji u fundusima kazališta. Možete ju osvježiti mašnjama ili kopčama koje su usklađene s kostimima.

❖ Za odabir perika određenih povijesna razdoblja, potrebno je poznavati stilizacije frizura traženih perioda.

„Noć Bogova”, Teatar Gavran, Zagreb, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Kod egzotičnih kostima turbani su bitno obilježje cjelokupnog kostima.

„Mletački trgovac” HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Specifična povijesno-autentična pokivala za glavu su vrlo prepoznatljiva i treba biti pažljiv kod izrade i stilizacije istih.
- ❖ Primjer replike kape venecijanskog dužda (Duke of Venice).
- ❖ Oblik je povijesno uvijek bio isti dok su uzorci i boje varirale.

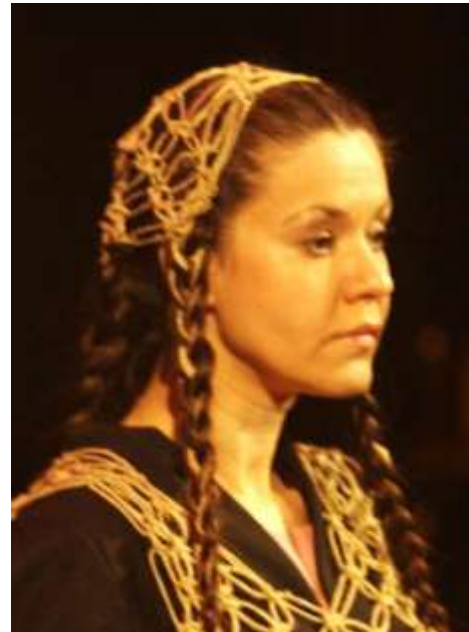
„Mletački trgovac” HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Stilske kape u skladu sa skladu sa stilom epohe. Na primjeru desno, rađene su od istog materijala kao kostimi, a u primjeru lijevo, ciljano komunikacijski u drugoj boji.

„Mletački trgovac” HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Stilska pokrivala za glavu kod žena: trake za kosu, tijare, rajfovi, mrežice, marame u raznim stilovima vezanja i sl.

„Kraljevi i konjušari” i „Mletački trgovac” HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Stilska pokrivala za glavu kao obilježja staleža: od dvorske lude i sluge do kralja i kraljice (krune).

- ❖ Vojna oprema: kacige, šljemovi, štitnici za ruke i noge, štitovi i oružje: koplja, buzdovani, lukovi i strijele, mačevi, sjekire i noževi (mogu se tretirati kao dio kostima ili kao rekvizita).

„Kraljevi i konjušari” HNK u Osijeku, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ U dječijim i lutkarskim predstavama, pokrivala za glavu često izgledaju kao dio scenografije ili rekvizite.

- ❖ Primjer kada dodatci nose ukupnu likovnost kostima (i predstave).
- ❖ Ručno rađena unikna pokrivala za glavu, ovratnici, orukvice i sl. za svakog lika opere.

„The Bartered Bride”, Princeton Opera House, SAD, dizajn kostima:Jasmina Pacek

❖ Baze odjevnih predmeta su jednostavne, tako da je akcent na dodatcima.

„The Bartered Bride”, Princeton Opera House, SAD, dizajn kostima: Jasmina Pacek

- ❖ Usklađivanje pokrivala za glavu s cijelim kostimom, na način da se ista tehnika ručnog rada koja kreire akcentne teksture aplicira i na odjevne predmete jednostvnih formi i boja.
- ❖ Lijevo: primjer u visokim kontrastima
- ❖ Desno: primjer kostima u više boja, s bijelim akcentom.

„The Bartered Bride”, Princeton Opera House, SAD, dizajn kostima: Jasmina Pacek

❖ Dodatci radeni za ovu predstavu prepoznati su kao unikatna umjetnička djela = izlagani su kao skulpture u MLU.

„The Bartered Bride”, Princeton Opera House, SAD, dizajn kostima: Jasmina Pacek

Muzej likovnih umjetnosti u Osijeku je u suradnji s autoricom izložbe Jasmirnom Pacek osmislio niz aktivnosti po načelima suvremene muzeologije gdje se posjetitelji mogu uključiti na više razina.

Posjet izložbi uz autorsko vodstvo i predavanje o procesu stvaranja krestima izložbe: aktivnost je u kojoj posjetitelji mogu saznati detalje u fazama osobnog umjetničkog iričaja autorice: motivacij, inspiraciju, percepciju i refleksiju tijekom rada na ovom projektu kao i konkretnim koracima od umjetničkog istraživanja i konceptualizacije do interpretacije i kreacije izloženih umjetničkih radova.

Na radionici korištenja tradicionalne tehnike knjičanja u suvremenom kontekstu polaznicima se omogućuje da pokušaju koristiti iste tehnike rada i materijale koji su korišteni za izradu kostima, te da se olakšava u izradi oblika inspiriranih izložbom.

U sklopu tradicionalne radionice Muzeja likovnih umjetnosti Mali prijatelji muzeja za najmlađe je osmišljena radionica izrade rekvizita po inspiraciji izložbom. Djeca pomoću žice oblikuju elemente koje naknadno koriste za svoj improvizirani scenski nastup u čemu im pomaže dramski pedagog.

RADIONICE

WORKSHOPS

Based on the principles of modern museology, the Museum of Fine Arts in Osijek, Croatia in collaboration with the author Jasmira Pacek, designed a series of activities to involve visitors in the Exhibition.

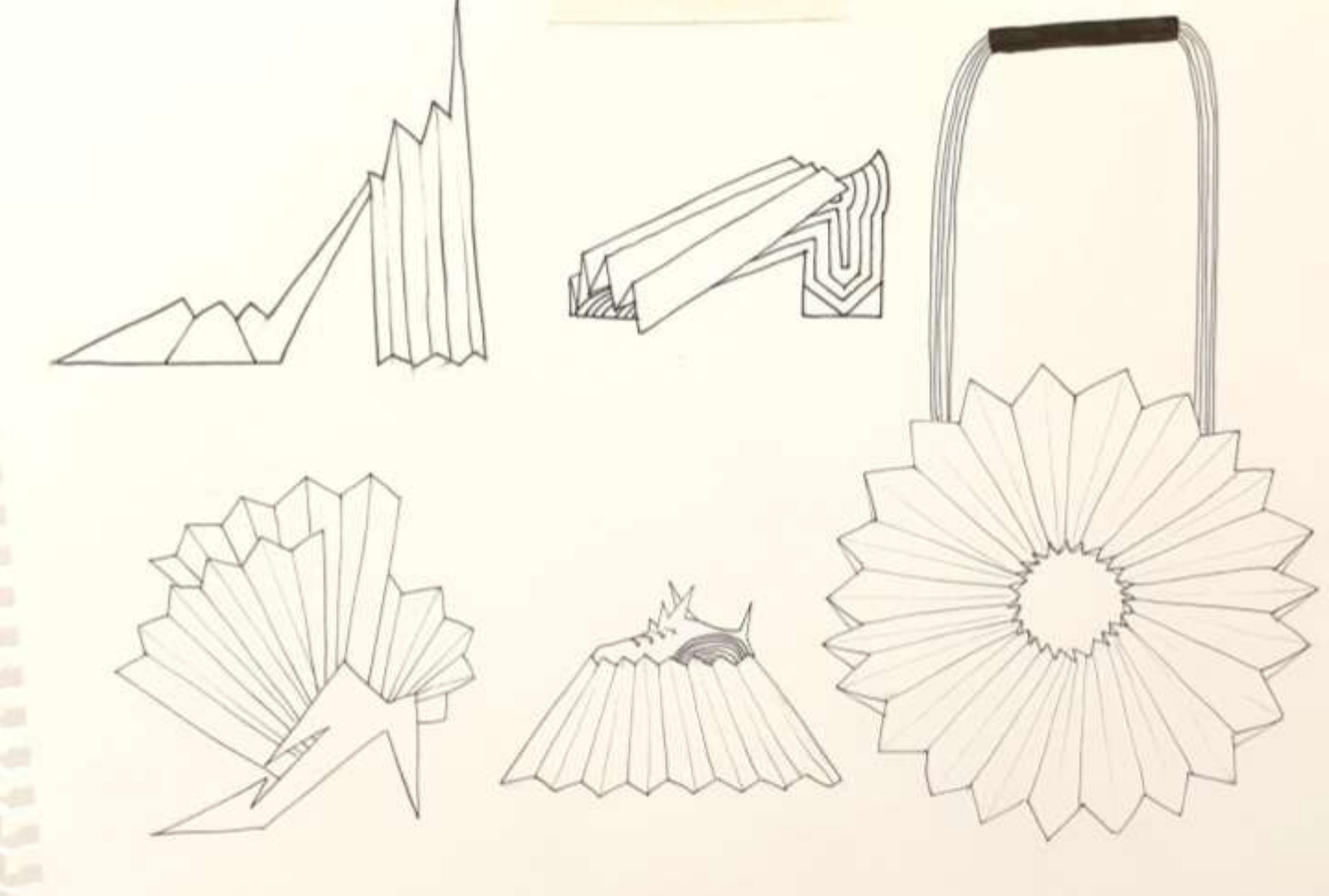
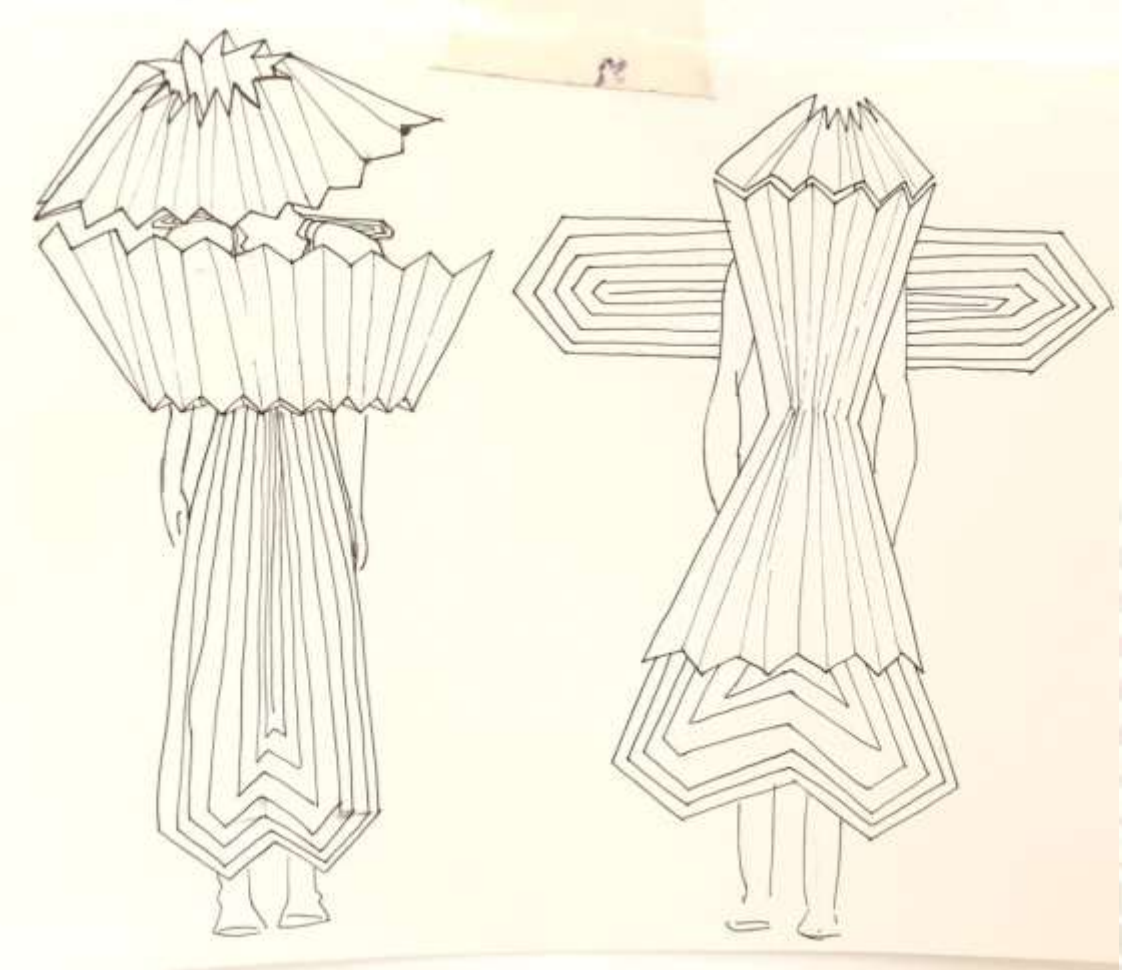
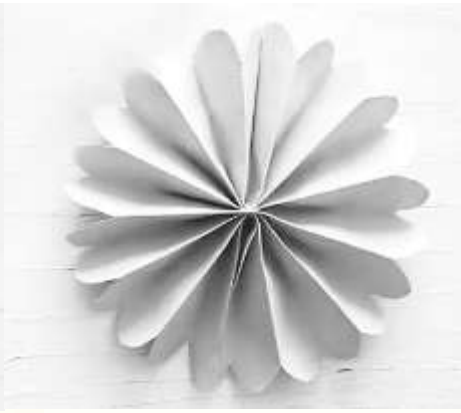
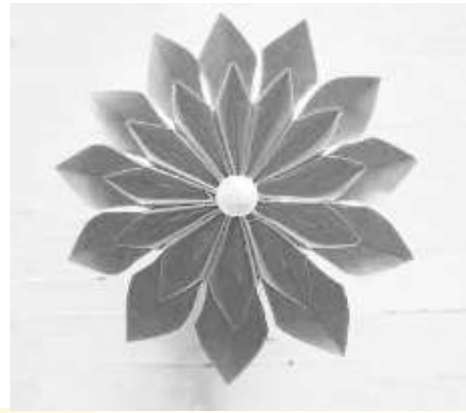
A guided tour of the Exhibition by the author and a lecture about the process of creating the exhibited costumes: This activity allows visitors to learn details of the specific phases of personal artistic expression (motivation, inspiration, perception and reflection) that the author experienced while working on this project. It also explains the actual steps, from artistic research and conceptualization to interpretation and creation of the exhibited pieces.

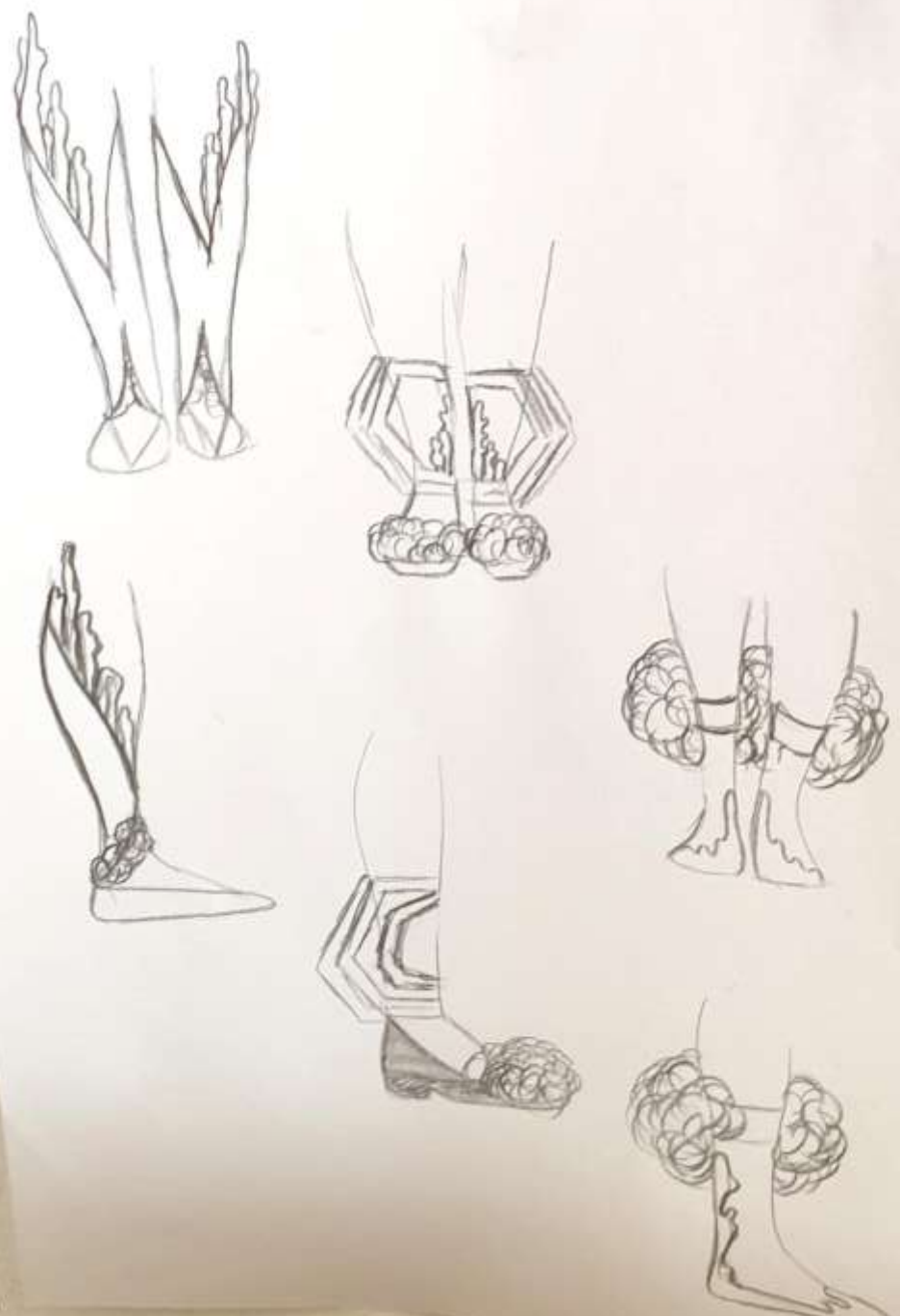
Crochet technique workshop on using this traditional technique in a contemporary context. Visitors are assisted in using the same technique and materials as used for the exhibited pieces, and to make shapes inspired by the exhibition.

Within the series of The Museum's Little Friend, there is a workshop where young children are helped to make their own art works inspired by the Exhibition. Children, with the author and the help of a drama educator, use wire to create shapes that later on can be used in their own performing acts.

□ DIZAJNIRANJE
UNIKATNIH
KOSTIMSKIH
DODATAKA

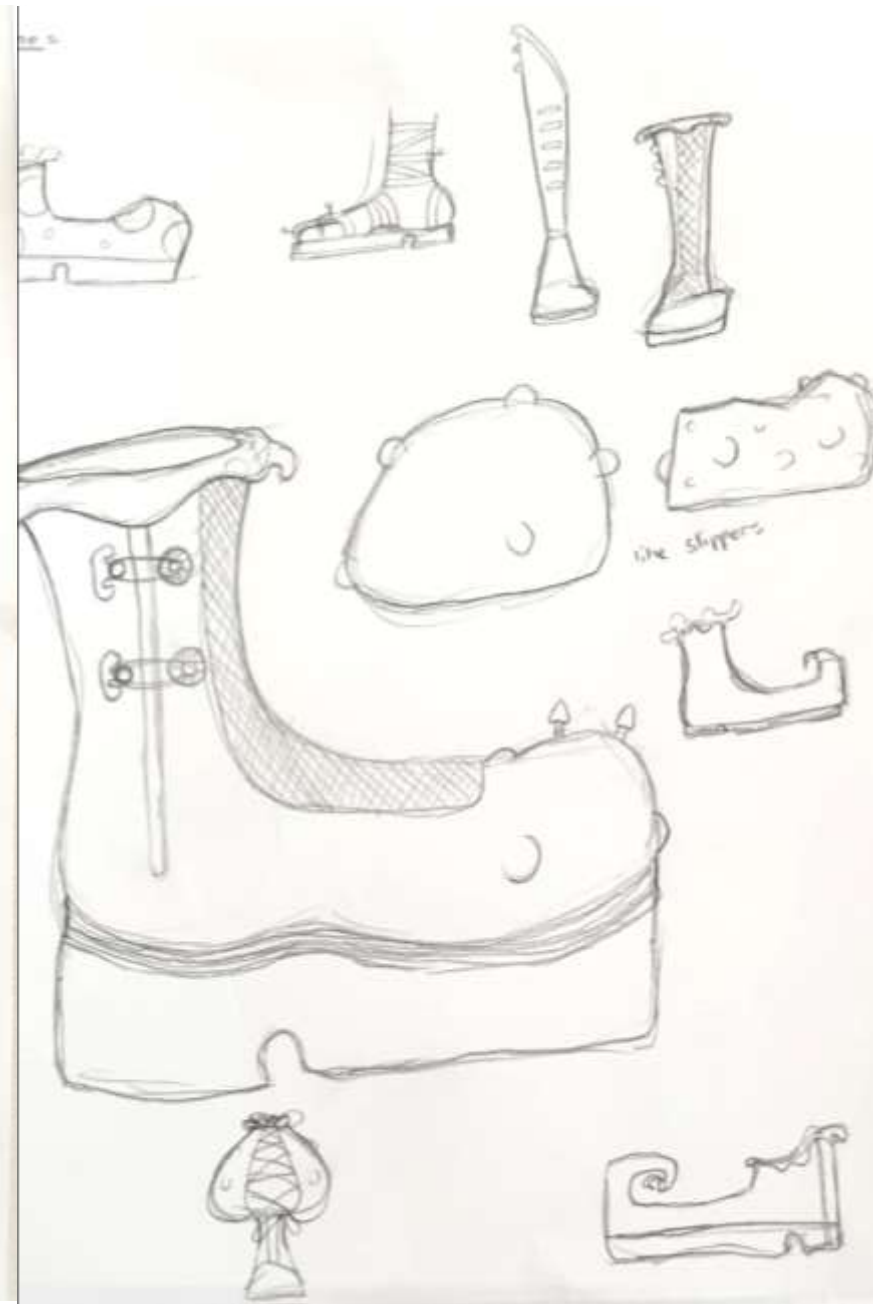
Studentski rad: Alanta Grigaliunaite, IADT

❖ Primjer dizajniranja obuće u skladu s kostimima.

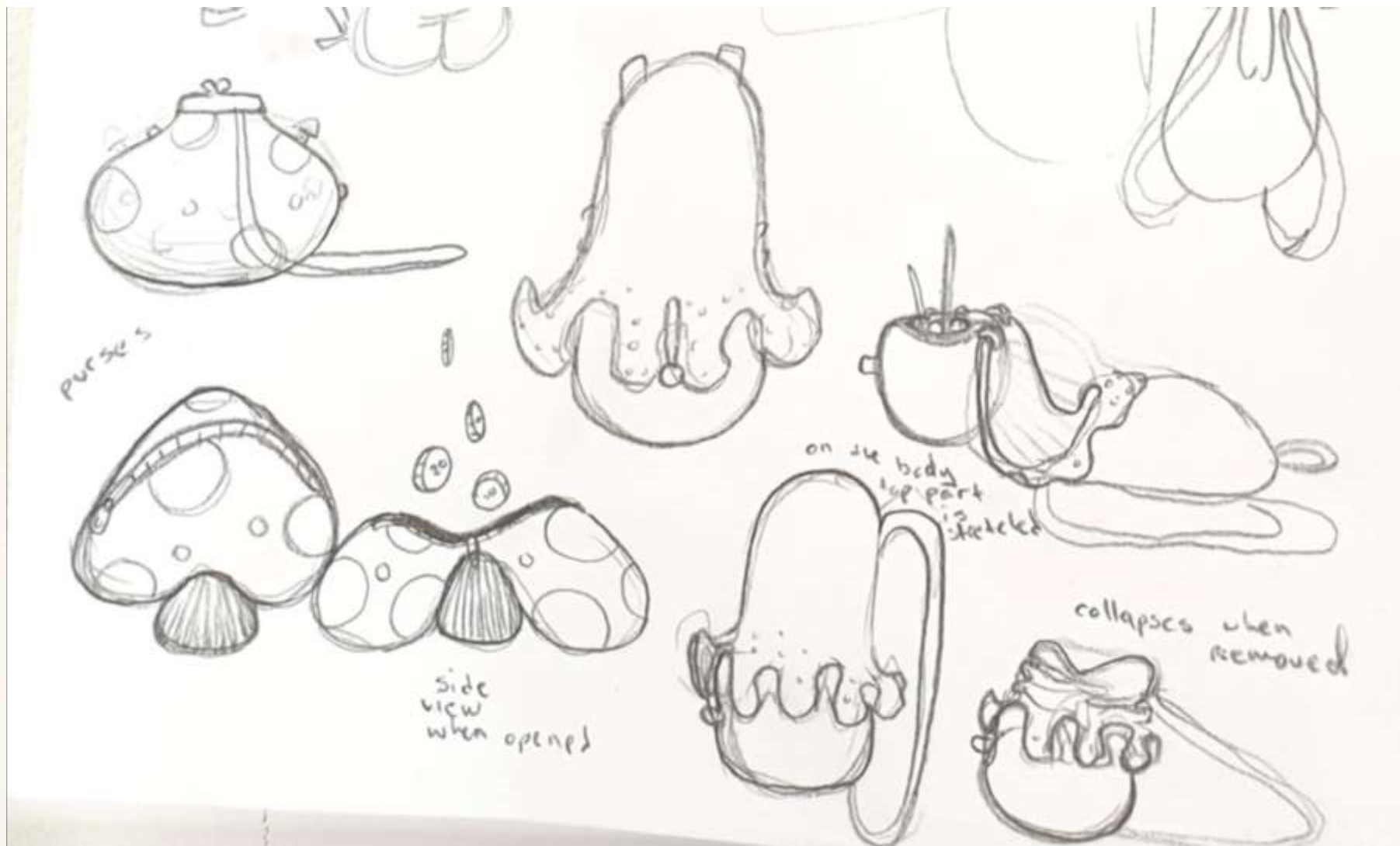

Studentski rad: Josh Sullivan, IADT

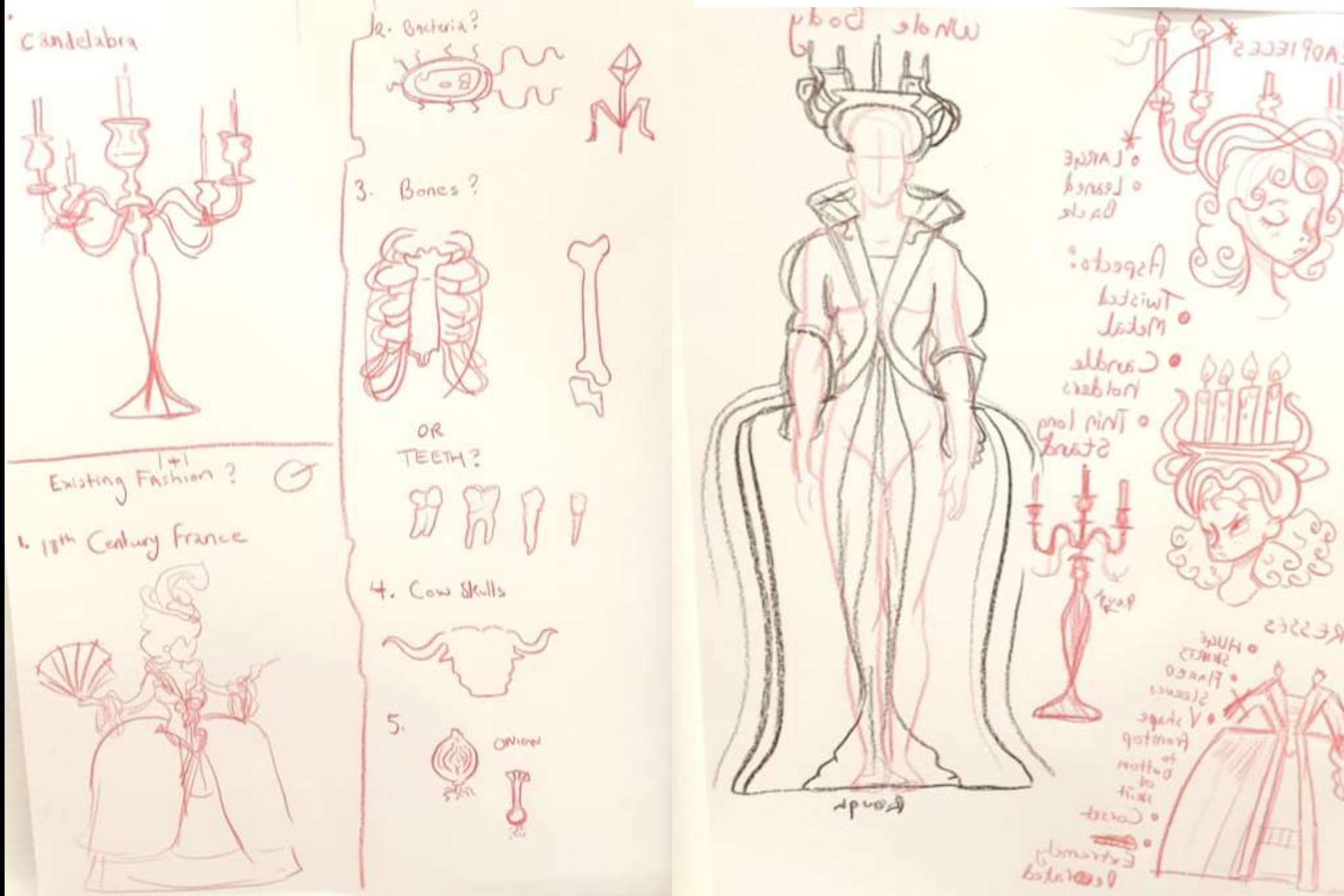
❖ Primjer dizajniranja obuće inspirirane oblicima gljiva.

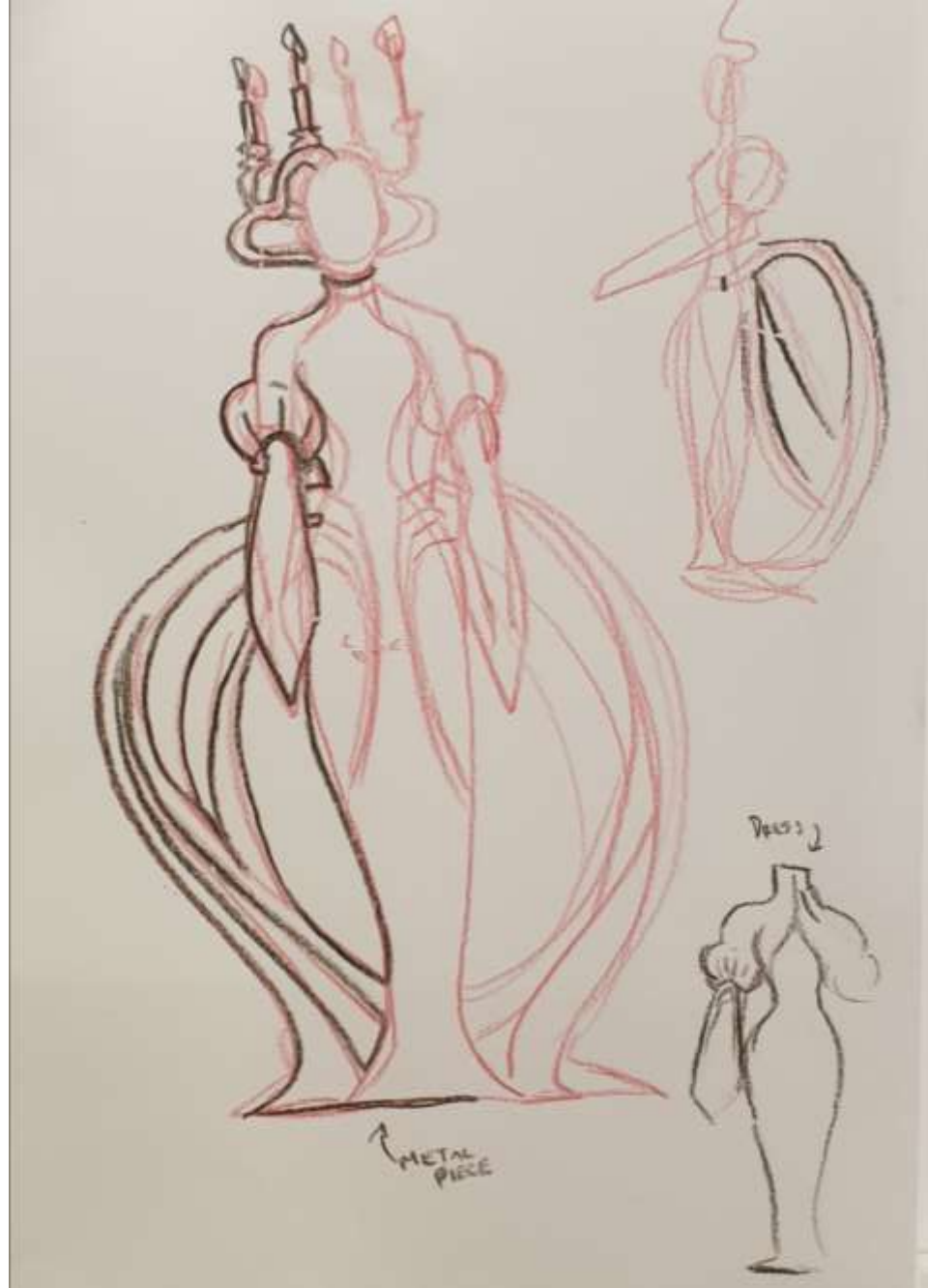
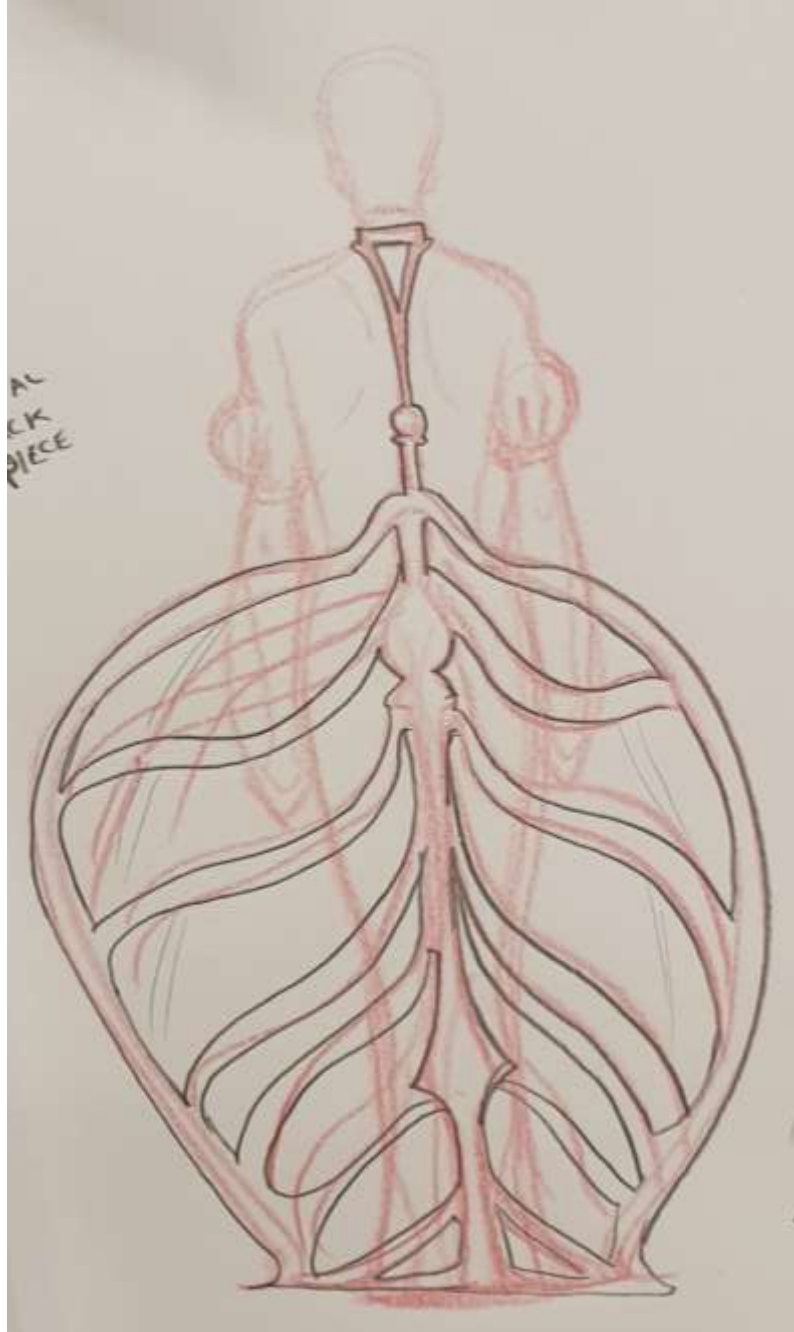

❖ Primjer dizajniranja torbi baziranih na oblicima gljiva kao inspiracija.

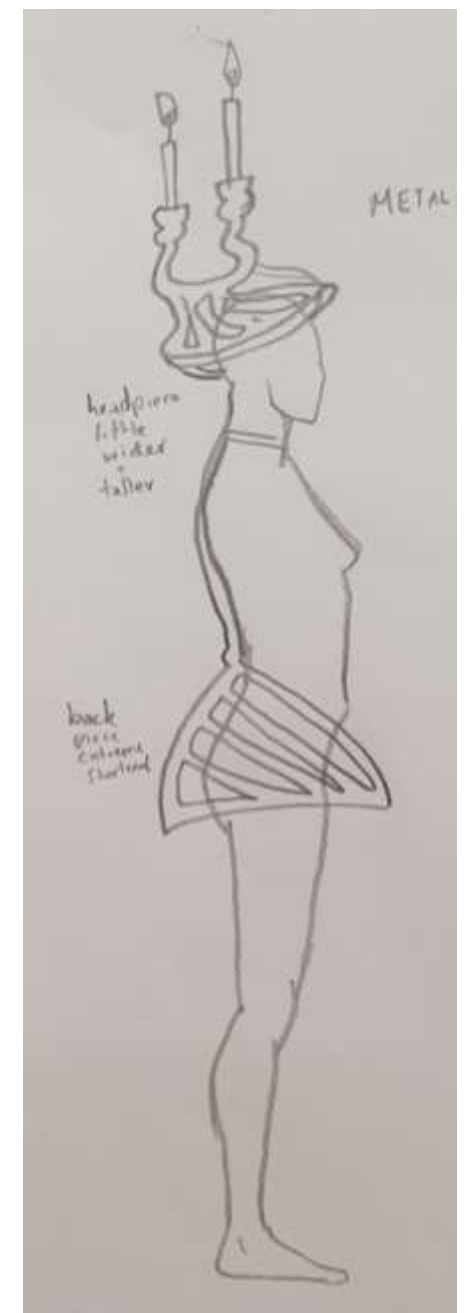
❖ Primjer procesa rada od inspiracije (svijećnjaci, bakterije, kosti, zubi, lubanje, luk) do koordiniranih kostima i dodataka.

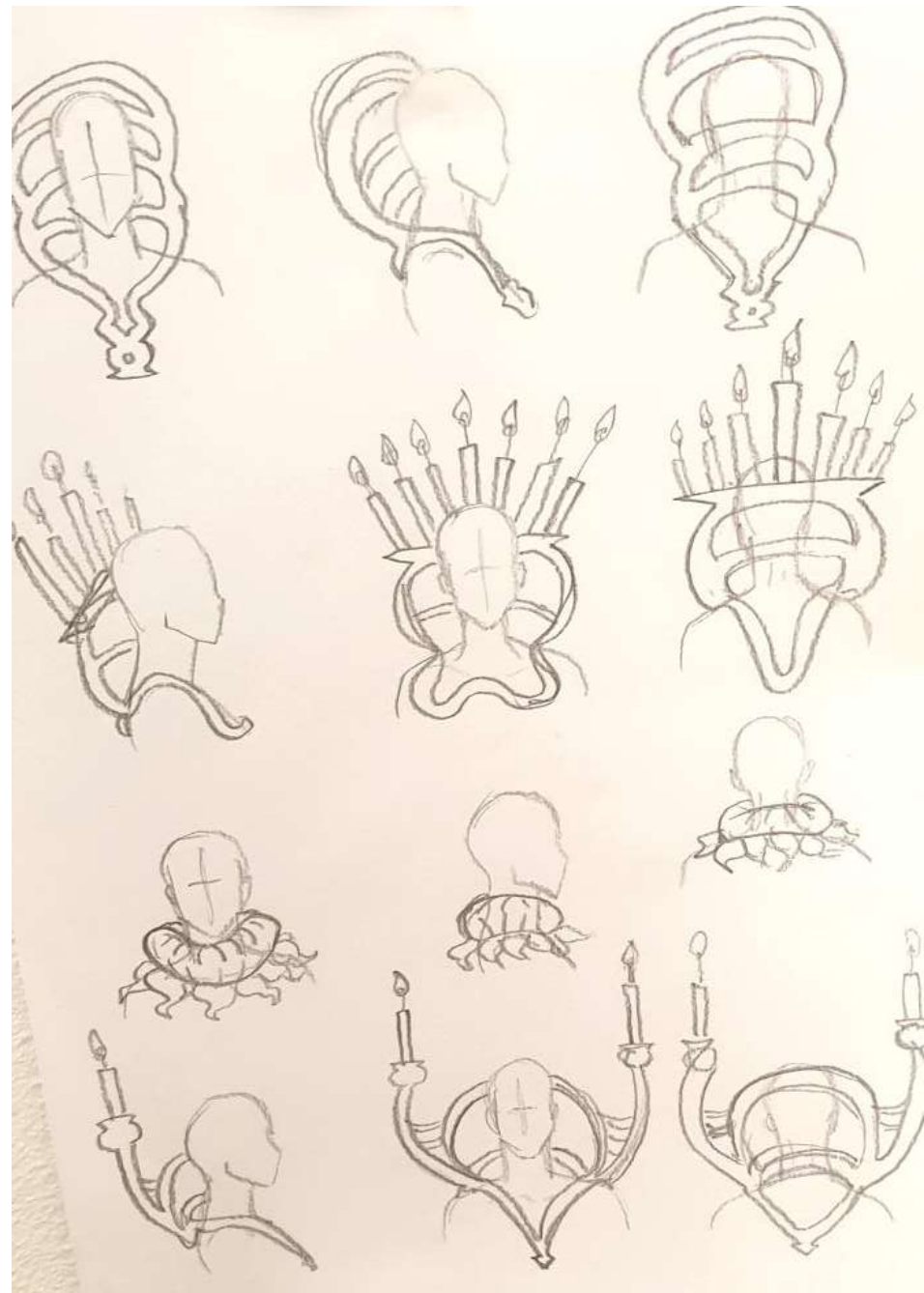
Studentski rad: Sarah Buckle, IADT

- ❖ Primjer promjena proporcija na kostimu i šesiru crtana iz profila.

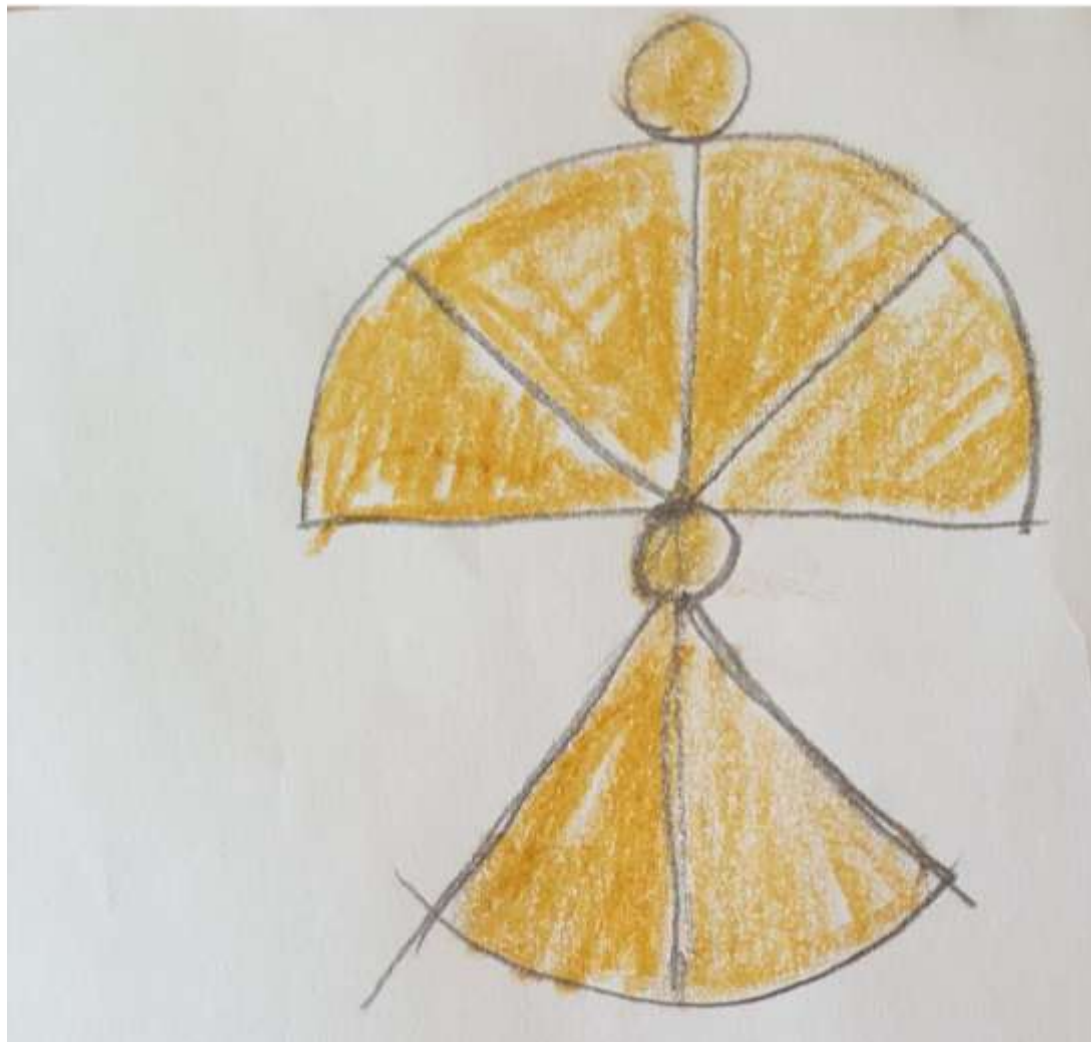

Studentski rad: Sarah Buckle, IADT

- ❖ Razrada ovratnika koji su proizašli iz pokrivala za glavu. Spoj ideje elizabetanskog ovratnika i šešira= kreiranje unikatnih dodataka.

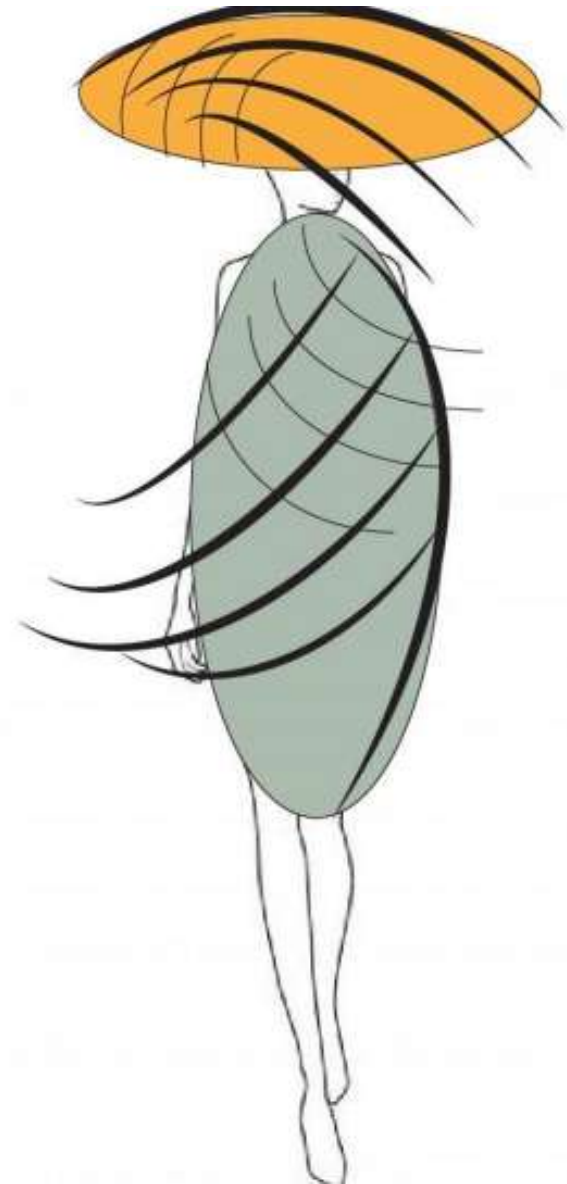
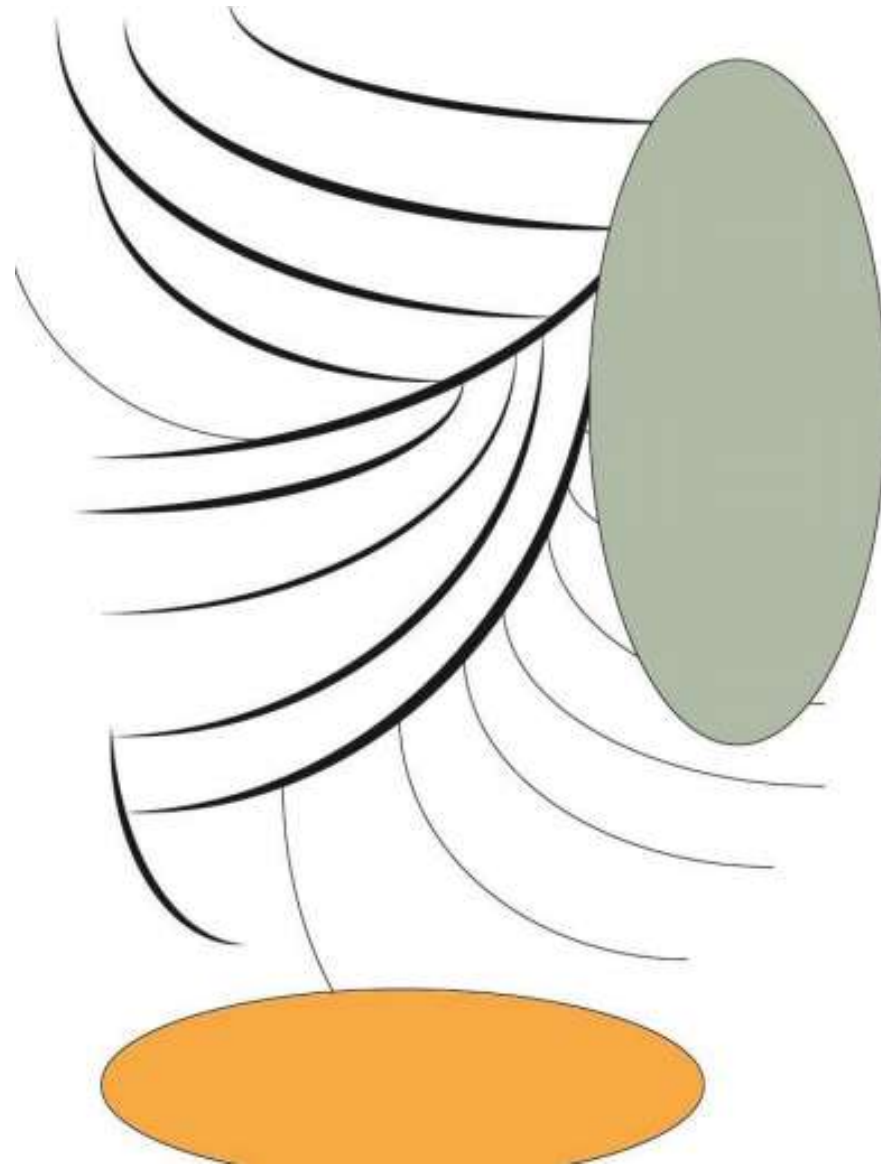

- ❖ Primjer dizajniranja dodataka (šešira i torbice) kao dijela cjelokupnog kostima, baziranog na likovnosti glagoljičkog slova.
- ❖ Unikatni šešir i torbica upotpunjuju kostim u skladnu cjelinu.

Studentski rad: Petra Mađarić, AUKOS

- ❖ Primjer dizajniranja šešira kao dijela cjelokupnog kostima (ukupne siluete) proizašao iz unikatnog autorskog uzorka.

Zadatak 12:

- Kreirajte unikatne odjevne dodatke kao što su
 - ✓ **torbe,**
 - ✓ **cipele,**
 - ✓ **pokrivala za glavu,**
 - ✓ **nakit i slično**

koristeći iste elemente inspiracije koje ste koristili za kreiranje kostima.

LITERATURA

Knjige:

1. Aiofe, Monks. *The Actor in Costume*. Palgrave Macmillan, London, UK, 2010.
2. Barton, Lucy. *Historic Costume for the Stage*. Adam and Charles Black, London, 1949.
3. Batusić, Nikola. *Hrvatska kazališna kritika*. MH, Zagreb, 1971.
4. Bicat, Tina. *The Handbook of Stage Costumes*. The Crowood Press Ltd. Wiltshire, UK, 2006.
5. Brooks Young, Agnes. *Stage Costuming*. The Macmillan Company, New York, 1933.
6. Car-Mihec, Adriana. *Dnevnik triju žanrova*. Biblioteka Mansioni. Hrvatski centra ITI-UNESCO, Zagreb, 2003.
7. Cassin Scott, Jack. *The Stage Costume Sourcebook*. Players Press, Studio City, CA, 1999.
8. Cassin Scott, Jack. *Costume and Settings for Historical Plays, Volume One, The Classical Period*. Players Press, Studio City, CA, 2005.
9. Cvitan-Černelić, Mirna; Bartlett, Đurđa; Vladislavić, Tonči. *Moda, povijest, sociologija i teorija mode*. Školska knjiga, Zagreb, 2002.
10. Cunningham, Rebecca. *The Magic Garment: Principles of Costume Design*. Waveland Press Inc, Long Grove, IL, 1993.
11. D'Amico, S. *Povijest dramskog teatra*. Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 1972.
12. De Marinis, Marco. *Razumijevanje kazališta*. AGM, Zagreb, 2006.
13. Dorfles, Gillo. *Moda. Golden marketing*, Zagreb, 1997.
14. Farr, Kendall. *The Pocket Stylist*. Penguin Group, New York, 2004.
15. Fernie, Eric. *Art History and its Methods: A critical anthology*. Phaidon, London, 1995.
16. Fischer Lichte, Erika. *Costume .The Semiotics of Theatre*. Indiana University Press, Bloomington, Indianapolis, 1992.
17. Frye, Northop. *Anatomija kritike*. Naprijed, Zagreb, 1979.
18. Galović, Milan. *Moda, zastiranje i otkrivanje*. Znanost u džepu; Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2001.
19. Gillette, J. Michael. *Theatrical Design and Production: An Introduction to Scenic Design and Construction, Lighting, Sound, Costume and Makeup*. McGraw-Hill, New York, 2007.
20. Grimball, Elizabeth B. and Wells, Rhea. *Costuming a Play*. Century Co., New York, 1925.
21. Gunn, Tim. *A Guide to Quality, Taste and Style*. Harry N. Abrams, inc., New York, 2007.

22. Ingham, Rosemary; Covey, Liz. *Costume Designer's Handbook: A Complete Guide for Amateur and Professional Costume Designers*. Heinemann Educational Books Inc., Portsmouth, NH, 1992.
23. Ingham, Rosemary; Covey, Liz. *The Costume Technician's Handbook*, 3rd ed. Heinemann Educational Books Inc., Portsmouth, N.H, USA, 2003.
24. Jauss, H.R. *Estetika recepcije*. Nolit, Beograd, 1978.
25. Kennedy, Dennis (ur). *Costume: The Oxford Encyclopedia of Theatre and Performance*. Oxford University Press, New York, 2003.
26. Klepper, Erhard. *Costumes Through the Ages: Over 1400 Illustrations*. Dover Publications, USA, 1999.
27. Kohler, Carl. *A History of Costume*. Dover Publications, Inc., New York, 1963.
28. Kurzweil, Ray. *The Singularity is Near*. Penguin books, New York, 2005.
29. Laver, James. *Costume in the Theatre*. Hill and Wang, New York, 1965.
30. Laver, James. *Drama, Its Costume and Décor*. The Studio Publications, London, 1951.
31. La Motte, Richard. *Costume Design 101: the Business and Art of Creating Costumes for Film and Television*. Michael Wiese Production, Studio City, CA, USA, 2010.
32. Lazić, Radoslav. *Traktat o scenografiji i kostimografiji*. Biblioteka dramskih umjetnosti, Beograd, 2009.
33. Leventon, Melissa. *Illustrated History of Costume from Ancient Times to the Nineteenth Century for Every Level of Society*. St. Martin's Griffin, New York, 2008.
34. Matheopoulos, Helena. *Fashion Designers at the Opera*. Thames and Hudson, New York, 2011.
35. Melvill, Harald. *Historic Costume for The Amateur Theater and How to Make It*, Dufour Editions, Philadelphia, 1964.
36. Misailović, Milenko. *Dramaturgija kostimografije*. Sterijino pozorje, Dnevnik, Novi Sad, 1990.
37. Nadoolman Landis, Deborah. *Screencraft- Costume Design*. Focal Press, Burlington, MA, USA, 2003.
38. Nikčević, Sanja. *Kazališna kritika ili neizbježni suputnik*. UAOS; Leykam International d.o.o., Osijek; Zagreb, 2012.
39. O'Donnol, Shirley Miles. *American Costume 1915-1970; A Source Book for the Stage Costumer*. Indiana University Press, Bloomington, 1982.
40. Palmer, Richard H. *The Critics' Canon*. Greenwood Press, Connecticut, 1988.
41. Prisk, Berneice. *Stage Costume Handbook*, H

42. Rohrbach, Karl; Kretschmer, Albert. Pictorial Encyclopedia of Historic Costume: 1200 Full-Color Figures. Dover Publications, Mineola, New York, 2007.
 43. Russell, Douglas A. Stage Costume Design: Theory, Technique and Style. Englewood Cliffs: Prentice-Hall Inc., New Jersey, 1985.
 44. Smith, C. Ray. The Theater Crafts Books of Costumes. Theater Crafts Books, Rodale Press Inc., Emmaus, PA, 1973.
 45. Thorne, Gary. Designing Stage Costumes. The Crowood Press, Wiltshire, UK, 2001.
 46. Todorović, Aleksandar. Sociologija mode. Gradina, Niš, 1980.
 47. Van Witsen, Leo. Costuming For Opera. Indiana University Press, Bloomington, 1981.
 48. Walkup, Fairfax Proudfit. Dressing the Part, A History of Costumes for the Theater. Appleton Century –Crofts, Inc. , New York, 1950.
-
- h, Karl; Kretschmer, Albert. Pictorial Encyclopedia of Historic Costume: 1200 Full-Color Figures. Dover Publications, Mineola, New York, 2007.
 43. Russell, Douglas A. Stage Costume Design: Theory, Technique and Style. Englewood Cliffs: Prentice-Hall Inc., New Jersey, 1985.
 44. Smith, C. Ray. The Theater Crafts Books of Costumes. Theater Crafts Books, Rodale Press Inc., Emmaus, PA, 1973.
 45. Thorne, Gary. Designing Stage Costumes. The Crowood Press, Wiltshire, UK, 2001.
 46. Todorović, Aleksandar. Sociologija mode. Gradina, Niš, 1980.
 47. Van Witsen, Leo. Costuming For Opera. Indiana University Press, Bloomington, 1981.
 48. Walkup, Fairfax Proudfit. Dressing the Part, A History of Costumes for the Theater. Appleton Century –Crofts, Inc. , New York, 1950.

Članci:

1. Adams, Charlotte, *The Costume Class*. Vol. 17, No. 2 (Jul., 1887), pp. 34-35. *The Art Amateur*, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/25628605>. Accessed: 25-07-2017 09:28 UTC
2. Biskupović, Alen. *Mletački trgovac*, *Hrvatsko slovo*, 10.2.2012.
3. Biskupović, Alen. *Navještenje*, *Kazalište .hr*, 20.6.2014.
4. Biskupović, Alen. *Četiri priče: žena*, *Kazalište .hr*, 9.3.2015.
5. Campbell, Patton. *Research in Theatrical Costume*, Vol. 19, No. 2, *Conference on Theatre Research* (Jun,1967), pp. 286-288. *Educational Theatre Journal*, Published by: The Johns Hopkins University Press, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3205342> . Accessed: 25-07-2017 09:27 UTC
6. Collins, Harry. *Costume Design*, Vol. 13, No. 12 (December, 1922), pp. 514-520, : *The American Magazine of Art*, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/2393904> . Accessed: 25-07-2017 09:05 UTC
7. Crandall, C. H. *What Men Think of Women's Dress*. Vol. 161, No. 465 (Aug., 1895), pp. 251-254, *The North American Review*, University of Northern Iowa, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/25103572> , Accessed: 25-07-2017 12:15 UTC
8. Duer, Janet. *Clothes and the Painter*, Vol. 11, No. 3 (Sep., 1919), pp. 154-160. *Art & Life*, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/20543072> . Accessed: 25-07-2017 11:31 UTC
9. Fort, Mary Jane. *Voices of Labor, Creativity, Craft, and Conflict in Global Hollywood* , : University of California Press. (2017). Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/10.1525/j.ctt1pq347f.10>
10. Harby E. Ahmed, *History of Natural Dyes in North Africa 'Egypt'*, In book: *Handbook of Natural Colorants*, pp.27 – 36, Research Gate, DOI: 10.1002/9780470744970.ch3
https://www.researchgate.net/publication/229649986_History_of_Natural_Dyes_in_North_Africa_%27Egypt%27
11. Kushner, Robert. *Life in the Produce Aisle*. Vol. 54, No. 1, *Clothing as Subject* (Spring, 1995), pp. 62-65, *Art Journal*, College Art Association, Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/777509> . Accessed: 25-07-2017 09:17 UTC
11. Matasović, Trpimir. *Norma*, *Zarez*, 28.4.2011.
12. Sajler Garmez, Maja. *Mletački trgovac*, *Vjesnik*, 3.1.2012.
13. Westminster Opera Theatre presents Smetana's 'The Bartered Bride', *News at Rider University* (04/02/2017)
14. Vekić, Narcisa. *Kostim kao skulptura Kazališni kostim bez uloge i kostima, ogoljen na postamentu*, *Glas Slavonije*, 28.veljače 2017.
15. Zirner, Laura. *An Approach to Costuming*. *Music Educators Journal*, Vol. 45, No. 1 (Sep. - Oct., 1958), pp. 50-51. Sage Publications, Inc. on behalf of MENC: The National Association for Music Education. Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/3389030> . Accessed: 25-07-2017 09:26 UTC

Web stranice:

1. <http://artapprenticeonline.com/blog/understanding-harmony-in-art/>, Retrieved August 22 , 2017.
2. <https://www.thoughtco.com/definition-of-balance-in-art-182423>, Retrieved August 22 , 2017.
3. <https://www.thoughtco.com/definition-of-contrast-in-art-182430>, Retrieved August 22 , 2017.
4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Replica>, Retrieved September 6, 2017.
5. <https://www.merriam-webster.com/> , Merriam Webster Dictionary. , Retrieved September 6, 2017.
6. <http://www.thefreedictionary.com/> , The Free Online Dictionary. , Retrieved September 6, 2017.
7. https://www.google.hr/search?source=hp&q=+Transcend++meaning&oq=+Transcend++meaning&gs_l=psy-ab.3..0j0i22i30k1i3.2639.5623.0.6208.9.9.0.0.0.0.151.1136.0j9.9.0...0...1.1.64.psy-ab..0.9.1131.LQWnpcYgciE, Retrieved September 10, 2017.
8. <https://www.goodreads.com/quotes/273347-fashion-is-architecture-it-is-a-matter-of-proportions>, Retrieved September 19, 2017.
9. <https://www.livescience.com/37704-phi-golden-ratio.html>, Retrieved February 26, 2018
10. <https://doi.org/10.1093/gao/9781884446054.article.T082129>, Elkins, James, "Style" in Grove Art Online, Oxford Art Online, Oxford University Press, , Retrieved March 6, 2013.
11. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/unity>, Retrieved February 28, 2018
12. <http://www.tate.org.uk/art/art-terms/c/composition>, Retrieved March 1, 2018
13. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/functionality>, Retrieved August 2, 2018
14. <http://www.yourdictionary.com/wearability>, Retrieved August 2, 2018
15. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/wearable>, Retrieved August 2, 2018
16. <https://www.dictionary.com/browse/wearability>, Retrieved August 2, 2018
17. <https://www.dictionary.com/browse/comfort?s=t>, Retrieved August 2, 2018
18. https://www.google.hr/search?ei=LbZiW5nIDY_5wQLM86L4Bg&q=comfort++meaning&oq=comfort++meaning&gs_l=psy-ab.3..0l2j0i22i30k1i8.5973.9327.0.9849.9.7.0.2.2.0.549.1119.0j4j5-1.5.0...0...1c.1.64.psy-ab..2.7.1179...0i10k1.0.qwHFh0k78NU, Retrieved August 2, 2018
19. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/budget>, Retrieved August 2, 2018
20. <https://study.com/academy/lesson/what-is-anthropometric-measurement-tools-purpose-methods.html>, Retrieved August 2, 2018

21. <https://biologydictionary.net/anthropometry/>, Retrieved August 2, 2018
22. https://en.oxforddictionaries.com/definition/us/costume_fitting, Retrieved August 2, 2018
24. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/age>, Retrieved August 3, 2018
25. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/gender>, Retrieved August 3, 2018
26. <https://www.webster-dictionary.org/definition/historical%20period>, Retrieved August 3, 2018
27. <https://www.vocabulary.com/dictionary/historic%20period>, Retrieved August 3, 2018
28. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/occupation>, Retrieved August 3, 2018
29. <https://www.dictionary.com/browse/climate>, Retrieved August 3, 2018
30. <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/season>, Retrieved August 3, 2018
31. <https://en.oxforddictionaries.com/definition/indoor>, Retrieved August 3, 2018
32. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/outdoor>, Retrieved August 3, 2018
33. <https://www.dictionary.com/browse/time-of-day>, Retrieved August 3, 2018
33. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/lapse-of-time>, Retrieved August 3, 2018
34. <https://www.theatrefolk.com/blog/drama-teachers-creating-directors-vision/>, Retrieved August 17, 2018
35. <https://gradireland.com/careers-advice/job-descriptions/theatre-director> , Retrieved August 17, 2018
36. https://www.google.hr/search?ei=eUyNW9a2AY61gQaOjaCICA&q=+proportion+definition&oq=+proportion+definition&gs_l=psy-ab.3..0i19k1110.43149.51436.0.51847.23.18.0.5.5.0.177.1898.3j13.16.0....0...1c.1.64.psy-ab..2.21.1932.10..0j35i39k1j0i131k1j0i67k1j0i22i30k1j0i13k1j0i13i30k1.0.azj0GIEfb3o, Retrieved August 17, 2018

Hvala na pažnji !

Kostimografija 3

izv.prof.dr.art. Jasmina Pacek univ.spec.art.therap.

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku